

Socialnämnden

Socialnämnden

kallas härmed till sammanträde **torsdagen den 23 maj 2019 kl. 08:15 i Sessionssalen, Nämndhuset.**

Hålltider för sammanträdet

08.20 – 09.00	Fyramånadersrapport 2019 – Mats Collin
08.20 – 09.00	Månadsuppföljning - controller
08.20 – 09.00	Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar – Mats Collin
09.00 – 09.25	Granskning av handläggningsrutiner enligt SoL – Lisbet Sander
09.00 – 09.25	Förslag om utökad stödboendeverksamhet – Lisbet Sander
09.25 – 09.50	Fika
09.50 – 10.05	Lokalförändringar åren 2019 och 2020 inom OOF m.fl. verksamheter – Maria Hellström och Marie Örjestål
10.05 – 11.00	Ärendedragning
11.00 – 12.00	Redovisning av ekonomiskt bistånd T1 2019 – Solbritt Höglund
11.00 – 12.00	Redovisning av vuxna placeringar i HVB, LVM samt familjehem T1 2019 – Solbritt Höglund
11.00 – 12.00	Redovisning av placeringar barn och familj T1 2019 – Helene Brändström

Föredragningslista

1. Val av justerare och tid för justering
2. Fastställande av föredragningslista
3. Fyramånadersrapport 2019
4. Månadsuppföljning volymökningar 2019
5. Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar
6. Granskning av handläggningsrutiner enligt SoL
7. Förslag om utökad stödboendeverksamhet
8. Behov att definiera begreppet goda levnadsvillkor inom LSS
9. Lokalförändringar åren 2019 och 2020 inom OOF m.fl. verksamheter
10. Riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning
11. Information om utredning av modell för att följa kostnadsutveckling inom hemtjänsten
12. Redovisning av ekonomiskt bistånd T1 2019
13. Redovisning av vuxna placeringar i HVB, LVM samt familjehem T1 2019
14. Redovisning av placeringar barn och familj T1 2019
15. Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse 2018

16. Delegation av beslutanderätt för utdelning av fondmedel
17. Planering Socialnämnden 2019
18. Anmälan av delegationsbeslut 2019
19. Attestantförteckning 2019
20. Uppdrag till Socialförvaltningen
21. Skrivelser, meddelanden, beslut
22. Anmälan av kurser och utbildningar
23. Anmälan av protokoll
24. Information från förvaltningen
25. Information från ordförande
26. Eventuellt tillkommande ärende

Krister Mc Carthy
ordförande

Socialförvaltningen

Fyramånadersrapport 2019

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna fyramånadersrapporten, samt

att översända rapporten till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Samtliga nämnder ska göra ett fyramånadersbokslut för perioden januari-april, vars innehåll och struktur styrs av kommunstyrelsen.

Det ekonomiska utfallet för perioden visar ett underskott på – 0,04 mnkr. De största underskotten i relation till budget finns inom:

- Kommunala hemtjänsten
- Individ och familjeomsorgen.

De största överskotten i relation till budget finns inom:

- Särskilt boende
- Försörjningsstöd.

Prognosen för socialnämnden på helår visar ett noll resultat, dvs budgeten bedöms kunna hållas.

Utifrån prognos på att budgeten kommer att hålla har ingen ytterligare åtgärdsplan upprättats.

Beslutsunderlag

Tertialrapport 1 inklusive prognos 1, Socialnämnden 2019

Uppföljning intäkter och kostnader april 2019

Mats Collin
Förvaltningschef

Härnösands
kommun

Tertialrapport 1 inkl. prognos 1, nämnd

Socialnämnden

Tertial 1 2019

Innehållsförteckning

1 Nämndens uppdrag och verksamhet	3
2 Viktiga händelser	4
3 Verksamhetsmål.....	6
3.1 Organisationsperspektivet	6
4 Ekonomi	8
4.1 Utfall.....	8
4.2 Prognos.....	12
4.3 Investeringar	15
5 Framtiden.....	16

1 Nämndens uppdrag och verksamhet

Socialnämndens övergripande uppgift enligt kommunallagen är att nämnden inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom individ- och familjeomsorg, omsorg om funktionshindrade, samt äldreomsorg och inom den kommunala hälso- och sjukvården, tillstånd för alkoholservering, samt ytterligare några lagområden liksom vad som i lag sägs om socialnämnd.

Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när vården och omsorgen av en kommunal angelägenhet har lämnats över till annan aktör med stöd av kommunallagen.

Verksamheterna inom socialnämndens område är i huvudsak lagstyrda. Det finns insatser som inte styrs av lag men har en god påverkan både kvalitativt och ekonomiskt på lagstyrda verksamheter. Socialförvaltningen har fem verksamhetsområden, hälso- och sjukvård, hemtjänst, särskilt boende, individ och familjeomsorg samt omsorg om funktionshindrade. Direkt underställd socialnämnden finns också medicinskt ansvarig sjuksköterska med ansvar för kvalitet inom hälso- och sjukvårdsområdet. Utöver dessa områden finns personal i olika stödfunktioner för strategisk planering för verksamheternas rutiner och uppföljningar, administration, lokalfrågor och nämndsekretariat.

2 Viktiga händelser

Individ- och familjeomsorgen

Lägre kostnader för ekonomiskt bistånd beror främst på att fler fått arbete, både på den öppna arbetsmarknaden och genom kommunens arbetslivsenhet. Antal hushåll som har beviljats ekonomiskt bistånd har minskat i jämförelse med samma period föregående år.

Institutionsplaceringar inom Barn- och familjeenheten har haft en sjunkande trend sedan december 2018. Dock är underskottet för samtliga placeringar för barn och unga 1,4 mnkr högre än budget för de fyra första månaderna.

Biståndsbedömning

Biståndsbedömningen för äldre och funktionshinderområdet har ett högt inflöde av ärenden vilket påverkar handläggningstid och möjligheten att följa upp beslut. Det beror bland annat på att enheten har tagit över boendesamordningen för både omsorgen och särskilt boende samtidigt som enheten har minskat med en årsarbetare. Arbetet med externa placeringar är ett stort och tidskrävande arbete.

Omsorg om funktionshindrade

Några kostnadsintensiva ärenden har tillkommit under början av året. Externa placeringar har haft en sjunkande trend sedan juli 2018 för att i mars 2019 i princip ligga på budgeterad nivå. Dock har kostnaden från och med april månad stigit märkbart.

Sista helgen i mars inträffade en brand i två gruppboendestäder, Vårstagatan 9 A/B. Boendestäderna går ej att bruka efter branden och brukare har fått tillfälligt boende på Ugglan. Gruppboendestaden kommer att renoveras och enligt preliminär prognos kan den bli inflyttningsklar vid årsskiftet 2019/2020.

Hemtjänst

Antalet utförda timmar hemtjänst har minskat i jämförelse med samma period de senaste tre åren. Den kommunala hemtjänstens andel av total utförd tid har minskat med 2,7 % under första tertiet och ligger på 77,8 % i april. Verksamheten upplever relativt stora svängningar på enhetsnivå gällande personers behov av hemtjänst, vilket gör det komplicerat att hinna korrigera personalantalet i tillräckligt snabb takt.

Särskilt boende

Särskilda boendena Ugglan och Älandsgården övergick i februari 2019 till kommunal regi igen. Socialnämnden tog beslut om att Ugglans särskilda boende successivt ska avvecklas under 2019 och senast juni 2020.

Det innebär att Härnösands kommun, när omställningen är klar kommer att ha 42 boendeplatser färre. Färre boendeplatser ställer krav på nya arbetssätt som måste utvecklas för att kunna möta upp behov som uppstår. Arbetet med att

anpassa verksamheterna pågår för fullt.

Socialnämnden tog beslut om att tillfälligt omvandla en korttidsavdelning till särskilda boendeplatser, demens. Denna förändring är utförd under februari och idag bor brukare med demensdiagnos tillsvidare i dessa lägenheter.

Beslut togs även att alla tjänster som aktivitetsledare skulle avvecklas. Förändringen är genomförd under februari och mars. Förändringen får konsekvenser för möjligheterna att kunna ge de som bor på kommunens äldreboenden aktiviteter i samma utsträckning som tidigare. Nya arbetssätt måste tas fram för att se i vilken grad aktiviteter kan planeras in. Arbetet med nya och förändrade arbetssätt pågår.

Nattbemanningen på Koltrastens och Ädelhems äldreboenden förändrades då beslut togs om sänkt bemanning. Nya arbetssätt har arbetats fram samt hjälp av välfärdsteknik möjliggör förändringen som är genomförd under årets första fyra månader.

De förändringar och beslut som togs i och med den ekonomiska situationen påverkar hela verksamheten särskilt boende. Ett omfattande omställningsarbete pågår och har till viss del genomförts. Besluten om besparingar samt omställningsarbetet ställer krav på verksamheten att arbeta fram nya arbetssätt och se över möjligheterna till att i större utsträckning använda välfärdsteknik.

Hälso- och sjukvård

Omställningsarbete pågår utifrån beslut om besparingar. Under årets första månader har avvecklingen av två sjukskötersketjänster trätt i kraft. Nya scheman för alla sjuksköterskor är igång från och med 4 februari.

Ett stort arbetsmiljöarbete pågår inom organisationen. Rutiner och riktlinjer ses över löpande från och med januari och fortsatt utifrån prioritering under året. Ett antal sjuksköterskor har slutat eller gått i pension under årets första fyra månader. Detta har inneburit en stor rekryteringsprocess, där nu alla tjänster är tillsatta och nya medarbetare börjar i organisationen under våren och sommaren.

3 Verksamhetsmål

3.1 Organisationsperspektivet

Nämndens mål	
■ Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst ska öka	KF
■ Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende ska öka	KF
■ Den genomsnittliga handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök ska minska (antal dagar)	KF
■ Antalet E-tjänster ska öka	
■ Sjukfrånvaron ska minska	KF

Indikatorer (mått)	Rapporteras
■ Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst ska öka	T3
■ Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende ska öka	T3
■ Den genomsnittliga handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd ska minska (antal dagar)	T3
■ Antalet E-tjänster ska öka	T3
■ Minskad sjukfrånvaro inom Socialförvaltningen	T1 T2 T3

Senaste analys

Jan	Feb	Mars	April
7,35	7,58		

Tertial 1 2019

Sjukfrånvaron inom Socialförvaltningen har ökat sedan årsskiftet och det ackumulerade sjuktalet för januari och februari uppgår till 7,47 %. Detta medför att måltalet att sjukfrånvaron ska minska till 6,8 % inte uppnås.

(Socialnämnden)

Sjukfrånvaron har ökat under februari månad jämfört med förra året. Detta beror på en högre arbetsbelastning med anledning av neddragning av en tjänst.

Sjuktalet på 4,64 % är det högsta på flera år.

Korttidsfrånvaron har ökat och detta känns oroväckande.

(Biståndsenheten)

Sjukfrånvaron har på verksamhetsnivå minskat något sedan januari. På enhetsnivå är sjukfrånvaron relativt hög inom ledning och Barn- och familjeenheten, detta med anledning av ett par långtidssjukskrivningar på hel och deltid. Dessa långtidssjukskrivningar bedöms svåra att påverka då det bedöms handla mer om kroniska tillstånd än om arbetsrelaterade orsaker som är möjliga att påverka i arbetssituationen.

(Individ- och familjeomsorg)

Nivån på sjukfrånvaron har ökat något sedan den senaste uppföljningen. Dock uppgår det till en acceptabel nivå jämfört med måltalet.

Under den aktuella perioden, dvs tertial 1, kan vi notera att det över årens lopp varit en ökad sjukfrånvaro dessa månader. Därtill har verksamhetsområdet varit inne i ett omställningsarbete som kan ha haft en negativ effekt för vissa medarbetare i form av stressrelaterad frånvaro. Enhetschefer har systematiskt arbetat med att erbjuda stöd till medarbetare som uttrycker risk för ohälsa därtill i ett proaktivt syfte arbeta

Indikatorer (mått)	Rapporteras
med en jämnare arbetsfördelning och schemaläggning som främjar god hälsa hos medarbetare. (Omsorg om funktionshindrade)	Omställningsarbete inom verksamheten antas påverka sjukfrånvaron negativt. Arbete pågår för att stärka medarbetare på individnivå och gruppnivå. (Särskilt boende)
En fördjupad analys av sjuktalen inom hemsjukvården planeras. Arbete med att minska konstaterad korttidsfrånvaro som upprepas pågår (Hälso- och sjukvård)	

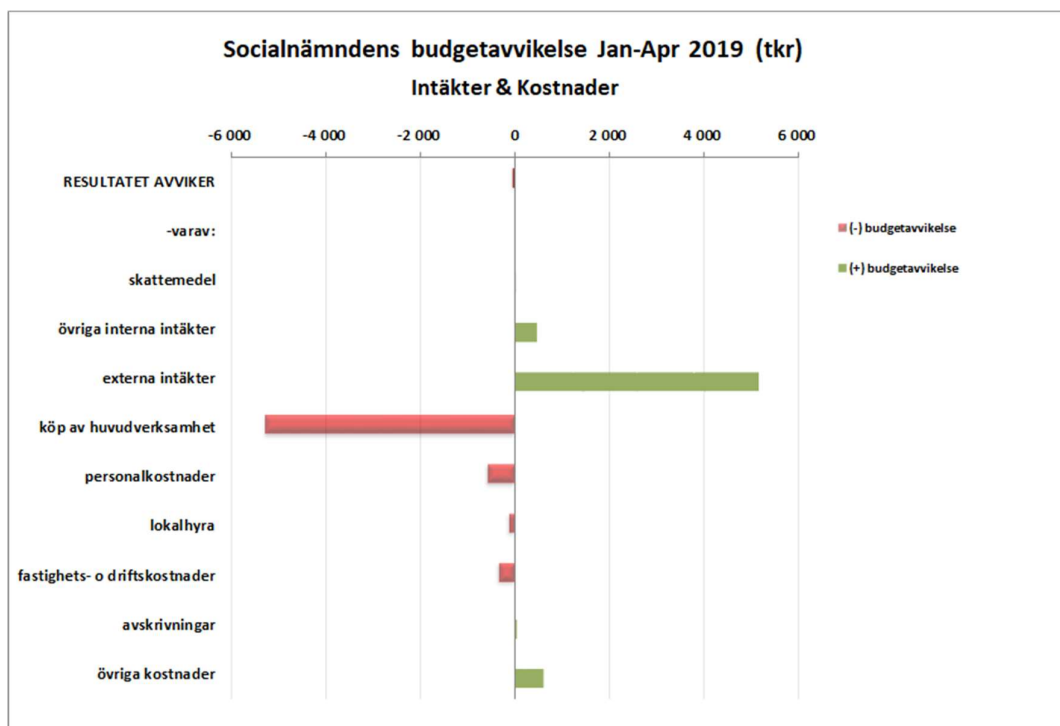
4 Ekonomi

4.1 Utfall

Socialnämnden redovisar en ekonomi i balans efter årets fyra första månader.

Kostnaderna överstiger budget med 5,6 mnkr vilket främst beror på högre kostnad för köp av huvudverksamhet. Högre volymer inom hemtjänst, personlig assistans och externa placeringar är orsaker till den högre kostnadsnivån.

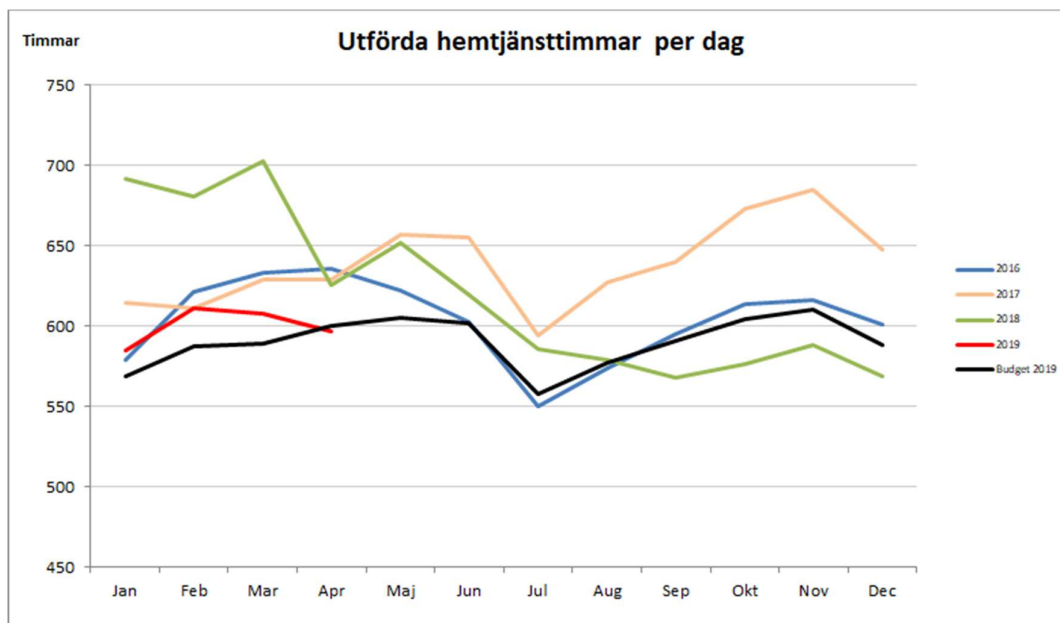
Högre intäkter än budgeterat täcker upp kostnadsavvikelsen. Den största positiva avvikelsen är bidragsintäkter från Migrationsverket och Försäkringskassan motsvarande 3,9 mnkr inom Individ- och familjeomsorgen.

(mnkr)	Utfall jan-apr 2018	Utfall jan-apr 2019	Budget jan-apr 2019	Differens utfall/budget
Intäkter	224,7	232,7	227,1	5,6
- varav tilldelade skattemedel	182,5	196,2	196,2	0,0
- varav interna intäkter	0,9	1,1	0,7	0,4
- varav externa intäkter	41,3	35,4	30,2	5,2
Kostnader	-240,8	-232,7	-227,1	-5,6
- varav personalkostnader	-144,0	-145,9	-145,3	-0,6
- varav köp av huvudverksamhet	-42,3	-33,8	-28,5	-5,3
- varav lokalhyra	-21,8	-21	-21	0
- varav fastighets- och driftskostnader	-1,4	-1,5	-1,2	-0,3
- varav avskrivningar	-0,3	-0,3	-0,3	0,0
- varav övriga kostnader	-31,0	-30,2	-30,8	0,6
Resultat	-16,1	0,0	0,0	0,0

4.1.1 Utfall per verksamhetsområde

Hemtjänst redovisar ett underskott motsvarande 2,5 mnkr varav 0,6 mnkr avser hemtjänstpeng. Hemtjänstpeng är den ersättning som betalas ut, till både privata utförare och kommunal utförare, för utförd tid hos brukare. Underskottet på hemtjänstpeng beror på att fler hemtjänsttimmar än budgeterat har utförts. Under första tertialet har 1 671 fler timmar utförts, vilket motsvarar i genomsnitt 14 timmar per dag.

Den kommunala hemtjänstens underskott beror främst på att personalkostnaderna är högre än erhållna intäkter. Andelen utförd tid som utförts av den kommunala hemtjänsten har minskat med 2,7 % under det första tertialet och ligger på 77,8 % i april.

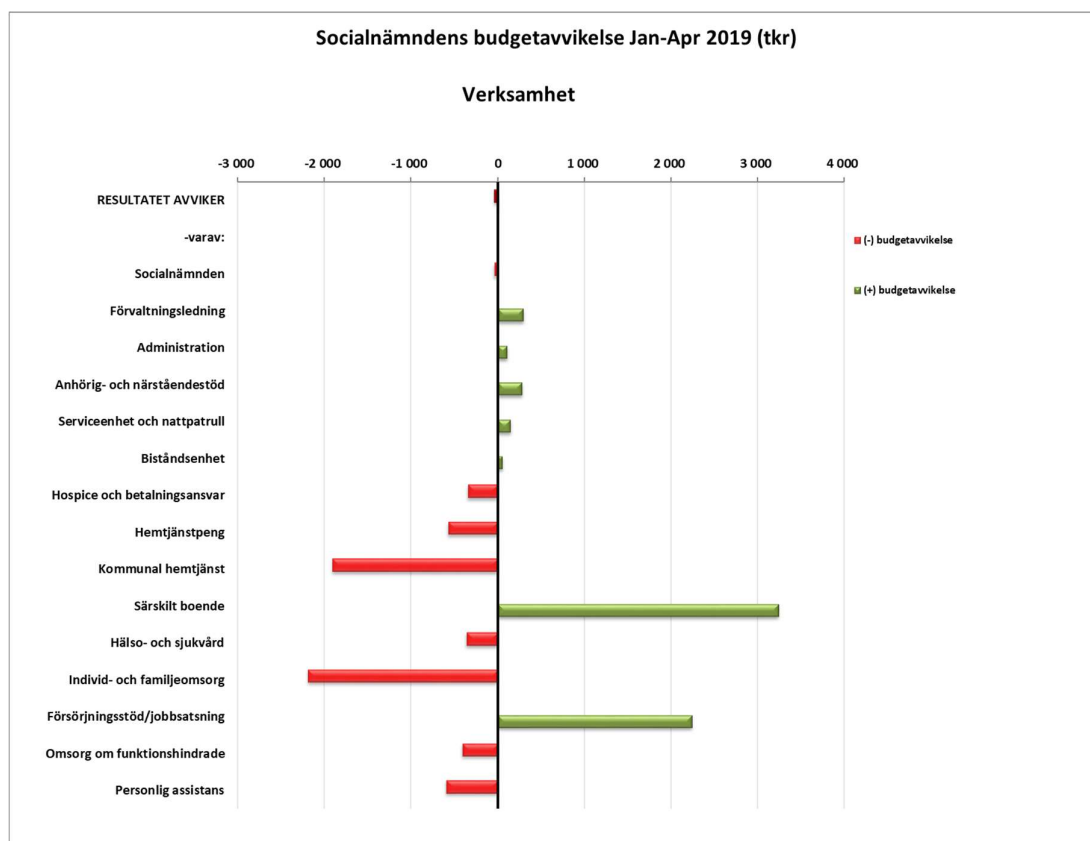

Särskilt boende visar på ett överskott motsvarande 3,4 mnkr. Lägre personalkostnader samt högre intäkter för omsorgsavgifter än budgeterat är de främsta förklaringarna till överskottet. Den främsta orsaken till att personalkostnaderna är lägre än budgeterat är att många av de besparingsåtgärder som vidtagits har genomförts tidigare än beräknat.

Underskottet inom Individ- och familjeomsorgen beror främst på högre kostnader för placeringar på Hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga samt att intäkterna för Bogården är lägre än budgeterat. Bogården är ett utredningshem för barn och föräldrar.

Överskottet inom Försörjningsstöd beror på högre intäkter för återbetalning av ekonomiskt bistånd från Försäkringskassan och schablonersättning från Migrationsverket, samt lägre kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd.

Fler individer med personlig assistans där kommunen har hela kostnadsansvaret ger ett underskott motsvarande 0,6 mnkr.

(mnkr)	Utfall jan- apr 2018	Utfall jan- apr 2019	- varav skattemedel	- varav intäkter	- varav kostnader
Socialnämnd	0,1	-0,1	0,5	0	-0,6
Förvaltningsledning	0,6	0,3	5,3	0	-5,0
Administration	0	0,1	1,7	0	-1,6
Anhörig- och närståendestöd	0,2	0,3	1,3	0	-1,0
Serviceenhet och nattpatrull	0	0,1	3,3	0,6	-3,8
Biståndsenhet	0,1	0,1	2,4	0	-2,3
Hospice och Betalningsansvar	-0,2	-0,3	0,2	0	-0,5
Hemtjänst	-5,6	-2,5	28,4	3,6	-34,5
Särskilt boende	0,5	3,4	54,2	11,8	-62,6
Hälso- och sjukvård	-0,9	-0,4	12,9	0,4	-13,7
Individ- och familjeomsorg	-3,3	-2,2	21	9,4	-32,6
Försörjningsstöd inkl "Jobbsatsningen"	-1,8	2,2	7,5	3,2	-8,5
Omsorg om funktionshindrade	-2,4	-0,4	46,1	7,4	-53,9
Personlig assistans	-3,4	-0,6	11,4	0,1	-12,1
Totalt	-16,1	0,0	196,2	36,5	-232,7

4.1.1.1 Specifikation av personalkostnader

Förvaltningens totala personalkostnader avviker från budget med 0,6 mnkr.

Den kommunala hemtjänsten redovisar ett underskott för personalkostnader motsvarande 0,8 mnkr. Volymen inom hemtjänst är högre än budgeterat vilket är en bidragande orsak till kostnadsavvikelsen.

Överskottet inom Särskilt boende beror på att många av de besparingsåtgärder som vidtagits har genomförts tidigare än beräknat.

Högre kostnader än budgeterat för arvoden som familjehem erhåller i samband med placeringar av barn och unga är den främsta orsaken till underskottet inom Individ- och familjeenheten.

Underskottet för personalkostnader inom Omsorg om funktionshindrade förklaras av både högre kostnader för egen personal inom boenden och daglig verksamhet samt arvoden för individuella insatser som till exempel ledsagning och kontaktpersoner.

(mnkr)	Utfall jan-apr 2018	Utfall jan-apr 2019	Budget jan-apr 2019	Differens utfall/budget
Socialnämnd	-0,4	-0,5	-0,4	-0,1
Förvaltningsledning	-2,8	-3,1	-3,2	0,1
Administration	-1,3	-1,1	-1,2	0,1
Anhörig- och närståendestöd	-1,3	-0,9	-1	0,1
Serviceenhet och nattpatrull	-2,8	-2,7	-2,7	0,0
Biståndsenhet	-2,1	-2,2	-2,3	0,1
Kommunala hemtjänsten	-27,2	-24,9	-24,1	-0,8
Särskilt boende	-37,6	-41,6	-43,9	2,3
Hälso- och sjukvård	-9,7	-9,8	-9,3	-0,5
Individ- och familjeomsorg	-20,8	-18,6	-17,4	-1,2
Omsorg om funktionshindrade	-38,0	-40,5	-39,8	-0,7
Totalt	-144,0	-145,9	-145,3	-0,6

4.2 Prognos

Socialnämnden prognostiserar ett nollresultat vid årets slut.

Högre kostnader för personal och köp av huvudverksamhet är de främsta orsakerna till den totala prognostiserade negativa kostnadsavvikelsen på 16,7 mnkr. Underskottet beror på högre volymer för individuella insatser så som ledsagning och avlösning i hemmet, hemtjänst, personlig assistans och externa placeringar.

Intäkterna prognostiseras till 16,7 mnkr högre än budgeterat vilket täcker upp den negativa prognostiserade kostnadsavvikelsen. 11,9 mnkr av den positiva intäktsavvikelsen avser bidragsintäkter som erhålls främst från Migrationsverket och Försäkringskassan.

(mnkr)	Årsbudget 2019	Årsprognos 2019, apr	Differens budget/prognos apr
Intäkter	685,6	702,3	16,7
- varav tilldelade skattemedel	596,6	596,6	0,0
- varav intäkter	89,0	105,7	16,7
Kostnader	-685,6	-702,3	-16,7
- varav personalkostnader	-449,5	-456,4	-6,9
- varav köp av huvudverksamhet	-76,1	-89,2	-13,1
- varav lokalhyra	-62,7	-62,6	0,1
- varav fastighets- och driftskostnader	-3,8	-4,1	-0,3
- varav avskrivningar	-1,0	-0,8	0,2
- varav övriga kostnader	-92,5	-89,2	3,3
Resultat	0,0	0,0	0,0

4.2.1 Prognos per verksamhetsområde

Hemtjänstpengen redovisar ett underskott på 0,6 mnkr efter första tertialet men kommer vid årets slut visa på ett överskott motsvarande 0,1 mnkr. En bidragande orsak är en engångsintäkt från Migrationsverket som delvis täcker tidigare underskott. Andra bidragande orsaker är högre omsorgsintäkter samt att trenden visar på färre utförda timmar hemtjänst och har i april mött budgeterad nivå. Den kommunala hemtjänsten prognostiserar ett underskott motsvarande 3,3 mnkr vilket beror på lägre erhållna intäkter än budgeterat medan kostnaderna inte minskar i samma takt. För hemtjänst totalt prognostiseras ett underskott motsvarande 3,2 mnkr.

Särskilt boende prognostiserar ett överskott motsvarande 5,9 mnkr på helåret. Omsorgs- och hyresintäkter prognostiseras med ett överskott på 2,1 mnkr. Kostnader för personal och förbrukningsmaterial prognostiseras till 3,4 mnkr under budget. Anledningen är att besparingsåtgärderna genomförs tidigare än beräknat samt en återhållsamhet vid inköp.

Inom Hälso- och sjukvård prognostiseras personalkostnader överskrida budget med 1,3 mnkr. Lägre övriga kostnader än budgeterat gör att underskottet begränsas till 0,7 mnkr.

Kostnader för placeringar av barn och unga prognostiseras överskrida budgeterad nivå med 5,2 mnkr. 3,3 mnkr högre bidragsintäkter än budget täcker till viss del upp underskottet på kostnaderna. Bogården har haft lägre intäkter än budgeterat första tertialet men prognosen visar att intäkterna kommer att öka och hålla budgeterad nivå de resterande två tertialerna. Stödboendet prognostiserar ett överskott motsvarande 1,4 mnkr främst på grund av lägre personalkostnader än budgeterat.

Försörjningsstöd inkluderat Jobbsatsningen prognostiserar ett överskott motsvarande 5,4 mnkr. Bidragsintäkterna beräknas fortsätta överstiga budget och prognostiseras landa på 4 mnkr bättre än budgeterat när året är slut. Antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd har minskat med i genomsnitt 37 hushåll efter första tertialet i jämförelse med samma period i fjol. Prognosen för utbetalt ekonomiskt bistånd beräknas till 1,3 mnkr lägre än budget.

Omsorg om funktionshindrade prognostiserar ett underskott på 3,7 mnkr. De främsta anledningarna till underskottet är fler individer som placeras externt samt att personalkostnaderna är högre än budgeterat.

På grund av fler individer än budgeterat prognostiseras ett underskott för Personlig assistans motsvarande 2,3 mnkr.

(mnkr)	Årsprognos 2019, apr	-varav skattemedel	-varav intäkter	-varav kostnader
Socialnämnden	-0,1	1,5	0,0	-1,6
Förvaltningsledning	0,3	16,0	0,0	-15,7
Administration	0,0	5,1	0,0	-5,1
Anhörig- och närståendestöd	0,5	3,7	0,1	-3,3
Serviceenhet och nattpatrull	-0,1	10,4	1,8	-12,3
Biståndsenhet	0,0	7,1	0,0	-7,1
Hospice och Betalningsansvar	-0,3	0,5	0,1	-0,9
Hemtjänst	-3,2	88,5	11,3	-103,0
Särskilt boende	5,9	157,6	33,3	-185,0
Hälso- och sjukvård	-0,7	41,8	1,4	-43,9
Individ- och familjeomsorg	-1,7	64,7	26,5	-92,9
Försörjningsstöd inkl "Jobsbsatsningen"	5,4	22,2	9,0	-25,8
Omsorg om funktionshindrade	-3,7	143,4	21,3	-168,4
Personlig assistans	-2,3	34,1	0,9	-37,3
Totalt	0,0	596,6	105,7	-702,3

4.2.1.1 Specifikation, prognos personalkostnader

Socialnämndens totala personalkostnader prognostiseras visa ett underskott motsvarande 6,9 mnkr vid årets slut vilket är en avvikelse på 1,5 %.

Särskilt boende prognostiserar ett överskott för personalkostnader motsvarande 2,5 mnkr vilket beror på att besparingsåtgärderna har genomförts tidigare än beräknat.

Prognosen för personalkostnader inom Hälso- och sjukvård visar ett underskott motsvarande 1,3 mnkr. Delar av underskottet beror på ett antagande att sommarbemanningen förväntas bli mer kostsam än budgeterat samt att sysselsättningsgraden för personal inom jouren är högre än budgeterat. Ytterligare en bidragande orsak till underskottet på personalkostnader är resursförstärkning motsvarande 0,5 mnkr, vilket täcks upp av stimulansmedel.

Den främsta orsaken till underskottet inom Individ- och familjeomsorgen beror på högre kostnader för arvoden till familjehem för barn och unga än budgeterat.

Personalkostnaderna inom Omsorg om funktionshindrade prognostiseras till 3 mnkr högre än budgeterat. Den främsta orsaken är högre kostnader för arvoden för individuella insatser så som kontaktpersoner och avlösning i hemmet. Ett högre omvårdnadsbehov framöver gör att underskottet per den sista april förväntas utökas under resterande del av året.

(mnkr)	Årsbudget 2019	Årsprognos 2019, apr	Differens budget/prognos apr
Socialnämnd	-1,2	-1,6	-0,4
Förvaltningsledning	-9,4	-9,4	0,0
Administration	-3,7	-3,7	0,0
Anhörig- och närståendestöd	-3,0	-2,9	0,1
Serviceenhet och nattpatrull	-8,4	-8,7	-0,3
Biståndsenhet	-6,8	-6,8	0,0
Kommunal hemtjänst	-75,2	-75,7	-0,5
Särskilt boende	-134,0	-131,5	2,5
Hälso- och sjukvård	-31,0	-32,3	-1,3
Individ- och familjeomsorg	-52,2	-56,2	-4,0
Omsorg om funktionshindrade	-124,6	-127,6	-3,0
Totalt	-449,5	-456,4	-6,9

4.3 Investeringar

Under första tertialet har inventarier för en ny grupplokal inom hemtjänsten införskaffats.

Prognosen är att resterande del av investeringsbudgeten kommer att nyttjas för inköp av inventarier inom särskilt boende.

(mnkr)	Investering jan-apr 2019	Årsbudget 2019	Årsprognos 2019, apr
Inventarier	0,1	0,5	0,5
Totalt	0,1	0,5	0,5

5 Framtiden

Individ- och familjeomsorgen

En nyligen genomförd länsgemensam upphandling av institutionsvård för barn och unga har resulterat i kraftigt höjda dygnsavgifter. Detta kommer innebära kraftigt ökade kostnader på årsbasis. Socialförvaltningen har anslutit sig till en motsvarande upphandling enligt Lag om valfrihetssystem (LOV) som leds av Sundsvalls kommun, för att försöka få en rimligare kostnad för institutionsvård för barn och unga.

Stödboende för åldersgruppen 16-20 år kommer att startas upp i egen regi för att tillsammans med planerad LOV upphandling hålla kostnadsnivån nere.

Biståndsbedömning

Enheten jobbar aktiv med de externa placeringarna inom omsorgen, både för att få ned kostnaderna i form av hemmalösningar likväl som placeringar med bättre kvalitet och prisbild.

Biståndsbedömarna ser att ansökningar till både Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och till socialpsykiatri (individstöd) ökar.

Omsorg om funktionshindrade

Vad gäller sondmatning och övervakning för brukare med LSS förväntas en revidering av LSS träda i kraft 1 juli 2019, vilket innebär att sondmatning och övervakning kommer att godkännas som ett grundläggande behov. Detta innebär att de brukare som har personlig assistans från kommunen idag, kommer att kunna ansöka om dessa insatser från och med att det reviderade lagförslaget träder i kraft. De kan ansöka om insatserna från Försäkringskassan (FK) vilket då kan innebära att kommunen får en sänkt kostnad eftersom FK får ta över ansvaret för de första 20 timmarna.

Till halvårsskiftet 2020 finns behovet att öppna en ny gruppboende enligt LSS då antalet individer med behov av gruppboende beräknas öka, främst i form av ungdomar som lämnar särgymnasiet och behöver boende i form av gruppboende.

Hemtjänst

En analys av det ekonomiska läget och översyn av organisationen är initierad. Detta i syfte att försöka få ekonomin i balans, med bibehållen service och kvalitet.

Ett flerårigt arbete med att fräscha upp och modernisera hemtjänstens grupplokaler är inne i sitt slutskede. Alla grupper utom Brännan har bytt eller renoverat sina lokaler de senaste tre åren och för Brännan finns det en plan.

Särskilt boende

Verksamheten behöver se över och arbeta fram nya arbetssätt.

Stort fokus måste läggas på att ge verksamheterna stöd för att arbeta med arbetsmiljö. I och med det stora omställningsarbetet har medarbetare blivit omplacerade och alla verksamheter har därmed både förlorat medarbetare samt fått nya. Ett stort behov finns att stärka verksamheterna och medarbetare framåt för att kunna erbjuda en god kvalitet.

Att arbeta vidare med att kunna möta upp de enskildas behov måste prioriteras vilket innebär att följa utvecklingen inom välfärdsteknologi, göra omvärldsanalyser samt arbeta fram nya arbetssätt.

Inom kommunen finns flera plusboenden och ett trygghetsboende med hög tillgänglighet och möjlighet till social samvaro. Möjligheten till flera anpassade alternativ för äldre kan i framtiden förändra behovet av särskilt boende. Utifrån att andelen äldre invånare ökar kan kommunens verksamhet i större utsträckning behöva anpassas utifrån ändrade och utökade behov. Detta kräver en omvärldsanalys gällande boendeplatser inom Härnösands kommun. Verksamheten måste i framtiden kunna möta upp de nya förutsättningar som kommer.

Hälso- och sjukvård

De närmaste åren kommer nya krav att ställas på organisationen som måste anpassas och ställa om till nya arbetssätt. För att framåt kunna säkerställa en god och säker vård och omsorg måste Hälso- och sjukvården göra en omvärldsanalys. Detta innebär utredning och analys samt samarbete och lärande med och av andra kommuner och regioner. En stor utmaning är rekrytering av nya medarbetare och vikarier. Hälso- och sjukvården måste se över nya möjligheter för att locka nya medarbetare i framtiden vilket kräver ett nytt sätt att arbeta och organisera verksamheten.

Förvaltningsövergripande

Förvaltningen planerar att inrätta en enhet för ledning och styrning av kvalitets- och utvecklingsfrågor inom socialnämndens verksamhetsområde.

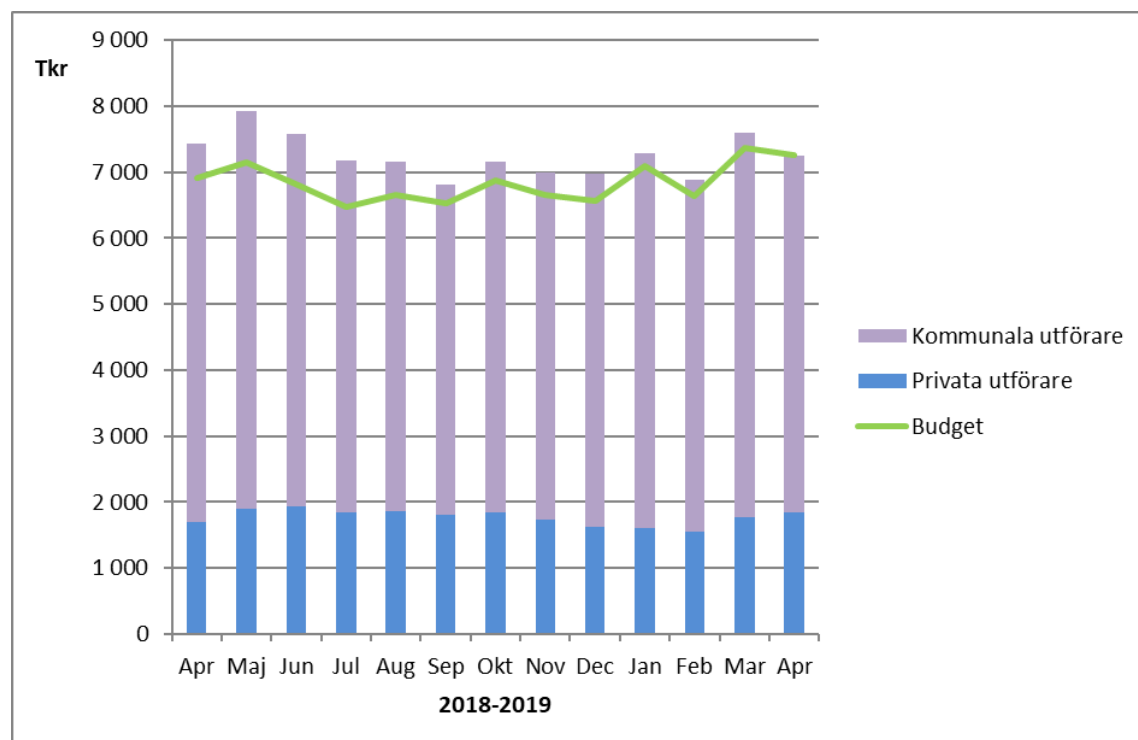
Socialförvaltningen har startat en process med att införa välfärdsteknik inom vissa verksamheter och detta utvecklingsarbete kommer att pågå framöver. Digitalisering är en viktig del i verksamheterna för att i framtiden kunna möta det ökade omsorgsbehovet.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER INTÄKTER OCH KOSTNADER PER MÅNAD 2019																	
	Årsbudget	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa	%	Riktpunkt %	
Tkr																	
INTÄKTER																	
Bidrag	27 991	3 673	3 401	3 830	4 196									15 100	53,9		36,0
Skattemedel	596 600	49 909	49 646	47 310	49 370									196 234	32,9		32,9
Övriga intäkter	60 924	5 252	5 396	5 408	5 347									21 403	35,1		34,1
Summa intäkter	685 515	58 834	58 443	56 547	58 913	0	0	0	0	0	0	0	0	232 737	34,0		33,1
KOSTNADER																	
Hemtjänst	-99 243	-8 694	-8 404	-8 642	-8 710									-34 449	34,7		32,2
Lönekostnader	-364 555	-29 129	-28 886	-28 552	-29 861									-116 427	31,9		32,3
Lokaler	-62 746	-5 156	-5 150	-5 273	-5 224									-20 803	33,2		33,4
Försörjningsstöd	-27 525	-2 273	-2 161	-2 024	-2 014									-8 472	30,8		33,6
Placeringar IFO	-29 372	-3 790	-2 966	-3 363	-2 850									-12 969	44,2		33,3
Placeringar OoF	-6 976	-850	-758	-574	-821									-3 003	43,0		33,3
Personlig assistans	-34 128	-2 972	-3 005	-3 022	-3 099									-12 098	35,4		33,3
Hospice/Utskrivningsklara	-507	-123	-157	-177	-89									-546	107,7		33,4
Övriga kostnader	-60 464	-7 774	-6 092	-5 126	-5 020									-24 011	39,7		38,5
Summa kostnader	-685 515	-60 759	-57 578	-56 751	-57 688	0	0	0	0	0	0	0	0	-232 776	34,0		33,1
NETTOKOSTNADER	0	-1 924	865	-205	1 225	0	0	0	0	0	0	0	0	-39			
Hemtjänst	Samtliga kostnader för både Hemtjänstpeng och Kommunal hemtjänst																
Försörjningsstöd	Inklusive kostnader för "Jobbsatsningen"																
Övriga kostnader	Leasingbilar, friskvård och rehabilitering, tekniska hjälpmedel, inkontinensmaterial, larm, annonser, resor, livsmedel och förbrukningsmaterial mm																

Socialnämndens uppföljning volymökningar april 2019

Hemtjänstpeng

Diagrammet visar kostnader för utförda hemtjänsttimmar under verksamheten Hemtjänstpeng, vilket är det samma som utdelad ersättning till kommunala och privata utförare.

	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Antal brukare	569	552	547	555	552	552	554	566	571	587	585	578	577
varav kommunala	439	424	426	430	428	435	440	446	455	475	473	469	458
varav privata	130	128	121	125	124	117	114	120	116	112	113	109	116

Antal brukare med beslut om hemtjänst i ordinärt boende, exklusive brukare med enbart larm, insatser enligt HSL (Hälsö- och sjukvårdslagen) och/eller matdistribution. Rullande 13 månader.

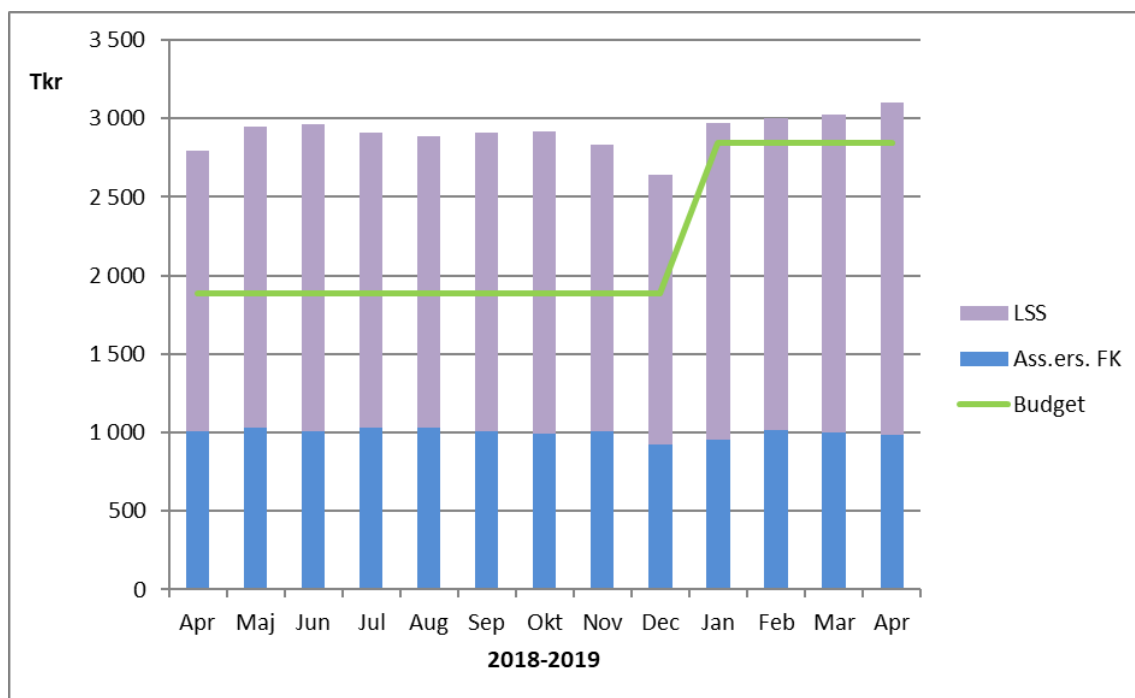
	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Utförda tim/dag	626	652	620	586	579	568	576	588	569	585	611	606	597
varav kommunala	491	500	479	443	440	429	441	449	444	461	481	474	453
varav privata	135	152	141	143	139	139	135	139	125	124	130	132	144

Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr
Ack. resultat	-9,3	-0,3	-0,5	-0,7	-0,6

I resultatet ingår intäkter för omsorgsavgifter, momskompensation samt intäkter och kostnader för matdistribution.

Personlig assistans

Diagrammet visar kostnader till Försäkringskassan (FK) där kommunen betalar för de 20 första timmarna i veckan som utförs (Ass.ers. FK) samt till assistansanordnare där kommunen står för hela kostnaden (LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Beslut från Försäkringskassan som gäller retroaktivt påverkar periodiseringen av enskilda månader.

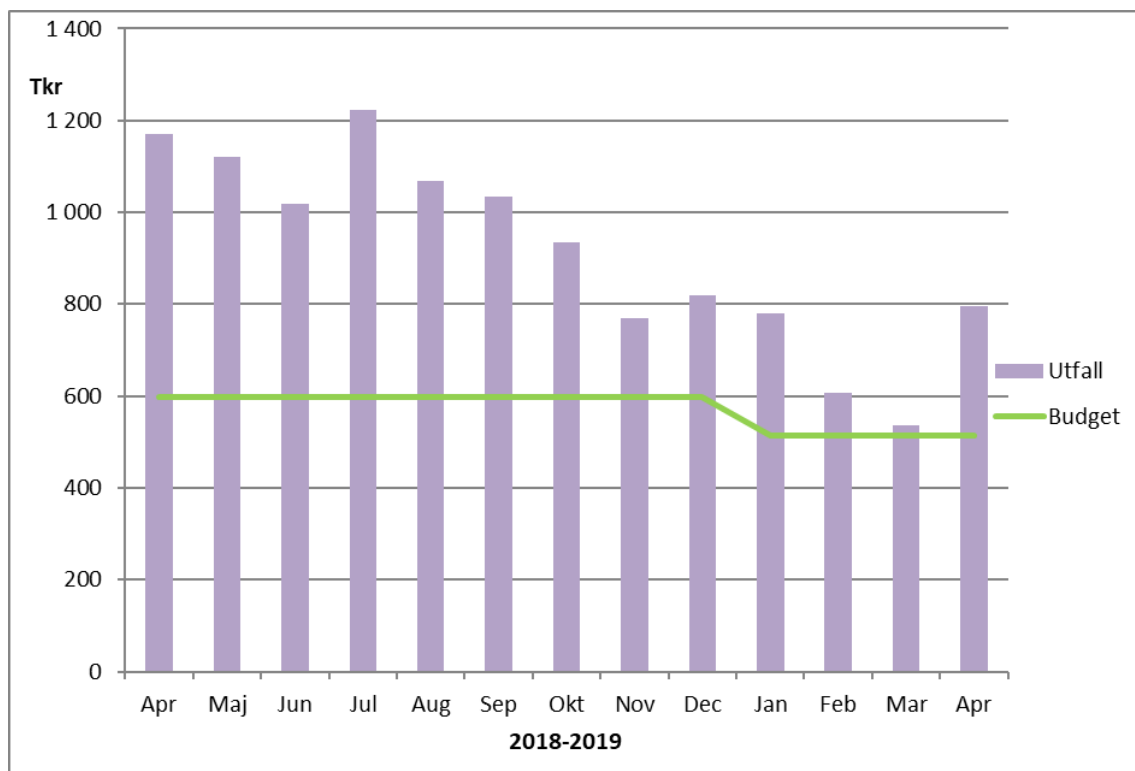
	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Antal brukare LSS	17	18	17	17	17	17	18	18	18	19	20	20	20

Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr
Ack. resultat	-10,5	-0,1	-0,3	-0,5	-0,6

I resultatet ingår bidragsintäkter från Migrationsverket.

Externa placeringar Omsorg om funktionshindrade

Diagrammet visar kostnader för externa placeringar inom Omsorg om Funktionshindrade. Periodiseringsavvikelser mellan enskilda månader förekommer.

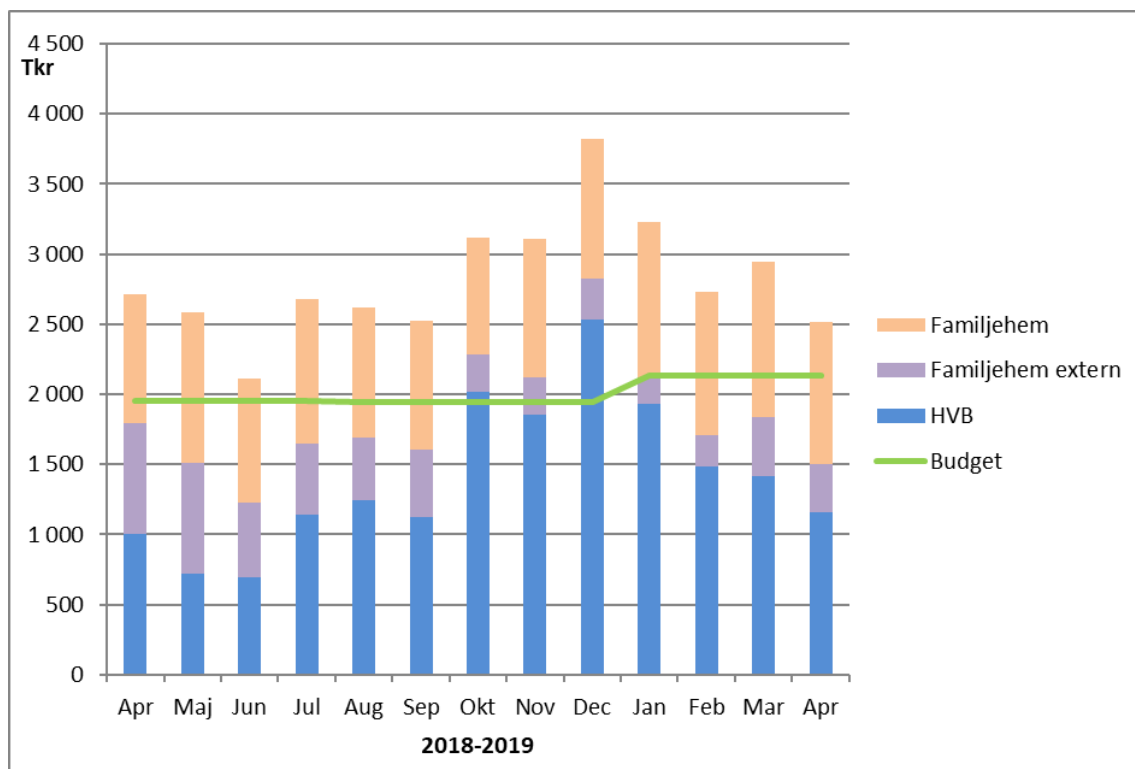
Ext. placerade	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Antal brukare	17	15	14	14	14	14	12	10	10	10	9	9	11

Ej verkställda beslut	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Antal brukare	16	14	16	16	16	8	8	6	6	7	6	6	5

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr
Ack. resultat	-4,9	-0,4	-0,5	-0,6	-1,0

I resultatet ingår intäkter för avgifter, statsbidrag och momskompensation.

Placeringar IFO Barn- och familjeenheten

Diagrammet visar kostnader för externa placeringar inom Barn- och familjeenheten. Periodiseringsavvikelser mellan enskilda månader förekommer. Familjehem extern avser konsulentstödda familjehem. HVB betyder hem för vård eller boende.

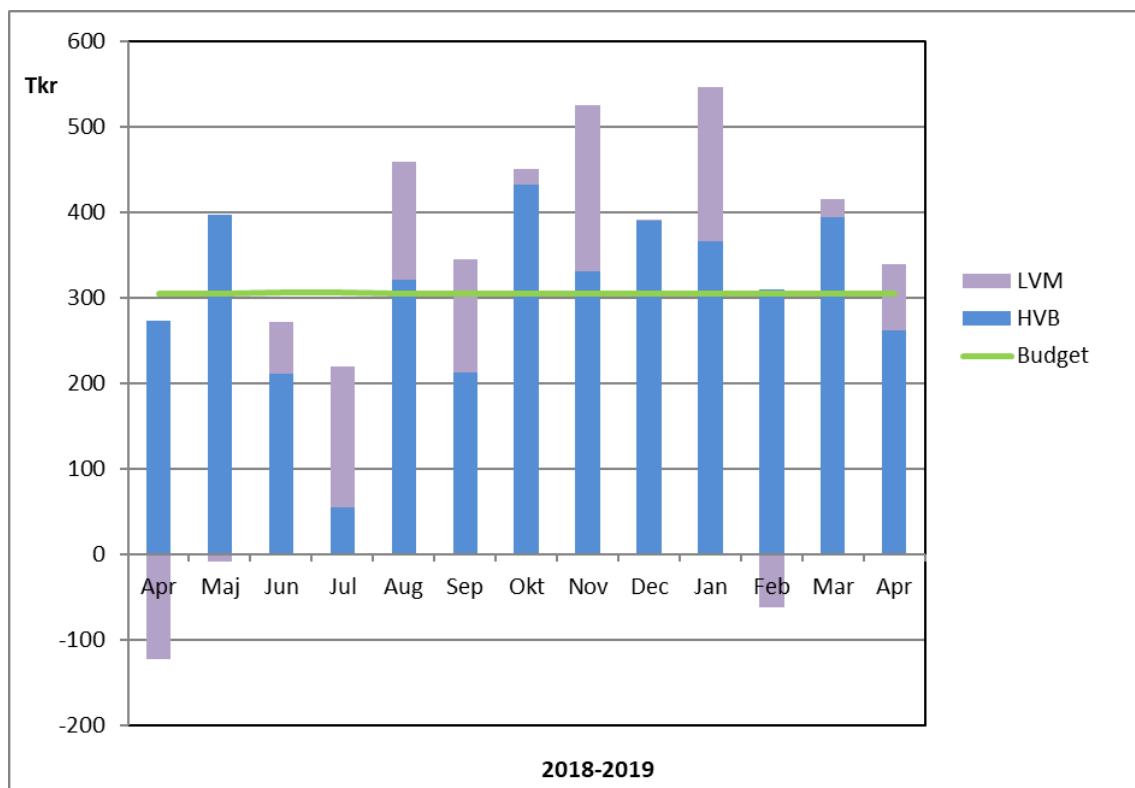
	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Antal brukare	65	69	70	61	64	66	63	67	66	66	64	63	62
varav Fam.	39	40	41	38	37	36	37	37	38	38	40	41	41
varav Fam. extern	12	11	12	11	11	10	6	6	6	6	7	6	6
varav HVB	14	18	17	12	16	20	20	24	22	22	17	16	15

Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr
Ack. resultat	-8,9	-0,4	-0,7	-1,3	-1,4

I resultatet ingår bidragsintäkter från Migrationsverket och momscompensation.

Placeringar IFO Vuxenenheten

Diagrammet visar kostnader för externa placeringar inom Vuxenenheten. Periodiseringsavvikelser mellan enskilda månader förekommer. HVB betyder hem för vård eller boende och LVM betyder lagen om vård av missbrukare.

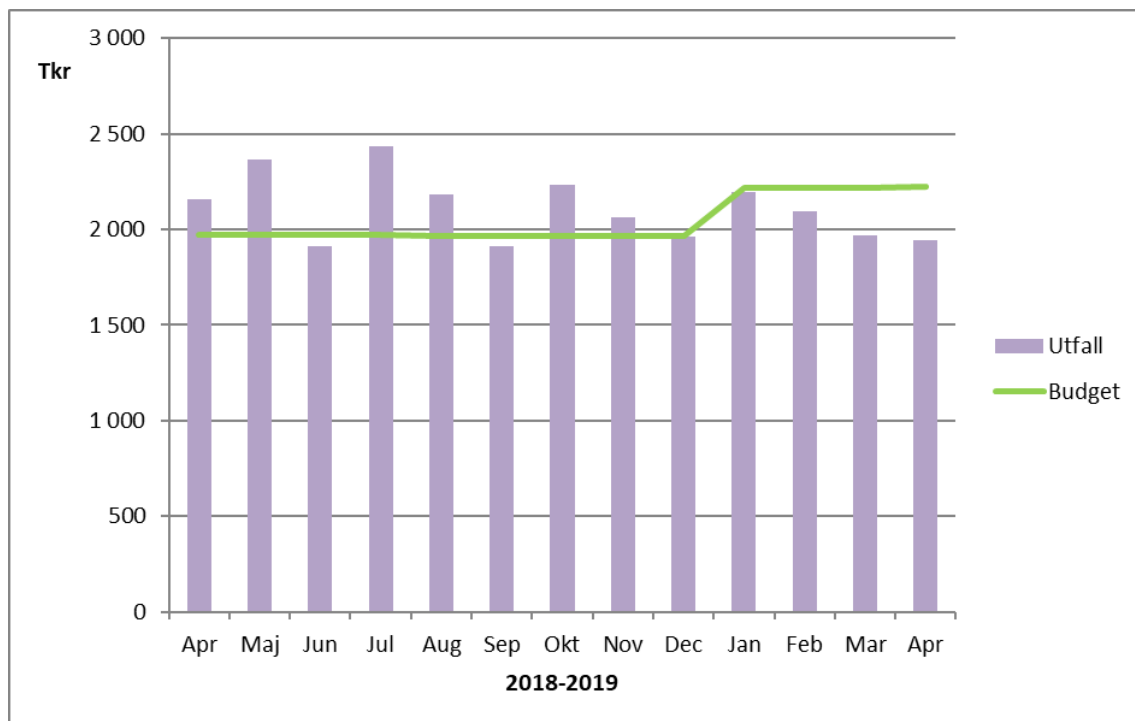
	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Antal brukare	7	8	7	6	8	9	8	8	6	8	7	7	7
varav HVB	6	7	5	5	7	8	7	7	5	7	6	6	6
varav LVM	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Rullande 13 mån

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr
Ack. resultat	-0,5	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3

I resultatet ingår intäkter för momskompensation.

Försörjningsstöd

Diagrammet visar kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd.

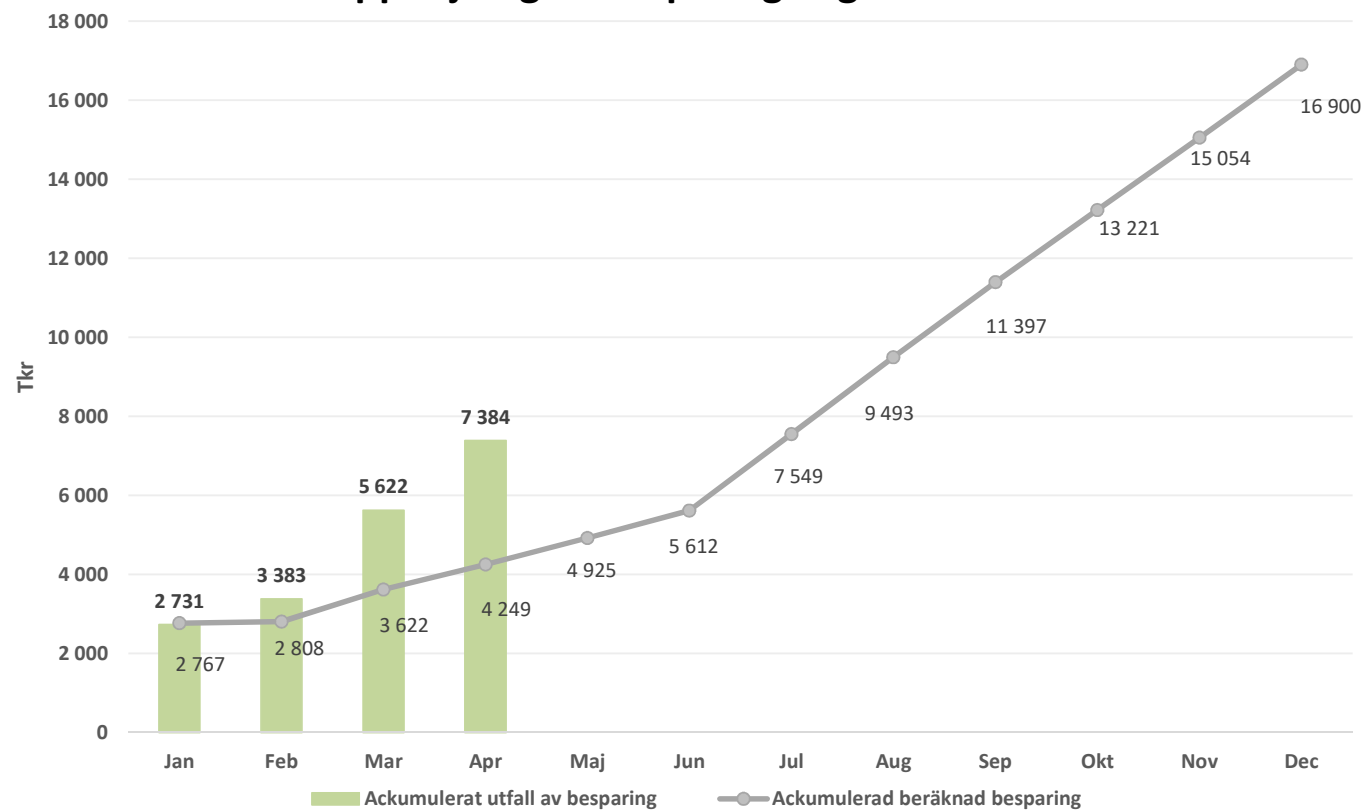
	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr
Antal hushåll	321	331	293	309	290	278	298	302	297	308	294	281	283

Ett hushåll kan innehålla varierande antal personer. Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr
Ack. resultat	-4,2	0,4	0,9	1,3	2,2

I resultatet ingår kostnader till Arbetslivsförvaltningen för "Jobbsatsningen" samt intäkter från Migrationsverket och Försäkringskassan.

Uppföljning av besparingsåtgärder 2019

[illegible]

Särskilt boende och hemtjänst

Avveckling 1,0 tjänst Anhörigkonsulent													
Beräknad effekt 200 tkr	0	0	0	0	0	0	33	33	33	33	33	33	200
Utfall av besparingsåtgärd	0	42	42	42									125
1,0 tjänst uppsagd av berörd person som sökt och fått annan tjänst inom förvaltningen. Avslutas i februari.													

Avveckling 9,0 tjänst Aktivitetsledare													
Beräknad effekt 2 200 tkr	0	0	0	0	0	0	367	367	367	367	367	367	2 200
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	135	271									406

Förhandlingar genomförda för samtliga. 7 har tackat ja till omplaceringserbjudande. Ekonomisk effekt fr o m mars för 5 av dessa tjänster och fr o m april för 2. 2 har tackat nej till omplaceringserbjudande och arbetar som extra resurser inom hälso- och sjukvården och Ädelhem och ekonomisk effekt beräknas för 1 medarbetare fr o m oktober och för en fr o m april 2020.

Successiv avveckling av Ugglan													
Beräknad effekt 2 400 tkr	0	0	0	270	280	290	260	270	280	240	250	260	2 400
Utfall av besparingsåtgärd	0	537	473	403									1 413
Verksamhetsövergång genomförd enligt plan 2019-02-15. Totalt 20 av 51 lägenheter är avvecklade. Någon minskning i hyresintäkter har ännu inte påvisats. Det finns inget som tyder på att hemtjänststimarna har ökat på grund av denna åtgärd.													

Verksamhetsåret 2019

[illegible]

Omvandling av en avdelning inom Korttidsenheten till permanent särskilt boende

[illegible]

Planerad uppstart 4 februari. Genomfört under januari månad. Beräknad effekt ingår i resultatet av avveckling av Ugglan.

Sänkt bemanning inom Korttidsenheten 2,7 tjänst

[illegible]

Förhandling i februari angående omplaceringar. Effekt från och med april.

Avveckling Solbrännans matsal

Beräknad effekt 100 tkr	0	0	0	0	0	0	17	17	17	17	17	17	100
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0									0

Sista dag för servering var 28 februari. Förhandling genomförd. Kostnad under uppsägningstid. Beräknad ekonomisk effekt fr o m oktober

Avveckling Ängcenters matsal

[illegible]

Sista dag för servering var 20 januari. Förhandling genomförd. Kostnad under uppsägningstid. Beräknad ekonomisk effekt fr o m oktober.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Avveckling Trygg hemgång, 3,0 tjänst usk**

Beräknad effekt 930 tkr	0	0	0	0	0	0	155	155	155	155	155	155	930
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	85	37									122

Avveckling av tjänster har genomförts. 1 har tackat ja till omplaceringserbjudande. 2 har tackat nej och arbetar under uppsägningstiden t o m september inom Hälso- och sjukvården. Under mars månad arbetade dessa personer på vakanser och under april till september som extra resurs.

Sänkt bemanning natt inom Ädelhems säbo 1,92 tjänst

Beräknad effekt 500 tkr	0	0	0	0	0	0	83	83	83	83	83	83	500
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	56	83									140

Förhandling i februari angående omplaceringar. Samtliga medarbetare har tackat ja till omplaceringserbjudande. Ekonomiskt effekt från och med mars.

Sänkt bemanning natt inom Koltrastens säbo 1,92 tjänst

Beräknad effekt 400 tkr	0	0	0	0	0	0	67	67	67	67	67	67	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	45	67									112

Förhandling i februari angående omplaceringar. Samtliga medarbetare har tackat ja till omplaceringserbjudande. Ekonomiskt effekt från och med mars.

Avveckling 1,0 tjänst Enhetschef ÄO

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	0	0	0	0	50	50	50	50	50	50	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	25									25

Förhandling i februari angående omplacering. Tackat ja till omplaceringserbjudande. Börjar arbeta som sjuksköterska inom HSL fr o m 15 april.

Förändrat avtal avseende Jobsbsatsning													
Beräknad effekt 300 tkr	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300
Utfall av besparingsåtgärd	300	0	0	0									300
Genomförs under året. Redovisas kontinuerligt i separat nämndsärende. Minskad budgetpost från och med januari.													

Beräknad effekt 800 tkr	0	0	0	0	0	0	133	133	133	133	133	133	800
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0									0
Genomförs enligt plan.													

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Ändrade regler för ersättning för vissa omkostnader i samband med ledsagning**

Beräknad effekt 100 tkr	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	100
Utfall av besparingsåtgärd	24	22	21	15									82

Genomfört. Förvaltningen följer nämndens beslut.

Införande av avgift för individstöd, ledsagning och kontaktperson enligt SoL

Beräknad effekt 400 tkr	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0									0

Återremitterat från KS. Socialnämnden beslutade mars att inte införa avgifter för dessa insatser.

Biståndsenheten**Avveckling 1,0 tjänst Biståndshandläggare**

Beräknad effekt 500 tkr	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Utfall av besparingsåtgärd	500	0	0	0									500

Genomfört fr o m 2019-01-01. Minskad budget från och med januari.

Förvaltningsövergripande**Mjuka stopp**

Beräknad effekt 500 tkr	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Utfall av besparingsåtgärd	500	0	0	0									500

Minskat budget för utbildning med 0,5 mnkr fr o m 2019-01-01

Verksamhetsåret 2019	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa

Summa

Uppföljning av åtgärder, Anstånd budget i balans 2019 (Dnr 2019-000080)

Särskilt boende och hemtjänst

Ej tillsätta vakans, verksamhetsutvecklare													
Beräknad effekt 500 tkr	0	0	75	47	47	48	48	47	47	47	47	47	500
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	75	47									122
Beslutet följs.													

Ej starta ombyggnation Härnögården													
Beräknad effekt 900 tkr	0	0	225	75	75	75	75	75	75	75	75	75	900
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	225	75									300
Beslutet följs.													

Ej tillsätta vakans, administratör													
Beräknad effekt 100 tkr	0	0	24	8	9	9	9	9	8	8	8	8	100
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	24	8									32
Beslutet följs.													

Verksamhetsåret 2019	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa

Summa

Detaljbudgetförändring TES	

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	75	25	25	25	25	25	25	25	25	25	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	75	25									100

Minskad budget och beslutet följs.

Individ- och familjeomsorgen

Projekt försörjningsstöd

[illegible]

Projektet Att bryta långvarigt bidragsberoende: Den 1 jan hade 172 hushåll uppfyllt kriterierna för långvarigt bistånd, dvs bidragsberoende i mer än 10 månader. 55 av dessa hushåll har per den sista april blivit självförsörjande. Det är svårt att ta ut den exakta besparingen då nya långvarigt bidragsberoende tillkommer. I denna uppföljning redovisas utfall mot budget för ekonomiskt bistånd.

Omsorg om funktionshindrade

Transporter daglig verksamhet till Samhällsnämnden

Beräknad effekt 600 tkr	0	0	150	50	50	50	50	50	50	50	50	50	600
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	150	50									200

Beslutet följis.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Ökade kostnader korttidstillsyn**

Beräknad högre kostnad 200 tkr	0	0	-50	-17	-16	-17	-16	-17	-16	-17	-17	-17	-200
Utfall	0	0	-50	-17									-67

Överenskommelse med skolförvaltningen.

Arbetskläder

Beräknad effekt 400 tkr	0	0	99	34	33	33	33	33	33	34	34	34	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	123	34									157

Verksamheten har 100 tkr kvar i budget för inköp av arbetskläder. Ackumulerat april har verksamheten inhandlat arbetskläder för 0,9 tkr.

Högre intäkter Elevhem

Beräknad effekt 100 tkr	0	0	24	9	8	9	9	9	8	8	8	8	100
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	36	9									45

Alla 8 platser är belagda.

Minskad vikariebudget

Beräknad effekt 200 tkr	0	0	0	0	40	40	40	40	40	0	0	0	200
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	124	43									167

Utfall på personalkostnader jämfört med budgeterade personalkostnader ger ett överskott motsvarande 167 tkr ackumulerat april.

Verksamhetsåret 2019	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa

Summa

Förvaltningsövergripande

Ej tillsätta vakans, lokalintendent

[illegible]

Lokalintendent är föräldraledig och tjänsten vikariebesätts inte.

[illegible]

Socialförvaltningen
Lisbet Sander
lisbet.sander@harnosand.se

SOCIALNÄMNDEN

Granskning av handläggningsrutiner enligt SoL

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att anta förvaltningens yttrande rörande Granskning av handläggningsrutiner enligt SoL,

samt att översända yttrandet till de förtroendevalda revisorerna.

Beskrivning av ärendet

En granskning har genomförts på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna av handläggningsrutiner enligt socialtjänstlagens bestämmelser i syfte att följa upp och bedöma familjeomsorgens arbete med barn och unga i riskzonen.

Granskningen har genomförts genom intervjuer av verksamhetschef, enhetschef, handläggare inom mottagning-, utredning och insatsgruppen samt medlemmar av fältgruppen. Intervju har även skett med polismyndighetens kommunpolis.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

1. Finns det tillförlitliga och säkra system och rutiner som gör det möjligt att följa upp verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat?
2. Följs resultat i verksamheten upp och rapporteras de till berörda beslutsfattare på ett tillfredsställande sätt?
3. Finns det styrning och struktur för samverkan mellan huvudmännen?
4. Vilka rutiner finns inom barn- och ungdomsvården?
5. Vilka rutiner finns i samband med anmälningar?
6. Vilka samverkansrutiner finns med andra myndigheter, kommunens förvaltningar och enheter inom socialförvaltningen?
7. Finns ett register över pågående ärenden samt vilka rutiner finns för att avsluta ett ärende?
8. Hur säkerställs att ansvaret för ärendet övergår med att ärendet överlämnas för verkställighet?

9. På vilket sätt finns barnkonventionens intentioner i kommunens rutiner?
10. Är verksamheten ändamålsenlig och tillgänglig utifrån barnens och ungdomarnas behov?
11. Finns det förutsättningar för att leda och styra verksamheten?
12. Vilken återrapportering görs i nämnd?
13. Vilken återrapportering görs i nämnd? ”cirkulationspärm” vid sammanträden och om det är tillfredsställande?”

Det är positivt att revisorerna uppmärksammar socialförvaltningens arbete med barn och unga i riskzonen.

Den revisionsrapport som föreligger är dock så pass undermålig att den varken ger en tydlig bild av verksamheten eller konkreta svar på de formulerade revisionsfrågorna. Förvaltningen har haft möjlighet att komma med synpunkter på ett arbetsmaterial till revisionsrapporten. De skriftliga synpunkter som förts fram har emellertid inte beaktats i någon större omfattning vilket innebär att revisionsrapporten innehåller en rad felaktigheter.

Att granskningen inte utgår från lagstiftningens krav ger en mycket ytlig grund för bedömningen av individ- och familjeomsorgens arbete för barn och unga i riskzonen. Det innebär att rapporten ger en felaktig bild av verksamheten och ger inte heller tillräckliga svar på de revisionsfrågor som ställts. Sådant som förefaller vara citat från intervjuer presenteras osorterat som fastslagna rutiner och riktlinjer. Revisionsrapporten blandar synpunkter från intervjupersoner med ställningstaganden gjorda av utredaren.

Exempel;

”Verksamheten inom IFO försöker följa upp verksamheterna, trots bristande styrning från ledningen avseende hur det ska rapporteras till nämnden”.

- Vad menas med ”Verksamheten inom IFO”; vilken nivå avses? Vem försöker följa upp verksamheten? Utredaren har fått information om hur rapporteringen sker till nämnd och borde beskriva vad det är i den redovisning som sker till nämnd som inte är tillräckligt.

”Externa placeringar är kostnadsdrivande”

- Vad menas med att externa placeringar är kostnadsdrivande? Vilka kostnader ökar? Finns det särskilda kostnader som ökar mer vid en extern placering som inte ökar vid en intern placering? Är det en kostnad eller en investering att placera ett barn?

”Pro Capita stöder dock inte en ändamålsenlig verksamhetsuppföljning”

- Det förfaller som om utredaren inte har tagit del av det material som kan hämtas ur Procapita. Iså fall borde det beskrivas på vilket sätt materialet inte stöder verksamhetsuppföljningen. Bilaga på de Rapporter som sammanställs månatligen bifogas.

”Vår bedömning är att samverkan skulle underlätta om fältarbetarna och polisen delade lokal”

- En förvånande åsikt och ställningstagande i en revisionsrapport. Aktuella teorier om förutsättningar för effektiv samverkan handlar om roller, mandat och tydliga uppdrag och betydligt mindre om gemensamma lokaler.

”En grundläggande princip är att om det står i anmälan att barnet blivit slaget så inleder man utredning omgående”

- När en utredning ska inledas är ingen ”princip”, det är Socialtjänstlagens bestämmelser som anger när detta ska ske.

”Viljan att mäta och jämföra via nyckeltal kan vara ett uttryck för en ambition att jämföra sig med andra. Men det kanske är viktigare att jämföra med sig själv över tid än med andra.

- Vad menas med det? Ska verksamheten inte lägga så stor vikt vid Kolada och Socialstyrelsens öppna jämförelser?

... verksamhetscheferna även involverar handläggarna i arbetet med att finna ”en väg in”...

- Det finns bara en verksamhetschef inom det område som granskningen omfattar. I rapporten används titlar på funktioner inom individ- och familjeomsorgen som inte stämmer överens med verkligheten. Har utredaren granskat fler områden/kommuner och blandat ihop titlarna?

”Vi konstaterar att det inte sker några egenkontroller eller uppföljning av handläggarnas individärenden”.

- Egenkontroll och uppföljning av handläggarnas individärenden används synonymt vilket är förvånande. Uppföljning av handläggarnas individärenden sker kontinuerligt av verksamhetsledare.

”Det är värdefullt för insatsgruppen och utredarna att det finns en samverkansgrupp med polisen”.

- Insatsgruppen och utredarna arbetar inte primärt i samverkan med polisen. Förebyggande, preventivt och förebyggande verksamhet hanteras av Fältgruppen och Resursteamet. Har utredaren missuppfattat organisationen?

Detta är några citat ur revisionsrapporten som visar på hur otydlighet mellan fakta, åsikter och bedömningar påverkat kvalitén på rapporten. Rapporten innehåller också en rad ej relevanta uppgifter som på inget sätt har med granskningsfrågorna att göra. Bedömningarna i kapitel 3 avseende om kontrollmålen/ revisionsfrågorna uppnåts eller inte, grundas därför på missuppfattningar, felaktigheter, okunskap och de argument som redovisas som grund för bedömningarna upplevs ogrundade.

I sammanfattningen under rubriken **”Svar på syfte och revisionsfrågor ”** görs en sammanfattande bedömning som detta yttrande inte ifrågasätter. Däremot ifrågasätts grunderna för den bedömningen om målen uppnåtts eller inte.

Förbättringar som utökade egenkontroller, inte att förväxla med kollegiegranskning, och tydligare analyser gentemot socialnämnden bör utvecklas. Socialförvaltningen har ett arbete att göra när det gäller är gäller förberedelser inför att Barnkonventionen blir lag. Observera dock att socialförvaltningen inte har ansvar för att implementera Barnkonventionens intentioner i ”kommunens rutiner”. Barnkonventionens andemening, att låta barn komma till tals och tillvara ta deras rättigheter, finns trots allt implementerat till stor del i den lagstiftnings som styr socialtjänstens arbete.

Genomgång och redovisning av förhållanden som inte framkommit i revisionsrapporten

Då revisionsrapporten inte ger en tillräckligt tydlig bild av individ- och familjeomsorgen kvalitetsarbete ges här en beskrivning utifrån de revisionsfrågor som granskningen omfattat.

1. Finns det tillförlitliga och säkra system och rutiner som gör det möjligt att följa upp verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat.

Individ- och familjeomsorgens verksamhet (anmälningar, beslut, journalanteckningar, uppföljningar etc.) registreras i verksamhetssystemet Procapita.

Procapita är ett datasystem som används för att dokumentera handläggning av ärenden som rör enskilda, enligt dokumentationsskyldigheten i 11 kap. 5 § Sol. Dokumentationen ska visa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Fördelen med att dokumentera i ett handläggnings- och dokumentationssystem är att alla uppgifter sparas i en databas och kan tas ut i form av statistik. Denna statistik kan sedan analyseras och användas för uppföljning av verksamheten.

För att dokumentera uppföljning av verksamheten använder Härnösands kommun verksamhetsstyrningssystemet Stratsys, vilket kommer att bytas ut till Hypergene/Äpplet under 2019.

På individnivå följer den närmaste arbetsledningen (verksamhetsledaren) upp aktuella ärenden kontinuerligt med respektive handläggare/socialsekreterare. Gruppträffar/ärendeträffar genomförs varje vecka. Handledning av extern handledare tillhandahålls cirka en gång månaden.

Placering i annat hem än det egna enligt socialtjänstlagen eller lagen om vård av unga (LVU) är inte delegerat till socialsekreterare. Beslutet tas av socialnämnd eller i nämndens utskott. Förslag till beslut om placering föregås av en utredning enligt Sol 11kap § 1. BBIC, Barns behov i centrum är den kvalitetssäkrade utredningsstruktur som används. BBIC säkerställer att utredningen tydliggör barnets behov och att resurser i barnets nätverk synliggörs.

Verksamhetsledare, enhetschef och/eller handläggare föredrar ärendet för nämnden om behov finns.

Övervägande om vården ska fortgå enligt Sol. delges nämnden minst var sjätte månad. Omprövning av beslut enligt LVU sker var sjätte månad.

Ekonomisk redovisning av kostnader och intäkter sker till socialnämnden månadsvis.

Bedömning och rekommendation är att målet inte uppfylls. Bedömningen grundas på att utredaren bedömer att det saknas ett system för uppföljning av verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat. Utredaren har också en rekommendation att avrapporteringarna till nämnden ska vara ”transparanta och fullödiga samt även innehåller analys kring utveckling och vilka åtgärder som vidtagits”.

Undertecknads bedömning är att det inte saknas system för uppföljning av verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat, men att tydligheten i avrapportering och analys av utvecklingen kan förbättras.

2. Följs resultat i verksamheten upp och rapporteras de till berörda beslutsfattare på ett tillfredsställande sätt?

Antalet placerade barn och kostnader på individnivå och på aggregerad nivå redovisas till socialnämnden kontinuerligt.

Uppföljning av resultat på individnivå av insatsen HVB placering och familjehemsplacering av barn och unga redovisas till socialnämnden var sjätte månad. Uppföljningen sker i form av ett skriftligt övervägande om fortsatt vård. Det skriftliga övervägandet sammanställs utifrån uppgifter inhämtade genom samtal med den placerade (minst 4 enskilda samtal/år), samtal med familjehemmet eller HVB institutionen och samtal med biologiska föräldrar.

Resultat av vården på en aggregerad nivå redovisas däremot inte vilket kan ses som en brist. Att göra en sådan redovisning är relativt komplicerat och kräver mer resurser än vad förvaltningen i dagsläget förfogar över.

Var fjärde månad sker en muntlig och skriftlig redovisning av enhetschefen för Barn och familj till socialnämnden gällande antalet placerade, kostnader, vilka institutioner som använts och annat som påverkar verksamheten i stort.

Därutöver sker följande uppföljningar på verksamhetsnivå:

- Enskilda ärendegenomgångar av ärendelistor med verksamhetsledaren. I samband med denna genomgång görs också en ärendetyngdsmätning som ska ligga till grund för en bedömning av ärendebelastningen för den enskilde socialsekreteraren.
- Antalet genomförda barnsamtal i placeringsärenden redovisas i ProCapita vilket enhetschefen tar del av månadsvis.
- Under 2018 genomfördes en särskild internkontroll inom Stödboendeverksamheten (EKB) av ”Uppföljning av Månadsrapport inom Stödboendeverksamheten”. Uppföljningen omfattade den unges

mål i genomförandeplanen samt en självskattning över den egna situationen.

- Västernorrlandsmodellen; En årlig brukarmedverkan/undersökning i syfte att ta tillvara barns röster om mötet med socialtjänsten och utifrån det förbättra verksamheten.
- Metod för uppföljning av placerade barns upplevelse av sin situation

I samband med träffar/besök hos placerade barn ska barnsekreterare vid minst fyra besök om året använda framtagna skattningsskala för att om möjligt få fram barnets egna uppfattning av sin situation. Skattningsinstrumentet ska utgöra ett hjälpmedel vid samtal med följdfrågor för att ytterligare belysa barnets uppfattning och situation. Instrumentet innehåller enbart ett fåtal frågor som bygger på kända skyddsfaktorer för gruppen placerade barn och unga.

Revisionens **bedömning** är att målet ej uppfylls med hänvisning till att verksamheten inte har någon kollegial uppföljning eller utvärdering **och rekommendationen** är att verksamheten ”omgående inför egenkontroller som innebär kollegial granskning av akter för att minimera risken för bristande dokumentation”.

Att jämställa egenkontroller med kollegial granskning är direkt felaktigt. Egenkontroll är ett begrepp som innebär att en verksamhetsutövare själv kontrollerar att verksamheten följer de regler som styr verksamheten. Kollegial granskning innebär att medlemmar av en profession granskar andra kollegors arbete och verksamhet utifrån professionella kriterier. Deltagarna ska vid kollegial granskning reflektera över det egna arbetet, för att i dialog med ”granskarna” komma fram till vad som kan förändras och förbättras.

Att kollegial granskning som metod skulle leda till att verksamhetens resultat på ett bättre sätt kan rapporteras till berörda beslutsfattare bedöms långsökt och ineffektivt.

Det är också oklart vad revisionsrapporten har för underlag för att konstatera att ”bristande dokumentation” skulle vara ett problem. Åsikten att bristande dokumentation skulle vara en risk delas inte, varken på lokal eller nationell nivå. Den nationella samordnaren för barn- och ungdomsvården (C. Greve) uppmärksammade i sin slutrapport att en allt för stor del av socialsekreterarnas arbetstid går åt till dokumentation istället för samtal med barn. Barn och familjeenheten har därför deltagit i ett nationellt projekt under rubriken ”förbättrad dokumentation” som kortfattat innebär att hitta former för en tillräckligt omfattande dokumentation.

Undertecknads bedömning är att det finns system för uppföljning av verksamheten men att redovisningen kan bli mer systematiska och frekvent redovisas till nämnd, och att resultatredovisningen av beviljade insatser (d.v.s. ej det ekonomiska resultatet) inom barn och unga området behöver utvecklas.

3. Finns det styrning och struktur för samverkan mellan huvudmännen?

Bedömningen är att målet uppfylls. Av granskningsrapporten framgår inte att det sedan 2017 finns ett avtal mellan kommunerna och regionen om ”Samarbete och Samordning för att den enskilde ska få sina behov av hälso- och sjukvård samt socialtjänst tillgodosedda.

Den samverkan som nämns i granskningen under denna punkt och som förmodligen ligger till grund för bedömningen är den mellan skolan, socialtjänst och polis, som bedöms vara ” på väg att bli riktigt bra förebyggande verksamhet”.

Undertecknads bedömning är att de avtal som styr verksamhetens övergripande samverkan borde ha legat till grund för bedömningen. Dessa avtal är:

1. Länsgemensam Överenskommelse och Samverkansrutin
2. Samarbete och samordning för att den enskilde ska få sina behov av hälso-och sjukvård samt socialtjänst tillgodosedda
3. Gemensam rutin för samverkan kring barn och unga

4. Vilka riktlinjer finns inom barn- och ungdomsvården?

Bedömningen är att målet uppfylls.

Undertecknad anser att bedömningen borde gjorts i förhållande till lagstiftningens krav.

5. Vilka rutiner finns i samband med anmälningar?

Bedömningen är att målet uppfylls med hänvisning till en princip. Bedömningen borde ha gjorts utifrån om verksamheten följer lagstiftning, handbok och föreskrifter när det gäller anmälningar om barn som far illa.

6. Vilka samverkansrutiner finns med andra myndigheter, kommunens förvaltningar och enheter inom socialförvaltningen?

Se skrivning under punkt 3.

Bedömningen är att målet uppfylls. Bedömningen grundas på uppgiften hur samverkan mellan skolan och polis upplevs fungera.

Bedömningen borde ha gjorts utifrån de skriftliga rutiner som finns. Se bilagan Rutin för intern samverkan i enskilda ärenden (diarienummer: SOC17-138-003).

Samverkan mellan skolan och socialförvaltningen sker kontinuerligt mellan presidierna i form av gemensamma planeringsmöten ett två-tre ggr/år.

7. Vilka rutiner finns för asylsökande barn?

Bedömningen är att målet uppfylls. Bedömningen borde ha gjorts utifrån lagstiftningens vistelsebegrepp som innebär att den som vistas i kommunen har rätt att få sitt behov av bistånd prövat.

8. Finns ett register över pågående ärenden samt vilka rutiner finns för att avsluta ett ärende?

Bedömningen är att målet uppfylls.

Pågående ärenden registreras i verksamhetssystemet Pro Capita. Procapita ger en god bild över aktuella ärenden och pågående insatser. Uppgifter om enskilda arkiveras utifrån gällande regler i lagstiftning. All personal har fått utbildning i GDPR.

9. Hur säkerställs att ansvaret för ärendet övergår med att ärendet överlämnas för verkställighet?

Bedömningen är att målet uppfylls.

10. På vilket sätt finns barnkonventionens intentioner i kommunens rutiner?

Bedömningen är att målet inte är uppfyllt. Oklart om utredaren i sin bedömning om målet uppfylls eller inte avser kommunens rutiner eller Individ- och familjeomsorgens rutiner.

Socialförvaltningen ansvara inte för att barnkonventionens intentioner införlivas i kommunens rutiner. Inom individ- och familjeomsorgen finns lagstiftning, metoder och rutiner för hur barns rättigheter ska tillvaratas liksom rutiner för hur barn kommer till tals. Fokus på socialsekreterarnas fortbildning har de senaste åren varit barns delaktighet och hur barnens rätt på bästa sätt tillvaratas.

Behov finns av att se över individ- och familjeomsorgens rutiner utifrån förändringen av Barnkonventionens till lag. En översyn bör också ske av kommunövergripande riktlinjer och rutiner. SKL påtalar det som särskilt viktigt att barns rättigheter i enlighet med Barnkonventionen inarbetas i alla kommunövergripande och styrande dokument som exempelvis i budgetdokument. Härnösands kommun har i en enkät från SKL svarat att fullmäktige fattat ett beslut om att arbeta i enlighet med barnkonventionen, hur det arbetet fortgår är inte känt för undertecknad.

11. Är verksamheten ändamålsenlig och tillgänglig utifrån barnens och ungdomarnas behov?

Bedömningen är att målet inte är uppfyllt. Argumentet är att barnperspektivet bör utvärderas och följas upp.

Undertecknads bedömning är att frågan om ändamålsenlig och tillgänglig verksamhet är betydligt mer komplicerad än vad som framgår av revisionsrapporten. Förebyggande och uppsökande arbetet är inte det primära när en verksamhet ska bedömas utifrån ändamålsenlighet och tillgänglighet. Däremot är det viktiga delar för att bygga en socialtjänst som kan arbeta förebyggande innan lagstiftningens krav på utredning och placering utanför hemmet blir aktuellt.

När det gäller tillgänglighet arbetar socialsekreterare och fältarbetare dagligen via mobiltelefoner, särskilt inredda besöksrum för barn och ungdomar, flexibilitet om mötesplatser etc. vilket är viktigt för att kunna möta barn och ungdomar utifrån deras behov.

12. Finns det förutsättningar för att leda och styra verksamheten?

Målet bedöms som uppfyllt med hänvisning till att det finns ”verksamhetsledare som bidrar till stöd och utveckling för handläggarna”. Undertecknads bedömning är att frågeställningen bedöms omfatta betydligt fler parametrar än verksamhetsledarens funktion.

Det finns goda förutsättningar utifrån ett kvalitetsledningsperspektiv att leda och styra verksamheten, genom exempelvis statistik som vecko- och månadsvis tas fram från verksamhetssystemet Procapita. Planerna på en kvalitetsenhet inom förvaltningen kommer att förbättra möjligheterna avsevärt när det gäller ledning och styrning. Men finns en inbyggd svårighet att leda och styra verksamheten utifrån att verksamheten påverkas i så stor grad påverkas av faktorer utan möjlighet att påverka.

13. Vilken återrapportering görs i nämnd? "cirkulationspärm" vid sammanträden och om det är tillfredsställande

Målet uppfyllt med hänvisning till att det sker redovisning till nämnd var tredje månad samt löpande vid behov.

Svårt att bedöma underlaget för granskoningsrapportens beslut. Ekonomisk redovisning sker varje månad till nämnd, var fjärde månad redovisas verksamheten på individnivå till nämnd samt att nämnden fattar beslut i enskilda ärenden samt tar del av övervägningar om fortsatt vård.

Sammanfattningsvis uppfattas granskningsrapportens bedömningar grundade på att korrekta och nödvändiga underlag inte inhämtats och att delar av granskningen inte utgått från lagstiftningens krav.

Med det menas inte att verksamheten inte behöver göra förbättringar inom det granskade området.

Redovisningar och analyser av verksamhetsmässiga resultat bör förbättras vilket den planerade kvalitetsenheten förväntas kunna stödja verksamheten med.

Mats Collin
Förvaltningschef

Lisbet Sander
Verksamhetschef

Bilagor

- Rutin för intern samordning
- Länsgemensam överenskommelse och samverkansrutin
- Överenskommelse om Samarbete och Samordning
- Gemensam rutin för samverkan kring barn och unga med sammansatt problematik och i behov av samordnande insatser
- Exempel på statistik hämtade ur ProCapita som enhetschef och verksamhetschef tar del av månadsvis.

Rutin för intern samordning i enskilda ärenden inom Socialförvaltningen

Dokumentnamn	Rutin för intern samordning i enskilda ärenden inom Socialförvaltningen		Dokumenttyp Rutin	
Fastställd/upprättad av	Ledningsgrupp/ verksamhetsutvecklare		Datum 2017-04-11	Diarienummer SOC17-138-003
Dokumentansvarig/processägare	Förvaltningschef	Version 1	Senast reviderad [Datum]	Giltig t o m [Datum]
Dokumentinformation	[Dokumentinformation]			
Dokumentet gäller för	Socialförvaltningens alla verksamhetsområden			
Annan information	Helhetssyn och samordning			

Bakgrund

SOSFS 2011:9 4 kap 5§

Samverkan inom Socialtjänst och LSS

Den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska identifiera de processer enligt 2 § där samverkan behövs för att säkra kvaliteten på de insatser som ges i verksamheten. Det ska framgå av processerna och rutinerna hur samverkan ska bedrivas i den egna verksamheten.

Öppna jämförelser, Socialtjänst

För att kunna mäta och följa upp verksamheten behövs indikatorer och mått som belyser kvalitet eller effektivitet inom olika områden.

Ett mått som Socialstyrelsen efterfrågar är:

”Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för samordning i enskilda ärenden mellan delverksamheterna inom socialtjänsten.”

Beskrivning och syfte

Personer med behov av olika insatser inom Socialtjänster ska få sina insatser samordnade. En formaliserad och strukturerad samordning i form av gemensamma skriftliga rutiner för handläggningen i enskilda ärenden bidrar till stabilitet, förutsägbarhet och kontinuitet. Rutiner som beskriver ansvarsfördelningen och ett bestämt tillvägagångssätt kan minska risken för godtycke och utgöra ett stöd för handläggarna, till nytta för den enskilde.

Denna skrift har tagits fram som ett led i att kvalitetssäkra verksamheten.

Innehåll

1	Rutin- och samordningsområden	4
1.1	Lista över samordningsområden	4
2	Samordning i enskilda ärenden	5
2.1	Handläggare, myndighetsutövning	5
2.2	Personal, utförare	5
2.3	När det finns barn i familjen	5

1 Rutin- och samordningsområden

Helhetssyn och samordning innebär att socialtjänsten utgår från den enskildes samlade livssituation.

Då den enskilde har behov av tjänster som bedrivs inom olika verksamheter eller av olika utförare/professioner ska dessa samordnas.

Det ska finnas en tydlig ansvarsfördelning.

Tjänsterna ska präglas av koninuitet.

1.1 Lista över samordningsområden

Lista över det totala antalet samordningsområden som Socialstyrelsen avser, se Öppna jämförelser.

Samordningsområden	Denna rutin gäller för	Samordning sker genom att verksamheten/enheten har samma personal och/eller ansvarig chef	Kommentar
Ekonomiskt bistånd och Missbruk		x	
Ekonomiskt bistånd och Socialpsykiatri	x		
Ekonomiskt bistånd och Barn och unga	x		
Ekonomiskt bistånd och LSS (barn och vuxen)	x		
Ekonomiskt bistånd och kommunala arbetsmarknadsinsatser			Ingår inte i denna rutin, som endast avser intern samverkan inom socialförvaltningen
Missbruk och Socialpsykiatri	x		
Missbruk och Barn och unga	x		
Missbruk och LSS (barn och vuxen)	x		
Missbruk och Äldre	x		

Socialpsykiatri och Barn och unga	x		
Socialpsykiatri och LSS (barn och vuxen)		x	
Socialpsykiatri och Äldre	x		
Barn och unga och LSS-barn	x		
Barn och unga och LSS-vuxen	x		
LSS-vuxen och Äldre	x		

2 Samordning i enskilda ärenden

2.1 Handläggare, myndighetsutövning

Då en handläggare¹ i samband med utredning eller under ärendets gång, får kännedom om att det redan pågår eller finns behov av insatser från annat verksamhetsområde. Ska (med samtycke från den enskilde) kontakt tas med handläggare för aktuellt område.

Detta för att tydliggöra de olika insatsernas innehåll och mål samt ansvarsfördelning mellan berörda personalgrupper på utförarsidan, vilket sedan tydligt ska framgå i uppdragsdokumentet till utförarna.

Det är även önskvärt med en gemensam samordningsträff innan ny insats påbörjas. Eventuellt kan mallen SIP (Samordnad individuell plan) användas.

2.2 Personal, utförare

Personal på utförarsidan som i sitt uppdrag uppmärksammar behov av andra insatser återkopplar detta till sin handläggare (den som tagit beslut om pågående insats). Om det uppmärksammade behovet ligger utanför eget ansvarsområde, tar denne i sin tur kontakt med aktuell handläggare för berört verksamhetsområde för vidare utredning. Samordning sker enligt punkt 2.1

2.3 När det finns barn i familjen

Anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 1 § SoL

När personal från utförarsidan uppmärksammar eller misstänker att ett barn far illa, skall detta omedelbart anmälas till socialsekreterare på Barn- och familjeenheten. Den handläggare, som tagit beslut om pågående insats, ska också informeras.

¹ Med "handläggare" avses myndighetsutövande handläggare på Biståndsenheten eller Individ- och familjeomsorgen.

Socialtjänstlagen, SoL

1 kap. Socialtjänstens mål

2 § Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

14 kap. Anmälan om och avhjälpande av missförhållanden m.m.

1 § Följande myndigheter och yrkesverksamma är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa:

1. myndigheter vars verksamhet berör barn och unga,
2. andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten, Kriminalvården, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen,
3. anställda hos sådana myndigheter som avses i 1 och 2

6 § Ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande, ska dokumenteras, utredas och avhjälpas eller undanröjas utan dröjsmål.

KOMMUNERNA OCH LANDSTINGET
I VÄSTERNORRLAND HAR SLUTIT
ÖVERENSKOMMELSE OM

LÄNSGEMENSAM ÖVERENSKOMMELSE OCH SAMVERKANSRUTIN

HÄLSO- OCH TANDHÄLSOUNDERSÖKNING MED
BEDÖMNING I SAMBAND MED ATT:

- Barn placeras i familjehem eller i hem för vård eller boende (HVB).
- Barn utreds inom socialtjänsten och det framkommer oro om barnets hälsostatus efter konsultation med hälsocentral, elevhälsan, tandvården eller pågående vårdkontakter.

Landstinget
Västernorrland

Kommunförbundet
Västernorrland

Gäller från 2017-04-15

ÖVERENSKOMMELSE OM HÄLSO- OCH TANDVÅRDSUNDERSÖKNING

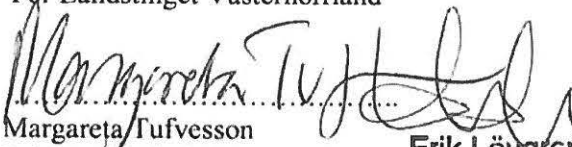
Avser barn och unga som placeras med stöd av Socialtjänstlagen och lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga.

Överenskommelsen mellan Landstinget Västernorrland och länets kommuner ska reglera ansvar och rutiner i samband med att barn och unga behöver hälsoundersökas inför en placering i familjehem eller vid hem för vård och boende. Överenskommelsen innefattar både hälsoundersökning och tandvårdsundersökning.

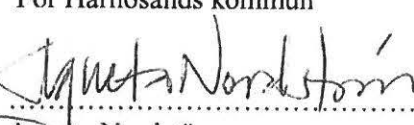
Varje verksamhet ansvarar för att informera sin personal om innehållet i överenskommelsen och vid behov genomföra utbildningsinsatser för personal som berörs.

Överenskommelsen gäller från 15 april 2017

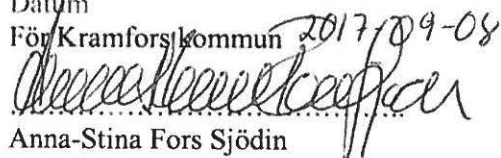
Datum 20170612
För Landstinget Västernorrland

Margareta Tufvesson
T.f. Regiondirektör

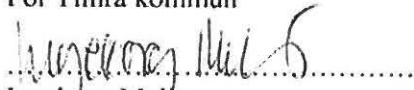
Datum 170908
För Härnösands kommun

Agneta Nordstöm
Förvaltningschef

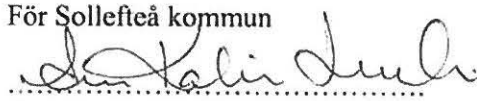
Datum 20170908
För Kramfors kommun

Anna-Stina Fors Sjödin
Förvaltningschef

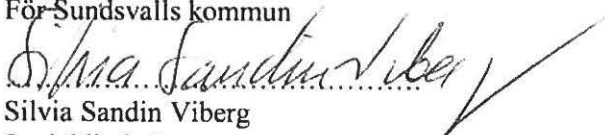
Datum
För Timrå kommun

Ingeborg Melin
Förvaltningschef

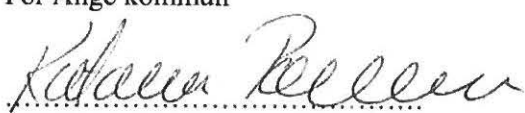
Datum 170908
För Sollefteå kommun

Ann-Katrin Lundin
Förvaltningschef

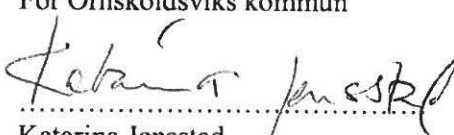
Datum 170908
För Sundsvalls kommun

Silvia Sandin Viberg
Socialdirektör

Datum
För Ånge kommun

Katarina Persson
Förvaltningschef

Datum 170908
För Örnsköldsviks kommun

Katarina Jensstad
Förvaltningschef

Bakgrund

Rätten till bästa möjliga fysiska och psykiska hälsa är en av de grundläggande rättigheterna i FN:s konvention om barnets rättigheter. Under senare år har det framkommit i forskning och i uppföljningar att hälsoproblem av såväl fysisk som psykisk karaktär är överrepresenterade hos barn som placeras i familjehem och i hem för vård eller boende (HVB). Brister i barnets vaccinationsskydd och tandhälsa har särskilt uppmärksammats.

Från och med den 15 april 2017 införs en bestämmelse i Socialtjänstlagen, (2001:453), SOL respektive Hälso- och sjukvårdslagen, (1982:763), HSL att hälso- och sjukvården samt socialtjänsten ska ingå överenskommelse om samarbete kring barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. I bestämmelsen framgår också att socialnämnden ska underrätta hälso- och sjukvården om personer, mellan 18-20 år, som påbörjar vård utanför det egna hemmet. Landstinget har då en skyldighet att erbjuda dessa personer en hälsoundersökning.

Socialnämnden ska enligt Socialtjänstlagen, SOL (2001:453) verka för att barn som bor i familjehem, jourhem, annat enskilt hem eller hem för vård eller boende, får den hälso- och sjukvård de behöver. Hälso- och sjukvården har en skyldighet enligt Hälso- och sjukvårdslagen, HSL (1982:763) och tandvården enligt Tandvårdslagen, TVL (1985:25) att samverka med socialtjänsten kring barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Personal inom hälso- och sjukvården och tandvården är skyldiga att lämna uppgifter till socialtjänsten i samband med pågående barnavårdsutredning, enligt 14 kap. 1 § SoL (Socialtjänstlagen). Detta kan göras utan samtycke från vårdnadshavaren. Samverkan kring hälsoundersökningar och planering och uppföljning av socialtjänstens insatser kring den enskildes hälsa, sker huvudsakligen genom samtycke från vårdnadshavare och/eller den unge. Undantag är när barn eller unga omhändertas enligt Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.

Både hälso- och sjukvården samt socialtjänsten har ett långtgående ansvar för att *alla* barn ska få sina behov av hälso- och sjukvård tillgodosedda

Målgrupp

Överenskommelsen avser barn som placeras i familjehem, i HVB eller i särskilda ungdomshem. För läkarundersökning av barn som misstänks vara utsatta för misshandel eller övergrepp ska särskild rutin finnas.

Hälsoundersökning

Överenskommelsen innebär att socialtjänsten vid behov beställer läkarundersökning på barnklinik eller lämplig hälsocentral med reell barnkompetens. Läkarundersökningen genomförs med stöd av de anvisningar som finns inom Barns behov i Centrum (BBIC) system för utredning och dokumentation inom socialtjänsten. För bedömning av tandhälsa kontaktas aktuell tandvårdsklinik.

Samtycke från vårdnadshavare och barn från 15 år krävs i de fall det gäller placeringar av barn utifrån socialtjänstlagen. Om placering sker med stöd av LVU krävs inget samtycke.

Samtycke för att hämta in eller lämna ut journaler behövs inte om det görs i samband med att utredning pågår om ett barns behov av skydd eller stöd. I övrigt krävs samtycke. Samråd och planering med vårdnadshavare bör alltid göras i möjligaste mån vid alla undersökningar.

Utlåtande

Utlåtandedokumentet i BBIC kan användas i de fall där socialtjänsten behöver en skriftlig information från hälso- och sjukvården eller tandvården, i samband med konsultation eller efter genomförda undersökningar.

Socialtjänstens åtagande vid hälsoundersökning

- Inhämta samtycke från vårdnadshavare och när det är motiverat även från barnet.
- Rekvirera kopior av de journaler som bedöms nödvändiga, det gäller i synnerhet journaler som visar tidigare sjukdomar och skador samt tillväxtkurvor
- Tillhandahålla journalutdrag, konsultationsdokument eller annan information av betydelse för undersökningen. Om socialtjänsten har kännedom om tidigare sjukdomar eller sjukhusvistelser ska detta meddelas undersökande läkare.
- Beställa tid för undersökning på anvisad blankett, och bifoga handlingar enligt ovan samt bifoga instruktion/formulär enligt BBIC
- Om behov finns beställa tid för telefonsamtal med undersökande läkare inför besöket.
- Säkerställa närvaro vid besöket av förälder, vårdnadshavare eller annan person som känner barnet väl.

Landstingets åtagande

- Erbjuder undersökningstid inom en månad. Vid LVU så snart som möjligt dock innan utsatt förhandling i förvaltningsrätten.
- Erbjuder socialtjänsten telefontid vid behov hos undersökande läkare före besöket.
- Följa dokumentet "anvisningar för läkarundersökning" enligt BBIC.
- Sända skriftligt utlåtande till socialtjänsten inom två veckor efter genomförd undersökning. Utlåtandet ska vara utförligt och avse såväl akuta som långsiktiga hälso- och sjukvårdsbehov inklusive ev. behov av kompletterande vaccination och rekommendation ska skickas till respektive kommuns skolhälsovård

Tandvården i Västernorrlands län

Landstinget har ett lagstadgat ansvar att erbjuda alla barn en regelbunden fullständig tandvård. Barnet och dess vårdnadshavare har rätt att välja den vårdgivare som landstinget godkännt och tecknat avtal med inom ramen för Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Valfrihetssystemet innebär att barn- och ungdomstandvård utförs av godkända vårdgivare såväl offentliga som privata. Om vårdnadshavaren inte gör ett aktivt val listas barnet hos Folktandvården.

Vårdgivaren ska ge regelbunden och fullständig allmäntandvård till de barn och ungdomar 3-21 år som listat sig hos vårdgivaren.

Landstinget har rutiner för att följa upp barn och unga som vid upprepade tillfällen uteblir från besök och för att vid oro för att barn far illa göra anmälan till socialnämnden.

I Förfrågningsunderlaget 2017 anges att samtliga medarbetare ska känna till de krav som ställs på all vårdpersonal vid misstanke om att ett barn far illa. Anmälan ska göras till socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa.

Samverkan

Landstingets rutiner utgör en grund för samverkan med socialtjänsten. Överenskommelsen innebär att socialtjänsten i första hand tar kontakt med aktuell tandvårdsklinik för att få uppgifter om det aktuella barnet. Om barnet har följt den normala besöksrutinen finns redan nödvändiga uppgifter vid kliniken och någon extra undersökning är sannolikt inte nödvändig.

Socialtjänsten ska få tillgång till uppgifterna under förutsättning att samtycke har inhämtats från vårdnadshavare och i vissa fall barnet.

Om barnet av någon anledning inte har fått den tandvård som varje barn har rätt till kan det saknas fullständiga uppgifter hos Folktandvården eller hos privat vårdgivare. Socialtjänsten kan då begära en undersökning. Undersökningen ska i första hand genomföras av barnets hemklinik. Det är i varje enskilt fall socialtjänsten som avgör om man vill begära en undersökning.

Socialtjänstens åtagande vid tandvårdsundersökning

- Inhämta samtycke från vårdnadshavare, och när det är motiverat även från barnet, att ta del av uppgifter om barnet
- Om det är aktuellt med undersökning inhämta samtycke från vårdnadshavare och när det är motiverat även från barnet
- Beställa tid för undersökning på anvisad blankett
- Säkerställa närvaro vid besöket av förälder/vårdnadshavare eller annan lämplig person
- I samverkan med tandvården planera för hur barnet ska få sina behov av tandvård tillgodosedda
- I det fall barnets flytt innebär byte av klinik ansvara för att den nya kliniken får kännedom om barnet och att man där beställer uppgifter från den tidigare kliniken

Landstingets åtagande

- Lämna uppgifter till socialtjänsten om barnets tandhälsa under förutsättning att samtycke finns
- Erbjuder undersökningstid så snart som möjligt, besked om tid ges omgående
- Sända skriftligt utlåtande till socialtjänsten inom två veckor efter genomförd undersökning
- Vid behov samverka med socialtjänsten för att planera för barnets fortsatta tandvård
- Vid behov samverka med mottagande klinik för att barnet ska få behövlig vård

Bilagor

Konsultation och utlåtanden finns på Socialstyrelsens hemsida. Tryck på BBIC-fliken och därefter på fliken BBIC-material. Scroll sedan till "För dig som samverkar om ett barn" (där finns alla blanketter). I och med att dessa blanketter finns, och uppdateras av Socialstyrelsen, så bifogas inte några bilagor till denna överenskommelse.

KOMMUNERNA OCH LANDSTINGET
I VÄSTERNORRLAND HAR SLUTIT
ÖVERENSKOMMELSE OM

SAMARBETE OCH SAMORDNING

---

för att den enskilde ska få sina behov av hälso- och
sjukvård samt socialtjänst tillgodosedda

Landstinget
Västernorrland

Kommunförbundet
Västernorrland

ÖVERENSKOMMELSE

Överenskommelse om samarbete och samordning

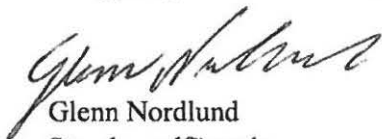
Detta dokument ska ge vägledning för samarbetet och samordningen samt tydliggöra gemensamma mål samt ansvars- och resursfördelning.

Till överenskommelsen kopplas områdesspecifika överenskommelser, övergripande rutiner och avtal. Överenskommelsen och därtill kopplade dokument finns tillgängliga på www.lvn.se under fliken "För vårdgrannar" och därefter "Samverkan mellan kommun och landsting".

Överenskommelsen gäller tills vidare och ska följas upp årligen och revideras vid behov, dock senast 2020, vilket framgår i avsnittet "Revidering och uppföljning".

Denna överenskommelse har antagits 20170421

På uppdrag från kommunerna

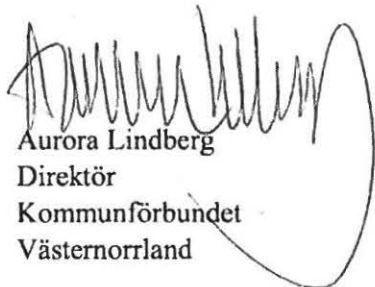

Glenn Nordlund
Styrelseordförande
Kommunförbundet
Västernorrland

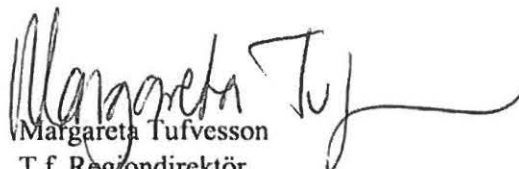
För Landstinget Västernorrland

Erik Lövgren
Ordförande Regionstyrelsen
Landstinget Västernorrland

Aurora Lindberg
Direktör
Kommunförbundet
Västernorrland

Margareta Tufvesson
T.f. Regiondirektör
Landstinget Västernorrland

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	1
MÅL OCH MÅLGRUPP	2
<i>Gemensamma utgångspunkter</i>	2
<i>Principer för gemensam utveckling</i>	2
Samverkansorganisation	3
<i>SocialKOLA - Politisk nivå</i>	3
<i>Beredningsgruppen - Strategisk tjänstemannanivå</i>	3
<i>Lokala samverkansgrupper - Lokal tjänstemannanivå</i>	4
Ansvarsfördelning	5
<i>Boende</i>	5
<i>Sysselsättning och arbetsrehabilitering</i>	5
<i>Hjälpmedel</i>	6
<i>Anhöriga och närstående</i>	6
<i>Samordnad individuell plan (SIP)</i>	6
<i>Behandlingslinjer</i>	6
<i>Fokusområden</i>	7
<i>Vid tvist</i>	7
Revidering och uppföljning	8
<i>Uppföljning</i>	8

BAKGRUND

Följande lagar reglerar samverkan mellan kommun och landsting:

Skyldighet för kommuner och landsting att samarbeta framgår av Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30, HSL), och Socialtjänstlagen (2001:453, SoL). Bestämmelserna syftar till att säkerställa samarbete kring personer med behov av insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Vidare anger HSL och SoL skyldighet att ingå överenskommelse om samarbete i fråga om **personer med psykisk funktionsnedsättning** (16 kap 3§ HSL, 5 kap 8a § SoL).

Från 1 juli 2013 infördes i 5 kap 9a§ SoL: ”Kommunen ska ingå överenskommelse med landstinget om samarbete i fråga om **personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel.**” Motsvarande lydelse anges i 16 kap 3§ HSL. Från och med 1 januari 2018 kommer även personer som missbrukar spel om pengar att omfattas.

Från 15 april 2017 infördes en bestämmelse i Socialtjänstlagen (2001:453), SOL respektive Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL att hälso- och sjukvården samt socialtjänsten ska ingå överenskommelse om samarbete **kring barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet**. I bestämmelsen framgår också att socialnämnden ska underrätta hälso- och sjukvården om personer mellan 18-20 år som påbörjar vård utanför det egna hemmet. Landstinget har då en skyldighet att erbjuda dessa personer en hälsoundersökning.

1 januari 2018 träder en ny lag i kraft ”**Samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård**” som reglerar samverkan och behov av samordnad individuell plan, SIP. Överenskommelse mellan landsting och kommuner kommer att tas fram.

I 2 kap 7§ SoL anges följande: ”När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med landstinget **upprätta en individuell plan**. Planen ska upprättas om kommunen eller landstinget bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål. Motsvarande lydelse återfinns i HSL 16 kap 4§ HSL.

MÅL OCH MÅLGRUPP

Barn, unga och vuxna med behov av samordnade insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst ska få sina behov tillgodosedda genom samordning av tillgängliga insatser. Behoven kan bestå av fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och/eller sjukdom.

Målet är att den enskilde, oavsett ålder, ska uppleva att bägge huvudmännens insatser sammantaget bidrar till en bibehållen eller förbättrad livssituation.

Gemensamma utgångspunkter

Det etiska motivet – samarbete avlastar den enskilde bördan av att själv hitta rätt i vården och förhindrar att han/hon ”faller mellan stolarna”.

Verksamhetsmotivet – en enskild aktör, verksamhet eller myndighet kan inte ensam möta den enskildes behov.

Effektivitetsmotivet – med samarbete kan den enskilde uppnå högre livskvalitet till lägre samhällskostnad.

Kunskapsmotivet – samarbete breddar och fördjupar kunskapen om fungerande insatser. Specialistkompetensen förstärks och integreras i ett större sammanhang, ett plus ett blir tre.

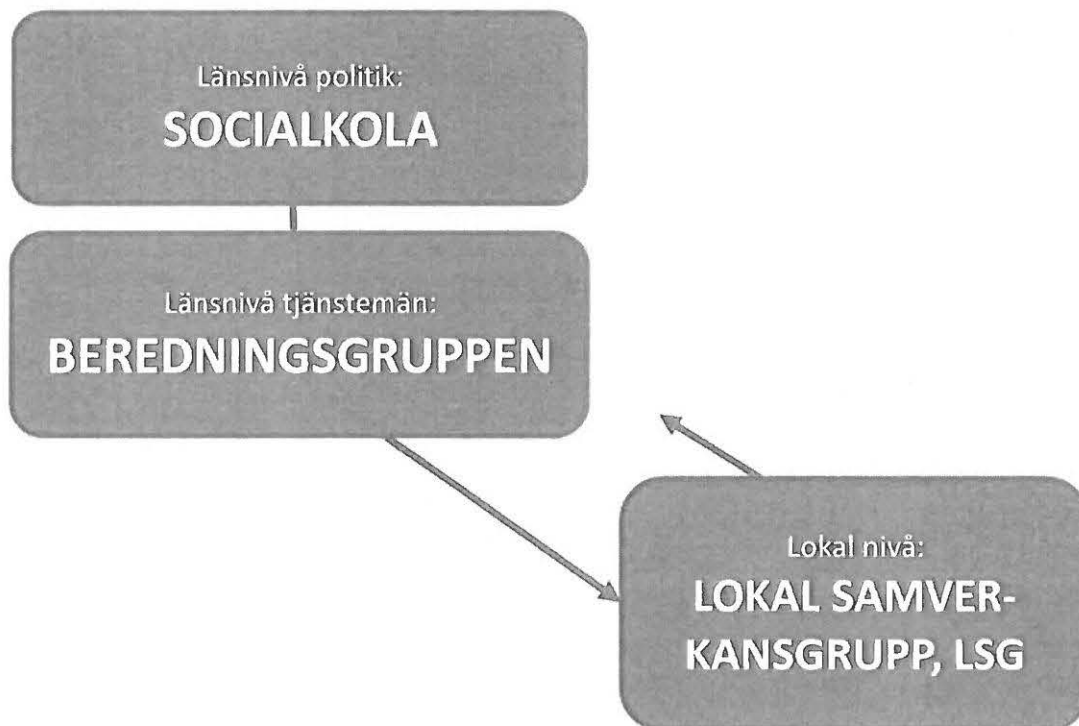
Principer för gemensam utveckling

- Prioriterade utvecklingsområden ska bygga på identifierade, gemensamma behov och länsgemensamma lösningar ska alltid övervägas
- Utvecklingsprocesserna ska vara systematiska och arbetet ska bygga på bästa tillgängliga kunskap
- Brukarnas delaktighet ska främjas
- Viktiga verktyg för att nå resultat är samordning, samverkan, kommunikation och förankring
- Gemensamma utbildningssatsningar och utveckling av e-tjänster i länet ska förstärka verksamheternas kompetens inom prioriterade områden

SAMVERKANSORGANISATION

Samarbetet i samverkansorganisationen ska syfta till att skapa bättre förutsättningar för lokalt samarbete kring personer med behov av insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst

SocialKOLA - Politisk nivå

Kommunerna representeras av ordförande i Socialnämnd eller motsvarande. Landstinget representeras av ordförande, vice ordförande och en oppositionsledamot i respektive Hälso- och sjukvårdsnämnd, Folkhälso-, primärvårds- och tandvårdsnämnd samt Vårdvalsutskott.

SocialKOLA prioriterar utvecklingsområden och följer upp att förutsättningar för samarbete förbättras så att verksamheter ger bättre sammanhållen vård och omsorg.

Beredningsgruppen - Strategisk tjänstemannanivå

Ärenden till SocialKOLA bereds i en tjänstemannagrupp, beredningsgruppen. Kommunerna representeras av chef för socialförvaltning/motsvarande.

Landstinget representeras av hälso- och sjukvårdsdirektör, sjukhusdirektör, primärvårdschef, vårdvalschef och verksamhetschef specialistvården.

Beredningsgruppen leder, strukturerar och följer upp utvecklingen av samverkan utifrån prioriterade områden. Tar fram gemensamma överenskommelser och rutiner där det finns behov. Tar fram avtal om det är aktuellt. Resursätter prioriterade arbetsprocesser. Rapporterar till SocialKOLA och följer upp LSG:s arbete.

Lokala samverkansgrupper - Lokal tjänstemannanivå

Lokala samverkansgrupper, LSG, finns utsedda i södra länsdelen, i Ådalen och i Örnsköldsvik för de prioriterade områdena.

Den strategiska nivån säkerställer att de lokala samverkansgrupperna har adekvat bemanning. De lokala grupperna rapporterar till den strategiska nivån.

LSG säkerställer samordning och samarbete i enlighet med intentionerna i överenskommelser inom de områden som SocialKOLA fastställt: Barn och unga, Psykisk ohälsa, Missbruk och beroende samt för Äldre. Identifierar frågor som utgör hinder eller möjligheter i samverkan och samarbete.

Påtar brister i tillämpning av överenskommelser samt rutiner i de fall dessa brister inte kan hanteras och åtgärdas lokalt. Hanterar och åtgärdar övriga avvikelser och andra brister i vårdkedjan.

Brukarorganisationer

I Västernorrland finns det länsövergripande Brukarrådet för grupper med psykiska funktionsnedsättningar och grupper för missbruk/beroende.

Ordförande och en representant för Brukarrådet deltar vid SocialKOLAs möte då samverkan är temat.

LSG samverkar med lokala brukarorganisationer vid behov.

ANSVARSFÖRDELNING

En grundförutsättning för samverkan är att varje aktör tar ansvar för sitt uppdrag. Kommunen avgör om den enskilde ska få insatser enligt socialtjänstlagen, SoL, lagen om vård av unga, LVU och/eller lagen om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.

Hälso- och sjukvården avgör om den enskilde ska erhålla hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL och/eller lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT.

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, gäller både kommuner och landsting.

Boende

Enligt SoL är kommunerna ansvariga för att inrätta boenden med särskild service för de medborgare som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring. Genom att kommunerna är väl förtrogna med levnadsförhållandena i sina respektive kommuner kan de planera både sina egna insatser och en väl fungerande samverkan med landstinget, andra myndigheter och organisationer.

Tidig samverkan är viktig för de målgrupper som behöver få sina behov lösta genom särskilda arrangemang i ordinärt boende eller boende med särskild service. Boendestöd individanpassas utifrån den enskildes önskemål och behov. Enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer "Psykosociala insatser vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd" bör socialtjänsten erbjuda hemlösa personer med schizofreni ett långsiktigt boende.

I Västernorrlands län ansvarar kommunen för att de personer som omfattas av överenskommelsen har ett adekvat boende samt vid behov också boendestöd.

Sysselsättning och arbetsrehabilitering

Sysselsättning och arbetsrehabilitering är viktiga insatser för målgruppen i syfte att nå god livskvalitet. Försäkringskassan har ett generellt ansvar för att klarlägga rehabiliteringsbehoven för en försäkrad person som drabbas av sjukdom eller skada. Försäkringskassan ska också bidra till att åtgärder vidtas för en effektiv rehabilitering. Arbetsförmedlingen ska verka för att arbetsgivare anställer personer med funktionsnedsättning. Socialtjänsten har i uppdrag att medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning. Hälso- och sjukvården ansvarar för medicinsk rehabilitering i syfte att underlätta möjligheter till sysselsättning och arbetsrehabilitering. För att uppnå bästa stöd krävs samverkan mellan samtliga dessa aktörer. Till viss del finns ett sådant samarbete i länet inom ramen för samordningsförbunden.

Hjälpmedel

Ansvarsfördelningen mellan landstinget och kommunerna avseende individuella hjälpmedel (medicinsktekniska hjälpmedel för individuella behov) regleras i hemsjukvårdsavtalet som fastställdes i december 2012. Av avtalet (sidan 16) framgår kostnadsansvaret för respektive huvudman.

Tolkningsgruppen vägleder i frågor kring ansvarsfördelning som inte kan lösas genom vårdplanering och står för principiella ställningstaganden inom gällande ansvarsfördelning. I tolkningsgruppens uppdrag ingår att analysera inkomna rapporter, klagomål och synpunkter samt identifiera problematiska mönster och trender kring enskilda ärenden.

Hjälpmedelskommittén för kommunerna och landstinget säkerställer ett gemensamt ansvarstagande vad gäller hjälpmedelsförsörjning enligt HSL. Hjälpmedelskommittén har också i uppdrag att utarbeta och vidareutveckla gemensamma rutiner och riktlinjer för länets hjälpmedelshantering.

Anhöriga och närstående

Ansvar för att ge stöd till anhöriga och närstående regleras för kommunerna i 5 kap 10§ SoL. Här framgår bland annat att socialtjänsten är skyldig att erbjuda stöd för att underlätta för personer som vårdar eller stödjer en närstående som är långvarigt sjuk eller har en funktionsnedsättning. Exempel kan vara att erbjuda avlastning eller annat adekvat stöd. Motsvarande skrivning för hälso- och sjukvården finns inte i HSL. Hälso- och sjukvården ska informera om kommunernas stöd till närstående och motivera till kontakt.

Båda huvudmännen har ansvar att informera patienten/klienten utifrån sina respektive lagrum. Om patienten/klienten ger sitt medgivande ska verksamheterna informera anhöriga och närstående.

Särskilt viktigt att uppmärksamma att barn och unga som anhöriga får sina behov tillgodosedda.

Samordnad individuell plan (SIP)

Befintliga planer enligt HSL, SoL eller LSS ska ligga till grund för en samordnad individuell plan och säkerställa samordning mellan huvudmännen med fokus på individens behov.

Om det redan finns en plan enligt andra bestämmelser (t.ex. samordnad vårdplan, öppen psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård) eller på frivillig grund, är denna plan tillräcklig så länge alla föreskrivna krav är uppfyllda enligt 16 kap 4 § HSL och 2 kap 7§ SoL

Behandlingslinjer

Behandlingslinjer för gemensamma diagnosgrupper upprättas där det finns behov av att klargöra kommunens respektive landstingets ansvar och insatser.

Behandlingslinjer tas fram för diagnoser men det finns också behov av att ta fram process-/flödesbeskrivningar för viktiga eller komplicerade samverkansområden.

Fokusområden

Fokusområdena är följande:

Barn och unga

Psykisk (o)hälsa

Missbruk och beroende

Äldre

Övergripande mål är en trygg, säker och sammanhållen vård och omsorg. Aktivitetsplan för respektive område tas fram och finns tillgängliga på den gemensamma webbsidan.

Vid tvist

Om tvist angående ansvarsfördelning uppstår i verksamheten ska denna i första hand lösas i ordinarie linjeorganisation alternativt lyftas till närmast övergripande ledningsnivå. Vid tvister av mer principiell karaktär lyfts ärendet till närmaste samverkansnivå.

REVIDERING OCH UPPFÖLJNING

Respektive huvudman ansvarar för implementering av överenskommelsen inom egen verksamhet. Avvikelse som rör brister i samverkan dokumenteras i det egna avvikelssystemet.

Uppföljning

Beslut om hur uppföljning ska genomföras fattas av beredningsgruppen. De beslutar även om vilka som genomför uppföljningen.

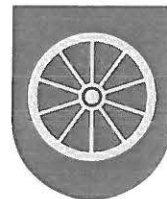
Utiifrån resultatet av uppföljningen upprättas en handlingsplan för analyserade förbättringsområden.

LSG ansvarar för att överenskommelsen följs i den dagliga verksamheten samt för att hantera gemensamma avvikelser. De rapporterar i förekommande fall till beredningsgruppen.

Landstinget
Västernorrland

**Gemensam rutin för samverkan kring barn och unga med
sammansatt problematik och i behov av samordnade insatser
från nedanstående huvudmän**

Södra länsdelen:

BUP, BVC, Barnkliniken, Habiliteringen, Primärvården,

Timrå Kommun, Härnösand Kommun, Sundsvalls Kommun, Ånge kommun

Innehåll

1. BAKGRUND.....	3
2. GEMENSAM GRUNDLÄGGANDE VÄRDERING.....	3
3. UPPDRAG.....	3
4. MÅLGRUPP.....	3
5. PARTERNA FÖRBINDER SIG ATT.....	3
6. KONTAKTVÄGAR.....	3
7. SAMORDNAD INDIVIDUELL PLAN, SIP.....	4
8. AVVIKELSER.....	4
9. ÖVRIGT.....	5
10. TELEFONLISTA.....	6

1. Bakgrund

Rutinen utgår från de länsövergripande överenskommelserna mellan kommunerna i länet och Landstinget Västernorrland om samarbete och samordning.

Överenskommelsen om samarbete och samordning kring barn och Unga, MITTBUS har särskilt beaktats.

2. Gemensam grundläggande värdering

Alla barn och unga i behov av särskilt stöd har rätt att få sitt behov av skydd, stöd, vård, behandling, habilitering och rehabilitering allsidigt utreda och tillgodosedda utan skäligt dröjsmål. Kommunerna och landstinget har ett gemensamt ansvar för detta. Varje verksamhet ska utföra sitt uppdrag med barnets bästa för ögonen.

3. Uppdrag

Den som i sin yrkesutövning inom socialtjänsten eller hälso- och sjukvården gör bedömningen att samordning av insatser behövs för att ett barn eller en ungdom ska få sina behov tillgodosedda ska ta initiativ till att upprätta en Samordnad individuell plan. (3 f § HSL och 2kap 7§ SoL).

När åtgärder rör barn ska det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. (SoL).

Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider. (HSL)

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd, finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen

4. Målgrupp

Barn och unga vuxna upp till 18 år med sammansatt psykiatrisk och social problematik.

5. Parterna förbinder sig att

- Sprida denna rutin i den egna organisationen.
- Informera den enskilde om möjligheten till samordnad individuell plan
- Gemensamt samordna utbildning årligen

6. Kontaktvägar

Under pågående insatser hos Socialtjänsten kontaktas Barnpsykiatriska kliniken (BUP):

- för en barnpsykiatrisk bedömning eller behov av utökning eller förändring av pågående barnpsykiatriska insatser eller
- vid behov av samordning av pågående insatser, Samordnad Individuell plan, SIP. Se Rutin för SIP.

Om den unge har pågående insats hos BUP tas direktkontakt med den som är ärendeansvarig. Om barnet/ungdomen sedan tidigare inte har kontakt med BUP skriver socialtjänsten en remiss till Bedömningsenheten.

Under pågående insatser hos BVC, Barnkliniken, BUP, Primärvård och Habiliteringen kontaktas Socialtjänsten:

- När en anmälan behöver göras p.g.a. oro för barnets/ungdomens sociala situation enligt Sol. 14 kap 1§.
Se Socialstyrelsens handbok. "Anmäla oro för barn".

- På begäran av vårdnadshavare förmedla kontakt med socialtjänsten. Viktigt att det framgår tydligt att det inte rör sig om en anmälan.
- När det finns ett behov av samordning av pågående insatser, Samordnad Individuell plan, SIP.

Om barnet/ungdomen har en känd kontakt med socialtjänsten sedan tidigare kontaktas handläggande socialsekreterare.

Om barnet inte har en känd kontakt kontaktas respektive kommuns mottagningsenhet. Anmälan enligt SoL 14 kap 1§ görs till Mottagningsenheten i respektive kommun.

7. Samordnad individuell plan, SIP.

Den som i sin yrkesutövning inom socialtjänsten eller hälso- och sjukvården gör bedömningen att SIP behövs för att ett barn eller en ungdom ska få sina behov tillgodosedda ska ta initiativ till att upprätta en Samordnad individuell plan, SIP. (3 f § HSL och 2kap 7§ SoL).

Syftet med den samordnade individuella planen är ökat inflytande och ökad delaktighet för den enskilde, samtidigt som den förbättrar samordningen och ger en helhetsbild av den enskildes situation.

Arbetet ska påbörjas utan dröjsmål.

Den individuella planen ska dokumenteras enligt beslutad mall och föras in i den enskildes patientjournal inom Hälso- och sjukvården och i motsvarande dokumentation enligt SoL eller LSS.

Den enskildes eller dennes företrädares samtycke krävs. Samtycket ska vara skriftligt och dokumenteras i journal.

Om möjligheten till SIP avböjs ska detta dokumenteras i den enskildes journal.

Den profession som uppmärksammat behov av samordning ska fortsatt försöka motivera den enskilde till samordning om denne avstår samordning.

Den som uppmärksammar behovet av samordning kallar till det första samordningsmötet.

Den som kallar till mötet ansvarar för rollen som Samordnare.

Kallelsen skickas till den verksamhet som den enskilde önskar ska delta. Om den enskilde har önskemål om att särskilt namngivna personer ska kallas ska verksamheten tillgodose detta önskemål så långt det är möjligt.

En kallelse ska nå berörd verksamhet tre veckor innan planerat samordningsmöte. Vid samordningsmötet ansvarar Samordnaren för att upprätta en Samordningsplan.

Samordnaren ansvarar också för att under samordningsmötet planera för hur och när uppföljning och utvärdering av de överenskomna insatserna ska ske.

Efter mötet skickas kopia på samordningsplanen till den enskilde och till de övriga som deltagit i mötet.

8. Avvikelser

Avvikelser från denna överenskommelse om samarbete ska rapporteras enligt befintlig rutin: "Avvikelse i vårdkedjan".

Enhetschef är den som är ansvarig för att avvikelserutinen är känd och att avvikelser rapporteras.

Om avvikelserna inte kan lösas på enhetsnivå ska ärendet avgöras i en länsgemensam Tolkningsgrupp utsedd av Beredningsgruppen.

Avvikelser ska årligen rapporteras till Beredningsgruppen.

9. Övrigt

Denna rutin gäller från och med 2015-01-01

Detta dokument är upprättat av den lokala samverkansgruppen för Barn och unga på uppdrag av Beredningsgruppen.

Beredningsgruppen består av kommunernas socialchefer och landstingets vårdområdesdirektörer, hälso- och sjukvårdsdirektör och berörda chefer i landstingsstaben.

10. TELEFONLISTA

Primärvården, BVC

-1177

- Närmaste Hälsocentral

BUP

Mottagning 060-18 14 02

Habiliteringen

060-18 29 00

Mottagning

060-18 12 25

Barnkliniken

Mottagning

Härnösands kommun

0611-34 83 00

Mottagning barn och Unga

073 - 274 30 82

073 - 274 30 83

Sundsvalls kommun

Mottagning Barn och Unga

060-19 22 62

Ånge kommun

Samordnare barn och Familj

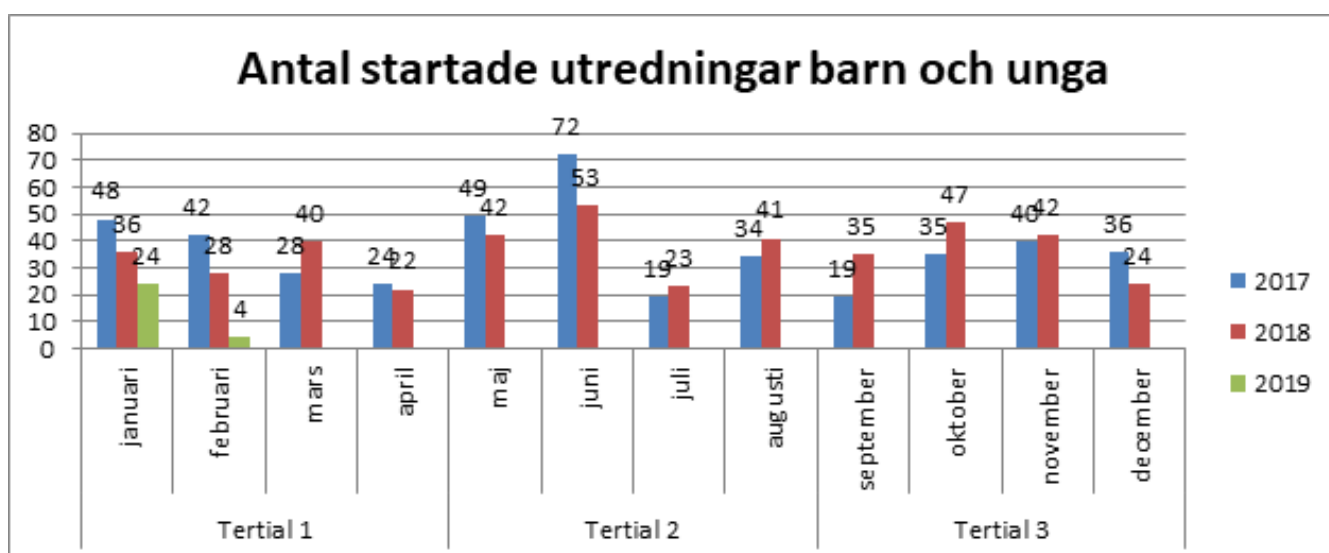
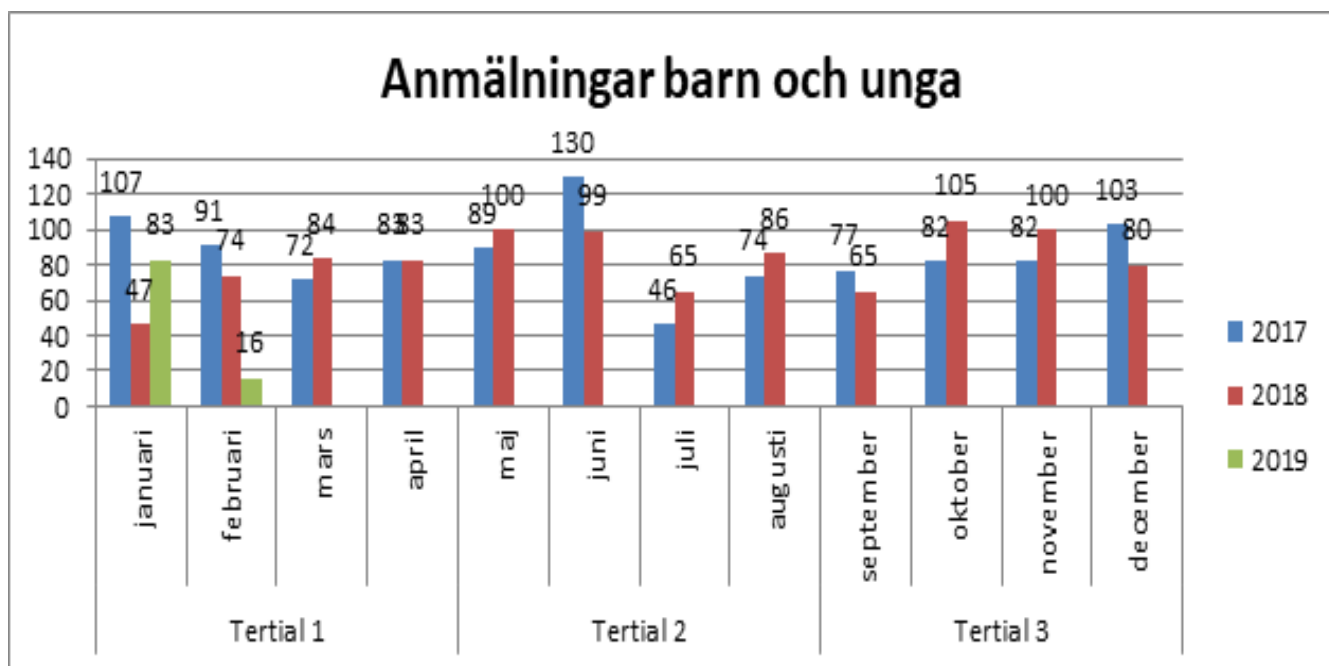
0690-250 243

Timrå kommun

Mottagning Barn och Unga

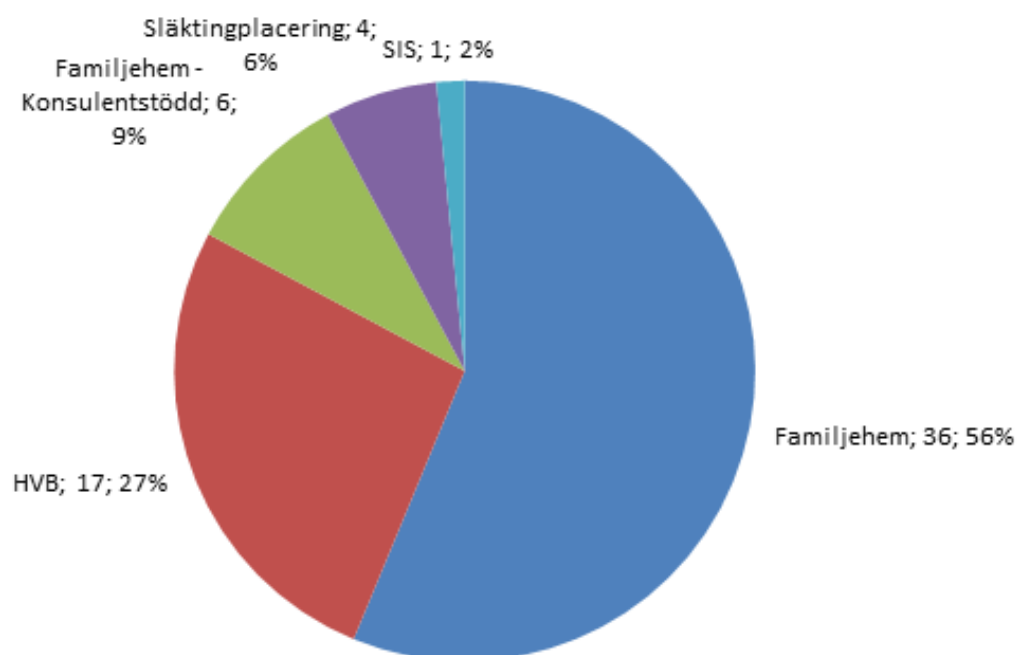
0200-12 09 80

Exempel på verksamhetsstatistik i ProCapita

Antal pågående placeringsinsatser per resurstyp

Till

Socialnämnden

Kommunfullmäktige för kännedom

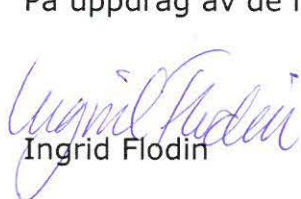
Granskning av handläggningsrutiner enligt SoL

En granskning av handläggningsrutiner enligt socialtjänstlagens bestämmelser har genomförts med syftet att följa upp och bedöma individ- och familjeomsorgens arbete för barn och unga i riskzonen. Resultat från granskningen sammanfattas i bilagd rapport.

Vi har bedömt att förutsättningarna för styrningen kan förbättras. Verksamhetsmässiga egenkontroller för att säkerställa kvaliteten behöver införas. Avrapportering i nämnd bör innefatta tydliga analyser kring utvecklingen och vidtagna åtgärder för att komma tillrätta med befarat ekonomiskt underskott. Det finns utrymme för utveckling för att bättre svara mot barnkonventionens krav på myndigheten utifrån barnperspektivet.

Vi emotser nämndens yttrande avseende genomförd granskning före den 25 februari 2019.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna

Ingrid Flodin

Bo-Anders Öberg

Granskning av handläggningsrutiner SOL
Härnösands kommun

Socialnämnden

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	6
3. Bedömning och rekommendationer	17

Sammanfattning

Uppdrag och bakgrund

Socialtjänsten i varje kommun ska verka för att barn och unga växer upp under trygga förhållanden. I arbetet med barn som far illa är socialtjänsten skyldig att samverka med bland annat hälso- och sjukvården, skolan och polisen. Om barnets vårdnadshavare inte kan ta sitt ansvar ska samhället ge det skydd och stöd som barnet behöver. Socialtjänsten är den myndighet som genomför utredningar och har kontakt med barn och familjer.

Artikel 2 i FN:s barnkonvention anger att rättigheterna i barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn inom statens rättsskipningsområde. Därför gäller rättigheterna i FN:s barnkonvention alla barn som finns inom landets gränser, det vill säga även besökare, asylsökande, barn till migrerade arbetare och personer som håller sig undan verkställighet av ett beslut om avvisning eller utvisning och personer som befinner sig i Sverige utan att ha nödvändiga tillstånd för att vistas i landet.

En av de största verksamheterna inom individ- och familjeomsorgen är stödet till barn och ungdom. Vård till både unga och vuxna kan ges dels på frivillig väg genom bistånd enligt socialtjänstlagen men även i vissa fall med tvång. En av de mest ingripande och kostsamma åtgärderna är placering på institution.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Härnösands kommun har Deloitte granskat om det finns förutsättningar för socialnämnden att bedriva verksamhet med god kvalitet

inom myndighetsutövning för barn och unga i enlighet med barnkonventionen, gällande lagstiftning och fullmäktiges mål.

Syfte

Syftet med granskningen har varit att följa upp och bedöma individ- och familjeomsorgens arbete för barn och unga i riskzonen.

Revisionskriterier

I den här granskningen har revisionskriterierna huvudsakligen utgjorts av socialtjänstförordningen och socialtjänstlagens regler, särskilt SoL 1 kap 2 §, 3 kap 5 §, 6 kap 6 § och 11 kap 10 §.

Svar på syfte och revisionsfrågor

Vi bedömer att individ- och familjeomsorgens arbete för barn och unga i riskzonen kan förbättras.

Verksamhetsmässiga egenkontroller för att säkerställa kvaliteten behöver införas. Tydliga analyser till nämnden bör utvecklas kring utvecklingen och vidtagna åtgärder för att komma tillrätta med befarat ekonomiskt underskott. Det finns utrymme för utveckling för att bättre svara mot barnkonventionens krav på myndigheten utifrån barnperspektivet.

Rekommendationer

Våra rekommendationer framgår under avsnitt 3.

DELOITTE AB

Härnösand, 2018-12-13

Camilla Karlsson

Marianne Harr

Certifierad kommunal revisor   Certifierad kommunal revisor

1. Inledning

1.1. Uppdrag och bakgrund

Socialtjänsten i varje kommun ska verka för att barn och unga växer upp under trygga förhållanden. I arbetet med barn som far illa är socialtjänsten skyldig att samverka med bland annat hälso- och sjukvården, skolan och polisen. Om barnets vårdnadshavare inte kan ta sitt ansvar ska samhället ge det skydd och stöd som barnet behöver. Socialtjänsten är den myndighet som genomför utredningar och har kontakt med barn och familjer.

Artikel 2 i FN:s barnkonvention anger att rättigheterna i barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn inom statens rättsskipningsområde.

En av de största verksamheterna inom individ- och familjeomsorgen (IFO) är stödet till barn och ungdom. Vård till både unga och vuxna kan ges dels på frivillig väg genom bistånd enligt socialtjänstlagen men även i vissa fall med tvång enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller Lagen om vård av missbrukare i vissa fall LVM (1988:870). En av de mest ingripande och kostsamma åtgärderna är placering på institution. Under de senaste åren har fler uppmärksammade fall påtalat brister i kommunernas hantering av barn som far illa. Detta har i de enskilda fallen fått oerhört stora konsekvenser.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Härnösands kommun har Deloitte granskat om det finns förutsättningar för socialnämnden att bedriva verksamhet med god kvalitet inom myndighetsutövning för barn och unga i enlighet med

barnkonventionen, gällande lagstiftning och fullmäktiges mål.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att följa upp och bedöma individ- och familjeomsorgens arbete för barn och unga i riskzonen.

Granskningen har avgränsats till att omfatta följande revisionsfrågor:

- Finns det tillförlitliga och säkra system och rutiner som gör det möjligt att följa upp verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat?
- Följs resultat i verksamheten upp och rapporteras de till berörda beslutsfattare på ett tillfredsställande sätt?
- Finns det en styrning och struktur för samverkan mellan huvudmännen?
- Vilka riktlinjer finns inom barn- och ungdomsvården?
- Vilka rutiner finns i samband med anmälningar?
- Vilka samverkansrutiner finns med andra myndigheter, kommunens förvaltningar och enheter inom socialförvaltningen?
- Vilka rutiner finns för asylsökande barn?
- Finns ett register över pågående ärenden samt vilka rutiner finns för att avsluta ett ärende?
- Hur säkerställs att ansvaret för ärendet övergår i samband med att ärendet överlämnas för verkställighet?

- På vilket sätt finns barnkonventionens intentioner med i kommunens rutiner?
- Är verksamheten ändamålsenlig och tillgänglig utifrån barnens och ungdomarnas behov?
- Finns det förutsättningar för att leda och styra verksamheten?
- Vilken återrapportering görs i nämnd? "cirkulationspärm" vid sammanträden och om det är tillfredsställande?

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterierna är de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

I denna granskning har revisionskriterierna huvudsakligen utgjorts av Socialtjänstförordningen och Socialtjänstlagen 1 kap 2 §, 3 kap 5 §, 11 kap 10 § samt interna styrdokument och fullmäktigebeslut.

1.4. Metod

Granskningen har genomförts med följande metod:

- Frågor har upprättats och kompletterande upplysningar i intervjuer och relevant dokumentation hämtas in.
- Ett urval av akter har granskats för att säkerställa den sociala dokumentationen.
- Sammanfattande iakttagelser, analyser och bedömningar utifrån revisionsfrågor har sammanställts.

Granskningsresultaten utgör delmängd inför revisorernas årliga ansvarsprövning för berörd nämnd.

Intervjuer har skett med Individ- och familjeomsorgschef, Enhetschef för Barn och familj samt handläggare inom mottagning-, utredning- och insatsgrupperna. Intervju har även skett med polisenmyndighetens kommunpolis som ingår i samverkansgruppen.

Socialchefen för socialförvaltningen har erbjudits flera tillfällen för intervju men har inte haft möjligheten att medverka, trots bokade och även bekräftade möten.

2. Granskningsresultat

2.1. Ändamålsenlig organisation

Socialnämndens uppgift är att erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring. De ska även verka för en god vård och omsorg för äldre och funktionshindrade samt bedriva verksamhet som ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv i gemenskap med andra.

Socialförvaltningens verksamheter är uppdelade inom följande verksamhetsområden; Individ- och familjeomsorg (IFO), Särskilt boende, Hälso- och sjukvård, Hemtjänst och Omsorg Funktionshinder.

Individ- och familjeomsorgen består av tre enheter; Ekonomi och vuxen, Resurs samt Barn och familj. Utöver dessa enheter finns alkoholhandläggare, verksamhetsutvecklare, utredare inom asyl och flykting samt familjerådgivning.

I vår utredning har framkommit att det finns en upplevelse av att IFO "försvinner" i jämförelse med den stora verksamheten inom Äldreomsorgen. Det framförs att IFOs frågor blir svårare att prioritera på central nivå.

Inom IFO finns behov av ytterligare administrativt stöd. Chefer får idag hantera många olika saker, både stort och smått. Exempelvis frågor kring att beställa varor och tjänster, kontera och hantera fakturor mm.

IFO har en person i receptionen som arbetar med att hantera den första kontakten vid besök och svarar på frågor.

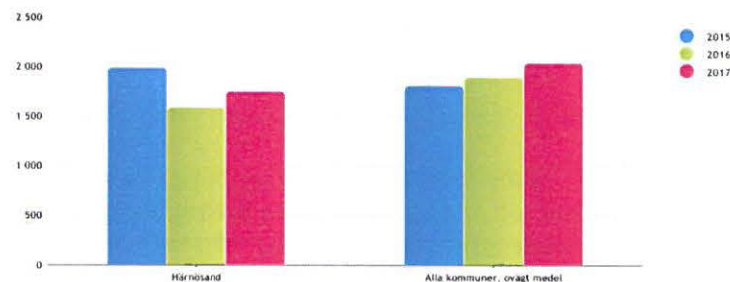
Denna tjänst flyttades över från administrativa enheten inom förvaltningen i samband med samlokaliseringen av BoF och Ek/vux i nya lokaler. Vår bedömning är att detta är en bra strategi då många frågor kan lösas där vilket minskar belastningen på handläggarna.

2.2. Kolada – en jämförelse med andra kommuner

Vid jämförelse med andra liknande kommuner framgår att Härnösands kommun ligger något lägre i kostnader per invånare i förhållande till jämförande kommuner på övergripande nivå. Det finns avvikelser inom olika områden.

Några nyckeltal presenteras nedan:

Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv (Värde):

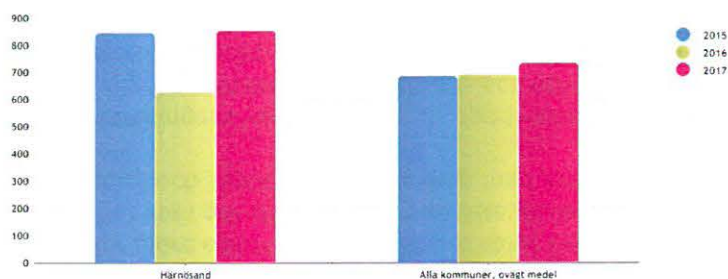

Tabellen ovan visar Koladas beräkningar av bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för barn och ungdomsvård, dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Nyckeltalet avser vård och stöd som socialtjänsten ger till barn och ungdomar

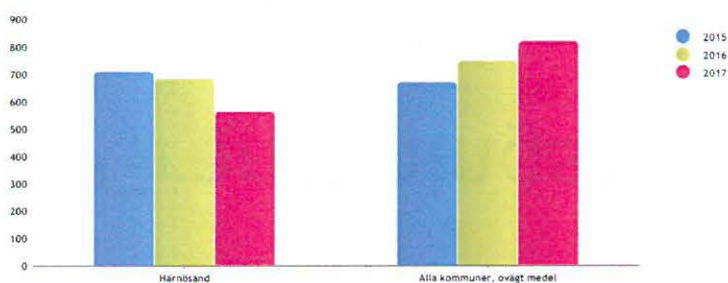
0-20 år i form av vård på hem för vård eller boende (HVB), familjehem, individuellt behovsprövad öppenvård och övriga öppna insatser. Kostnader för den utredningsverksamhet som ligger till grund för insatserna redovisas inom respektive delverksamhet. Avser samtlig regi. Källa: Koladas beräkningar som grundar sig på SCB:s Räkenskapssamman- drag.

Av tabellen ovan framgår att kostnaden för barn och ungdomsvården i Härnösands kommun uppgår till i genomsnitt 1 752 kr per invånare. Detta nyckeltal är lägre jämfört med andra liknade kommuner i Sverige som i snitt ligger på 2 038 kr per invånare.

Kostnad HVB-hem barn och unga, kr/inv (Värde):

Kostnad familjehemsvård barn och unga, kr/inv (Värde):

Däremot avseende kostnader för HVB-hem är bilden en annan. För 2017 uppgår kronor per invånare i genomsnitt till 855 kr i Härnösands kommun och 735 kr för jämförbara kommuner i Sverige. Medan kostnader för familjehem är lägre än i jämförbara kommuner, 566 kr per invånare jämfört med 822 kr för jämförbara kommuner.

2.3. System och rutiner för verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat

Löpande uppföljningar av verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat, inklusive prognos för helåret, sker månatligen till nämnden. Vi har särskilt studerat de senaste protokollen till nämnden och per oktober framgår följande:

- Vid senaste sammanträdet framgår att Individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott på 7,1 MSEK som främst beror på högre kostnader inom verksamheten *Familjehem för barn och ungdom* som har ett underskott på 5,8 MSEK. Kostnaderna för externa HVB-placeringar för barn och ungdom är höga och verksamheten redovisar ett ackumulerat underskott på 0,7 MSEK. Den egna verksamheten för *Ensamkommande barn och unga* redovisar också ett underskott på 0,7 MSEK. Man avrapporterar även volymökningar inom verksamheterna månatligen som en egen punkt på dagordningen som muntlig information. Denna information uppges även delges kommunstyrelsen.

Vi anser att, i en situation där nämnden aviserar stora underskott, det är av största vikt att avrapporteringar till nämnden innehåller tydliga analyser kring effekter av ökade volymer och utveckling samt vilka åtgärder som vidtagits. Vi har inte haft möjligheten att utreda orsakerna till den begränsade informationen som delgetts nämnden då Socialchefen för socialförvaltningen inte haft möjlighet att medverka i denna granskning.

Verksamheten inom IFO försöker följa upp verksamheterna, trots bristande styrning från ledningen avseende hur det ska rapporteras till nämnden. Man har stöd av två ekonomer som är kopplade till socialförvaltningens verksamhet. Varje månad sker en budgetuppföljning till nämnd innehållande resultatuppföljning per verksamhet. Tertialvis redovisar enhetscheferna för ekonomin och antal placeringar i detalj. Däremot saknas en månatlig systematisk uppföljning av t.ex. familjehem som drivs av externa konsultföretag.

Ett familjehem kan delas in i interna och externa, det vill säga interna är sådan som IFO själva rekryterar, utbildar och handleder. Externa är så kallade konsulentstödda, d v s som rekryteras och arvoderas av ett externt företag. Placering kan ske enligt SoL och LVU.

Vi rekommenderar att när kostnaderna ökar för Familjehemsplacerade barn och ungdomar bör dessa särskilt följas upp månatligen, via volymer kopplat till fakturor som är avstämde mot avtal. Det finns uppgifter om att kostnader ibland inte överensstämmer med avtal – "handläggarna fattar beslut och administrationen betalar". Man upplever att det saknas resurser för att följa upp avvikelserna på individnivå. Konsulentstödda familjehemsplaceringar kostar mer än i egen regi.

Externa placeringar är kostnadsdrivande, särskilt barn och unga som placeras på HVB-hem där en dygnskostnad kan variera mellan 3 500 kr och upp till 8 000 kr. Dessa ärenden ska övervägas var 6:e månad. Nämnden informeras om samtliga överväganden som tagits. Målet är att denna typ av insatser ska ske under begränsade tider.

I dagsläget uppgår Härnösands kommun externa och interna placeringar i HVB- och familjehem till ca 60 placeringar.

Utifrån det ekonomiska läget ska handläggande socialsekreterare föredra planerade förslag på placeringar i Barn och familjs ledningsgrupp innan ärendet går till socialnämnden.

Utredningsgruppens förslag till placeringar har hitintills bedömts nödvändiga och accepterats av ledningsgruppen.

Insatsgruppen ansvarar för att söka efter nya familjehem och kontaktfamiljer.

I dagsläget har två familjehemssekreterare i uppdrag att rekrytera familjehem. När de länsgemensamma HVB-hemmen inte matchar behovet eller om hemmen är fulla måste extern upphandling ske. Insatsgruppen saknar upphandlingsstöd vid externa HVB-hems placeringar. Varje handläggare får utveckla egen kompetens att förhandla med utförarna själva. Det medför svårigheter då det krävs förhandling om placeringar med höga dygnskostnader. Det krävs kunskaper i både förhandlingsteknik och ekonomi att räkna på t.ex. utförarens behov av personalstyrkor dagtid/natttid som är anpassat för individen.

2.3.1 Verksamhetssystem

Individ och familjeomsorgen använder ProCapita som verksamhetssystem och systemet bygger på metodstödet *Barnens behov i Centrum* (BBiC) som innehar ett dokumentationsstöd som är relevant.

Procapita stöder dock inte en ändamålsenligt verksamhetsuppföljningen. För att lösa detta behov har IFO systemförvaltare som tar fram verksamhetsstatistik som utgår från olika variabler som t.ex. beviljade insatser, placeringar, förändringar mm. Systemförvaltarna ger även handläggarstöd och har också byggt upp rutinbeskrivningar för hur man arbetar och dokumenterar i Procapita.

Med stöd av systemföraltarna och ekonomerna tar man fram verksamhetsuppföljningar.

Dagligen inkommer ca 10 ärenden det ska registreras av handläggarna i Procapita.

När omfattningen av ärenden är så pass hög krävs det att verksamhetssystemet underlättar för handläggarna. Så är inte fallet idag. Upphandling av nytt verksamhetssystem pågår. Nedan framgår några synpunkter från handläggare:

- Första "bladet" i Procapita är något som inte behövs enligt BBiC.
- Viktigt att allt dokumenteras men systemet måste kunna hjälpa till mer!
- Se över koderna i Procapita, allt ska finnas i systemet.
- Man är tvungen att registrera orsakskoder, men handläggarna förstår inte vad det syftar till.
- Orsakskoden "Barn som far illa" används till de flesta orsakerna och upplevs vara för "grov" då orsaken kan vara allt från anmälan om frånvaro i skolan till grov misshandel.
- Det upplevs ta onödigt lång tid att lägga upp ett nytt ärende med många knapptryckningar och samma information läggs upp flera gånger, exempelvis handläggarens namn och datum ska upprepande skrivas in i flera fält på flera sidor.

2.4. Uppföljning av resultat i verksamheten

Uppföljning av verksamheten sker varje månad till nämnden, dels genom budgetuppföljning innehållande resultatuppföljning per verksamhet. Tertiälvís redovisar enhetscheferna för ekonomin och antal placeringar i detalj.

Dels kontinuerligt var tredje månad med verksamhetsstatistik samt genom en allmän redovisning av

respektive verksamhet. Därutöver får IFO-chefen uppdrag som ska återredovisas, som t.ex. försöket att starta upp en kommungemensam enhet för familjehem.

I samband med vår granskning har vi ställt frågan om IFO utför någon form av kollegial uppföljning och utvärdering. Detta förekommer inte över huvudtaget inom någon av verksamheterna. En del har framfört det som ett utvecklingsområden men det har ännu inte införts.

Den utveckling som skett de senaste åren är mer fokus på barnperspektivet. Riktlinjer enligt barnperspektivet togs fram för många år sedan. I takt med lagstiftarens förändringar har detta beaktats i verksamheten, exempelvis lagändringen om minst fyra enskilda samtal per år med placerade barn. Detta är även mätbart.

- Handläggarna tänker alltid på att alltid fråga om att träffa barnet ensamt, vilket är en förändring jämfört med tidigare.
- Personalen lyfter dock fram att det behövs kompetensutveckling i sättet att prata med barn.
- De saknar en tydlig metodik och frågerutin när man intervjuar barn. Man får söka själva efter den kunskapen, särskilt om man är relativt ny på jobbet.
- Målet är att bedöma om anmälan är allvarlig och om man ska inleda utredning enligt Lag om vård av unga (LVU).

Det ska enligt lag även utföras uppföljning av kontaktfamiljer. Avseende den uppföljningen uppges att det är ett utvecklingsområde. Handläggarna prioriterar placeringar istället. Risken kan bli att man missar målet med insatsen. Lagen säger att uppföljning ska ske var 6:e månad och det finns enligt uppgift individer som man inte hinner med att följa upp.

Viljan att mäta och jämföra via nyckeltal kan vara ett uttryck för en ambition att jämföra sig med andra. Men det kanske är viktigare att jämföra med sig själv över tid än med andra. En viktig del i en organisations utveckling är att lära sig av varandra och ta lärdom av uppföljningar inom den egna verksamheten.

Vi konstaterar att det inte sker några egenkontroller eller annan uppföljning av handläggarnas individärenden.

Genomförandeplaner ses endast över i samband med omprövning (nytt beslut) och övervägande (enligt SoL och LVU). Handläggarna överväger löpande om hemplacering som måste motiveras. När barnen är tonåringar är de med och får ha åsikter om insatsen och man tar hänsyn till vad de vill vid överväganden.

Vi har granskat akter för att stämma av om ovanstående stämmer och kommit fram till att i en av fyra akter saknades genomförandeplaner.

2.5. Styrning och struktur för samverkan

Organiserad samverkan sker inom ordinarie verksamhet i Närvaroteamet och i projektform i SkolFam och är enligt IFOs egna bedömning ett bra samarbete. Socialnämndens presidium och Skolnämndens presidium träffas två gånger per termin och följer upp samverkan där oftast även IFO-chefen och enhetschefen för Barn och familj deltar. Man uppger att det finns utarbetade rutiner på handläggarnivå.

Samverkan med skolan sker.

Samverkan med Region Västernorrland (regionen) bedöms svårare. Det finns en länsgemensam överenskommelse som handlar om bl.a. primärvård, barnpsykiatri o.s.v. Samverkan kan ske på många nivåer och de har svårt att ha överblick om effektivare samverkan.

I grunden ska regionen arbeta utifrån Samordnad Individuell Plan, s k SIP. Som avser att ha en grundstruktur i samverkan kring enskilda. Enligt uppgift finns det fortfarande utvecklingspotential gentemot regionen.

Handläggarna anser att det är svårt att hitta stabila samarbetsformer och det är ofta avgörande om man har rätt ingång (personberoende) eller inte.

Handläggarna pratar mycket med personalen på skolor, familjehem, HVB- och SiS-hem (Statens Institutionsstyrelse för sluten tvångsvård av unga).

Det finns en samverkansgrupp (Skola, Polis och Socialtjänst) som ledningsgruppen på Barn och familj träffar ca 1 gång/månad.

Man satsar också på samverkan mellan skola och socialtjänst, Skolfam. Skolfam är en arbetsmetod riktad mot placerade barn och sker i projektform tillsammans med skola och socialtjänst. Projektgruppen består av ett team med barnsocialsekreterare, familjehemssekreterare, psykolog och skolpersonal som upprättar en plan om vad som ska göras. De träffas en gång i månaden samt varannan vecka inklusive barnen som barnteamet har. Detta upplevs vara en lyckosam satsning!

Samverkansgruppen mellan socialtjänst, skolan och polismyndigheten fungerar också bra. Enhetschefen för Barn och familj är sammankallande för gruppen som enligt uppgift från polisen har goda förutsättningar att lyckas under närmsta året. Principerna med täta möten och en väg in är grundläggande för gruppen att lyckas fånga upp ungdomar på glid.

Handläggarna anser dock att mycket idag bygger på att man har en direktkontakt in hos polisen.

Det är värdefullt för insatsgruppen och utredarna att det finns en samverkansgrupp med polisen. Fältarbetarna har mer samarbete med polisen löpande. Vår bedömning är att samverkan skulle underlätta om fältarbetarna och polisen delade lokaler. Vi hämtar vår uppfattning från en forskningsstudie avseende samlokalisering vid samverkan mellan polis, åklagare och socialtjänst. Studien visar att samlokaliseringens upphörande gav en försämrad samordning av tider för genomgång av nya ärenden mm samt en försämrad kontinuitet i arbetet. "Den enskilde polisens uppgift är att utreda skuldfrågan och förhindra fortsatt kriminalitet. Detta medan en socialsekreterare skall tillämpa de åtgärder som förefaller vara bäst för den unge lagöverträdaren. Dessa olikheter ställer särskilda krav vid samverkan dem emellan och färgar ofrånkomligen den betydelse de tillmäter samlokaliseringen."¹

Internt har man husmöten samt interna samverkansträffar mellan grupperna och enheterna. Detta underlättar samverkan med vuxenenheten. Det är lättare att gå till någon på vuxenenheten när de sitter samlade i samma hus.

2.6. Riktlinjer Barn- och ungdomsvården

Socialsekreterarna ska arbeta främst utifrån den gällande lagstiftningen och har litteratur kring denna. Därtill har varje socialsekreterare tillgång till föreskrifter, handböcker, metodstöd i BBIC, rutin för SIP, rutiner för barn som utsätts för våld i samverkan med barnhus Västernorrland mm. Utöver dessa finns även riktlinjer kring barnperspektivet och rutiner för fördelning av ärenden.

Samverkan kring barnpsykiatri är ett viktigt samarbete för kommunen. Det finns många barn som behöver hjälp. Det är ett problem med att få rätt ingång, kanske kan enskilda

ärenden fungera, men det känns ibland rättsosäkert. Trösklarna för att komma in är otroligt höga. Det är också problem med de långa köerna och väntetiderna då barn med psykiatriska problem och behov får hanteras av socialtjänsten under väntetiden. Samarbetet i de enskilda ärendena fungerar bra.

Det finns riktlinjer för Socialtjänstens handläggning av barn- och ungdomsärenden. För det första så har man handboken att tillgå, sedan även metodiken enligt BBIC samt egna skriftliga rutiner kring SIP, riktlinjer för barn som utsätts för våld mm.

Utöver dessa finns även riktlinjer kring barnperspektivet och rutiner för fördelning av ärenden. All personal har handböcker för hur man gör en aktualisering, överlämning mm.

Handläggarna uppger att man har BBIC men jobbar inte utifrån rutinen för behovsbedömning. Enligt uppgift finns det idag inget annat material som stöd för behovsbedömningen.

2.7. Rutiner för anmälan

En grundläggande princip är att om det står i anmälan att barnet blivit slagen så inleder man utredning omgående.

Rutiner för att hantera en anmälan ingår i handboken och föreskrifterna är styrda.

Mottagningsgruppen kontrollerar alltid fax (polisen använder oftast fax) och inkommande samtal från skolan.

Anmälan sker oftast om ett barn utsätts för våld av förälder eller i nära relation, bevittnat våld eller sexuella övergrepp.

¹ FoU Södertörn - Utredningscentrum för unga lagöverträdare,
<http://www.fou-sodertorn.se>

Skyddsbedömningen kan däremot vara svår att bedöma om man ska avvakta tills polisen utrett ifall ett barn berättar att hen blivit slagen. Frågor man ställer är när, hur och var? Det är bra att veta från anmälaren och det har stor betydelse i skyddsbedömningen.

Anmälan sker nästan alltid till mottagningsgruppen, men kan även ske genom orosanmälan i den egna utredningen.

När mottagning gjort sin bedömning om att inleda utredning får utredningsgruppen ärendet. Varje ärende, en fysisk akt, fördelas på tisdagar vid fördelningsmöten (gruppmöten) till handläggare om man har utrymme. Akuta ärenden kan lyftas i gruppen, men det händer att även verksamhetsledaren kontaktar en handläggare direkt. Utredningsgruppen har infört en s.k. akutvecka som är schemalagd med två utredare per vecka som hanterar alla akuta ärenden. Modellen fungerar mycket bra och infördes våren 2017. Varje handläggare har akutveckan ungefär var 4:e till 5:e vecka.

Utredningsgruppens ärenden:

1. Utredningsplan, utifrån BBiC identifieras vilka områden som ska utredas. Det finns utredningsflöde i Procapita som är bra, om man behöver prata med skolan, psykiatri, etc. Föräldrar får skriva under utredningsplanen och godkänner därmed externa kontakter.
2. Bokar in möten beroende på vilka man vill träffa, genomför barnsamtal. Träffar barnen själva samt med föräldrarna. Ofta träffar man barn och föräldrar fler gånger.
3. Skriver journalanteckningar efter varje besök.
4. Helhetsbild till placering måste innehålla vårdplan och genomförandeplan, även vid familjebehandlingsinsats.

Den insamlade informationen ska sammanställas i en utredning. Blir någon insats aktuell i ärendet ska en vårdplan upprättas vid placering och därefter en genomförandeplan. Vid öppna insatser upprättas endast en genomförandeplan.

5. Vid beslut om placering överlämnas ärendet till insatsgruppen. Barnet får en socialsekreterare och om barnet bor i familjehem finns även en familjehemssekreterare. Det är barnsekreteraren som ansvarar för kontakten med biologiska föräldrarna och även för att upprätta umgängesplaneringar. Däremot finns familjehemssekreteraren med i ärendet och det händer att föräldrar även vänder sig till dem.

Socialsekreterarna planerar sina utredningar i möjligaste mån och skulle något akut inträffa under fråntvår finns information kring pågående ärenden i akten samt att verksamhetsledare och enhetschef har kunskap om ärendet.

För det mesta håller man tidplanen vad gäller att dokumentera och man håller alltid fyramånaderstiden. Vid sommarsemestern blir det mer komprimerat och inga nya kontakter tas. Verksamhetsledarna tar över ärenden om man går på semester.

I snitt ca 4 gånger under en fyra månaders period träffar utredaren barnet som är under utredning. Första gången med föräldrarna och ensamt med barnet ca 3 gånger. Träffar barnet inte bara i kommunens lokaler utan ibland på skolan, i hemmet eller där barnet känner sig tryggt.

När Insatsgruppen tar vid ärendet tar man reda på så mycket man kan om situationen. Man ska ta fram tillräckligt mycket information för att kunna göra en skyddsbedömning. Om man är minsta osäker talar man med verksamhetsledaren i första hand.

När barn är placerade ska insatsgruppen överväga om vården fortfarande behövs. Om det är en bedömning om vård av unga enligt LVU §3 så omprövas det var 6:e månad, om det avser umgängesbegränsning övervägs det var 3:e månad.

Vid placering enligt SoL eller LVU träffar insatsgruppens handläggare individen 4 ggr/år. Träffar barnet ensamt och tillsammans med vårdaren. Ibland är familjehemssekreterare med.

Insatsen ska vara verkställd genom utredningsgruppen. Eventuella omplaceringar hanterar insatsgruppens handläggare.

2.8. Samverkansrutin andra myndigheter

Skolan och polisen har man bra samarbete med, dock är det mycket sämre med regionen. Även uppsökande och förebyggande rutiner samt samverkan sker mellan barn- och familj och andra samhällsaktörer främst skola och polis.

Mottagningsgruppen träffar rektor, lärare och elevhälsan. Ledningsgruppen träffar med rektorerna på gymnasiet. Det är fältarbetare som är navet i uppsökande och förebyggande (det finns en plan för det).

Handläggare uppger att man har ett jättebra samarbete med polisen. Polisen förvarnar om ev tillgripande så att de har beredskap. Utifrån handläggarens perspektiv handlar samverkan om relationer! Enhetschefen framhåller att det krävs rutiner kring samverkan vilket är grunden för god samverkan/relationer samt respekt för varandras yrkesroller och kompetens.

Skolor och förskolor bjuds in kontinuerligt avseende hur de ska hantera anmälningar och göra rutinen tydligare. Träffar samtliga skolor mellan ett till vartannat år. Socialtjänsten

skickar även ut ett informationsmaterial där de får tips på hur man gör en anmälan och vad man ska tänka på.

Mottagningsgruppen har inga träffar med polisen vilket upplevs som en brist. Detta beror främst på tidsbrist hos handläggarna att driva och genomföra den samverkan som de inte hinner med att driva.

Regionen och psykiatrien avseende vuxna är numera bättre på att anmäla idag än tidigare år. Även barnanmälningarna är fler och beror säkert på att de uppmärksammat det.

Vid anmälan om frånvaro i skolan bjuder man in föräldrar och barn. Om anmälan inte är tydlig bjuder man även in skolan. Svårt för socialtjänsten att agera när det handlar om frånvaro. Socialtjänsten har svårt att stötta i detta.

Ofta sker samverkan med polisen vid skyddsanmälan (polisanmälan om misstanke om brott) men ibland kan det handla om att skriva ett yttrande eller att man är med på Barnhus i Sundsvall vid barnförhör som leds av åklagare vid beslut om förundersökning.

2.9. Rutiner för asylsökande barn

Asylsökande barn bedöms på samma sätt som andra barn, enda skillnaden är att man bokar in en tolk.

Härnösands kommun har lång erfarenhet av att hantera ensamkommande barn. De har en egen grupp som utreder och beslutar om placering samt följer upp dem. Det finns rutiner som de tagit fram för ensamkommande.

2.10. Rutiner pågående ärenden

Mottagningsgruppen och tar emot alla anmälningar som inkommer. Träffar föräldrar och barn. Får ej träffa barnet utan vårdnadshavarnas samtycke. Ska fatta beslut inom 14 dagar om utredning inleds eller inte.

Anmälningar som inkommer via brev lämnas till mottagningsgruppen via deras postfack. De aktualiseras via vårt verksamhetssystem och blir där diarieförd. Skyddsbedömning görs samma dag. Anmälningar kan även komma via socialförvaltningens myndighetsbrevlåda men det sker oftast via telefon, brev eller fax.

Vid aktualisering loggas detta i systemet Procapita. Faxen står centralt på förvaltningen. Mejl är inte säkert därför motverkar de den ingången.

Det har hänt tidigare att anmälare har mejlat fel och anmälan har hamnat fel. Som tur var så skadade det inte barnet men påföljden blev att ärendet startade upp en dag för sent.

Om mottagningsgruppen fattar beslut om utredning överlämnas det till utredningsgruppens socialsekreterare. Socialsekreteraren träffar också barnet. Handläggare i mottagningsgruppen är ibland med i första träffen med socialsekreteraren när det träffar barnet första gången. Kommer det in anmälan med våld och det ska anmälas till åklagaren och polisen utreder det först. Man försöker undvika att barnet behöver träffa så många personer vid skyddsbedömningar. När Barnhus (polisen) har haft sitt förhör tar socialsekreterare över ärendet.

2.11. Ansvar för överlämnande av ärende

När socialsekreterare på utredningsgruppen föreslår socialnämnden beslut om placering och socialnämnden fattat beslut om placering fördelar verksamhetsledaren ärendet till barnsekreterare på insatsgruppen.

Handläggare som gjort utredningen fasas ut och en barnsocialsekreterare tar över. Byte av ansvarig socialsekreterare registreras i Procapita.

Vid avslut utan insats måste man gå in i Procapita och skrivskydda ärendet, dock senast i slutet. Aktanteckning går inte att stänga utan att skrivskydda. Därefter skriver man sedan ut allt och lägger i den fysiska akten.

Vid avslut med beslut om insats skrivskyddas utredningen när beslutet om placering går över till insatsgruppen. Medan utredningar om beslut om kontaktfamilj lämnas över till insatsgruppen. Utredningar med beslut om stödinsatser via resursteamet följs sedan upp av beslutande socialsekreterare, d v s ärendet lämnas inte över till någon annan.

Hur säkerställs att ansvaret för ärendet övergår i samband med att ärendet överlämnas för verkställighet? Man pratar med verksamhetsledaren för insatsgruppen som fördelar ärendet till en socialsekreterare. Antingen träffar utredaren socialsekreteraren eller så genomför verksamhetsledaren överlämningen.

2.12. Barnkonventionen

Individ och familjeomsorgschefen uppger att de inte har gjort några förändringar gentemot barnkonventionen utifrån att det blir lagstiftning år 2020. Däremot har man varit med i olika utbildningar och diskuterat inför när det blir lag.

Barnets röst, är ett viktigt tema i handläggningen. Har ett arbetssätt "Västernorrlandsmodellen" som handlar om att socialsekreterare ska intervjua ett barn per år kring hur barnet uppfattat kontakten med socialtjänsten. Barnet är sedan tidigare inte känd av den intervjuade socialsekreteraren. Sedan genomförs gruppträffar där man går igenom sina intervjuer som sedan sammanställs för vidare överlämning till nämnden. Det handlar om att man låter barnen komma till tals.

Barn och familjeenhetschefen uppger att detta område står på tur att ta tag i. Det finns idag en riktlinje ur barnperspektivet som behöver revideras.

När det gäller barns sätt att komma till tals så ska det arbetas in ytterligare. Men man jobbar utifrån det.

Har ett barnperspektiv, barnkonventionen är lag. Det finns mycket stöd på SKL att hämta. Barnkonventionen kommer att bli lag och IFO uppger att de kommer att prioritera det arbete som krävs inför den förändringen.

Att arbeta efter barnkonventionen fungerar bättre när det gäller våra svenska barn. Vad gäller asylbarn så kan man inte följa barnkonventionen. Det är migrationsverkets ansvar att tillse boenden mm. Endast vid akuta ärenden när migrationsverket inte kan fullfölja sitt ansvar ger socialtjänsten stöd.

Handläggarna jobbar utifrån socialstyrelsens föreskrifter och går löpande på utbildningar.

Är verksamheten ändamålsenlig och tillgänglig utifrån barnens och ungdomarnas behov?

Med tanke på att man jobbar så mycket med att få barnens röster hörda bedömer man att verksamheten är ändamålsenlig. De är noga med att prata med barnen och informera om vad som händer och gör dem delaktiga i besluten, allt beror naturligtvis i vilken ålder man är i.

2.13. Ändamålsenlig verksamhet

Individ och familjeomsorgschefen anser att förebyggande arbete behöver få större utrymme inom individ- och familjeomsorgens organisation. Det kommer in många ärenden om barn som far illa, skulle vilja jobba mer förebyggande istället för att utreda när saker har hänt, vilket inte ger den enskilde så mycket.

Svårt att hitta former för förebyggande och utåtriktat. Har begränsade resurser och det är inte alltid så att IFOs verksamhet prioriteras.

IFO har 500 besökare i deras reception per vecka, många nyanlända och asylsökande som ställer mycket frågor.

Förebyggande verksamhet:

- 1) Samarbete på familjecentralen med landsting, öppna förskolan m fl och man kan komma dit på rekommendation (både biståndsprövat eller inte).
- 2) Det finns ett familjeteam som genomför beslutade insatser om familjestöd. Det är en insats för att förebygga placeringar.
- 3) Samarbete med skolan genom närvaroteamet och söker upp ungdomar som skolkar.
- 4) "Delad tjänst" i startgroparna där man försöker komma in på förskolenivå. Ett samarbete med skolan riktat mot tidig riktade och förebyggande insatser.

Utvärdering är svårt att hinna med, dels när anmälningar av barn som far illa ökar samt dels ökar nyanlända och asylsökande barn, så jämförelser och utvärderingar är svåra att hinna med.

2.14. Styrning och ledning

Individ och familjeomsorgen framför att de är i behov av mer resurser för att hantera administration i form av ansökningar till migrationsverket, skriva överklagningar mm.

Vissa perioder är det en väldigt hög belastning, 2015-2016 mycket hög. Ibland svänger det, vissa ärenden tar extremt lång tid och beror på ärendets art. Enheten upplever att de alltid har fullt upp. Ibland delar man inte ut ärenden pga hög

arbetsbelastning. När ärendet handlar våld så prioriteras det före ansökan om kontaktfamilj.

Handläggarna tycker att man organiserat sig bra, det faller numera färre fall mellan stolarna. Införandet av verksamhetsledare uppskattas av handläggarna som finner att det går att få stöd och handledning från dem. Men det finns en frustration över att man inte har så mycket att erbjuda barnen. Man skulle kunna göra mer med exempelvis fler familjebehandlare, starta fler barngrupper och rikta det mer till barnen. Idag handlar det mycket om att ge föräldrastöd.

2.15. Återrapportering nämnd

Återrapportering till nämnden sker månatligen samt var tredje månad. Det finns en cirkulationspärm som nämnden tar del av. Det är en informationspärm som handlar om allmän information om t.ex. ny lagstiftning etc som kan vara bra för nämndens ledamöter att känna till utan att man tar upp det som informationsärende. Delegationslistor presenteras i Info-pärmen. Där framgår vilka beslut som fattas på delegation som tas upp löpande.

Enhetschefen för Barn och familj deltar i tertialrapportering, antal aktualiseringar (anmälningar och ansökningar), placeringar, LVU eller SoL. Enhetschefen ser en ökning av placeringar.

Handläggarna deltar i nämndens sammanträden när det finns behov av avrapportering av individärenden. De tar även fram en rapport om alla placerade barn till nämnden.

3. Bedömning och rekommendationer

Vi bedömer följande kontrollmål:

Kontrollmål/ revisionsfråga	Synopsis
Finns det tillförlitliga och säkra system och rutiner som gör det möjligt att följa upp verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat?	Målet ej uppfyllt! Sammantaget bedöms att det saknas ett tillräckligt system för uppföljning av verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat. Vi rekommenderar att, i en situation där nämnden aviserar stora underskott, det är av största vikt att avrapporteringar till nämnden är transparenta och fullödiga samt även innehåller analys kring utvecklingen och vilka åtgärder som vidtagits. Vi har inte haft möjligheten att utreda orsakerna till den knapphändiga information som delgetts nämnden då Socialchefen för socialförvaltningen inte haft möjlighet att medverka i denna granskning.

Följs resultat i verksamheten upp och rapporteras de till berörda beslutsfattare på ett tillfredsställande sätt?	Målet ej uppfyllt! Det förekommer inte över huvudtaget någon kollegial uppföljning och utvärdering inom någon av verksamheterna. Vi konstaterar också att det inte sker några egenkontroller eller annan uppföljning av handläggarnas individärenden. I samband med granskning av akter framgick att det i två av fyra akter saknades genomförandeplaner. Vi rekommenderar att IFO omgående inför rutiner för egenkontroller som innebär en kollegial granskning av akter för att minimera risken för bristande dokumentation.
Finns det en styrning och struktur för samverkan mellan huvudmännen?	Målet uppfylls! Vår samlade bedömning är att grunden för en ändamålsenlig styrning och struktur för samverkan finns och att Samverkansgruppen mellan socialtjänst, skolan och polisen är

	på väg att bli en riktigt bra förebyggande verksamhet. Det är bra om verksamhetscheferna även involverar handläggarna i arbetet med att finna "en väg in" i samverkan med andra huvudmän.
Vilka riktlinjer finns inom barn- och ungdomsvården?	Målet uppfyllt! Vår bedömning är att det finns riktlinjer för barn- och ungdomsvården.
Vilka rutiner finns i samband med anmälningar?	Målet uppfyllt! Vår bedömning är att det finns rutiner i samband med anmälningar. En grundläggande princip är att om det står i anmälan att barnet blivit slagen så inleder man utredning omgående. Rutiner för att hantera en anmälan ingår i handboken och föreskrifterna är styrda, även genom verksamhetssystemet Procapita.
Vilka samverkansrutiner finns med andra myndigheter, kommunens förvaltningar och enheter inom socialförvaltningen?	Målet uppfyllt! Vår bedömning är att det finns goda förutsättningar för att få till en ändamålsenlig och god samverkan med skolan och polisen, dock fungerar det sämre med Region Västernorrland. Även uppsökande och förebyggande rutiner finns genom

	samverkansgruppen som i nuvarande form är nybildad. Verksamhetscheferna bör ta en aktiv roll i att finna lösningar på "en väg in" avseende samverkan med Region Västernorrland, och då främst gentemot Barn och ungdomspsykiatri som är den vanligaste parten i de ärenden som IFO har.
Vilka rutiner finns för asylsökande barn?	Målet uppfyllt! Vår bedömning är att asylsökande barn bedöms på samma sätt som andra barn, enda skillnaden är att man bokar in en tolk.
Finns ett register över pågående ärenden samt vilka rutiner finns för att avsluta ett ärende?	Målet uppfyllt! Vår bedömning är det går att utläsa pågående ärenden via Procapita samt att det finns rutiner för att avsluta ärenden.
Hur säkerställs att ansvaret för ärendet övergår i samband med att ärendet överlämnas för verkställighet?	Målet uppfyllt! Vår bedömning är att det finns ändamålsenliga rutiner för överlämning vid verkställighet. En verksamhetsledare för insatsgruppen fördelar ärenden till en socialsekreterare. Antingen träffar utredaren socialsekreteraren eller så

	genomför verksamhetsledaren överlämningen.
På vilket sätt finns barnkonventionens intentioner med i kommunens rutiner?	Målet ej uppfyllt! Vår bedömning är att det finns behov av utveckling för att möta upp barnkonventionens krav på en myndighet utifrån barnperspektivet. Individ och familjeomsorgschefen uppger att de inte har gjort några förändringar gentemot barnkonventionen förutom att man varit med i olika utbildningar och diskuterat inför när det blir lag. Barn och familjeenhetschefen uppger att detta område står på tur att ta tag i. Det finns idag en riktlinje ur barnperspektivet som behöver revideras.
Är verksamheten ändamålsenlig och tillgänglig utifrån barnens och ungdomarnas behov?	Målet ej uppfyllt! Vår bedömning är att det finns utrymme för utveckling av verksamheten genom att utvärdera och följa upp barnperspektivet. Individ och familjeomsorgschefen anser att organisationen fortfarande är en allt för byråkratisk kommunal organisation. Det kommer in

	många ärenden om barn som far illa, skulle vilja jobba mer förebyggande istället för att utreda när saker har hänt, vilket inte ger den enskilde så mycket. Svårt att hitta former för förebyggande och utåtriktat arbete.
Finns det förutsättningar för att leda och styra verksamheten?	Målet uppfyllt! Målet bedöms uppnås genom införandet av verksamhetsledare som bidrar till stöd och utveckling för handläggarna. Däremot finns det utrymme för utveckling avseende information om samverkanskanaler till handläggarna.
Vilken återrapporering görs i nämnd? "cirkulationspärm" vid sammanträden och om det är tillfredsställande?	Målet uppfyllt! Vår bedömning är att återrapporering till nämnden sker löpande vid behov samt var tredje månad. Cirkulationspärmen är en informationspärm som handlar om allmän information om t.ex. ny lagstiftning etc som kan vara bra för nämndens ledamöter att känna till utan att man tar upp det som informationsärendet. Ärendelistor och ärendebelastning tas upp löpande.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 264,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn or Twitter.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

Socialförvaltningen
Lisbet Sander
lisbet.sander@harnosand.se

SOCIALNÄMNDEN

Förslag på ny stödboendeverksamhet

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta att godkänna redovisade planer för befintlig stödboendeverksamhet.

Sammanfattning

Socialförvaltningens verksamhet för ensamkommande barn och unga (EKB) har minskat kraftigt under de senaste åren. Under juli 2019 kommer en stor grupp ungdomar att flytta ut från verksamheten, samtidigt som det förväntas få nyinskrivningar.

Detta innebär en situation med minskad efterfrågan på insatser för de som definieras som ensamkommande ungdomar men ett fortsatt behov av stödboende hos en utökad målgrupp.

Genom att bredda målgruppen på nuvarande stödboende och ta hem eller undvika externa placeringar finns även ekonomiska argument för såväl ny målgrupp som för fortsatt EKB-verksamhet.

Mats Collin
Förvaltningschef

Lisbet Sander
Verksamhetschef

Bilagor

Bilaga - Förslag på ny stödboendeverksamhet

Förslag på ny stödboendeverksamhet

Bakgrund till förslaget

Socialförvaltningens EKB-verksamhet har minskat kraftigt under de senaste åren. Under juli 2019 kommer en stor grupp ungdomar att flytta ut från verksamheten, samtidigt som det förväntas få nyinskrivningar.

Detta innebär en situation med minskad efterfrågan på insatser för de som definieras som ensamkommande ungdomar, men ett fortsatt behov av stödboende hos en utökad målgrupp. Genom att bredda målgruppen, ta hem eller undvika externa placeringar finns även ekonomiska argument för såväl ny målgrupp som för den fortsatta EKB-verksamheten.

Syfte med nya målgrupper

Det huvudsakliga syftet med placeringsformen ”Stödboende” är att under trygga former träna och förbereda ungdomar för ett självständigt boende och ett vuxenliv.

Beskrivning av Stödboenden

Tänkta målgrupper för boendeformen är:

- Unga som slussas ut från andra boendeformer,
- Unga nära myndighetsåldern med behov av ett eget boende på grund av familjeförhållanden,
- Ensamkommande barn och unga.

Stödboende är en mindre ingripande form av boendeplacering för barn för och unga mellan 16 och 20 år. Placeringsformen infördes 2016 som ett alternativ till hem för vård och boende (HVB). Socialtjänsten ska bedöma om de barn och unga som kan komma i fråga för stödboende har den mognad som krävs för en så pass självständig boendeform. Placeringsformen riktar sig till barn och unga mellan 16-20 år som endast har ett mindre vårdbehov. Barn i åldern 16–17 år får tas emot i ett stödboende endast om det finns särskilda skäl.

Innebörden av stödboende som placeringsform

Stödboende är ett mer självständigt boende och kan vara aktuellt för barn och unga som inte har behov av sådana vård- och behandlingsinsatser som motiverar en placering i HVB. Stödboende innebär att barnet/den unge har ett eget boende under placeringstiden. Till stödboendet ska det finnas

personal med lämplig utbildning. Barnet eller den unge ska få ett individuellt anpassat stöd för att bland annat klara av boendet, en fungerande sysselsättning och en meningsfull fritid.

Metod och genomförande

Stödboendeinsatsen ska vara individuellt anpassad utifrån den enskildes behov och kan röra områden som ekonomi, myndighetskontakter eller att bryta social isolering.

Stor vikt kommer att läggas vid upprättande av relationer och struktur i vardagen och en aktiv strävan mot en meningsfull sysselsättning. Stödet är tänkt att ges i tre steg.

1. En eller flera introveckor i korridor där relationer med personal upprättas och det individuella stödbehovet kartläggs och konkretiseras.
2. Därefter sker utflytt i en av de fem lägenheter som hyrs av Stödboendeverksamheten. I denna fas är tanken att stödet inledningsvis sker på daglig basis för att sedan i takt med en ökad grad av självständighet bli glesare och övergå i mer coachande form.
3. När den unge flyttar ut i eget boende inleds den tredje och sista fasen innan den unge klarar sig själv utan stöd från Stödboendeverksamheten.

Samverkan Barn- och familj

Verksamheten i stödboendet ska bedrivas i nära samarbete med Barn och familjeenheten som är ansvariga för placeringen. De kvalitativa kraven på placeringen är desamma som vid andra placeringsformer. Det krävs en vårdplan och uppföljning av boendet. Stödboenden omfattas av regelbunden tillsyn av IVO. Beslut om placering är delegerat till utskott och fattas enligt 6 kap 1§ 3p.

Anpassningar till nya målgruppen

Personalgruppen har en gedigen erfarenhet av att arbeta med att ge stöd åt ensamkommande barn och unga. I socialförvaltningens rapport *"Kartläggning av utbildningsbakgrund hos personal inom Stödboendeverksamheten"* (bilaga 1) från november 2018, framkommer det att utbildningsnivån inte når upp till de allmänna råd som finns kopplat till 8 kap 2 § i Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om stödboende, HSLF-FS 2016:56.

I rapporten lämnas förslag att på kort sikt införa extern handledning samt utbildningskrav vid nyanställningar och på längre sikt erbjuda befintlig personal yrkeshögskoleutbildning till behandlingspedagog eller stödpedagog. Dessa utbildningar är tvååriga och erbjuds även på distans vilket gör det möjligt att arbeta samtidigt som utbildning sker.

I dagsläget finns den sju tjänster på stödboende. Det är en dygnet runt bemanning som inte kommer kunna behållas i den nya formen. Ett troligt förslag kommer vara att bemanna enligt en tidigare schemamodell som är utformad för tonvikt på bemanning morgon och kväll måndag-lördag.

Ekonomi

Utifrån ett antagande att två ensamkommande skrivs in under 2020 och att sju av nuvarande inskrivna ungdomarna finns kvar i verksamheten hela eller delar av 2020, föreslås en anpassning av verksamheten från 1.0 åa verksamhetsansvarig till 0,5 åa verksamhetsansvarig samt från nuvarande 7.0 åa integrationspedagoger till 4.0 åa integrationspedagoger. Beräkningen från en beläggning på 90 % av 5 platser inom den nya målgruppen.

Intäktsbudgeten är helt beroende av att antagandet om antal ensamkommande och antal placeringsmånader stämmer. I individs- och familjeomsorgens totala budget finns ingen beräknad minskning av placeringskostnaderna inför 2020.

För att driva verksamheten vidare med samma bemanning 2021, krävs nya inskrivningar av ensamkommande alternativt att antalet platser för den nya målgruppen utökas.

Stödboende 2020	x	Antal	
Kostnad			
Årsarbetare	500 000 kr	4	-2 000 000 kr
Verksamhetsansvarig	700 000 kr	0,5	-350 000 kr
Lägenheter helår	50 000 kr	5	-250 000 kr
Lägenheter halvår	25 000 kr	2	-50 000 kr
Lokal Mittlyan	600 000 kr	1	-600 000 kr
Mat och aktivitet	30 000 kr	4	-120 000 kr
Övrigt			-75 0000 kr
Summa kostnader			-3 445 000 kr
Intäkt			
EKB Schablon halvår	135 750 kr	5	678 750 kr
EKB Schablon helår	273 750 kr	2	547 500 kr
Nya EKB 2020		2	492 750 kr
Ny målgrupp	438 000 kr	4,5	1 971 000 kr
Återsök momsers			162 000 kr
Summa intäkter			3 852 000 kr
Totalsumma			407 000 kr

Sammanfattning

Socialförvaltningen har behov av alternativa stödformer för åldersgruppen 16-20 år. Flera placeringar i denna åldersgrupp bedöms ha kunnat undvikas eller förkortats om alternativt stöd på hemmaplan kunnat erbjudas.

Socialnämnden föreslås därför godkänna planerna på att utöka målgruppen för befintligt stödboende till att omfatta även en del ungdomar som inte omfattas av definitionen ensamkommande ungdomar. Kompetens finns hos befintlig personalgrupp och målgruppernas likartade behov gör att det bedöms rimligt att en gemensam verksamhet kan tillgodose behoven.

Finansiering av den utökade verksamheten planeras ske genom att en dygnsavgift tas ut för de ungdomar som inte ersätts via schablon från Migrationsverket. Kostnader för HVB placeringar totalt bedöms minska på sikt då dygnsavgiften för stödboende generellt sett är lägre än en HVB placering och genom att placeringar kan avslutas tidigare eller helt undvikas.

Intäktsbudgeten är beroende av att antagandet om antalet ensamkommande håller. En viss osäkerhet finns då mycket kan hända både individplan, antalet individer och regelverket kring anvisning etc.

Utifrån planerad verksamhet och ekonomiska förutsättningar föreslås att verksamheten omfattar fyra årsarbetande integrationspedagoger samt 0,5 verksamhetsansvarig/föreståndare. Detta innebär en övertalighet inom integrationspedagogerna som ska förhandlas och processas enligt gällande regler. Två av tre övertaliga tjänster är i dagsläget vakanta. En förhandling kan också bli aktuell när det gäller byte av titulatur.

Verksamheten beräknas starta upp snarast och ska följas upp för att beslut ska kunna tas inför eventuellt fortsatt verksamhet 2021.

Andreas Prytz
Verksamhetsansvarig föreståndare

Lisbet Sander
Verksamhetschef

Bilagor

Bilaga 1   Kartläggning av utbildningsbakgrund hos personal inom
Stödboendeverksamheten

Kartläggning av utbildningsbakgrund hos personal inom Stödboendeverksamheten

Sammanfattning

Kartläggningen har gjorts med anledning av den inspektion som Inspektionen för vård och omsorg, IVO, gjorde i Stödboendeverksamheten den 11-12 september 2018. I inspektionsprotokollet bad IVO huvudmannen att särskilt yttra sig över hur denne ska säkerställa att personalen har den utbildning, kompetens och erfarenhet för att arbeta i verksamheten.

I denna rapport redovisas resultatet av kartläggning samt ges förslag på både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder för att stärka personalens utbildning.

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Tillvägagångssätt	4
2.1	Intervjufrågor.....	4
3	Resultat	5
3.1	Högsta avslutade utbildningar	5
3.2	Inriktning på avslutade utbildningar	5
3.3	Kompetensutveckling tillhandahållen av arbetsgivaren	5
3.4	Behov och önskemål om kompetensutveckling	6
3.5	Extern handledning.....	6
4	Analys.....	6
4.1	Förskriftens krav på kompetens	6
4.2	Allmänt råd om eftergymnasial utbildning	6
4.3	Anpassad kompetensutveckling utifrån verksamhetens målgrupp.....	7
5	Förslag på åtgärder	7
5.1	Kortsiktiga åtgärder.....	7
5.1.1	Extern handledning.....	7
5.1.2	Utbildningskrav vid rekrytering.....	7
5.2	Långsiktiga åtgärder.....	7
5.2.1	Eftergymnasial utbildning inom relevant område	8
6	Referenser.....	9

1 Bakgrund

Den 11-12 september 2018 genomförde Inspektionen för vård och omsorg, IVO, en planerad tillsyn på Stödboendeverksamheten i Härnösand. I inspektionsprotokollet skriver IVO att flertalet av personalen saknar relevant utbildningsbakgrund utifrån de allmänna råd som finns kopplat till 8 kap 2 § i Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om stödboende, HSLF-FS 2016:56.

I kapitel 8 § 2 i Socialstyrelsen föreskrift om stödboende finns följande att läsa om personalens kompetens:

Den övriga personalen vid ett stödboende ska ha den utbildning, den erfarenhet och den personliga lämplighet som behövs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Personalens sammanlagda kompetens vad gäller utbildning och erfarenhet ska ge förutsättningar för att

1. möta de behov av stöd som målgruppen har, och

2. säkerställa en trygg och säker insats.

Allmänt råd

Personalen bör ha minst en 2-årig eftergymnasial utbildning. Flertalet bör ha en utbildning med inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap.¹

Tillsammans med inspektionsprotokollet bad IVO huvudmannen att särskilt yttra sig över hur nämnden ska säkerställa att personalen har den utbildning, erfarenhet och personlig lämplighet som krävs för att utföra arbetet.

Nämnden skulle även yttra sig över hur personalen ska få den introduktion, handledning och kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Utifrån den genomföra inspektionen har en kartläggning av personalens utbildning gjorts. Syftet med kartläggningen är att kunna identifiera inom vilka områden behov av vidareutbildning och kompetensutveckling finns.

2 Tillvägagångssätt

För att kartlägga stödboendepersonelens utbildningsbakgrund samt ta reda på inom vilka områden de fått kompetensutveckling och inom vilka områden de önskar mer kompetensutveckling genomfördes korta intervjuer med alla tillsvidareanställda integrationspedagoger vid Stödboendeverksamheten i Härnösand.

Fem stycken tillsvidareanställda integrationspedagoger intervjuades. En av de tillsvidareanställda integrationspedagogerna är i dagsläget tillförordnade föreståndare för verksamheten.

2.1 Intervjufrågor

Frågorna som ställdes vid intervjutillfället var följande:

---

¹ HSLF-FS 2016:56

- Vilken utbildning har du?
  - Examensbevis/intyg på genomförd utbildning
- Vad för kompetensutveckling har du fått från din arbetsgivare?
- Inom vilka områden känner du behov av mer kompetensutveckling?
- Har du fått extern handledning?
  - Om ja, hur tycker du att det i sådana fall fungerat?

3 Resultat

Nedan presenteras resultat av intervjuerna med de fem tillsvidareanställda integrationspedagogerna inom stödboendeverksamheten.

3.1 Högsta avslutade utbildningar

Nedan presenteras en tabell över integrationspedagogernas högsta avslutade utbildningar.

Högsta avslutade utbildningar	
Gymnasieexamen	2 stycken
Yrkeshögskoleutbildning	1 stycken
Utbildning på högskola/universitet	2 stycken

3.2 Inriktning på avslutade utbildningar

I Socialstyrelsen allmänna råd om personalens utbildning och kompetens vid stödboende som tidigare presenteras bör personalen ha en eftergymnasial utbildning på minst två år med inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap.

En av de integrationspedagoger som har en eftergymnasial utbildning inom relevant område har endast en ettårig vidareutbildning. De två andra integrationspedagogerna har en längre eftergymnasial utbildning men inte inom relevant område enligt de allmänna råden i Socialstyrelsens föreskrift.

3.3 Kompetensutveckling tillhandahållen av arbetsgivaren

Fyra av fem integrationspedagoger upplever att de fått mycket kompetensutveckling av arbetsgivaren genom externa utbildningar.

Exempel på utbildningar/kompetensutveckling som arbetsgivaren tillhandahållit:

- Motiverande samtal
- Lågaffektivt bemötande
- KBT
- Kortare genomgång av BBIC
- Kris-och konflikthantering
- Utbildning inom självskadebeteende och psykisk ohälsa
- Utbildning om alkohol-och droger

3.4 Behov och önskemål om kompetensutveckling

På frågan inom vilka områden som personalen önskar mer kompetensutveckling svarar en majoritet att kompetensutvecklingen måste anpassas efter verksamheten och den målgrupp som verksamheten ska riktas mot. Om verksamheten skulle byta inriktning eller öppna sig mot fler målgrupper än ensamkommande barn önskar personalen påbyggnad utifrån det.

Några ut personalgruppen önskar även möjlighet till vidareutbildning på högskolenivå.

3.5 Extern handledning

Fyra av fem integrationspedagoger har haft regelbunden extern handledning under de år som de arbetat i verksamheten. De har alla upplevt extern handledning som positivt och sett nyttan av det.

Stödboendeverksamheten har sedan starten i juli 2017 inte haft någon extern handledning.

4 Analys

Utifrån inspektionsprotokollet samt IVO:s begäran om huvudmannens yttrande görs bedömningen att IVO inte anser att stödboendepersonalens kompetens är tillräcklig.

Utifrån denna kartläggning framkommer det dock att personalen bör anses uppfylla de krav som finns i 8 kap 2 § i Socialstyrelsens föreskrift om personalens kompetens men inte det allmänna råd om eftergymnasial utbildning som är kopplat till paragrafen.

4.1 Föreskriftens krav på kompetens

De krav som finns i föreskriften är att personalen ska ha den utbildning, erfarenhet och personlig lämplighet som behövs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Personalens kompetens ska ge förutsättningar för att möta de behov av stöd målgruppen för verksamheten har samt säkerställa en trygg och säker insats.

Hur dessa krav ska tolkas är upp till huvudmannen för verksamheten. I kontakt med IVO framgår att det inte finns några principiella beslut om vad personalens utbildning och kompetens ska vara utan det avgörs utifrån de specifika förhållandena som råder inom varje verksamhet.

Inom stödboendeverksamheten arbetar en idag personalgrupp där majoriteten har funnits inom verksamheten en längre tid och därför har lång erfarenhet av att arbeta med målgruppen. Personalgruppen har också fått stor möjlighet till kompetensutveckling inom relevanta områden för att kunna möta målgruppen för verksamheten.

Utifrån dessa parametrar kan det anses att personalgruppen uppfyller kriterierna i 8 kap 2 § om personalens kompetens vid ett stödboende.

4.2 Allmänt råd om eftergymnasial utbildning

I det allmänna rådet kopplat till 8 kap 2 § framgår att personalen bör ha en eftergymnasial utbildning om minst två år inriktat mot socialt arbete,

socialpedagogik eller beteendevetenskap. Ingen av integrationspedagogerna har i dagsläget den utbildning som efterfrågas i de allmänna råden.

För att leva upp till de allmänna råden skulle all personal behöva vidareutbildning och då i form av organiserad utbildning på yrkeshögskola, folkhögskola eller universitet.

4.3 Anpassad kompetensutveckling utifrån verksamhetens målgrupp

Som flera integrationspedagoger lyfter fram under intervjun är det viktigt att anpassa framtida kompetensutveckling utifrån verksamhetens inriktning och målgrupp.

Utifrån den inriktning som verksamheten har idag har personalen kompetens att utföra sina arbetsuppgifter utifrån deras långa erfarenhet av att arbeta med målgruppen. Skulle det vara så att verksamheten byter inriktning eller utökar sin målgrupp kommer personalens erfarenhet inte längre vara tillräcklig för att uppfylla kraven i 8 kap 2 § i föreskriften.

Om verksamheten byter inriktning eller utökar sin målgrupp måste åtgärder vidtas som gör att personalen får den utbildning och kompetens som behövs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

5 Förslag på åtgärder

Nedan presenteras åtgärder som på kort och lång sikt leder till att stärka personalens kompetens och leva upp till krav och allmänna råd i Socialstyrelsens föreskrift om stödboende.

5.1 Kortsiktiga åtgärder

5.1.1 Extern handledning

I socialstyrelsens föreskrift om stödboende framgår i 8 kap 3 § att den som bedriver verksamheten ska se till så att personalen får tillgång till handledning.

Extern handledning har tidigare getts regelbundet till personal inom HVB-verksamheten och har varit uppskattat. Extern handledning av personal vid stödboendeverksamheten bör återupptas.

5.1.2 Utbildningskrav vid rekrytering

Vid rekrytering av ny personal till stödboendeverksamheten ska ett kvalifikationskrav vara eftergymnasial utbildning om minst två år inom området socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap i enighet med de allmänna råden om personalens kompetens i Socialstyrelsens föreskrift om stödboende.

5.2 Långsiktiga åtgärder

Den långsiktiga lösningen för att leva upp till Socialstyrelsens föreskrift är att erbjuda personalen vidareutbildning på eftergymnasial nivå.

Om verksamheten ska byta inriktning eller öppna upp för fler målgrupper måste vidareutbildning på eftergymnasial nivå ske i samband med det.

5.2.1 Eftergymnasial utbildning inom relevant område

För att på lång sikt kunna uppfylla det allmänna rådets rekommendation om en tvåårig eftergymnasial utbildning inom området social arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap måste personalgruppen erbjudas möjlighet till vidareutbildning.

Ett utbildningsalternativ skulle kunna vara en yrkeshögskoleexamen till antingen behandlingspedagog eller stödpedagog. Dessa utbildningar är tvååriga och erbjuds även på distans vilket gör det möjligt att arbeta samtidigt som vidareutbildning sker.

6 Referenser

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om stödboende. HSLF-FS 2016:56.

<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20228/2016-6-15.pdf>

Socialförvaltningen
Omsorg om funktionshindrade
Maria Hellström

Behov av definiera begreppet goda levnadsvillkor inom LSS

Förslag till beslut

Att Socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att definiera begreppet goda levnadsvillkor i verksamheter där omvårdnad, kultur och fritid ingår

Bakgrund

Utifrån förändrad resurstilldelning finns ett behov att förtydliga socialnämndens ambitioner om kvalitetsnivå i verksamheter enligt LSS. Det gäller särskilt begreppen *omvårdnad samt kultur- och fritid* som ingår i insatserna bostad med särskild service i form av grupp- eller servicebostad enligt LSS.

(<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20981/2018-6-12.pdf>) Dessa kan liknas vid Socialnämndens Vägledning "Skälig levnadsnivå" rev 2014-11-28, se bilaga 1. Där preciseras bistånd enligt Socialtjänstlagen med syfte att skapa enhetliga bedömningar för liknande behov hos kommunmedborgarna med målsättning att uppnå en skälig levnadsnivå.

Socialförvaltningen har även uppmärksammat att det med tiden har utvecklats olika normer och tolkningar gällande vilken grad av stöd brukare får av personal på de olika LSS-boendena inom Härnösands kommuns verksamheter. Att definiera en enhetlig grund/basnivå, med utgångspunkt i goda levnadsvillkor kan säkerställa att medborgare behandlas lika och ges lika stöd utifrån liknade behov. Den enskildes individuella behov behöver dock alltid beaktas och stödet kan utföras på olika sätt beroende på hur behovsbilden ser ut.

De bärande principerna i LSS är tillgänglighet, självbestämmande och inflytande, delaktighet, helhetssyn och kontinuitet. Insatserna avser att förebygga, minska följder av och kompensera funktionsnedsättningarna och därmed få möjlighet att leva som andra. Ambitionen bör vara att varken över- eller underkompensera stödet då målsättningen är skapa jämlikhet i levnadsförhållanden.

Den enskilde kan genom insatser enligt LSS tillförsäkras goda levnadsvillkor (LSS § 7). Begreppet goda levnadsvillkor i relation till socialtjänstlagens skäliga levnadsvillkor beskrivs inte närmare i lagstiftningen. Innebörden bör förstås utifrån de olika målen för respektive lagstiftning. Goda levnadsvillkor enligt

LSS kan jämföras med den livsföring som anses normal för personer i samma ålder och stödet bör ses i ett livslångt perspektiv. Skälig levnadsnivå enligt socialtjänstlagen anger vad den enskilde behöver för att klara sig och avser i huvudsak tillfälliga behov och stödinsatser.

Goda levnadsvillkor innebär t ex att ha möjlighet att påverka *hur* insatserna ges men alla insatser bör ha en aktiverande prägel med syfte att även personer med omfattande funktionsnedsättning ska kunna bo självständigt och arbeta som andra (Prop. 1992/93:159).

Beslutsunderlag

"[Skriv text här]"

Mats Collin
Förvaltningschef

Maria Hellström
Verksamhetschef

Bilagor

Bilaga 1 - Vägledning ” Skälig levnadsnivå” rev 2014-11-28.

Programområde eller övergripande: Socialförvaltningen	Verksamhet: Biståndsenheten
Framtagen av: Elisabeth Hedell Biståndshandläggare	Beslutad av: Socialnämnden 2014-12-11 § 250
Gäller from: 2010-10-01, 2014-12-19	Reviderad: 2011-06-29, 2014-11-28

Skälig levnadsnivå

Definition av skälig levnadsnivå enligt socialtjänstlagen.

Bakgrund

Vid en ansökan om bistånd ska en utredning av den enskildes behov göras utifrån ett helhetsperspektiv. I bedömningen ska man ta hänsyn till omständigheter som behövs för att personen ska kunna vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå.

Insatserna beviljas enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen.

"Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Skälig levnadsnivå är ett viktigt begrepp i socialtjänstlagen. Utifrån tolkning av lagen tar kommunen fram en vägledning för vad som ska ingå i begreppet skälig levnadsnivå.

Domar, rättspraxis och socialtjänstlagens förarbete finns som vägledning.

Individuell bedömning

Personer som ansöker om stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen bedöms individuellt.

Hänsyn tas till personens hela livssituation. Dock kan det finnas anledning att fundera över vad som kan anses vara skäligt att bevilja, vad som bör inrymmas i begreppet skälig levnadsnivå.

Socialnämnden har 2010-05-20 fattat beslut om vad som ska inrymmas i begreppet skälig levnadsnivå i Härnösands kommun.

Vad är skälighetsnivå och vad ingår i insatsen?

HEMTJÄNST SERVICE

STÄD, beviljas varannan vecka

- Ensamstående: 2 rok. makar 3 rok.
- Dammsuga och våttorka golv.
- Damma hyllor, bord och fönsterbrädor.
- Rengöra badrum, toalett, tvättställ, spegel.
- Torka av diskbänk, spis, bänkar i köket.
- Vid behov torka av skåpsluckor och spis.
- Badkar och duschplats rengörs när personen badar/duschar och/eller i samband med städning.
- Små mattor tas ut varje gång, stora mattor dammsugs.
- Rengöring av hjälpmedel (rollator, rullstol m.m.).

STÄD, förstärkt städning

- Skåpsluckor och kakel ovanför diskbänk rengörs 4 ggr/år.
- Ovanpå köksskåp rengörs 2 ggr/år.
- Kylskåp rengörs 4 ggr/år.
- Frys frostas av och rengörs 1 ggr/år.
- Bakom spisen rengörs 1 ggr/år.
- Rengöring av ugn och spisfläkt 1 ggr/år.
- Balkongen rengörs 1 ggr/år.
- Inglasade balkonger dammsugs 1 ggr/månad under sommarhalvåret.
- Städa ur köksskåp 1 ggr/år.
- Dammsuga stoppade möbler 2 ggr/år.
- Pynta vid högtider (ta fram och plocka bort prydnadssaker, byta dukar, gardiner m.m.).

HYGIENSTÄD

- Vid inkontinens.
- Vid synnedsättning eller annat som föranleder större nedsmutsning.
- Kan beviljas dagligen.

FÖNSTERPUTSNING

- 2 ggr/år
- Ensamstående: 2 rok. makar 3 rok.
- Torka fönsterkarm m.m. runt fönstren,
- Gardinbyte (ingår även att stryka gardiner).
- Ej inglasade balkonger eller andra inglasade rum eller altaner.

Undantag kan göras vid synnerliga skäl såsom:

- Dokumenterad dammallergi.
- Synskada och rörelsehinder som medför större nedskräpning.
- Psykisk funktionsnedsättning.
- Missbrukare.
- Övriga skäl, t.ex. en kombination av många faktorer.

Detta beviljas inte:

- Flyttstädning.
- Storstädning.
- Gräsklippning, trädgårdsskötsel, plantera om blommor.
- Snöskottning.

TVÄTT, KLÄDVÅRD

Man beviljas hjälp med tvätt i tvättmaskinen (ej handtvätt).

Max varannan vecka. Det kan finnas skäl för att få hjälp med tvätt oftare t.ex. vid inkontinens.

Sortera tvätt, tvätta, hänga, ta ner, vika ihop och lägga in i skåp.

Strykning utförs av blusar, skjortor, byxor, klänningar, dukar max varannan vecka.

Sy i knappar.

Tvätt av mattor, mangling samt strykning av lakan, underkläder och liknande beviljas inte.

Vädring av sängkläder och kläder beviljas ej.

BÄDDNING, RENBÄDDNING

Det är skäligt att få sängen renbäddad varannan vecka. Behovet av renbäddning kan föreligga oftare t.ex. vid inkontinens eller allergi.

Daglig bäddning ingår om man har hjälp med personlig omvårdnad. Beviljas inte som ett eget besök om personen inte har andra insatser.

INKÖP, ÄRENDEN

Beviljas normalt 1 gång i veckan men max 3 ggr/vecka.

Skriva/hämta inköpslista, handla i närmaste affär med fullgott sortiment. Plocka upp varorna, ställa in i skåpen.

Hämta ut pengar i bankomat eller på banken (mot fullmakt), betala räkningar, hämta/skicka paket beviljas max 1 gång i månaden.

Hämta mediciner på recept eller Apo-dos på Apoteket mot faktura, beviljas max 2 gånger per månad. Vid akut behov av medicinuttag kan detta beviljas oftare.

Övriga ärenden 1 gång i månaden.

SOPOR/KÄLLSORTERING

Bära ut sopor görs vid andra hemtjänstbesök. Har personen inga andra besök beviljas detta som en egen insats.

Hjälp med att källsortera och att frakta soporna till närmaste återvinningsstation max 2 ggr/månad.

TA IN TIDNING OCH POST

Beviljas vid behov om personen inte omfattas av utsträckt lantbrevbärarservice genom postens försorg.

Utförs vid andra hemtjänstbesök.

HEMTJÄNST OMVÅRDNAD

DUSCH

Beviljas utifrån det individuella behovet.

Hjälpen kan innehålla förflyttning till och från duschstol eller till och från duschen, av- och påklädning, dusch, hårtvätt/hårvård. Framtagning av rena kläder. Klippa naglarna på fötter och händer (undantag personer som har rätt till medicinsk fotvård). Tillsyn, finnas till hands när den enskilde duschar själv.

Torka upp i duschutrymmet/badrummet.

OMVÅRDNADSBESÖK

Besök kan beviljas under hela dygnet.

Förflyttningar till och från säng, rullstol, toalett. Hjälp med toabesök.

Personlig hygien, munhygien, rakning, kamma hår, makeup, stödstrumpor.

Byte/tömning av stomi, kateterpåse. Byte av inkontinenshjälpmedel.

Ta fram kläder, på- och avklädning, bädda sängen.

Förflyttning till och från säng under dagen för att vila, för egenvård såsom medicinhantering, hjälp att vändas i sängen.

EGENVÅRD

Ett egenvårdsintyg krävs från sjukvården (distriktssköterska eller läkare) för att den enskilde ska kunna få ansökan prövad som bistånd enligt SoL.

Gäller hjälp med mediciner, insulin m.m. om personen själv kan ha ansvar för sin medicinering. Annars hänvisas till delegerad hemsjukvård.

TILLSYNSBESÖK

Kan beviljas dygnet runt max 4 ggr/dag och 3 ggr/natt. Kan ersätta trygghetslarm för den som inte har förmåga att larma. Har personen trygghetslarm, hänvisas i första hand till detta.

Se om den enskilde mår bra, trygga upp vid oro.

Vid minnesproblem kan tillsynsbesök behövas för att se att den enskilde är hemma och inte har gått iväg ut.

TELEFONSERVICE

Kan beviljas istället för tillsynsbesök för att ringa och höra att allt är bra eller för att påminna om saker t.ex. medicin.

MÅLTIDER

Frukost, lunch, middag, kvällsmål och eventuellt mellanmål.

Iordningställa, värma matlåda, tillaga enklare måltider, duka fram och av.

Sällskap vid måltid. Hjälpa att matas.

Diska, torka av bord, spis, bänkar, kakel m.m.

Eventuellt förbereda mellanmål (kaffetermos m.m.).

Matlagning

Innebär enklare tillredning t.ex. steka korv, köttbullar, fisk, pannkakor, koka potatis, pasta eller ris.

Matdistribution

Erhålla matlåda till lunch och eller middag, 1-7 dagar i veckan.

SOCIALA INSATSER/PROMENADER

För social samvaro hänvisas i första hand till kommunens mötesplatser t.ex. Gula Villan.

Kan vara promenader eller sitta och prata en stund, högläsning av t.ex.

dagstidningen, spela kort, lösa korsord, baka, handarbete.

Avser behov av att få komma ut för att få frisk luft, få röra på sig och för miljöombyte.

Hjälpa på och av med ytterkläder, eventuellt skjuts i rullstol, hålla under armen eller gå med rollator.

Kan beviljas dagligen om det finns speciella skäl (motoriskt oroliga eller otrygga personer eller demenssjuka).

Kan beviljas för att bryta ensamhet så att personen skall kunna bo kvar i ordinärt boende

FÖLJESLAGARE

Beviljas som en hemtjänstinsats vid planerade besök till läkare, sjukhus, tandläkare, fotvård, hårvård, optiker och liknande. Sjuktransport kan tillgodose sjukvårdsbesök i många fall eftersom man kan få hjälp av chauffören "från dörr till dörr" via sjukresa.

Hämta/lämna hemma, hjälp med ytterkläder. Följa och stötta den enskilde vid planerade besök.

Brukaren ska informeras om att denna tjänst ska planeras med en veckas framförhållning.

AVLÖSNING I HEMMET

Make/maka eller annan anhörig som vårdar närstående i hemmet har ingen skyldighet till detta. Därför kan den enskilde beviljas avlösning i hemmet för att make/maka skall kunna bli tillfälligt avlastad.

Dag och kväll. Vid behov på natten hänvisas till korttidsplats.

Max 8 timmar/vecka. Om det föreligger ett större hjälpbehov (flera dagar) hänvisas till korttidsplats.

TRYGGHETSLARM, DÖRRLARM

Beviljas till personer som upplever oro, ångslan och otrygghet samt till personer där det föreligger fallrisk.

Larmet är normalt kopplat till telefoni med abonnemang men det går även bra att få ett larm om man har mobiltelefon eller inte har någon telefon alls.

Dörrlarm beviljas där det finns risk att personen går ut och inte hittar hem igen. Kan aktiveras dygnet runt eller på bestämda tider.

Det finns även andra sorters larm som kan installeras vid behov (fallarm, larmmatta m.m.)

När en person inte kan hantera trygghetslarmet utifrån att det är ett akutlarm, skall omprövning göras och eventuellt ett avslag ges, vilket kan innebära att larmet tas bort. Andra insatser kan beviljas istället t.ex. tillsynsbesök utifrån vilka behov den enskilde har.

Närståendelarm finns för personer som t.ex. vårdar en dement make/maka (ansökan görs hos anhörigcenter). Larmet är kostnadsfritt och kan tillhandahållas i sex månader varefter ny prövning ska ske.

LANTBREVBÄRARSERVICE

Personer som bor på landsbygden kan beviljas bistånd i form av hjälp med att lantbrevbäraren bär in post och tidning, om man inte klarar av att gå till brevlådan själv.

Genom postens försorg kan man få utsträckt lantbrevbärarservice om man är över 80 år eller har en funktionsnedsättning. Det gäller utdelning av post, möjlighet att betala räkningar, uttag av kontanter, köpa frimärken m.m. Kontakt tas med lantbrevbärare eller närmaste postkontor.

Detta bistånd är avgiftsfritt för den enskilde.

LEDSAGARSERVICE

Den som har en funktionsnedsättning och inte kan delta i aktiviteter utanför hemmet utan personligt stöd, kan ansöka om ledsagarservice. Behovet av ledsagare, antal tillfällen och/eller antal timmar biståndsbedöms individuellt. Antalet timmar kan vara upp till 25 per månad.

Ledsagarservice beviljas inte utanför länet.

Särskild broschyr finns.

Detta bistånd är avgiftsfritt för den enskilde.

KONTAKTPERSON

Bedömningsgrunder för att bevilja kontaktperson:

- Social isolering, behov att bryta isolering.
- Avsaknad av närstående.
- Sakna förmåga att kunna kontakta andra.
- Bryta beroende av föräldrar.
- Kontaktperson behövs för att erhålla skälig levnadsnivå.
- Normalisering till andra i samma ålder, situation m.m.

Kontaktpersonen ska fungera som ett personligt stöd och hjälpa till på olika sätt. Han/hon ska också försöka hjälpa den enskilde till en meningsfull fritidssysselsättning.

Kontakten bör ses som ett icke-professionellt stöd som ges av en person med stort engagemang och intresse för andra människor. Avsikten är främst att tillgodose behovet av en medmänniska.

Beviljas maximalt med 20 timmar per månad.

Detta bistånd är avgiftsfritt för den enskilde.

DAGVERKSAMHET, SYSSELSÄTTNING

Dagverksamhet/sysselsättning har som syfte att bibehålla och förbättra de funktioner den enskilde har, möjliggöra social samvaro samt att avlösa anhöriga.

Bedömningsgrunder för att bevilja dagverksamhet/sysselsättning:

- *Risk för social isolering*: den enskildes egna upplevelser, inget nätverk, oförmåga att komma ut på egen hand, initiativlöshet, behov av gemenskap eller behov av en meningsfull tillvaro.
- *Förebyggande*: avlasta anhöriga, kunna bo kvar hemma så länge som möjligt.
- *Minnesproblem*: avlasta anhöriga, ge en meningsfull tillvaro.

Det finns mötesplatser dit vem som helst kan komma och det finns dagverksamhet för dementa som kräver ett beslut samt ett demensintyg för att man skall få tillgång till verksamheten. Kan som mest beviljas fem dagar i veckan (måndag-fredag).

Sysselsättning kan erbjudas som en aktivitet i kommunens regi eller på en arbetsplats ute i samhället.

Detta bistånd är avgiftsfritt för den enskilde. Avgift tas ut för mat och kaffe.

Färdtjänst kan behövas för att ta sig till dagverksamheten.

INDIVIDSTÖD

Är en insats som kan beviljas personer mellan 18 och 65 år med en psykisk funktionsnedsättning och/eller autismspektrumstörning och/eller en utvecklingsstörning. Personen ska bo i ordinärt boende.

Syftet med stödet är socialt rehabiliterande/habiliterande. Målet är att stödet skall leda till ökad självständighet.

Kriterier för att beviljas individstöd är:

- Att tillhöra målgruppen.
- Att bo i ordinärt boende
- Att den enskilde skall vara delaktig i hjälpinsatsen.

Personer som tillhör målgruppen och som har ett stort hjälpbehov men inte kan vara delaktig i hjälpinsatsen hänvisas till att ansöka om hemtjänst.

Stödet kan omfatta motivationsstöd och träning i aktiviteter i det dagliga livet, hjälp att sköta sitt hem, sin person, ha meningsfulla aktiviteter utanför hemmet, komma igång med en sysselsättning, ha relationer med andra samt kan vara av uppsökande karaktär m.m. Detta bistånd är avgiftsfritt för den enskilde.

KORTTIDSVISTELSE

Har som mål att underlätta för den enskilde att bo kvar i ordinärt boende. Är ett komplement till andra insatser när dessa inte räcker till för att ge den enskilde en skälig levnadsnivå.

Korttidsvistelse kan beviljas på följande grunder:

Avlastning:

För den som vårdas av en anhörig hemma som behöver avlastning 1-2 veckor antingen regelbundet eller vid behov. Avlastningen kan vara för att den som vårdar måste få vila men det är den som behöver avlastningsplatsen som blir beviljad biståndet. Beviljas som mest med växelvård d.v.s. 2 veckor på avlastning och 2 veckor hemma kontinuerligt. Är behovet större än så hänvisas man till att ansöka om särskilt boende.

I väntan på särskilt boende:

För den som är beviljad särskilt boende och väntar på erbjudande om plats och har ett så stort hjälpbehov att det inte kan tillgodoses i hemmet med hemtjänst. Den enskilde kan då vara på en korttidsplats i avvaktan på erbjudande om plats i särskilt boende.

I väntan på annan insats eller åtgärd

I väntan på bostadsanpassning när det inte finns möjlighet för den enskilde att bo hemma eller någon annanstans under ombyggnation.

I väntan på insatsen personlig assistans om personen inte kan vistas hemma med andra insatser.

I väntan på företrädare.

Utredningsplats:

En plats för den som t.ex. bedöms inte kan komma hem efter sjukdom/sjukhusvistelse eller tillfälligt är i behov av mycket tillsyn och omvårdnad. Detta för att se om personen efter en period på korttidsboendet kan komma hem igen eller ej. Beviljas max 3 veckor.

Vård i livets slutskede:

För vård i livets slutskede om personen inte vill vårdas i hemmet.

Korttidsvistelse beviljas inte vid stambyten, lägenhetsrenoveringar m.m. eftersom ansvaret då faller på fastighetsägaren att skaffa fram alternativt boende.

SÄRSKILT BOENDE

Härnösands kommun har som mål att ge människor möjlighet att bo kvar i ordinärt boende. Emellertid är inte detta alltid den bästa lösningen när det gäller människor med stora och varaktiga omvårdnadsbehov. Ibland kan en bostad i ett särskilt boende vara det bästa alternativet.

Socialtjänstlagen anger att "Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor med behov av särskilt stöd" (5 kap. § 5). Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring (5 kap. § 7).

I Härnösands kommun finns följande särskilda boenden:

- Gruppboende för äldre
- Gruppboende för personer med demenssjukdom
- Gruppboende för personer med psykisk funktionsnedsättning

Kriterier för att bli beviljad särskilt boende:

- Omsorgsbehovet ska vara stort (dygnet runt) och varaktigt.
- Behovet av hjälp ska inte kunna tillgodoses i ordinärt boende.
- Sociala aspekter och trygghetsfaktorer ska också vägas in i bedömningen vid ansökan om särskilt boende.

Om den enskilde har önskemål om ett specifikt boende tas hänsyn till detta i mån av tillgång till plats.

Om makar ansöker om och båda blir beviljade särskilt boende har man rätt att få bo på samma boende.

I vissa fall kan det vara nödvändigt att en person, som redan bor i ett särskilt boende, behöver byta bostad (till en annan enhet) för att få stöd och omvårdnad på rätt nivå t.ex. om den medicinska säkerheten inte kan garanteras. Byte av bostad sker då i samråd med den boende eller dennes anhörige, gode man eller förvaltare.

PARBOENDE

Innebär att om endast den ena av makarna eller sammanboende blir beviljad särskilt boende men de vill fortsätta bo tillsammans, kan personen som beviljas särskilt boende ansöka om att make, maka eller sambo eller ska kunna flytta med till det särskilda boendet som medboende.

Kriterier för att beviljas medboende är:

- att man stadigvarande har sammanbott under en längre period.
- att det är båda makarnas vilja att fortsätta bo tillsammans.

Om parboendet upphör, t.ex. om den ena parten avlider, den medboende ångrar sig och flyttar ut eller om den medboende på grund av ökade behov får ett eget beslut om särskilt boende och inte längre kan eller vill bo tillsammans behöver en omflyttning ske.

Socialförvaltningen

Marie Örjestål, 0611-348007
marie.orjestal@harnosand.se

Socialnämnden

Lokalförändringar åren 2019 och 2020 inom OOF m. fl. verksamheter, Socialförvaltningen

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden besluta,
att godkänna det fortsatta arbetet med lokalförändringarna samt
att ordföranden i socialnämnden kan ta fortsatta beslut i frågan.

Beskrivning av ärendet

Socialförvaltningens verksamheter behöver anpassa vissa lokaler inför kommande förutsättningar vad gäller antal väntade brukare samt samordning av vissa verksamheter för att slippa ensamarbete. Hemtjänsten behöver anpassade lokaler med bl a omklädningsrum.

Förslaget innebär att säga upp lokaler för verksamheterna Ringen, Agda och Rosens dagliga verksamheter, dessa erbjuds nya lokaler i kv Ädelstenen 6, fd Restaurang 401 med tillhörande undervisningslokaler. I dessa lokaler kan även Villagruppen och Gullvivans dagliga verksamhet flytta in samt en brukare som i dagsläget har personlig assistans.

I Villagruppens nuvarande lokaler i Gula Villan kan Lupinens dagcenter för dementa flytta in och i Lupinens fd lokaler flyttar hemtjänsten in. I och med det sägs hemtjänstens lokal i en lägenhet upp.

Om Gula Villans Café ska vara kvar i sina lokaler måste en omfattande renovering av ventilationen göras. Det bästa vore om verksamheten kunde delas och stötta andras caféverksamhet utan egna hyreskostnader. Flyttar verksamheten ut ur Gula Villan kan Tunnelplans dagcenter flytta in i Gula Villan där de får bättre lokaler för utveckling av verksamheten samt trevligare omgivning för brukarna vilket innebär att även Tunnelplans lokaler sägs upp.

Socialt perspektiv

Förslaget förväntas ge positiv förändring avseende ett socialt perspektiv för OOF, brukarna får bättre, tillgängligare och rymligare lokaler i en attraktiv miljö och personalen slipper ensamarbete samt får bättre förutsättningar till utbyte av olika personalkvalifikationer t ex pedagoger. Lupinens verksamhet förväntas få en positiv förändring med trevligare omgivning och bättre

utformad angöring för fordon samt närhet till chef för verksamheten. Tunnelplans verksamhet förväntas även de få en positiv förändring med plats för mer kreativitet för brukarna och trevlig och rogivande omgivning.

Ekologiskt perspektiv

Förslaget förväntas inte ge någon förändring avseende ett ekologiskt perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Förslaget förväntas ge en viss förändring avseende ett ekonomiskt perspektiv. I dagsläget har alla dessa verksamheter tillsammans en hyra på nästan 2,3 milj kr/år. Förslaget innebär att hyran blir ca 2,4 milj kr/år. Om Gula Villans Café blir kvar i sina lokaler blir hyran drygt 2,5 milj kr/år. I båda dessa förslag ingår att hyreskontraktet i Gula Villan förlängs med 10 år. I den föreslagna sammanslagningen av flera av OOFs verksamheter har redan en besparing på en personal tagits med i tidigare budget trots att ingen sammanslagning ännu skett. Ytterligare besparing på grund av minskad bemanning blir troligen ett resultat av förändringarna. Ringens lokaler måste återställas, kostnad för det är inte utrett i dagsläget, det är dock en engångskostnad. Ur ett juridiskt perspektiv förväntas fler beslutade brukarinsatser kunna verkställas.

Beslutsunderlag

Bifogad bilaga

Mats Collin
Socialförvaltningschef

Marie Örjestål
Intendent

Bilagor

Lokalförändringar åren 2019 o 2020

Lokalförändringar åren 2019 och 2020 inom OOF m fl verksamheter, SOC

	årshyra 2019	Anm	Kontrakt går ut	%		m²	Hyra kr/m²
Villagruppens hyra i Gula villan	215 106,00		2021-12-31			280	768,24
Cafe Gula Villan hyra	280 000,00		2021-12-31			374	748,66
Resterande verksamhet Gula Villan	321 890,76					419	768,24
Agda	135 000,00	Kontraktet måste förlängas några månader troligen hela året	2019-06-30			171	789,47
Ringén	270 000,00	Måste återställas enl kontrakt	3 mån uppsägn			220,5	1 224,49
Gullvivan	228 000,00	Går att bygga om till provlägenhet, omb inte med i detta projekt.		18			
Tunnelplan	114 576,00		3 mån uppsägn				
Lupinen	253 000,00					200	1265
Hemtjänst	70 000,00	Kusthöjden uppsagd lokal, nu lägenhet hyra ?					
Rosens dagcenter	400 000,00	Sägs upp i maj 2019	2020-02-28			344	1 162,79
Summa	2 287 572,76						

	årshyra 2020	Anm	Kontrakt går ut	%	Hyra hela byggnaden	m²	Hyra kr/m²
Villagruppens hyra i Gula villan	222 946,00	Lupinen flyttar in	2029-12-31			280	796,24
Cafe Gula Villan hyra	290 472,00	Tunnelplan, Orren, flyttar in	2029-12-31			374	776,66
Resterande verksamhet Gula Villan	333 622,76		2029-12-31			419	796,24
Agda		Flyttar till Ädelstenen					
Ringén		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid, till Ädelstenen					
Gullvivan	228 000,00	Göra om till provlägenhet?		18			
Tunnelplan		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Lupinen	253 000,00	Hemtjänsten flyttar in				200	1265
Hemtjänst		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Ny lokal 940 kvm Ädelstenen	987 000,00	Endast indikativ hyra ca 1050 kr/m²				940	1050
Rosens dagcenter	66 666,67	Om man säger upp i maj 2019	2020-02-28				
Summa	2 381 707,43						

	årshyra 2020	Anm	Kontrakt går ut	%	Hyra hela byggnaden	m²	Hyra kr/m²
Villagruppens hyra i Gula villan	236 386,00	Lupinen flyttar in	2029-12-31			280	844,24
Cafe Gula Villan hyra	308 424,00		2029-12-31			374	824,66
Resterande verksamhet Gula Villan	353 734,76		2029-12-31			419	844,24
Agda		Flyttar till Ädelstenen					
Ringén		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid, till Ädelstenen					
Gullvivan	228 000,00	Göra om till provlägenhet?		18			
Orren	114 576,00	Blir kvar i sina lokaler utan möjlighet t expansion					
Lupinen	253 000,00	Hemtjänsten flyttar in				200	1265
Hemtjänst		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Ny lokal 940 kvm Ädelstenen	987 000,00	Endast indikativ hyra ca 1050 kr/m²				940	1050
Rosens dagcenter	66 666,67	Om man säger upp i maj 2019	2020-02-28				
Summa	2 547 787,43						

Lokalförändringar åren 2019 och 2020 inom OOF m fl verksamheter, SOC

Nuläge	årshyra 2019	Anm	Kontrakt går ut	%		m²	Hyra kr/m²
Villagruppens hyra i Gula villan	215 106,00		2021-12-31			280	768,24
Cafe Gula Villan hyra	280 000,00		2021-12-31			374	748,66
Resterande verksamhet Gula Villan	321 890,76					419	768,24
Agda	135 000,00	Kontraktet måste förlängas några månader troligen hela året	2019-06-30			171	789,47
Ringén	270 000,00	Måste återställas enl kontrakt	3 mån uppsägn			220,5	1 224,49
Gullvivan	228 000,00	Går att bygga om till provlägenhet, omb inte med i detta projekt.		18			
Tunnelplan	114 576,00		3 mån uppsägn				
Lupinen	253 000,00					200	1265
Hemtjänst	70 000,00	Kusthöjden uppsagd lokal, nu lägenhet hyra ?					
Rosens dagcenter	400 000,00	Sägs upp i maj 2019	2020-02-28			344	1 162,79
Summa	2 287 572,76						

Villagr, Agda, Ringén, Gullvivan o Rosen t Ädelstenen, Lupinen o Tunnelpl t Gula Villan, Hemtjänst t fd Lupinen	årshyra 2020	Anm	Kontrakt går ut	%	Hyra hela byggnaden	m²	Hyra kr/m²
Villagruppen	222 946,00	Lupinen flyttar in	2029-12-31			280	796,24
Cafe Gula Villan hyra	290 472,00	Tunnelplan, Orren, flyttar in	2029-12-31			374	776,66
Resterande verksamhet Gula Villan	333 622,76		2029-12-31			419	796,24
Agda		Flyttar till Ädelstenen					
Ringén		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid, till Ädelstenen					
Gullvivan	228 000,00	Göra om till provlägenhet?		18			
Tunnelplan		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Lupinen	253 000,00	Hemtjänsten flyttar in				200	1265
Hemtjänst		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Ny lokal 940 kvm Ädelstenen	987 000,00	Endast indikativ hyra ca 1050 kr/m²				940	1050
Rosens dagcenter	66 666,67	Om man säger upp i maj 2019	2020-02-28				
Summa	2 381 707,43						
Skillnad på ingen flytt o förslaget	12 586,67						

Villagr, Agda, Ringén, Gullvivan o Rosen t Ädelstenen Café kvar i Gula Villan, Tunnelpl kvar i sin lgh	årshyra 2020	Anm	Kontrakt går ut	%	Hyra hela byggnaden	m²	Hyra kr/m²
Villagruppens hyra i Gula villan	236 386,00	Lupinen flyttar in	2029-12-31			280	844,24
Cafe Gula Villan hyra	308 424,00	Caféet blir kvar	2029-12-31			374	824,66
Resterande verksamhet Gula Villan	353 734,76		2029-12-31			419	844,24
Agda		Flyttar till Ädelstenen					
Ringén		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid, till Ädelstenen					
Gullvivan	228 000,00	Göra om till provlägenhet?		18			
Tunnelplan, Orren	114 576,00	Blir kvar i sina lokaler utan möjlighet t expansion				157,4	
Lupinen	253 000,00	Hemtjänsten flyttar in				200	1265
Hemtjänst		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Ny lokal 940 kvm Ädelstenen	987 000,00	Endast indikativ hyra ca 1050 kr/m²				940	1050
Rosens dagcenter	66 666,67	Om man säger upp i maj 2019	2020-02-28				
Summa	2 547 787,43						

Villagr, Agda o Gullvivan flyttar t Ädelstenen resten blir kvar	årshyra 2020	Anm	Kontrakt går ut	%	Hyra hela byggnaden	m²	Hyra kr/m²	
Villagruppens fd lokaler i Gula Villan	236 386,00	Lupinen flyttar in	2029-12-31			280	844,24	
Cafe Gula Villan hyra	308 424,00	Caféet blir kvar	2029-12-31			374	824,66	
Resterande verksamhet Gula Villan	353 734,76		2029-12-31			419	844,24	
Agda		Flyttar till Ädelstenen						
Ringén	270 000,00	Kvar i sina lokaler	3 mån uppsägn			220,5	1 224,49	
Gullvivan	228 000,00	Göra om till provlägenhet?		18				
Tunnelplan, Orren	114 576,00	Blir kvar i sina lokaler utan möjlighet t expansion						
Lupinen	253 000,00	Hemtjänsten flyttar in				200	1265	
Hemtjänst	70 000,00	Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid						
Ny lokal 940 kvm Ädelstenen	493 500,00	Endast indikativ hyra ca 1050 kr/m²				470	1050	
Rosens dagcenter	400 000,00	Kvar i sina lokaler				344	1 162,79	
Summa	2 727 620,76							

Om alla blir kvar i sina lokaler	årshyra 2019	Anm	Kontrakt går ut	%		m²	Hyra kr/m²
Villagruppens hyra i Gula villan	236 386,00		2021-12-31			280	844,24
Cafe Gula Villan hyra	308 424,00		2021-12-31			374	824,66
Resterande verksamhet Gula Villan	353 734,76					419	844,24
Agda	135 000,00	Kommer troligen att vara utan lokal, ny måste ordnas	2019-06-30			171	789,47
Ringén	270 000,00		3 mån uppsägn			220,5	1 224,49
Gullvivan	228 000,00			18			
Tunnelplan	114 576,00		3 mån uppsägn				
Lupinen	253 000,00					200	1265
Hemtjänst	70 000,00						
Rosens dagcenter	400 000,00		2020-02-28			344	1 162,79
2 369 120,76							

Om alla flyttar enl plan, exkl andra hyreshöjningar	årshyra 2021	Anm	Kontrakt går ut	%	Hyra hela byggnaden	m²	Hyra kr/m²
Villagruppen	222 946,00	Lupinen flyttar in	2029-12-31			280	796,24
Cafe Gula Villan hyra	290 472,00	Tunnelplan, Orren, flyttar in	2029-12-31			374	776,66
Resterande verksamhet Gula Villan	333 622,76		2029-12-31			419	796,24
Agda		Flyttar till Ädelstenen					
Ringén		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid, till Ädelstenen					
Gullvivan	228 000,00	Göra om till provlägenhet?		18			
Tunnelplan		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Lupinen	253 000,00	Hemtjänsten flyttar in				200	1265
Hemtjänst		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Ny lokal 940 kvm Ädelstenen	987 000,00	Endast indikativ hyra ca 1050 kr/m²				940	1050
Rosens dagcenter		Om man säger upp i maj 2019	2020-02-28				
Summa	2 315 040,76						

Villagr, Agda, Ringén, Gullvivan o Rosen t Ädelstenen Café kvar i Gula Villan, Tunnelpl kvar i sin lgh	årshyra 2021	Anm	Kontrakt går ut	%	Hyra hela byggnaden	m²	Hyra kr/m²
Villagruppens hyra i Gula villan	236 386,00	Lupinen flyttar in	2029-12-31			280	844,24
Cafe Gula Villan hyra	308 424,00	Caféet blir kvar	2029-12-31			374	824,66
Resterande verksamhet Gula Villan	353 734,76		2029-12-31			419	844,24
Agda		Flyttar till Ädelstenen					
Ringén		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid, till Ädelstenen					
Gullvivan	228 000,00	Göra om till provlägenhet?		18			
Tunnelplan, Orren	114 576,00	Blir kvar i sina lokaler utan möjlighet t expansion					
Lupinen	253 000,00	Hemtjänsten flyttar in				200	1265
Hemtjänst		Sägs upp med 3 månaders uppsägningstid					
Ny lokal 940 kvm Ädelstenen	987 000,00	Endast indikativ hyra ca 1050 kr/m²				940	1050
Rosens dagcenter		Om man säger upp i maj 2019	2020-02-28				
Summa	2 481 120,76						

Socialförvaltningen
Eva Ehn, 0611-34 83 46
eva.ehn@harnosand.se

Socialnämnden

Riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att anta förvaltningens förslag om reviderade riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning.

Beskrivning av ärendet

Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning har efter översyn tagits fram av förvaltningen, se *bilaga 1 – Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning*. Av dem framgår bland annat att justering av taxor, avgifter och priser ska ske årligen enligt gällande kostnadsprisindex och presenteras i förvaltningens budgetförslag.

Beräkning av avgifter baseras på nationella värden, nivåer och rekommendationer samt lagstiftning. De lagar som styr handläggning av avgifter är:

Socialtjänstlagen (SoL)
Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
Förvaltningslagen (FvL)
Socialförsäkringsbalken (Sfb)

Socialnämnden beslutade 2019-04-25 att återremittera förvaltningens förslag om reviderade riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning. Nämnden önskade ett förtydligande om vilka ändringar som föreslås.

Förvaltningen har enligt nämndens önskemål markerat samtliga ändringar, se *bilaga 2 – Förslag till revidering av Riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning med spårbara ändringar*.

Bakgrund

Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning beräknas enligt regelverket för maxtaxa. Det innebär att avgiftens storlek bestäms efter individuell prövning av den enskildes ekonomiska situation. Den högsta avgiften, det vill säga maxtaxa som kommunen får ta ut justeras årligen då prisbasbeloppet fastställs av Regeringen enligt lagen om allmän försäkring. Hur beräkning av avgifter går till, se bilaga 1 – *Riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning*.

Härnösands kommun har haft samma nivåer på taxor, avgifter och priser för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende sedan ett flertal år tillbaka.

Exempelvis har priset på matportioner varit oförändrat sedan 2014. Undantaget är avgifter för hemsjukvård och utprovning av hjälpmedel som infördes 2017.

Enligt gällande bestämmelser för tillämpning av maxtaxa får inte avgift tas ut som överstiger kommunens självkostnadspris för utförande av hemtjänstinsatser. I de fall den enskilde har få insatser kan en reducering av avgiften ske om avgiftsutrymmet överstiger kommunens självkostnad. En avgiftsreducering kan även bli aktuell för dem med biståndsbeslut om matdistribution som köper många matlådor på grund av fördyrade matkostnader.

Kommunens självkostnadspris är inte justerat sedan 2013.

Vissa typer av insatser som till exempel avgift för matdistribution och trygghetslarm debiteras månatligen för dem som bor i ordinärt boende. Även hemsjukvård är förenad med månadsavgift. Den månatliga avgiften är densamma oavsett hur många matlådor som beställs, hur många gånger trygghetslarmet aktiveras och omfattning av hemsjukvård. Avgifter för dessa insatser räknas in i maxtaxan.

Inom särskilt boende debiteras hyra och avgift för omvårdnad samt avgift för kost och förbrukning. Avgiften för kost och förbrukning ingår inte i maxtaxan. Avgift för kost och förbrukning har inte justerats sedan 2014.

Inom särskilt boende debiteras avgift för hemtjänst inom ramen för maxtaxa. Förutom hemtjänstavgift sker även debitering av hyra. Avgift för kost och förbrukning inräknas inte i maxtaxan. Hyror justeras årligen enligt anvisning. Avgift för kost och förbrukning har inte justerats sedan 2014.

Beslutsunderlag

Avgift får inte tas ut för utförande av hemtjänstinsatser som överstiger kommunens självkostnad. Biståndsbeslut om endast städ och endast fönsterputs är exempel på insatser som debiteras enligt kommunens självkostnadspris. Den enskilde betalar dock inte mer för att få dessa insatser utförda än vad avgiftsutrymmet tillåter och inom ramen för maxtaxa. För närvarande är Härnösands kommuns självkostnadspris 325 kr per timme, vilket inte har ändrats sedan 2013.

En höjning av självkostnadspriset kan innebära att de som endast har få insatser kan få en lägre reducering och därmed en avgiftshöjning. Avgiften

får dock aldrig överstiga den enskildes avgiftsutrymme och ska rymmas inom ramen för maxtaxa.

Inom särskilt boende debiteras hemtjänstavgift inom ramen för maxtaxa. Hyra och avgift för kost och förbrukning debiteras särskilt och inräknas inte i maxtaxan. Justering av avgift för kost och förbrukning har inte skett sedan 2014.

Avgift för hemtjänst debiteras per dygn vid korttidsvistelse. Beräkning av dygnskostnad sker genom att dividera belopp för maxtaxa och kostnad för mat och förbrukning med 1/30. Justering av den del av dygnskostnaden som avser kost och förbrukning har inte skett sedan 2014.

Förvaltningens förslag

Genom att följa de föreslagna reviderade riktlinjerna för handläggning blir en översyn av gällande lagstiftning, rekommendationer och justeringar av avgifter, taxor och priser en naturlig del i förvaltningens budgetprocess.

Förslaget innebär även att beräkning av eventuella justeringar ska ske med gällande kostnadsprisindex för att följa den nationella prisutvecklingen med hänsyn till inflation.

Belopp för kommunens självkostnad baseras på den genomsnittliga ersättningsnivån per timme för utförd hemtjänst.

Maxtaxans regelverk utgör en garanti för att den enskilde inte får högre avgift än avgiftsutrymmet.

De som har få insatser och högt avgiftsutrymme garanteras en avgift som inte överstiger kommunens kostnad för genomförande genom avgiftsreducering motsvarande kommunens självkostnadspris.

Mats Collin
Förvaltningschef

Eva Ehn
Enhetschef Administrativa enheten

Bilagor

Bilaga 1	Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning.
Bilaga 2	Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning med spårbara ändringar.

Förslag till revidering av
Riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer
med funktionsnedsättning

Riktlinjer för handläggning av avgifter		Dokumenttyp Riktlinje	
Socialförvaltningen		Datum 2019-05-23	Diarienummer
Mats Collin Förvaltningschef		Version	Senast reviderad 2017-03-09
Eva Ehn Enhetschef Administrativa enheten			Giltig t o m
Omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning			

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	3
1.1	Regelverk för avgifter	3
2	Avgiftsunderlag.....	4
2.1	Beräkning av inkomst.....	4
2.2	Beräkning av boendekostnad.....	4
2.2.1	Boende i hyresrätt.....	5
2.2.2	Boende i bostadsrätt	5
2.2.3	Boendekostnad i enfamiljshus.....	5
2.2.4	Eget tvåfamiljshus	5
2.2.5	Eget småhus på lantbruksenhet.....	5
2.2.6	Eget flerfamiljshus eller andelshus	5
2.2.7	Fri bostad	5
2.2.8	Särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre eller bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning.....	5
2.2.9	Hushållsel.....	5
3	Förbehållsbelopp.....	6
3.1	Minimibelopp	6
3.2	Individuell prövning av minimibeloppet	7
4	Avgifter	8
4.1	Maxtaxa	8
4.2	Högekostnadsskydd för särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen 8	
4.3	Avgiftsutrymme	8
4.4	Kostnader för vissa typer av insatser	9
4.5	Information om hemtjänstavgift i ordinärt och särskild boende.....	9
5	Beräkning av avgift för hemtjänst i ordinärt boende	10
5.1	Påbörjad och avslutad hemtjänst samt uppehåll	10
5.2	Eventuella förändringar under en kalendermånad	10
5.3	Trygghetslarm.....	10
5.4	Matdistribution	10
5.5	Ledsagarservice enligt socialtjänstlagen (SoL).....	10
5.6	Följeslagare enligt socialtjänstlagen (SoL)	10
6	Beräkning av hemtjänstavgift i särskilt boende	11
6.1	När avgift börjar tas ut, avslutas samt uppehåll.....	11
6.2	Kost och förbrukning inom särskilt boende	11
6.3	Hyra	11
6.4	Avgift för hemtjänst i korttidsboende	11
6.5	Reducering vid flytt till särskilt boende	11
6.6	Uppsägning av särskilt boende	12
6.7	Transport till bårhus	12
7	Rutiner för avgiftshandläggning	13
7.1	Handläggning	13
7.2	Betalning efter förfallodag.....	13
7.3	Försäkringsfall	13
8	Besvärshänvisning	14

1 Allmänt

I Härnösands kommun beräknas avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt regelverket för maxtaxa. Beräkning av avgifter sker utifrån lagstiftning, nationella värden, nivåer och rekommendationer.

Nämnden kan i budgetförslag föreslå att nya avgifter införs och att ändra nivå för beräkning av maxtaxa.

Taxor, avgifter och priser justeras årligen enligt gällande kostnadsprisindex (KPI). Belopp för kommunens självkostnad baseras på den genomsnittliga ersättningsnivån per timme för utförd hemtjänst.

Oavsett nivå på avgifter gäller regelverket för maxtaxa, det vill säga att individuell prövning sker innan avgiftsbeslut. Avgiften kan variera mellan 0 kronor till gällande belopp för maxtaxa oavsett omfattning av insatser.

Målsättningen är att alla ska ges möjlighet att leva under bra ekonomiska villkor. Avgifternas storlek har visat sig ha stor betydelse för dem som behöver vård och omsorg. Rimliga och rättvisa avgifter bidrar till att de flesta kan fortsätta leva i trygghet och oberoende.

1.1 Regelverk för avgifter

Avgifter för hemtjänst, daglig verksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård samt trygghetslarm får tillsammans inte uppgå till högre belopp än gällande maxtaxa. Detta regleras i socialtjänstlagen (8 kap 3, 4, 7 och 8 §§ SoL 2017:616) och hälso- och sjukvårdslagen (17 kap 8 § HSL, 2017:30).

Den högsta avgiften som kommunen får ta ut justeras årligen då prisbasbeloppet fastställs av Regeringen (enligt lagen om allmän försäkring).

Av lagen framgår att

- Avgifterna ska vara skäliga
- Avgifterna inte får överstiga kommunens självkostnader
- Avgifterna får differentieras med hänsyn till den enskildes ekonomiska förhållanden
- Avgifter får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs, ska kommunen dessutom försäkra sig om att den enskildes make, maka eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad situation.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (17 kap 3 § HSL, 2017:30) får inte vårdavgifter tas ut för personer som är 85 år eller äldre.

Den enskilde får efter prövning ett individuellt beslut om avgift baserat på inkomst, förbehållsbelopp och avgiftsutrymme. Vid beräkning av avgift för hemtjänst i särskilt boende skiljs kostnaderna åt när det gäller hyra, omvårdnad samt kost och förbrukning.

2 Avgiftsunderlag

2.1 Beräkning av inkomst

Med avgiftsunderlag avses den nettoinkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelat med lika belopp per månad.

Makar och registrerade partners inkomster räknas samman och delas med hälften och boendekostnaden fördelas med hälften vardera. Sambors inkomster räknas dock var för sig, medan boendekostnaden fördelas med hälften vardera.

Följande inkomster beaktas vid beräkning av avgift

- Garantipension (f d folkpension och pensionstillskott)
- Tilläggspension
- Delpension
- Efterlevandepension
- Skattepliktig livränta
- Premiepension
- Statliga avtalspensioner
- Kommunala pensioner
- Tjänstepension
- Privata pensionsförsäkringar
- Utlandspensioner
- Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
- Skattepliktig del av vårdbidrag
- Inkomst av tjänst
- Ränteinkomster (per 31 december föregående år)
- Utdelning av aktier och övriga värdepapper (per 31 december föregående år)
- Kapitalvinst
- Inkomst av näringsverksamhet

Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek.

2.2 Beräkning av boendekostnad

Boendekostnaden utgörs av de faktiska kostnaderna för boendet. Denna kostnad kan reduceras genom bostadstillägg till pensionärer (BTP), särskilt bostadstillägg samt bostadsbidrag och räknas då som inkomst. Den som är berättigad till någon form av bostadsbidrag ansöker om detta.

Om den enskilde inte uppger sin faktiska boendekostnad som ligger till grund för beräkningen kommer kommunen att anta att boendekostnaden är noll kronor.

2.2.1 Boende i hyresrätt

Aktuellt hyresbelopp och obligatoriska uppgifter.

2.2.2 Boende i bostadsrätt

Vid beräkning av boendekostnaden i en bostadsrätt ingår följande poster:

- Aktuell månadsavgift till bostadsrättsföreningen
- 70 % av räntekostnad

2.2.3 Boendekostnad i enfamiljshus

Vid beräkning av boendekostnad i enfamiljshus ingår följande poster:

- 70 % av räntekostnad
- 70 % av tomträtsavgift
- 0,75 % av taxeringsvärdet, dock högst Försäkringskassans schablon

Uppräkning av kostnader för värme och driftskostnad sker årligen enligt Försäkringskassans schablon.

2.2.4 Eget tvåfamiljshus

Bostadskostnaden beräknas på samma sätt som vid enfamiljshus och därefter fördelas bostadskostnaden på respektive lägenhet.

2.2.5 Eget småhus på lantbruksenhet

Som eget enfamiljshus, dock endast kostnader som berör bostadsfastigheten, bostadbyggnad inklusive tomtmark.

2.2.6 Eget flerfamiljshus eller andelshus

Bostadskostnaden fastställs efter schablon till det belopp som har fastställts som genomsnittskostnaden för det antal vuxna och barn som bor i bostaden.

2.2.7 Fri bostad

Fastställs enligt schablon och på samma sätt som vid beräkning av preliminär skatt.

2.2.8 Särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre eller bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Bostadskostnaden är lika med kostnaden för boendet. Inga övriga avgifter tas med.

2.2.9 Hushållsel

Kostnad för hushållsel som ingår i bostadshyran avräknas enligt Försäkringskassans schablon.

3 Förbehållsbelopp

I den lagstiftning som styr nivåer för avgifter finns ett nationellt fastställt belopp som den enskilde har rätt att ha kvar av sina egna medel innan kommunen får ta ut avgift för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård.

Enligt 6 kap 5 § socialtjänstlagen ska kommunen bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom bostadskostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet.

För boendekostnad inom särskilt boende ska dock inget förbehåll göras.

$$\text{Förbehållsbelopp} = \text{Minimibelopp} + \text{Faktisk boendekostnad}$$

3.1 Minimibelopp

Vid beräkning av avgifter tas hänsyn till kostnader för personliga utgifter utifrån Konsumentverkets beräkning och benämns *minimibelopp*. Nivå för beräkning av minimibelopp regleras i 8 kap 7 § socialtjänstlagen (2018:1894).

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för

- Livsmedel	- Kläder	- Skor	- Fritid
- Hygien	- Telefon	- Telefon	- Dagstidning
- Hemförsäkring	- Hushållsel	- Öppen hälso- och sjukvård	
- Tandvård	- Resor	- Möbler och Husgeråd	
- Läkemedel	- Förbrukningsvaror		

Socialstyrelsen publicerar årligen uppgifter om aktuellt prisbasbelopp samt de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet. Uppgifter om prisbasbelopp finns i 2 kap 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (2010:1284).

För den enskilde som bor i särskilt boende minskas minimibeloppet med den summa som motsvarar kostnad för hushållsel.

Minimibeloppets storlek kan variera beroende av om avgiften avser

- Ensamstående eller sammanboende (65 år och äldre)
- Yngre med funktionsnedsättning
- Barnfamiljer. Barnens förbehållsbelopp bestäms utifrån Konsumentverkets beräkningar för olika åldersgrupper. Från förbehållsbeloppet dras barnbidrag och eventuellt underhållsbidrag av och den summa som blir kvar är det förbehållsbelopp som fastställs för barnet.

3.2 Individuell prövning av minimibeloppet

Kommunen *ska* höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än den nivå som anges i socialtjänstlagen.

Ett höjt minimibelopp fastställs genom en individuell prövning.

Kommunen *får* minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för att

1. kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst eller daglig verksamhet,
2. kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende, eller
3. posten tillhandahålls kostnadsfritt.

Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget-~~så~~ bör minskningen baseras på deras beräkningar. Detta gäller dock inte om den enskilde omfattas av avgiftsfrihet enligt 17 kap 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

4 Avgifter

4.1 Maxtaxa

Avgifter för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård regleras i 8 kap Socialtjänstlagen (SoL) och preciserar maxtaxan, vilket är *den högsta avgift* som kommunen får ta ut av den enskilde.

Förändringar av maxtaxan beslutas av Regeringen och anges i x procent av prisbasbeloppet. Följande formel används för beräkning av maxtaxan:

- En tolfedel av **x** procent av prisbasbeloppet
(där **x** står för det procenttal för maxtaxa som bestämts av Regeringen)

Avgift för trygghetslarm, matdistribution, följeslagning och hemsjukvård inräknas i maxtaxan.

4.2 Högkostnadsskydd för särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får inte överstiga ett visst belopp. Socialstyrelsen meddelar årligen beloppsgräns för när högkostnadsskyddet inträder enligt 8 kap 5 § p 2 socialtjänstlagen.

4.3 Avgiftsutrymme

Inför beslut om avgift görs en beräkning av avgiftsutrymmet baserat på nettoinkomst och förbehållsbelopp.

Vid beräkning av avgiftsutrymme dras förbehållsbeloppet av från den sammanlagda inkomsten efter skatt samt eventuellt bostadstillägg. Resultatet av den beräkningen utgör den enskildes *avgiftsutrymme*.

Avgiftsutrymme = Nettoinkomst - Förbehållsbelopp

Om beräkning av avgiftsutrymmet visar ett negativt resultat blir hemtjänstavgiften i ordinärt och särskilt boende 0 kr. Kommunen har ingen skyldighet att jämka eller betala ut medel till en enskild för att denne ska nå upp till förbehållsbeloppet.

Positivt resultat utgör det belopp som den enskilde ska betala i hemtjänstavgift upp till aktuell maxtaxa.

En enskild som inte når upp till förbehållsbeloppet och inte fyllt 65 år kan ansöka om försörjningsstöd hos socialförvaltningen i kommunen.

Den som fyllt 65 år och är bosatt i Sverige kan ansöka om Äldreförsörjningsstöd hos Pensionsmyndigheten om inkomsten efter avdrag för skatt och skälig boendekostnad är lägre än skälig levnadsnivå. Stödet beviljas för högst tolv månader i taget. Därefter måste ny ansökan göras.

Avgiftsberäkningen är individuell vilket gör att makar och registrerade partners såväl som sambor kan ha var sin avgift om båda har biståndsbeslut om hemtjänst, dagverksamhet eller hemsjukvård.

4.4 Kostnader för vissa typer av insatser

Dagverksamhet	Ingen avgift. Kost kan debiteras enligt fastställt pris för matportion.
Ledsagning enligt SoL	Ingen avgift.
Trygghetslarm (ordinärt boende)	Månadsavgift, <i>inräknas i maxtaxa.</i>
Matdistribution (ordinärt boende)	Månadsavgift, <i>inräknas i maxtaxa.</i> (Kostnad för matportion tillkommer)
Följeslagare	Avgift för överstigande två timmar per tillfälle/månad, <i>inräknas i maxtaxa.</i>
Städning	Bistånd om endast städ debiteras per timme enligt kommunens pris för självkostnad. <i>Inräknas i maxtaxa.</i>
Fönsterputs	Bistånd om endast fönsterputs debiteras per timme enligt kommunens pris för självkostnad. <i>Inräknas i maxtaxa.</i>
Hemsjukvård	Månadsavgift, <i>inräknas i maxtaxa.</i>
Utprovning av hjälpmedel	Avgift per tillfälle, oavsett antal besök.

Samtliga insatser som genererar avgift föregås av biståndsbeslut eller ordination.

Beslut enligt 8 kap 2 § socialtjänstlagen (SoL) som rör avgifter eller förbehållsbelopp kan överklagas hos förvaltningsdomstol.

4.5 Information om hemtjänstavgift i ordinärt och särskild boende

Skriftlig broschyr ska finnas om avgifter för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende. Informationen ska även finnas på kommunens hemsida www.harnosand.se.

Via kommunens hemsida finns möjlighet att göra en preliminär beräkning av hemtjänstavgift.

5 Beräkning av avgift för hemtjänst i ordinärt boende

Avgiften för hemtjänst i ordinärt boende baseras på den enskildes avgiftsutrymme. Om den enskilde har beviljats insatser enligt punkt 4.4 tillkommer den kostnaden. Samtliga avgifter ingår i maxtaxan. Gällande maxtaxa anger högsta avgift som kommunen kan ta ut av den enskilde.

Avgiften får aldrig överstiga kommunens självkostnadspris.

5.1 Påbörjad och avslutad hemtjänst samt uppehåll

- Avgift tas ut från och med den dag insatsen påbörjas och till och med den dag den avslutas.
- Vid sjukhusvistelse görs avdrag från och med första dagen.
- Vid övrig frånvaro som meddelas till hemtjänstutföraren senast en vecka i förväg och som överstiger en vecka görs avdrag med 1/30 av hel månadsavgift per dag.
- Vid dödsfall debiteras ingen avgift från och med datum för dödsfallet.

5.2 Eventuella förändringar under en kalendermånad

Om hemtjänstinsatser tillfälligt minskar eller ökar under en kalender månad ändras inte avgiften. Om det sker en varaktig förändring av hemtjänstinsatser eller inkomstförhållanden ändras avgiften från och med efterföljande månadsskifte.

5.3 Trygghetslarm

Avgift för trygghetslarm tas ut för varje påbörjad kalendermånad.

5.4 Matdistribution

Avgift för matdistribution tas ut för varje påbörjad kalendermånad. Kostnad för matportioner tillkommer.

5.5 Ledsagarservice enligt socialtjänstlagen (SoL)

För ledsagning enligt SoL tas ingen avgift ut.

5.6 Följeslagare enligt socialtjänstlagen (SoL)

Följeslagning upp till två timmar per månad är avgiftsfri. Följeslagning överstigande två timmar debiteras månadsavgift.

6 Beräkning av hemtjänstavgift i särskilt boende

Avgiften för hemtjänst i särskilt boende baseras på den enskildes avgiftsutrymme. Gällande maxtaxa anger högsta avgift som kommunen kan ta ut av den enskilde. Kostnad för kost och förbrukning samt hyra tillkommer.

6.1 När avgift börjar tas ut, avslutas samt uppehåll

- Avgift tas ut från och med den dag inflyttning sker och så länge den enskilde bor kvar.
- Vid sjukhusvistelse görs avdrag från och med första dagen.
- Vid övrig frånvaro som meddelas inom skälig tid och som överstiger en vecka görs avdrag med 1/30 av hel månadsavgift per dag.
- Vid all frånvaro under ett eller flera dygn reduceras avgiften för kost med 1/30 per dag.
- Hyra debiteras för hela månaden oavsett skäl till frånvaro.
- Vid dödsfall debiteras ingen avgift från och med datum för dödsfallet.

6.2 Kost och förbrukning inom särskilt boende

Kommunen tar ut en samlad avgift för kost och förbrukning inom särskilt boende. I begreppet kost ingår alla måltider, inklusive mellanmål och nattmål samt vid behov specialkost och sonndmat.

I den del av avgiften som omfattar förbrukning ingår

- Toalett- och hushållspapper
- Tvätt- och haklappar
- Soppåsar
- Tvätt- och rengöringsmedel

Avgift för kost och förbrukning räknas inte in i maxtaxan.

6.3 Hyra

Hyra och avgift för det särskilda boendet debiteras varje månad i efterskott. Den enskilde ansöker själv om bostadstillägg.

6.4 Avgift för hemtjänst i korttidsboende

Avgiften för hemtjänst i korttidsboende beräknas med 1/30 av maxtaxan multiplicerat med antal dagar. Kostnad för kost och förbrukning tillkommer.

6.5 Reducering vid flytt till särskilt boende

Om den enskilde får dubbla hyror i samband med flytt till särskilt boende finns möjlighet att ansöka om reducering av hyran för högst tre månader. Till ansökan ska verifikat bifogas som styrker att dubbel hyra har betalats.

6.6 Uppsägning av särskilt boende

Uppsägning av lägenhet sker enligt villkor om uppsägningstid i hyreskontraktet. Vid dödsfall är uppsägningen 14 dagar. Om ingen uppsägning sker inom två veckor efter dödsfallet debiteras hyra för ytterligare en månad. Uppsägningstiden bryts om ny hyresgäst flyttar in under uppsägningstiden eller om lägenheten tas i anspråk för reparation och eller underhåll.

Vid avflyttning debiteras avgift för hemtjänst, kost och förbrukning till och med dag före avflyttningen med 1/30 av hel månadsavgift per dag.

Vid dödsfall debiteras ingen avgift för hemtjänst, kost och förbrukning från och med datum för dödsfallet.

Utstädning som görs av personal vid utflyttning eller dödsfall debiteras den boende eller dödsboet med en kostnad exklusive moms motsvarande 2 % av prisbasbeloppet.

Kommunen debiterar full hyra under hyrestiden om kommunen inte kan disponera tom lägenhet på grund av dödsbotvist eller annan liknande orsak som kommunen inte råder över.

6.7 Transport till bårhus

Kommunen ansvarar för transport av den avlidne till bårhus eller annan särskild lokal för förvaring fram till bisättningen. Kommunen debiterar dödsboet en kostnad för detta enligt upphandlat avtal.

7 Rutiner för avgiftshandläggning

Debitering sker en månad i efterskott.

7.1 Handläggning

Högsta avgift kan debiteras den som inte lämnar inkomstuppgifter. I särskilt boende gäller detta endast hemtjänstavgiften.

Den enskilde är skyldig att anmäla sådana förändrade inkomst-, förmögenhets- och bostadsförhållanden som kan medföra ändring av avgiften. Förändringar kan innebära retroaktiv debitering eller återbetalning för högst ett år bakåt i tiden från en tidpunkt de förändrade förhållandena blev kända för kommunen.

Vid fel som orsakats av driftstörningar eller annat fel i kommunens verksamhetssystem har kommunen rätt att göra retroaktiva rättelser tre månader tillbaka i tiden från och med att felet uppmärksammats.

Om den enskilde begär rättelse av felaktig faktura, och det vid granskning visar sig att fakturan är felaktig sker rättelse vid nästa debiteringstillfälle. Ny faktura skickas endast om den felaktiga fakturan är den sista som den enskilde ska betala.

7.2 Betalning efter förfallodag

Handläggning av ej betalda fakturor sker enligt kommunens riktlinjer.

7.3 Försäkringsfall

I de fall hemtjänstinsatser/avgifter ska bekostas av annan än den som enligt biståndsbeslut har rätt till hjälpen på grund av skadeståndsrättsliga skäl eller försäkring uttas kommunens faktiska kostnader. Ersättningsanspråken ska följa den överenskommelse som årligen träffas mellan Svenska Kommunförbundet och Försäkringsförbundet.

8 Besvärshänvisning

Beslut enligt 8 kap 2 § socialtjänstlagen (SoL) som rör avgifter eller förbehållsbelopp kan överklagas hos förvaltningsdomstol. Beslut enligt 8 kap 1 § SoL kan inte överklagas.

Överklagan ska ställas till förvaltningsdomstolen och skickas till socialförvaltningen. Överklagan ska ha inkommit till kommunen inom tre veckor efter det att den enskilde tagit del av beslutet. Socialnämnden kan ompröva beslutet om nya uppgifter framkommit i överklagan. Sker ingen ändring av beslutet översänder handläggaren överklagan till förvaltningsdomstol.

Förslag till revidering av
Riktlinjer för handläggning av avgifter inom omsorg om äldre och personer
med funktionsnedsättning
med spårbara ändringar

Riktlinjer för handläggning av avgifter			Dokumenttyp Riktlinje	
Socialförvaltningen			Datum 2019-05-23	Diarienummer
Mats Collin Förvaltningschef		Version	Senast reviderad 2017-03-09	Giltig t o m
Eva Ehn Enhetschef Administrativa enheten				
Omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning				

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	3
1.1	Regelverk för avgifter.....	3
2	Avgiftsunderlag.....	5
2.1	Beräkning av inkomst.....	5
2.2	Beräkning av boendekostnad.....	6
2.2.1	Boende i hyresrätt.....	6
2.2.2	Boende i bostadsrätt.....	6
2.2.3	Boendekostnad i enfamiljshus.....	6
2.2.4	Eget tvåfamiljshus.....	7
2.2.5	Eget småhus på lantbruksenhet.....	7
2.2.6	Eget flerfamiljshus eller andelshus.....	7
2.2.7	Fri bostad.....	7
2.2.8	Särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre eller bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning.....	7
2.2.9	Hushållsel.....	7
3	Förbehållsbelopp.....	8
3.1	Minimibelopp.....	8
3.2	Individuell prövning av minimibeloppet.....	9
4	Avgifter.....	10
4.1	Maxtaxa.....	10
4.2	Högekostnadsskydd för särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen	10
4.3	Avgiftsutrymme.....	10
	Kostnader för vissa typer av insatser.....	11
4.4	Kostnader för vissa typer av insatser.....	11
4.5	Information om hemtjänstavgift i ordinärt och särskilt boende.....	12
5	Beräkning av avgift för hemtjänst i ordinärt boende.....	13
5.1	Påbörjad och avslutad hemtjänst samt uppehåll.....	13
5.2	Eventuella förändringar under en kalendermånad.....	13
5.3	Trygghetslarm.....	13
5.4	Matdistribution.....	13
5.5	Ledsagarservice enligt socialtjänstlagen (SoL).....	13
5.6	Följeslagare enligt socialtjänstlagen (SoL).....	13
6	Beräkning av hemtjänstavgift i särskilt boende.....	14
6.1	När avgift börjar tas ut, avslutas samt uppehåll.....	14
6.2	Avgifter för kost och förbrukning i särskilt boende Kost och förbrukning inom särskilt boende.....	14
6.3	Hyra.....	14
6.4	Avgift för hemtjänst i korttidsboende.....	14
6.5	Reducering vid flytt till särskilt boende.....	15
6.6	Uppsägning av särskilt boende.....	15
6.7	Transport till bårhus.....	15
7	Rutiner för avgiftshandläggning.....	16
7.1	Handläggning.....	16
7.2	Betalning efter förfallodag.....	16
7.3	Försäkringsfall.....	16
8	Överklagan Besvärshänvisning.....	17

1 Allmänt

I Härnösands kommun beräknas avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt regelverket för maxtaxa. ~~De nationella värden, nivåer och rekommendationer för justeringar gäller för avgiftsberäkning.~~ Beräkning av avgifter sker utifrån lagstiftning, nationella värden, nivåer och rekommendationer.

~~I samband med budgetförslag kan nämnden föreslå förändringar av taxor och avgifter för insatser som till exempel matdistribution, trygghetslarm och följeslagare samt kost och förbrukning inom särskilt boende. Nämnden kan även i budgetförslag föreslå att nya avgifter införs samt att följa beslut om ändrad nivå för beräkning av maxtaxa.~~ Nämnden kan i budgetförslag föreslå att nya avgifter införs och att ändra nivå för beräkning av maxtaxa.

~~Därmed sker en årlig översyn av samtliga avgifter som kommunen tar ut inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning.~~ Taxor, avgifter och priser justeras årligen enligt gällande kostnadsprisindex (KPI). Belopp för kommunens självkostnad baseras på den genomsnittliga ersättningsnivån per timme för utförd hemtjänst.

~~Viktigt att notera är att oavsett nivå på avgifter gäller regelverket för maxtaxa, det vill säga den enskildes avgiftsutrymme styr avgiftens storlek.~~ Oavsett nivå på avgifter gäller regelverket för maxtaxa, det vill säga att individuell prövning sker innan avgiftsbeslut. Avgiften kan variera mellan 0 kronor till gällande belopp för maxtaxa oavsett omfattning av insatser.

Målsättningen är att alla ska ges möjlighet att leva under bra ekonomiska villkor. Avgifternas storlek har visat sig ha stor betydelse för dem som behöver vård och omsorg. Rimliga och rättvisa avgifter bidrar till att de flesta kan fortsätta leva i trygghet och oberoende.

1.1 Regelverk för avgifter

~~Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård enligt 26 § tredje stycket i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) regleras i 8 kap socialtjänstlagen (SoL) och preciserar den högsta avgift som kommunen får ta ut av den enskilde.~~

Avgifter för hemtjänst, daglig verksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård samt trygghetslarm får tillsammans inte uppgå till högre belopp än gällande maxtaxa. Detta regleras i socialtjänstlagen (8 kap 3, 4, 7 och 8 §§ SoL 2017:616) och hälso- och sjukvårdslagen (17 kap 8 § HSL, 2017:30).

~~Avgifterna~~ Den högsta avgiften som kommunen får ta ut justeras årligen då prisbasbeloppet fastställs av Regeringen (enligt lagen om allmän försäkring).

Av lagen framgår att

- Avgifterna ska vara skäliga
- Avgifterna inte får överstiga kommunens självkostnader
- Avgifterna får differentieras med hänsyn till den enskildes ekonomiska förhållanden

- ~~Den enskilde ska förbehållas tillräckliga medel för sina personliga behov, boendekostnader och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp).~~ Avgifter får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs, ska kommunen dessutom försäkra sig om att den enskildes make, maka eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad situation.

~~Riktlinjer för avgifter inom äldre och handikappomsorgen gäller för biståndsbeslut som fattats enligt SoL samt beslut om avgift för hemsjukvård enligt HSL 26 § samt kostnad för trygghetslarm.~~

~~Målsättningen är att alla ska ges möjlighet att leva under bra ekonomiska villkor. Avgifternas storlek har visat sig ha stor betydelse för dem som behöver vård och omsorg. Rimliga och rättvisa avgifter bidrar till att de flesta kan fortsätta leva i trygghet och oberoende.~~

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (17 kap 3 § HSL, 2017:30) får inte vårdavgifter tas ut för personer som är 85 år eller äldre.

~~Varje person~~ Den enskilde får efter prövning ett individuellt beslut om avgift baserat på inkomst, förbehållsbelopp och avgiftsutrymme. ~~När avgiften~~ Vid beräkning av avgift för hemtjänst i särskilt boende räknas ut skiljs kostnaderna åt när det gäller hyra, hemtjänst omvårdnad samt kost och förbrukning.

2 Avgiftsunderlag

2.1 Beräkning av inkomst

Med avgiftsunderlag avses den nettoinkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelat med lika belopp per månad.

Makar och registrerade partners inkomster räknas samman och delas med hälften och boendekostnaden fördelas med hälften vardera. Sambors inkomster räknas dock var för sig, medan boendekostnaden fördelas med hälften vardera.

Följande inkomster beaktas vid beräkning av avgiftsunderlaget:

Garantipension (före detta folkpension och pensionstillskott)	Privata pensionsförsäkringar
Tilläggs pension (före detta ATP)	Utlandspensioner
Delpension	Sjuk- och föräldrapenning
Efterlevandepension	Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
Skattepliktig livränta	Den skattepliktiga delen av vårdbidrag
Premiepension	Inkomst av tjänst
Särskilt pensionstillskott	Ränteinkomster (per den 31 december året innan)
Statliga avtalspensioner	Utdelning av aktier och övriga värdepapper (per den 31 december året innan)
Kommunala pensioner	Kapitalvinst
Tjänstepension	Inkomst av näringsverksamhet

Följande inkomster beaktas vid beräkning av avgift

- Garantipension (f d folkpension och pensionstillskott)
- Tilläggs pension
- Delpension

- Efterlevandepension
- Skattepliktig livränta
- Premiepension
- Statliga avtalspensioner
- Kommunala pensioner
- Tjänstepension
- Privata pensionsförsäkringar
- Utlandspensioner
- Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
- Skattepliktig del av vårdbidrag
- Inkomst av tjänst
- Ränteinkomster (per 31 december föregående år)
- Utdelning av aktier och övriga värdepapper (per 31 december föregående år)
- Kapitalvinst
- Inkomst av näringsverksamhet

Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek.

2.2 Beräkning av boendekostnad

Boendekostnaden utgörs av de faktiska kostnaderna för boendet. Denna kostnad kan reduceras genom bostadstillägg till pensionärer (BTP), särskilt bostadstillägg samt bostadsbidrag och räknas då som inkomst. Den som är berättigad till någon form av bostadsbidrag ansöker om detta.

Om den enskilde inte uppger sin faktiska boendekostnad som ligger till grund för beräkningen kommer kommunen att anta att boendekostnaden är noll kronor.

2.2.1 Boende i hyresrätt

Aktuellt hyresbelopp och obligatoriska uppgifter.

2.2.2 Boende i bostadsrätt

Vid beräkning av boendekostnaden i en bostadsrätt ingår följande poster:

- Aktuell månadsavgift till bostadsrättsföreningen
- 70 % av räntekostnad

2.2.3 Boendekostnad i enfamiljshus

Vid beräkning av boendekostnad i enfamiljshus ingår följande poster:

- 70 % av räntekostnad
- 70 % av tomträttsavgift
- 0,75 % av taxeringsvärdet, dock högst Försäkringskassans schablon

Uppräkning av kostnader för värme och driftskostnad sker årligen enligt Försäkringskassans schablon.

2.2.4 Eget tvåfamiljshus

Bostadskostnaden beräknas på samma sätt som vid enfamiljshus och därefter fördelas bostadskostnaden på respektive lägenhet.

2.2.5 Eget småhus på lantbruksenhet

Som eget enfamiljshus, dock endast kostnader som berör bostadsfastigheten, bostadbyggnad inklusive tomtmark.

2.2.6 Eget flerfamiljshus eller andelshus

Bostadskostnaden fastställs efter schablon till det belopp som har fastställts som genomsnittskostnaden för det antal vuxna och barn som bor i bostaden.

2.2.7 Fri bostad

Fastställs enligt schablon och på samma sätt som vid beräkning av preliminär skatt.

2.2.8 Särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre eller bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Bostadskostnaden är lika med kostnaden för boendet. Inga övriga avgifter tas med.

2.2.9 Hushållsel

Kostnad för hushållsel som ingår i bostadshyran avräknas enligt Försäkringskassans schablon.

3 Förbehållsbelopp

I den lagstiftning som styr nivåer för avgifter finns ett nationellt fastställt belopp som den enskilde har rätt att ha kvar av sina egna medel innan kommunen får ta ut avgift för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Det benämns *förbehållsbelopp* och ska räcka till att betala hyra och andra personliga utgifter utöver avgift för hemtjänst/omvårdnad.

Minimibelopp är den del av inkomsten som den enskilde har rätt att ha kvar för sitt leverne efter att hyra och hemtjänstavgift är betald.

Vid beräkning av förbehållsbelopp adderas minimibeloppet med faktisk boendekostnad.

Enligt 6 kap 5 § socialtjänstlagen ska kommunen bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom bostadskostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet.

För boendekostnad inom särskilt boende ska dock inget förbehåll göras.

Förbehållsbelopp = Minimibelopp + Faktisk boendekostnad

3.1 Minimibelopp

Konsumentverket gör årliga beräkningar av vad som kan betraktas som referensvärden för levnadskostnader. Levnadskostnader omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov.

Vid beräkning av avgifter tas hänsyn till kostnader för personliga utgifter utifrån Konsumentverkets beräkning och benämns *minimibelopp*. Nivå för beräkning av minimibelopp regleras i 8 kap 7 § socialtjänstlagen (2018:1894).

Minimibeloppet ska täcka kostnader för:

Livsmedel	Hygien	Hemförsäkring	Resor
Kläder	Dagstidning	Tandvård	Möbler/Husgeråd
Skor	Telefon	Hushållsel	Fritid
TV-avgift	Förbrukning	Läkemedel	Hälso- o sjukvård

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för

- Livsmedel
- Hygien
- Hemförsäkring
- Tandvård
- Läkemedel
- Kläder
- Telefon
- Hushållsel
- Resor
- Förbrukningsvaror
- Skor
- Telefon
- Öppen hälso- och sjukvård
- Möbler och Husgeråd
- Fritid

Socialstyrelsen publicerar årligen uppgifter om aktuellt prisbasbelopp samt de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet. **Uppgifter om prisbasbelopp finns i 2 kap 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (2010:1284).**

För den enskilde som bor i särskilt boende minskas minimibeloppet med den summa som motsvarar kostnad för hushållsel ~~och TV-avgift~~.

Minimibeloppets storlek kan variera beroende av om avgiften avser

- Ensamstående eller sammanboende (65 år och äldre)
- Yngre med funktionsnedsättning
- Barnfamiljer. Barnens förbehållsbelopp bestäms utifrån Konsumentverkets beräkningar för olika åldersgrupper. Från förbehållsbeloppet dras barnbidrag och eventuellt underhållsbidrag av och den summa som blir kvar är det förbehållsbelopp som fastställs för barnet.

3.2 Individuell prövning av minimibeloppet

~~I socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning finns det utrymme för att i viss utsträckning ge den enskilde extra medel för merkostnader för de poster som minimibeloppet ska täcka. Detta under förutsättning av att behovet är varaktigt och att merkostnaden inte är oväsentligt högre än den kostnadspost som minimibeloppet ska täcka.~~ **Kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än den nivå som anges i socialtjänstlagen.**

Ett höjt minimibelopp fastställs genom en individuell prövning.

~~Kommunen får även i vissa fall minska nivån för minimibeloppet.~~

Kommunen får minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för att

1. **kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst eller daglig verksamhet,**
2. **kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende, eller**
3. **posten tillhandahålls kostnadsfritt.**

Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget-så bör minskningen baseras på deras beräkningar. **Detta gäller dock inte om den enskilde omfattas av avgiftsfrihet enligt 17 kap 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).**

4 Avgifter

4.1 Maxtaxa

Avgifter för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård regleras i 8 kap Socialtjänstlagen (SoL) och preciserar maxtaxan, vilket är *den högsta avgift* som kommunen får ta ut av den enskilde.

Förändringar av maxtaxan beslutas av Regeringen och anges i x procent av prisbasbeloppet. Följande formel används för beräkning av maxtaxan:

- En tolftedel av x procent av prisbasbeloppet
(där x står för det procenttal för maxtaxa som bestämts av Regeringen)

Avgift för trygghetslarm, **matdistribution**, **följeslagning** och hemsjukvård innefattas **inräknas** i maxtaxan.

4.2 Högkostnadsskydd för särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får inte överstiga ett visst belopp. Socialstyrelsen meddelar årligen beloppsgräns för när högkostnadsskyddet inträder enligt 8 kap 5 § p 2 socialtjänstlagen.

4.3 Avgiftsutrymme

Inför beslut om avgift görs en beräkning av avgiftsutrymmet baserat på nettoinkomst och förbehållsbelopp.

Vid beräkning av avgiftsutrymme dras förbehållsbeloppet av från den sammanlagda inkomsten efter skatt samt eventuellt bostadstillägg. Resultatet av den beräkningen utgör den enskildes *avgiftsutrymme*.

$\text{Avgiftsutrymme} = \text{Nettoinkomst} - \text{Förbehållsbelopp}$

Om beräkning av avgiftsutrymmet visar ett negativt resultat blir hemtjänstavgiften i ordinärt och särskilt boende 0 kr. Kommunen har ingen skyldighet att jämka eller betala ut medel till en enskild för att denne ska nå upp till förbehållsbeloppet.

Positivt resultat utgör det belopp som den enskilde ska betala i hemtjänstavgift upp till aktuell maxtaxa.

En enskild som inte når upp till förbehållsbeloppet och inte fyllt 65 år kan ansöka om försörjningsstöd hos socialförvaltningen i kommunen.

Den som fyllt 65 år och är bosatt i Sverige kan ansöka om Äldreförsörjningsstöd hos Pensionsmyndigheten om inkomsten efter avdrag för skatt och skälig boendekostnad är lägre än skälig levnadsnivå. Stödet beviljas för högst tolv månader i taget. Därefter måste ny ansökan göras.

Avgiftsberäkningen är individuell vilket gör att makar och registrerade partners såväl som sambor kan ha var sin avgift om båda är beviljade bistånd ~~har biståndsbeslut om hemtjänst, dagverksamhet eller hemsjukvård.~~

Kostnader för vissa typer av insatser

Dagverksamhet	Ledsagning enligt SoL	Telefonservice
Ingen avgift.	Ingen avgift.	Ingen avgift.
Följeslagare (ex till o från sjukhus)	Trygghetslarm	Matdistribution
Avgift per månad enligt aktuell taxa. <i>Inräknas i maxtaxa.</i>	Avgift per månad enligt aktuell taxa. <i>Inräknas i maxtaxa.</i>	Avgift per månad enligt aktuell taxa. Kostnad för matportion tillkommer. <i>Avgiften inräknas i maxtaxa (exkl matportioner).</i>
Städning och fönsterputs		
Bistånd om endast städ respektive fönsterputs debiteras enligt taxa per timme. <i>Inräknas i maxtaxa.</i>		

4.4 Kostnader för vissa typer av insatser

Dagverksamhet	Ingen avgift. Kost kan debiteras enligt fastställt pris för matportion.
Ledsagning enligt SoL	Ingen avgift.
Trygghetslarm (ordinärt boende)	Månadsavgift, <i>inräknas i maxtaxa.</i>
Matdistribution (ordinärt boende)	Månadsavgift, <i>inräknas i maxtaxa.</i> (Kostnad för matportion tillkommer)
Följeslagare	Avgift för överstigande två timmar per tillfälle/månad, <i>inräknas i maxtaxa.</i>
Städning	Bistånd om endast städ debiteras per timme enligt kommunens pris för självkostnad. <i>Inräknas i maxtaxa.</i>
Fönsterputs	Bistånd om endast fönsterputs debiteras per timme enligt kommunens pris för självkostnad. <i>Inräknas i maxtaxa.</i>

Hemsjukvård	Månadsavgift, <i>inräknas i maxtaxa.</i>
Utprovning av hjälpmedel	Avgift per tillfälle, oavsett antal besök.

Samtliga insatser som genererar avgift föregås av biståndsbeslut **eller ordination.**

Beslut enligt 8 kap 2 § socialtjänstlagen (SoL) som rör avgifter eller förbehållsbelopp kan överklagas hos förvaltningsdomstol.

4.5 Information om hemtjänstavgift i ordinärt och särskild boende

Skriftlig broschyr ska finnas om avgifter för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende. Informationen ska även finnas på kommunens hemsida www.harnosand.se.

Via kommunens hemsida finns möjlighet att göra en preliminär beräkning av hemtjänstavgift.

5 Beräkning av avgift för hemtjänst i ordinärt boende

Avgiften för hemtjänst i ordinärt boende baseras på den enskildes avgiftsutrymme. Om den enskilde har beviljats insatser enligt punkt 4.4 tillkommer den kostnaden. Samtliga avgifter ingår i maxtaxan. Gällande maxtaxa anger högsta avgift som kommunen kan ta ut av den enskilde.

Avgiften får aldrig överstiga kommunens självkostnadspris.

5.1 Påbörjad och avslutad hemtjänst samt uppehåll

- Avgift tas ut från och med den dag insatsen påbörjas och till och med den dag den avslutas.
- Vid sjukhusvistelse görs avdrag från och med första dagen.
- Vid övrig frånvaro som meddelas till hemtjänstutföraren senast en vecka i förväg och som överstiger en vecka görs avdrag med 1/30 av hel månadsavgift per dag.
- Vid dödsfall debiteras ingen avgift från och med datum för dödsfallet.

5.2 Eventuella förändringar under en kalendermånad

Om hemtjänstinsatser tillfälligt minskar eller ökar under en kalender månad ändras inte avgiften. Om det sker en varaktig förändring av hemtjänstinsatser eller inkomstförhållanden ändras avgiften först vid nästa månadsskifte.

5.3 Trygghetslarm

Avgift för trygghetslarm tas ut för varje påbörjad kalendermånad.

5.4 Matdistribution

Avgift för matdistribution tas ut för varje påbörjad kalendermånad. Kostnad för matportioner tillkommer.

5.5 Ledsagarservice enligt socialtjänstlagen (SoL)

För ledsagning enligt SoL tas ingen avgift ut.

5.6 Följeslagare enligt socialtjänstlagen (SoL)

För följeslagare **Följeslagning** upp till två timmar per månad tas ingen avgift ut **är avgiftsfri**. Avgift tas ut enligt taxa för följeslagare mer än två timmar/tillfälle. Bistånd i form av följeslagare beviljas efter prövning. **Följeslagning överstigande två timmar debiteras månadsavgift.**

6 Beräkning av hemtjänstavgift i särskilt boende

Avgiften för hemtjänst i särskilt boende baseras på den enskildes avgiftsutrymme. Gällande maxtaxa anger högsta avgift som kommunen kan ta ut av den enskilde. Kostnad för kost och förbrukning samt hyra tillkommer.

6.1 När avgift börjar tas ut, avslutas samt uppehåll

- Avgift tas ut från och med den dag inflyttning sker och så länge den enskilde bor kvar.
- Vid sjukhusvistelse görs avdrag från och med första dagen.
- Vid övrig frånvaro som meddelas inom skälig tid och som överstiger en vecka görs avdrag med 1/30 av hel månadsavgift per dag.
- Vid all frånvaro under ett eller flera dygn reduceras avgiften för kost med 1/30 per dag.
- Hyra debiteras för hela månaden oavsett skäl till frånvaro.
- Vid dödsfall debiteras ingen avgift från och med datum för dödsfallet.

6.2 Avgifter för kost och förbrukning i särskilt boende **Kost och förbrukning inom särskilt boende**

~~Avgiften för hemtjänst i särskilt boende omfattar visst gemensamt förbrukningsmaterial.~~ **Kommunen tar ut en samlad avgift för kost och förbrukning inom särskilt boende. I begreppet kost ingår alla måltider, inklusive mellanmål och nattmål samt vid behov specialkost och sondmat.**

I den del av avgiften för kost och som omfattar förbrukning ingår följande

- Toalett- och hushållspapper
- Tvätt- och haklappar
- Soppåsar
- Tvätt- och rengöringsmedel

Avgift för kost och förbrukning räknas inte in i maxtaxan.

6.3 Hyra

Hyra ~~eller~~ **och** avgift för det särskilda boendet ~~betalas~~ **debiteras** varje månad **i efterskott.** ~~Det innebär att den som är berättigad till någon form av bostadstillägg ansöker om detta.~~ **Den enskilde ansöker själv om bostadstillägg.**

6.4 Avgift för hemtjänst i korttidsboende

Avgiften för hemtjänst i korttidsboende beräknas med 1/30 av maxtaxan multiplicerat med antal dagar. Kostnad för kost **och förbrukning** tillkommer ~~med det schablonbelopp som Konsumentverket beräknat.~~

6.5 Reducering vid flytt till särskilt boende

Om den enskilde får dubbla hyror i samband med flytt till särskilt boende finns möjlighet att ansöka om reduktion av hyran för högst tre månader. Till ansökan ska verifikat bifogas som styrker att dubbel hyra har ~~erlagts~~ **betalats**.

6.6 Uppsägning av särskilt boende

Uppsägning av lägenhet sker enligt villkor om uppsägningstid i hyreskontraktet. Vid dödsfall är uppsägningen 14 dagar. Om ingen uppsägning sker inom två veckor efter dödsfallet debiteras hyra för ytterligare en månad. Uppsägningstiden bryts om ny hyresgäst flyttar in under uppsägningstiden eller om lägenheten tas i anspråk för reparation och eller underhåll.

Vid avflyttning debiteras avgift för hemtjänst, kost och förbrukning till och med dag före avflyttningen med 1/30 av hel månadsavgift per dag.

Vid dödsfall debiteras ingen avgift för hemtjänst, kost och förbrukning från och med datum för dödsfallet.

Utstädning som görs av personal vid utflyttning eller dödsfall debiteras den boende eller dödsboet med en kostnad exklusive moms motsvarande 2 % av prisbasbeloppet.

Kommunen debiterar full hyra under hyrestiden om kommunen inte kan disponera tom lägenhet på grund av dödsbotvist eller annan liknande orsak som kommunen inte råder över.

6.7 Transport till bårhus

Kommunen ansvarar för transport av den avlidne till bårhus eller annan särskild lokal för förvaring fram till bisättningen. Kommunen debiterar dödsboet en kostnad för detta enligt upphandlat avtal.

7 Rutiner för avgiftshandläggning

Debitering sker en månad i efterskott.

7.1 Handläggning

Högsta avgift kan debiteras den som inte lämnar inkomstuppgifter. I särskilt boende gäller detta endast hemtjänstavgiften.

Den enskilde är skyldig att anmäla sådana förändrade inkomst-, förmögenhets- och bostadsförhållanden som kan medföra ändring av avgiften. Förändringar kan innebära retroaktiv debitering eller återbetalning för högst ett år bakåt i tiden från en tidpunkt de förändrade förhållandena blev kända för kommunen.

Vid fel som orsakats av driftstörningar eller annat fel i kommunens verksamhetssystem har kommunen rätt att göra retroaktiva rättelser tre månader tillbaka i tiden från och med att felet uppmärksammats.

Om den enskilde begär rättelse av felaktig faktura, och det vid granskning visar sig att fakturan är felaktig sker rättelse vid nästa debiteringstillfälle. Ny faktura skickas endast om den felaktiga fakturan är den sista som den enskilde ska betala.

7.2 Betalning efter förfallodag

- ~~— Inkassokrav skickas ut fem dagar efter förfallodag~~
- ~~— Dröjsmålsränta motsvarande referensränta + 8 procent debiteras när betalning sker efter förfallodagen.~~
- ~~— Om betalning inte görs inom 10 dagar efter det att du mottagit inkassokravet överlämnas ärendet till Kronofogdemyndigheten~~

Handläggning av ej betalda fakturor sker enligt kommunens riktlinjer.

7.3 Försäkringsfall

I de fall hemtjänstinsatser/avgifter ska bekostas av annan än den som enligt biståndsbeslut har rätt till hjälpen på grund av skadeståndsrättsliga skäl eller försäkring uttas kommunens faktiska kostnader. Ersättningsanspråken ska följa den överenskommelse som årligen träffas mellan Svenska Kommunförbundet och Försäkringsförbundet.

8 ~~Överklagan~~ **Besvärshänvisning**

Beslut enligt 8 kap 2 § socialtjänstlagen (SoL) som rör avgifter eller förbehållsbelopp kan överklagas hos förvaltningsdomstol. Beslut enligt 8 kap 1 § SoL kan inte överklagas.

Överklagan ska ställas till förvaltningsdomstolen och skickas till socialförvaltningen. Överklagan ska ha inkommit till kommunen inom tre veckor efter det att den enskilde tagit del av beslutet. Socialnämnden kan ompröva beslutet om nya uppgifter framkommit i överklagan. Sker ingen ändring av beslutet översänder handläggaren överklagan till ~~förvaltningsrätten~~ **förvaltningsdomstol**.

Solbritt Höglund
solbritt.hoglund@harnosand.se

Socialnämnden

Redovisning av utbetalt ekonomiskt bistånd T1 2019

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att lägga rapporten till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Utbetalningar av ekonomiskt bistånd T1 år 2019 var 8 187 tkr vilket innebär en minskning med -13 % i förhållande till T1 2018 då 9 392 tkr utbetalades.

De belopp som redovisas är baserade på uppgifter ur verksamhetssystemet procapita och kan skilja sig något i jämförelse med uppgifter ur ekonomisystemet.

Under januari 2019 beviljades ekonomiskt bistånd med 2 199 tkr vilket motsvarar en minskning med -5 % i förhållande till T1 januari, 2018 då utbetalningarna var 2 303 tkr.

Under februari 2019 beviljades ekonomiskt bistånd med 2 098 tkr vilket motsvarar en ökning med 7 % i förhållande till T1 februari, 2018 då utbetalningarna var 1 956 tkr.

Under mars 2019 beviljades ekonomiskt bistånd med 1 947 tkr vilket var en minskning med -34 % i förhållande till T1 mars, 2018 då det beviljades 2 959 tkr. Försörjningsstödet minskade med drygt en miljon kronor.

Under april 2019 beviljades ekonomiskt bistånd med 1 943 tkr vilket motsvarar en minskning med -10 % i förhållande till T1 april år 2018 då utbetalningarna uppgick till 2 163 tkr.

Antalet ärenden är något mindre per månad, mellan 20-60 färre ärenden per månad i förhållande till samma tertiäl 2018. Antalet avslag har ökat med i snitt 4% om man jämför T1 2019 och T1 2018. Noggrannare kontroller har skett av tillgångar och inkomster vilket inneburit att felaktiga betalningar kunnat undvikas samt att bedrägerier upptäckts.

Datum

2019-05-02

Orsaken till utbetalningarna av ekonomiskt bistånd har främst varit arbetslöshet. Till arbetslösa har det utbetalats 4 197 tkr under T1, 2019 vilket är 1 643 tkr mindre än under T1 år 2018 då 5 840 tkr utbetalades. Det motsvarar en minskning med -28 %. Flera personer har fått arbete, både på öppna arbetsmarknaden och genom kommunen samt att en mer noggrann kodning gällande arbetslöshet påverkat utbetalningar till arbetslösa.

Enhetens arbete med långtidsberoende mer än 10 månader genom SKL projektet har inneburit 54 färre långtidsberoende hushåll sedan 1 oktober 2018 till 31 mars 2019. Dock har 53 nya hushåll med behov av ekonomiskt bistånd mer än 10 månader tillkommit. Den 31 mars uppgick antalet hushåll med långvarigt bistånd till 175 hushåll. Inom projektet gör man mera noggranna utredningar och försöker hitta alternativa försörjningsmöjligheter. Härnösands kommun ligger enligt öppna jämförelser 2018 lågt 23,5%, när det gäller hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd samt att hushåll med mycket långvarigt bistånd, 27 månader inom 3, år uppgick till 11,9 %.

Till sjukskrivna med läkarintyg beviljades 1 210 tkr T1 år 2019, vilket är en minskning med -4 % i förhållande till T1, 2018 då 1 260 tkr beviljades. Inom Projektet "Ett fullvärdigt liv" har arbetet med personer utan SIG (sjukpenninggrundande inkomst) gett resultat. Några har fått arbete och några har beviljats sjukersättning genom Försäkringskassan.

Orsakskoderna visar att biståndet har minskat till alla grupper utom till de som har arbetshinder pga sociala skäl som ökat med 121 %. Biståndet till denna grupp har uppgått till 1 079 tkr under T1 2019 i förhållande till T1 2018 då biståndet var 488 tkr. Orsaken till det är att socialsekreterarna i projektet kommit fram till att det i större omfattning än tidigare bedömningar finns sociala skäl till att sökanden inte blir självförsörjande. Även bistånd till personer utan försörjningshinder samt de som arbetar deltid har ökat.

Beviljat bistånd till ensamkommande ungdomar har minskat med -9 % mellan T1, 2019 och T1, 2018, men utbetalningarna är en relativt liten del av det totala ekonomiska biståndet som beviljats under tertialen (398 tkr, T1 2019). Biståndet till de som deltar i eller väntar på etableringsersättning har minskat med -35 % mellan T1 2018 och T1, 2019.

Bistånd till tandvård, flyttkostnader, resor, glasögon, elskulder har minskat medan bistånd till hyresskulder, bidrag ur ett barnperspektiv, och begravningskostnader har ökat mellan T1, 2019 och T1 2018.

Antal hushåll som har beviljats ekonomiskt bistånd varje månad har varierat mellan 332 hushåll till 369 vilket i snitt är 23 hushåll mindre varje månad i förhållande till T1, 2018. I snitt beviljades 151 barn ekonomiskt bistånd varje månad T1 2019 vilket kan jämföras med att 198 barn i snitt beviljades ekonomiskt bistånd T1, 2018. En socialsekreterare som arbetat med ekonomiskt bistånd har dragits in som en besparing. Det har varit möjligt eftersom antalet ärenden minskat. Väntetiderna varierar från 2 vecka till ca 4 veckor. Handläggningstiden för löpande ärenden uppgår till 2 veckor.

Datum

2019-05-02

Mats Collin
Förvaltningschef

Solbritt Höglund
Enhetschef

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

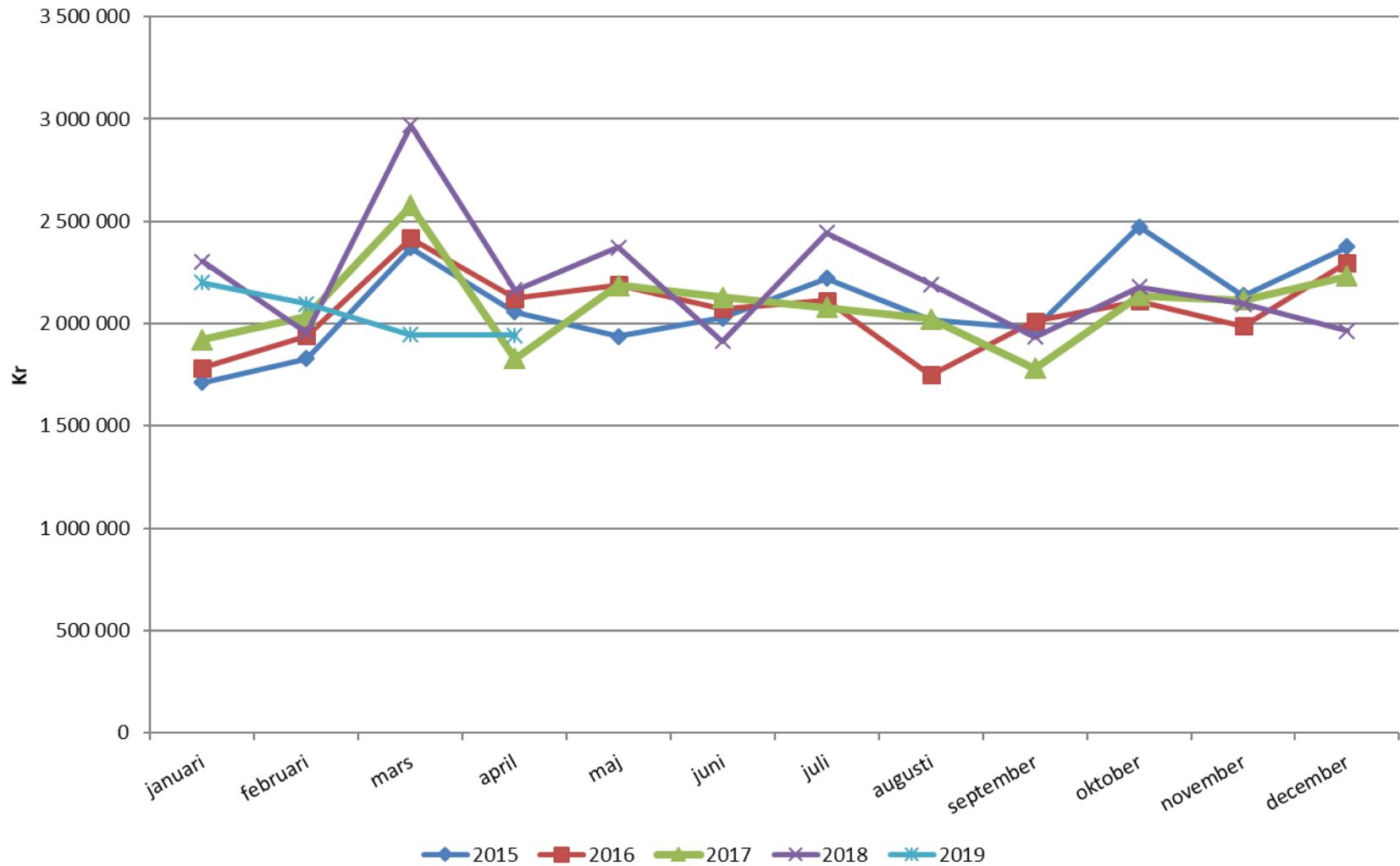
Redovisning av ekonomiskt bistånd Tertial 1 - 2019

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

Utbetalt ekonomiskt bistånd per månad

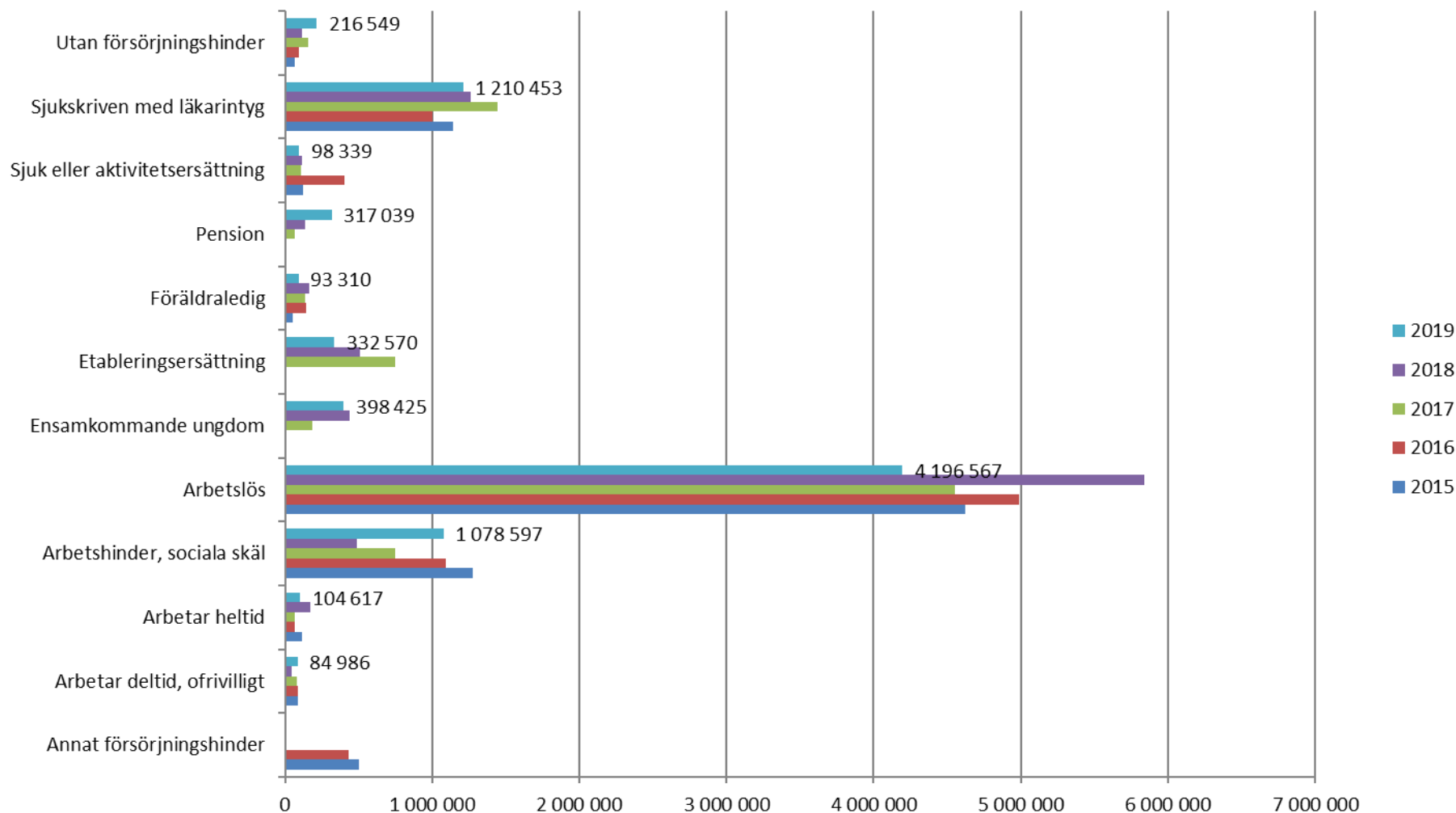

Utbetalt ekonomiskt bistånd, jämförelse

	År			
	2018	2019		
Månad	Utbetalt	Utbetalt	Skillnad %	Skillnad kr
Tertial 1				
januari	2 303 371	2 198 802	-5%	-104 569
februari	1 956 486	2 097 635	7%	141 149
mars	2 969 243	1 946 679	-34%	-1 022 563
april	2 163 374	1 943 588	-10%	-219 787
Tertial 1 Summa	9 392 474	8 186 704	-13%	-1 205 770
Tertial 2				
maj	2 371 647			-2 371 647
juni	1 914 229			-1 914 229
juli	2 443 226			-2 443 226
augusti	2 192 114			-2 192 114
Tertial 2 Summa	8 921 216			-8 921 216
Tertial 3				
september	1 934 509			-1 934 509
oktober	2 180 126			-2 180 126
november	2 095 378			-2 095 378
december	1 965 192			-1 965 192
Tertial 3 Summa	8 175 204			-8 175 204
Totalsumma	26 488 895	8 186 704	-69%	-18 302 190

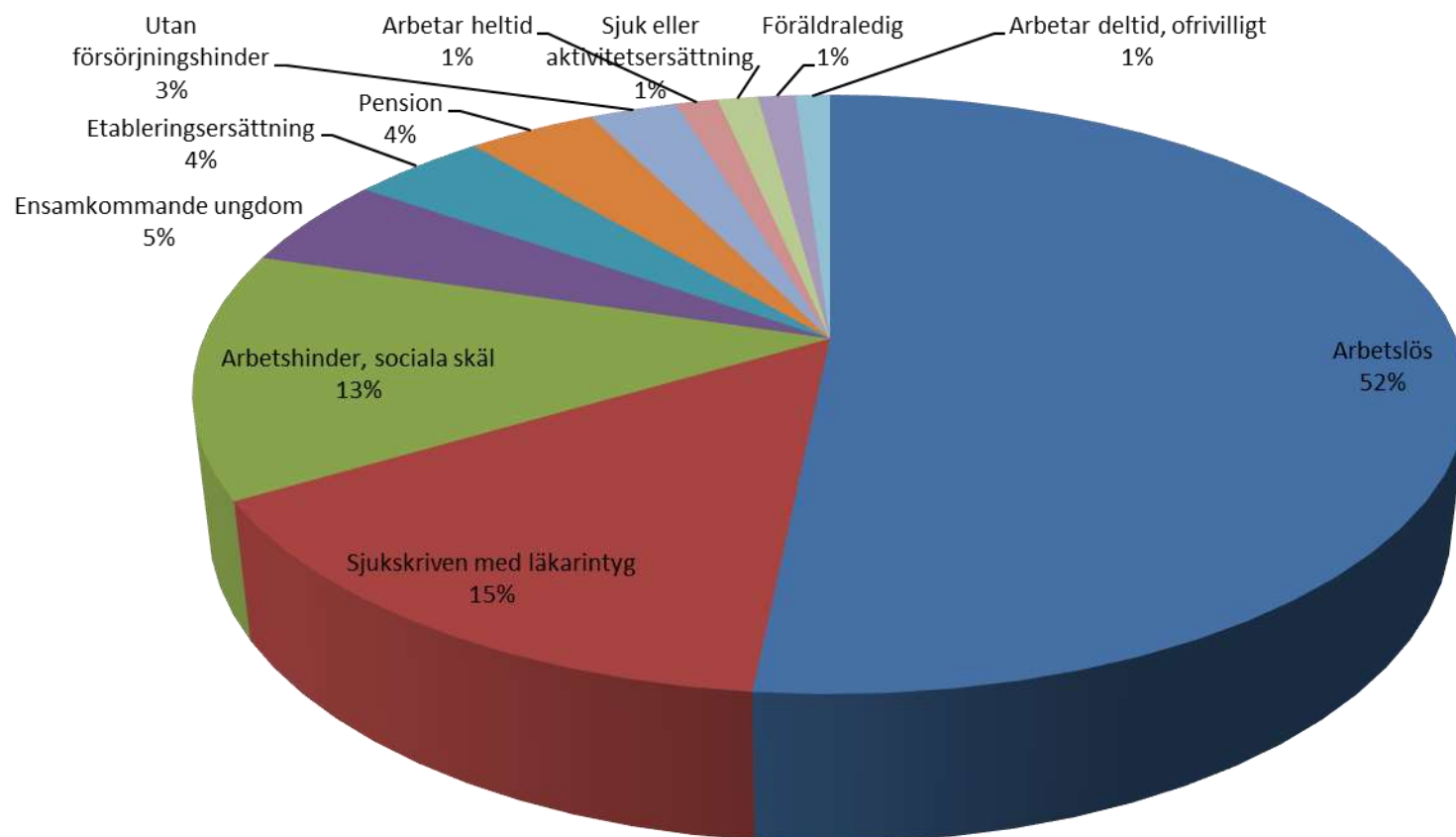
Beslutsorsaker jämförelse tertial 1

Beslutsorsaker, jämförelse tertial 1

Beslutsorsaker	År		Skillnad %	Skillnad kr
	2018	2019		
	Beviljat belopp	Beviljat belopp		
Arbetslös	5 839 569	4 196 567	-28%	-1 643 002
Sjukskriven med läkarintyg	1 259 986	1 210 453	-4%	-49 534
Arbetshinder, sociala skäl	487 976	1 078 597	121%	590 622
Ensamkommande ungdom	439 018	398 425	-9%	-40 592
Etableringsersättning	508 952	332 570	-35%	-176 382
Pension	139 060	317 039	128%	177 979
Utan försörjningshinder	114 113	216 549	90%	102 437
Arbetar heltid	174 084	104 617	-40%	-69 467
Sjuk eller aktivitetsersättning	113 142	98 339	-13%	-14 803
Föräldraledig	167 211	93 310	-44%	-73 901
Arbetar deltid, ofrivilligt	48 701	84 986	75%	36 285
(tom)		2 671		2 671
Totalsumma	9 291 811	8 134 122	-12%	-1 157 689

Beslutsorsaker tertial 1, 2019

Beslutsjämförelse tertial 1

Beslut	År			
	2018	2019		
	Beviljat belopp	Beviljat belopp	Skillnad %	Skillnad kr
Ekonomiskt bistånd, normkomplettering 4 Kap 1 § SoL, beviljas	8 078 743	7 079 341	-12%	-999 402
Ekonomiskt bistånd, full ers, invandrare i etablering 4 Kap 1 § SoL	480 272	440 062	-8%	-40 210
Ekonomiskt bistånd, matpengar, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	108 502	181 938	68%	73 436
Ekonomiskt bistånd, livsföringen i övrigt 4 Kap 1 § SoL, bifall	166 700	127 308	-24%	-39 392
Ekonomiskt bistånd, begravningskostnad 4 Kap 2 § SoL, beviljas		80 287		80 287
Ekonomiskt bistånd, hemutrustning 4 Kap 1 § SoL, beviljas	90 438	40 455	-55%	-49 983
Ekonomiskt bistånd, hälso- och sjukvård 4 Kap 1 § SoL, bifall	50 799	36 126	-29%	-14 673
Ekonomiskt bistånd, hyresskuld 4 Kap 2 § SoL, beviljas	17 489	28 977	66%	11 488
Ekonomiskt bistånd, hyresskuld 4 Kap 1 § SoL, beviljas	5 246	26 548	406%	21 302
Ekonomiskt bistånd, tandvård 4 Kap 1 § SoL, beviljas	59 224	17 909	-70%	-41 316
Ekonomiskt bistånd, flyttkostnad 4 Kap 1 § SoL, beviljas	30 512	16 261	-47%	-14 251
Ekonomiskt bistånd, begravningskostnad 4 Kap 1 § SoL, beviljas	39 781	15 829	-60%	-23 952
Ekonomiskt bistånd, elskuld 4 Kap 1 § SoL, beviljas	7 841	9 799	25%	1 958
Ekonomiskt bistånd, barnperspektivet, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	6 745	7 588	12%	843
Ekonomiskt bistånd, resor, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	7 582	7 282	-4%	-300
Ekonomiskt bistånd, glasögon 4 Kap 1 § SoL, bifall	10 391	6 275	-40%	-4 116
Ekonomiskt bistånd, deposition, 4 Kap 2 § SoL		5 350		5 350
Eftergift återbetalningsskyldighet 9 Kap 4 § SoL, bifall		2 671		2 671
Ekonomiskt bistånd, matpengar över norm 4 Kap 1 § SoL, beviljas	9 071	2 627	-71%	-6 444
Ekonomiskt bistånd, elskuld 4 Kap 2 § SoL, beviljas	9 787	1 491	-85%	-8 296
Ekonomiskt bistånd 4 Kap 1 § SoL med återkrav 9:1 SoL	1 320			-1 320
Ekonomiskt bistånd 4 Kap 1 § SoL med återkrav 9:2 SoL	3 550			-3 550
Ekonomiskt bistånd, reduc ers, invandare i etablering 4 Kap 1 § SoL	107 819			-107 819
Totalsumma	9 291 811	8 134 122	-12%	-1 157 689

Solbritt Höglund
solbritt.hoglund@harnosand.se

Socialnämnden

Redovisning av vuxna placeringar T1, 2019

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att lägga rapporten till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

På uppdrag av socialnämnden redovisas tertialvis beslut gällande vuxna placeringar vid HVB (hem för vård och boende) och LVM-hem (lag om vård av missbrukare) samt familjehemsplaceringar.

Beslutsunderlag

Under T1 år 2019 beviljades 9 vuxna personer placeringar på institution vilket innebär mer än en halvering av antalet placeringar i förhållande till T1, 2018 då 18 vuxna personer beviljades placeringar. Även antalet placeringar har minskat i förhållande till T3, 2018 då 14 personer beviljades placeringar.

En person har varit omhändertagen enligt LVM under T1, 2019, vilket är en minskning i förhållande till T1, 2018 då fem personer var omhändertagna enligt LVM.

De personer som beviljats placering vid HVB och LVM hem har omfattande missbruksproblematik och behovet av behandling har inte varit möjlig att tillgodose genom alternativa lösningar inom öppenvården.

Öppenvårdsinsatserna i form av tillsyn och stöd i boende har begränsats i och med att en behandlartjänst dragits in. Sex personer har deltagit i Resursteamet behandlingsprogram under våren, därutöver har det erbjudits motivationsgrupp och enskilda samtal.

Under T1, 2019 aktualiserades 143 ärenden, vilket var mer än under T1 år 2018 då antalet aktualiseringar var 119. Under T1 gjordes 101 aktualiseringar gällande missbruk varav 60 av dem gällde män och 41 gällde kvinnor. De flesta aktualiseringarna beror på ansökningar från den enskilde och 22 aktualiseringar beror på anmälningar från Polisen.

Datum

2019-05-02

Aktualiseringar avseende våld i nära relation har tredubblats från 11 aktualiseringar T1, 2018 till 32 aktualiseringar T1 2019. En person har varit placerad på grund av våld i nära relation.

Mats Collin
Förvaltningschef

Solbritt Höglund
Enhetschef

Bilagor

PowerPoint-presentation – Redovisning av vuxenenheten Tertial 1 2019

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

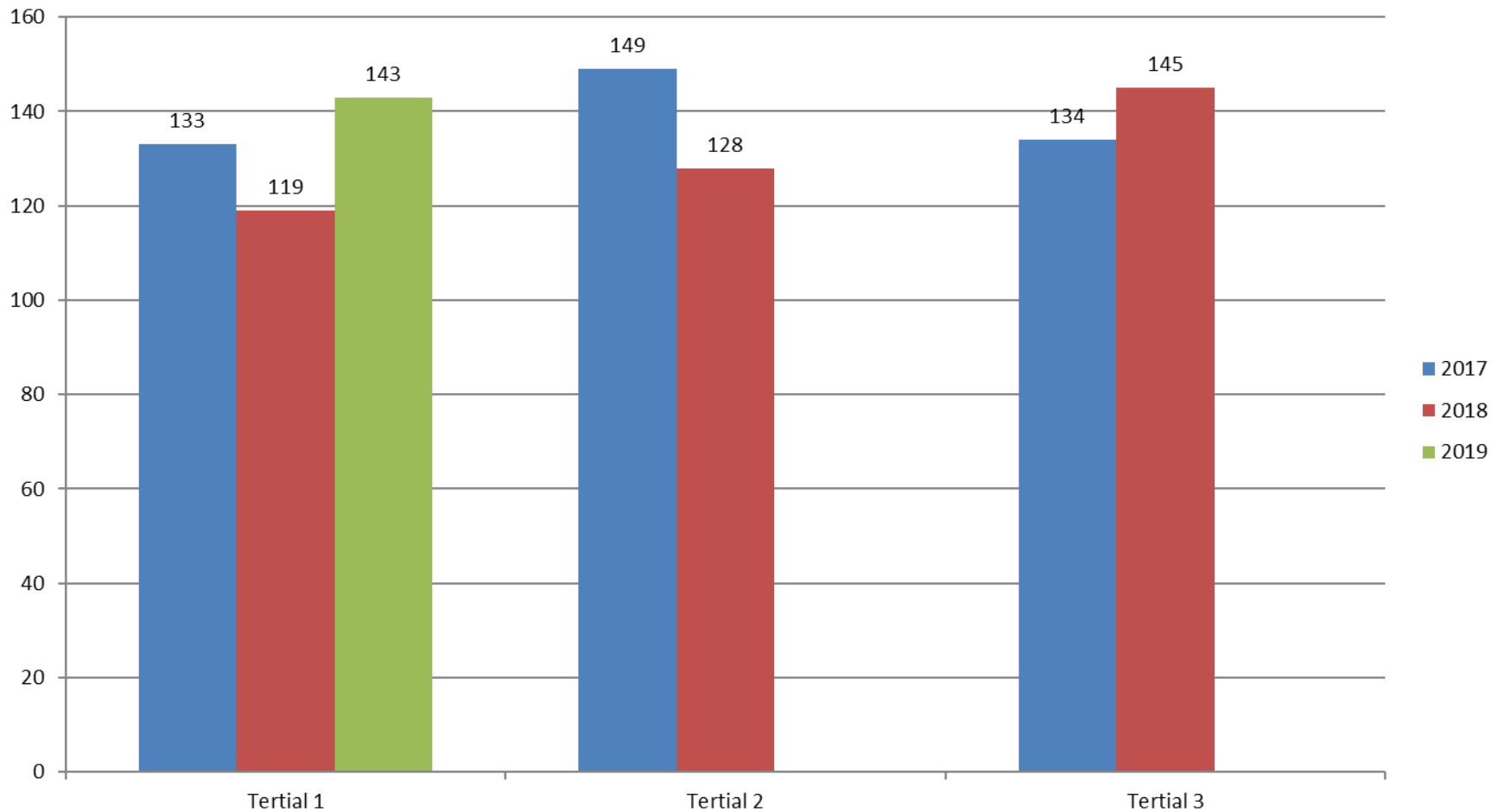
Redovisning av vuxenenheten Tertial 1 - 2019

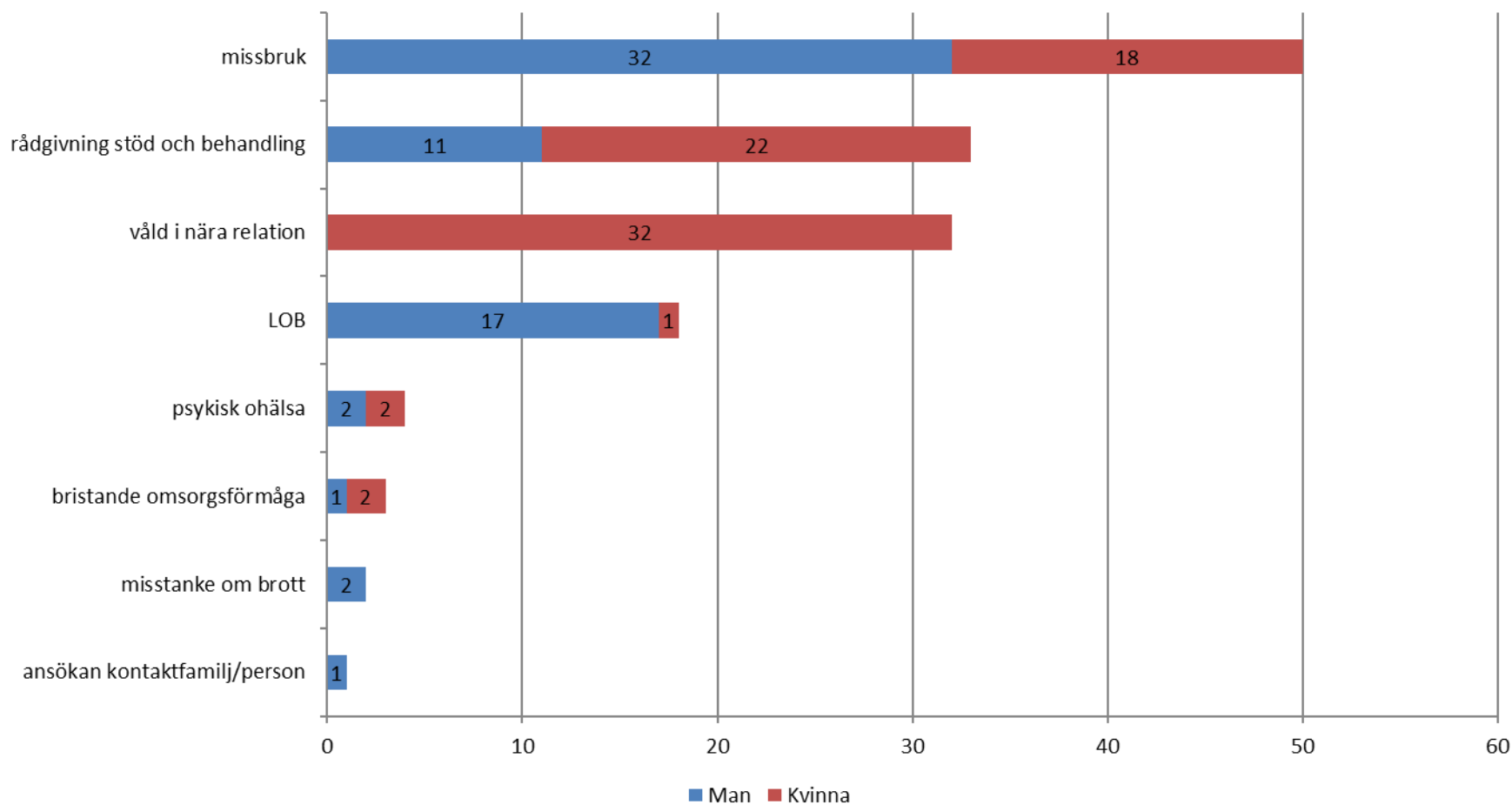

Antal aktualiseringar per tertial

“Anmälan vuxen” “Ansökan övrigt bistånd vuxen”

Aktualiseringsorsaker; Tertial 1, 2019

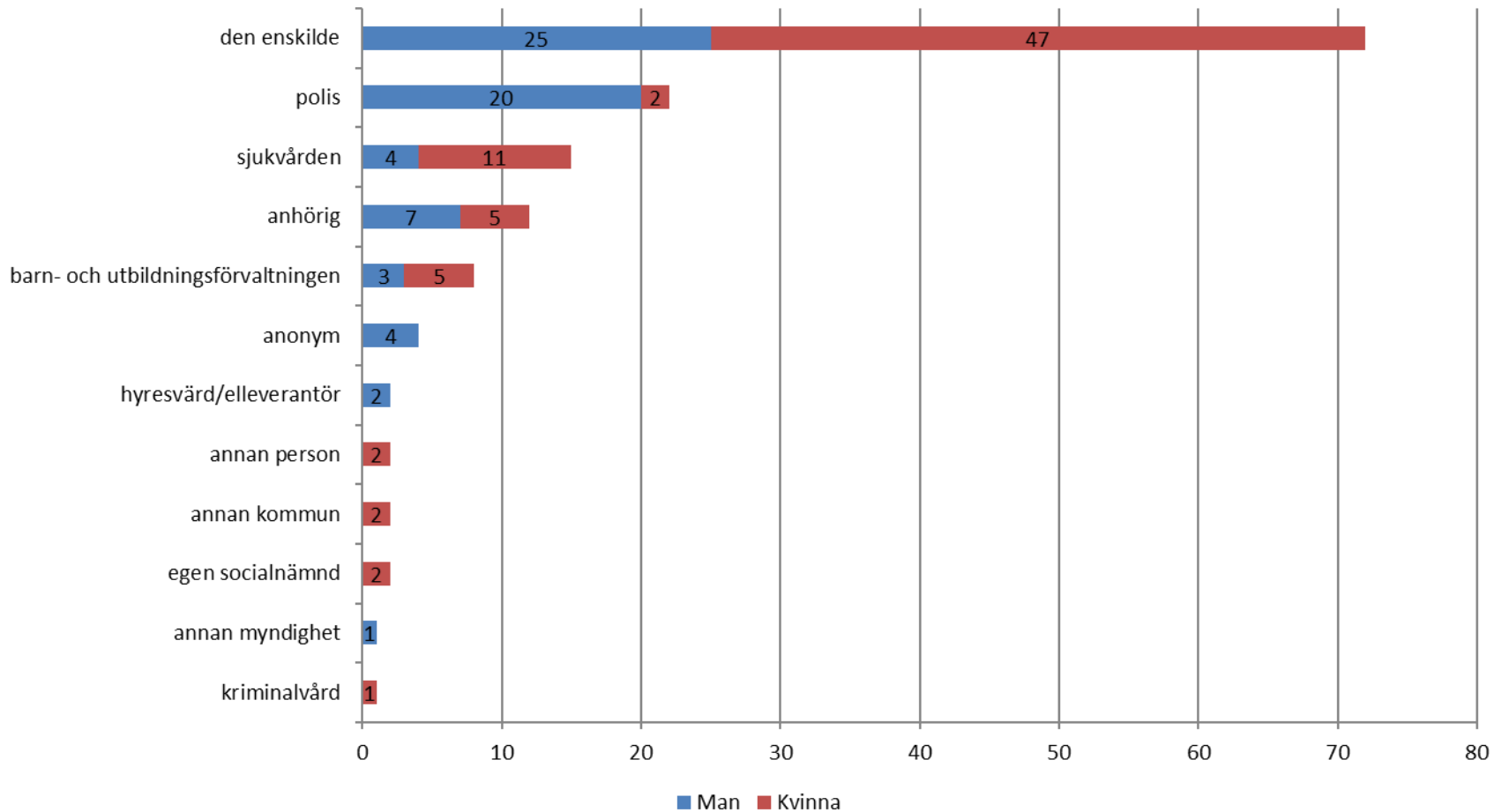

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

Aktualiserade av; Tertial 1, 2019

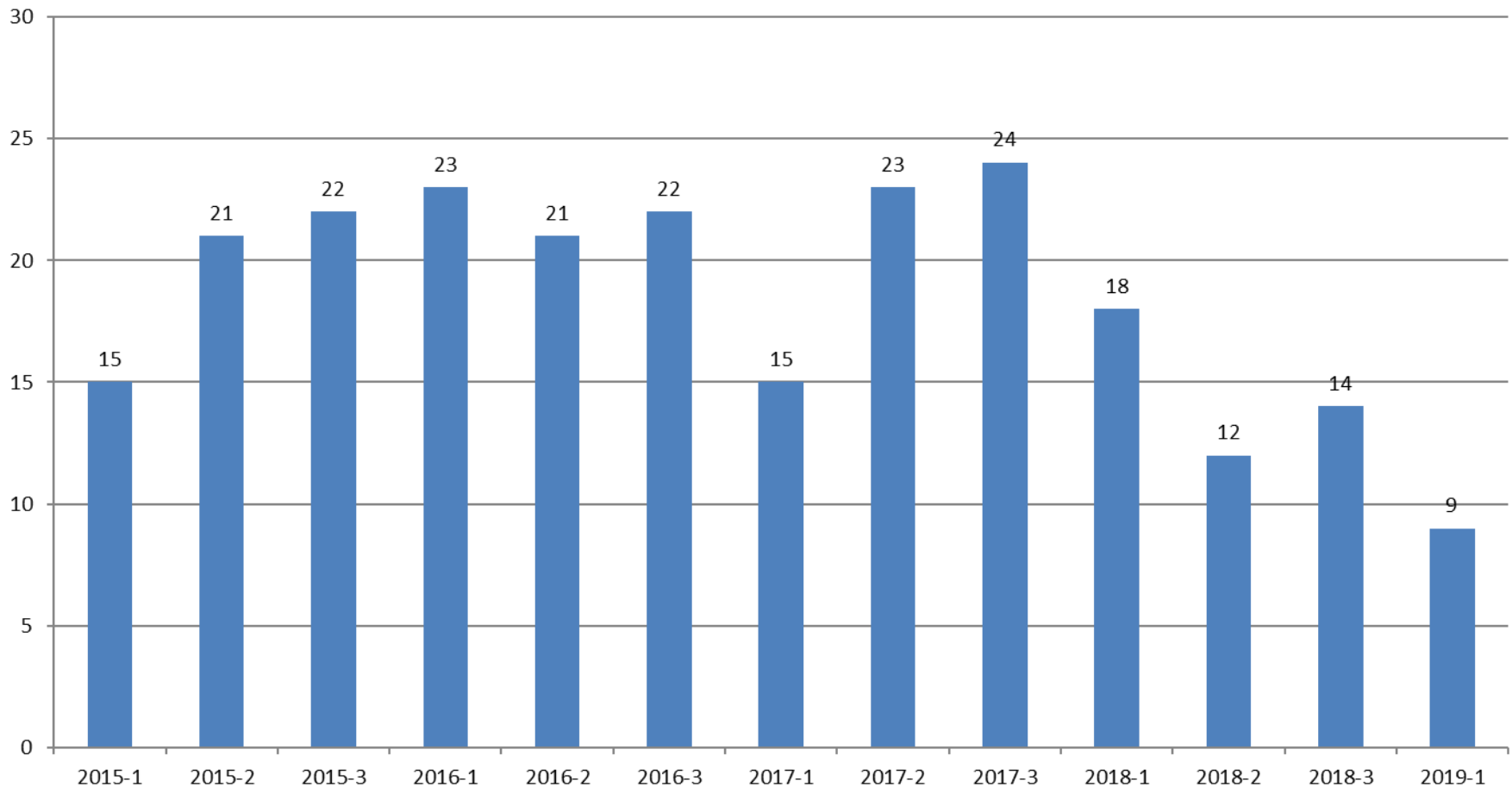

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

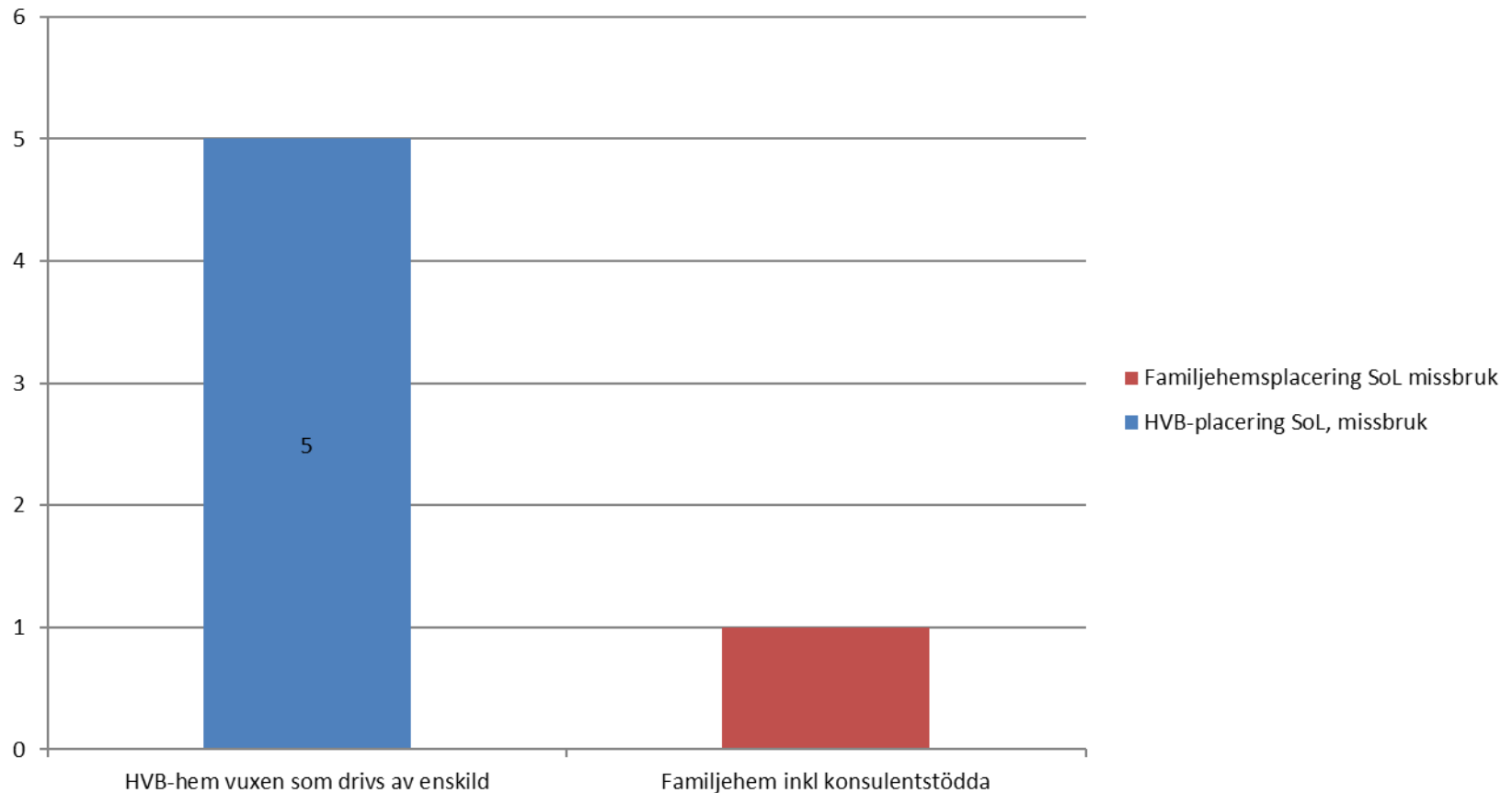
Antal placerade personer per tertial

Gäller insatser av typen: "LVM-vård", "HVB-placering SoL", "Familjehemsplacering SoL"

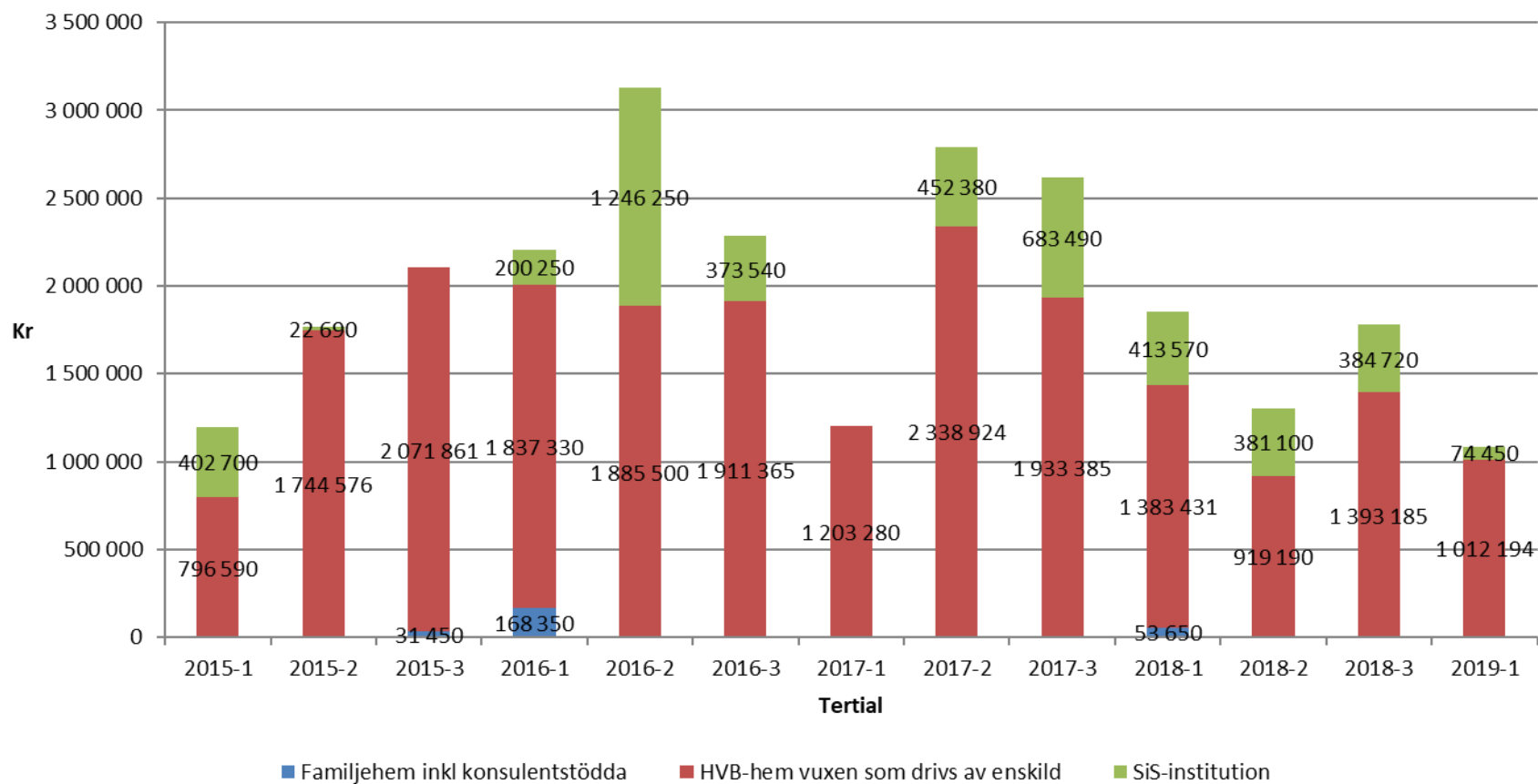

Pågående placeringar 190502 per insats och resurstyp

*Ovan 6 placeringar är fördelad på 6 unika personer

Vårdkostnader per resurstyp och tertial

Socialförvaltningen/IFO
Barn- och familjeenheten
Enhetschef Helene Brändström
helene.brandstrom@harnosand.se

Redovisning placeringar barn- och familjeenheten tertial 1 2019

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att lägga skrivelsen till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Antal ansökningar och anmälningar för tertial 1 2019 var 317, det är marginella skillnader i jämförelse med tertial 1 åren 2017 och 2018.

Antal utredningar för tertial1 2019 var något lägre i jämförelse med tertial 1 åren 2017 och 2018.

Antal placeringar under tertial 1 2019 var 77. Antalet är jämförbart med tidigare tertial åren 2106-2018 förutom tertial 1 och 2 2018 då antalet placeringar var färre. Anledningen till färre placeringar den perioden var att ett antal ungdomsplaceringar avslutades vid årsskiftet 2017/2018 och dessutom gjordes det färre nya placeringar tertial 1 och 2 2018. Antalet placeringar ökade igen tertial 3 2018. Orsaken till ökningen var bland annat placering av ett antal ungdomar på grund av destruktivt beteende, droger och kriminalitet. Att antal placeringar varierar över tid är normalt för verksamheten.

2019-05-06 var det 59 pågående placeringar av barn i familjehem, konsulentstödda familjehem, hos släktingar, HVB-hem eller särskilt ungdomshem enligt § 12 LVU (ensamkommande barn är inte inräknade). Flertalet av placeringarna i familjehem eller hos släkting är långvariga placeringar och placeringar i HVB- hem eller särskilt ungdomshem är i regel en mer tidsbegränsad insats.

Under 2016-2018 ökade antalet placerade barn i konsulentstödda familjehem men från hösten 2018 har antalet minskat. Idag har vi endast 6 barn placerade i konsulentstödda familjehem. Anledningen till minskningen av konsulentstödda familjehem beror dels på att vi har rekryterat egna familjehem och använt oss av dem vid nya placeringar. Vi har även haft behov av att omplacera några ungdomar från konsulentstödda familjehem till

HVB-hem på grund av omfattande problematik. Målet har varit att minska antalet placeringarna i konsulentstödda familjehem för att minska placeringskostnaderna.

2019-05-06 har vi 23 ensamkommande barn placerade i familjehem, hos släktingar och i stödboende. Av dessa 23 barn är det 18 barn placerade i stödboende. Antalet placerade barn kommer att minska och prognosen är att 2020 är det endast 7 barn placerade i stödboende.

Dessutom är prognosen för antalet nya ensamkommande barn till kommunen låg under 2019.

Mats Collin
Förvaltningschef

Helene Brändström
Enhetschef Barn- och familjeenheten

Bilagor

Bilaga 1   Redovisning BoF Tertial 1 2019

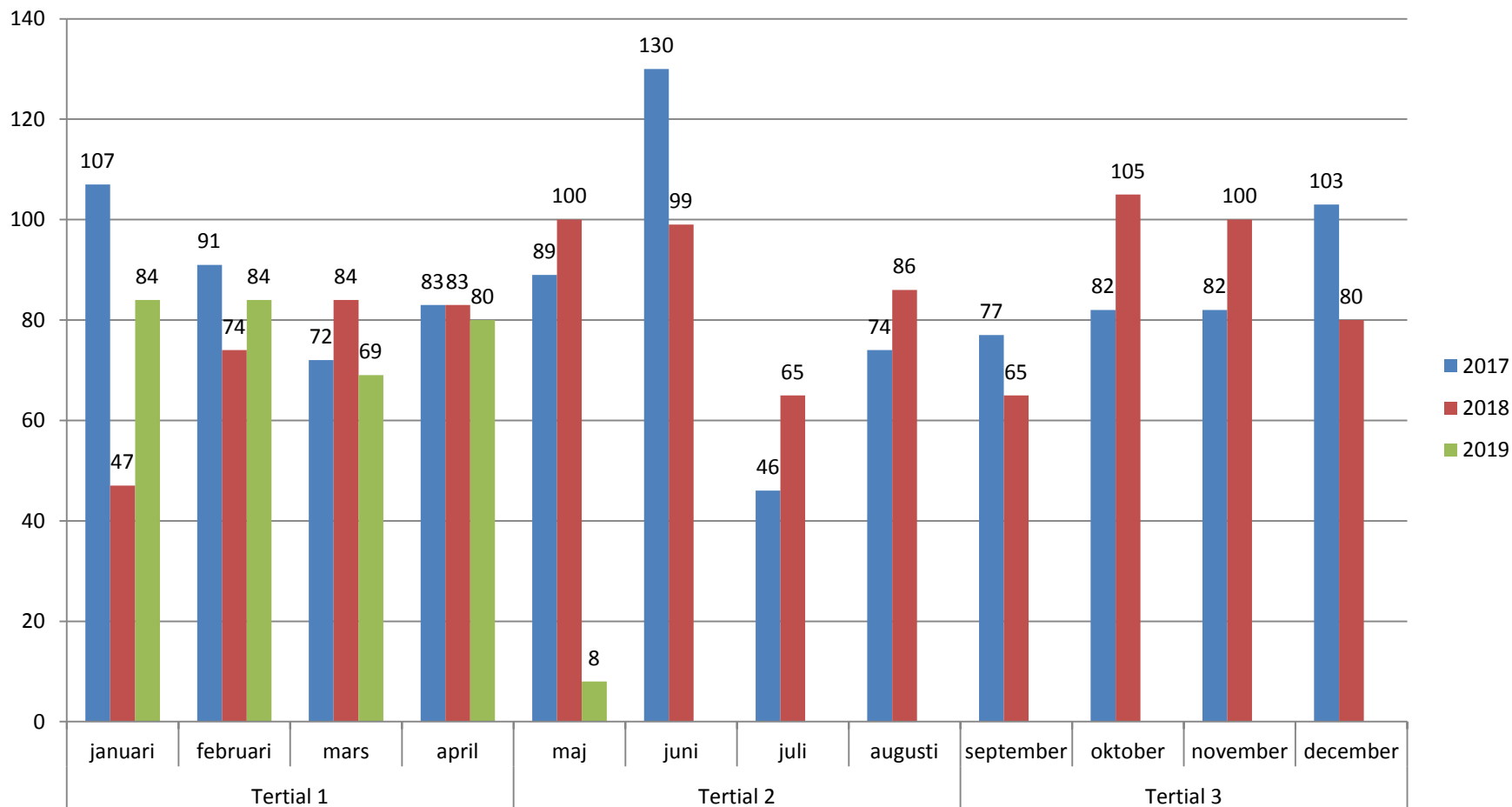

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

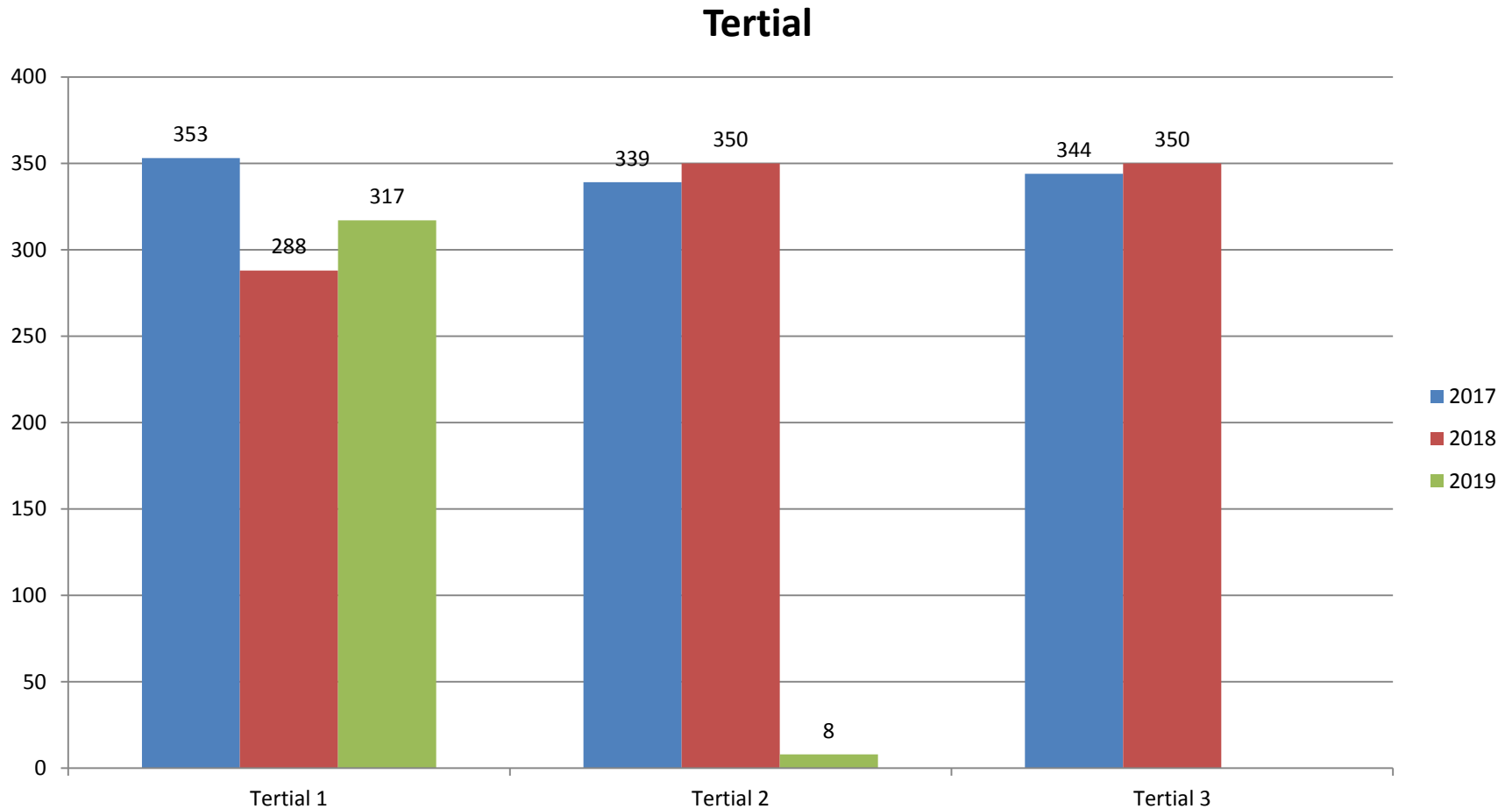
Redovisning BoF Tertial 1, 2019

Antal aktualiseringar “Anmälan barn och ungdom”

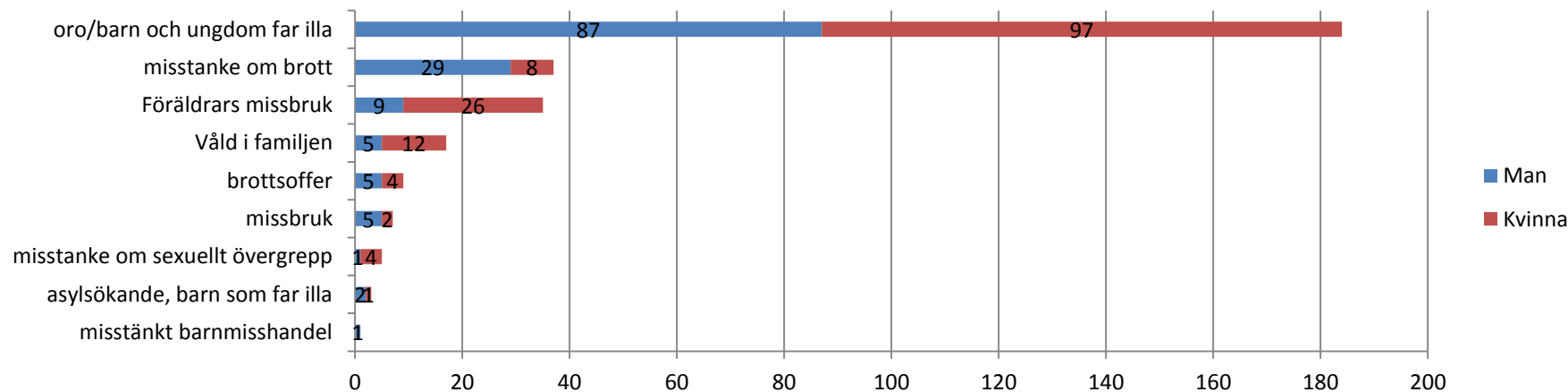

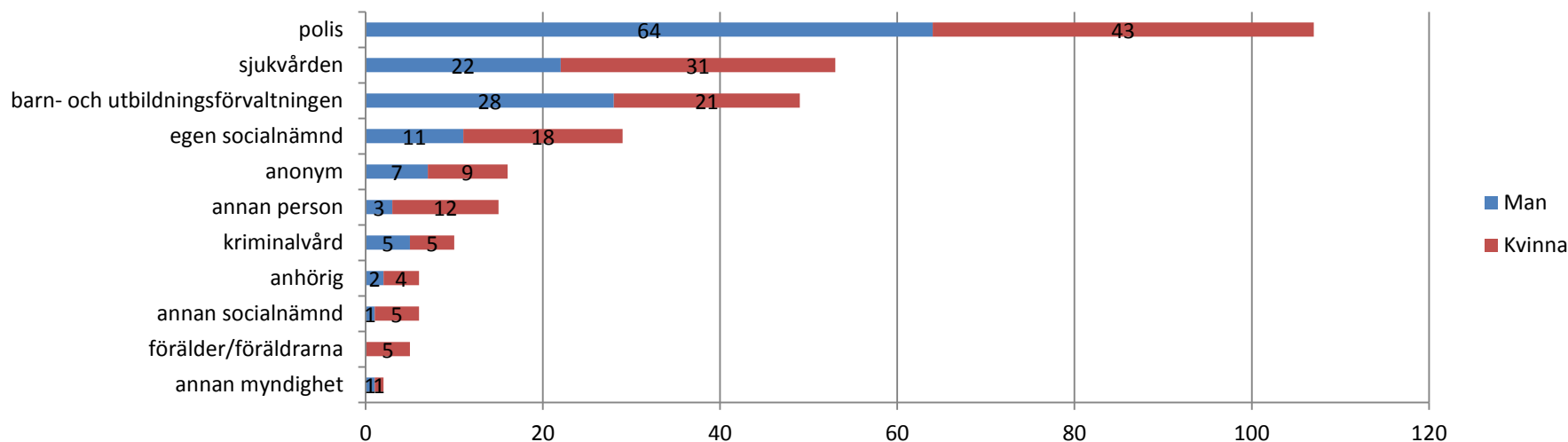
Antal aktualiseringar “Anmälan barn och ungdom” per tertial

Aktualiseringsorsaker, Tertial 1 2019

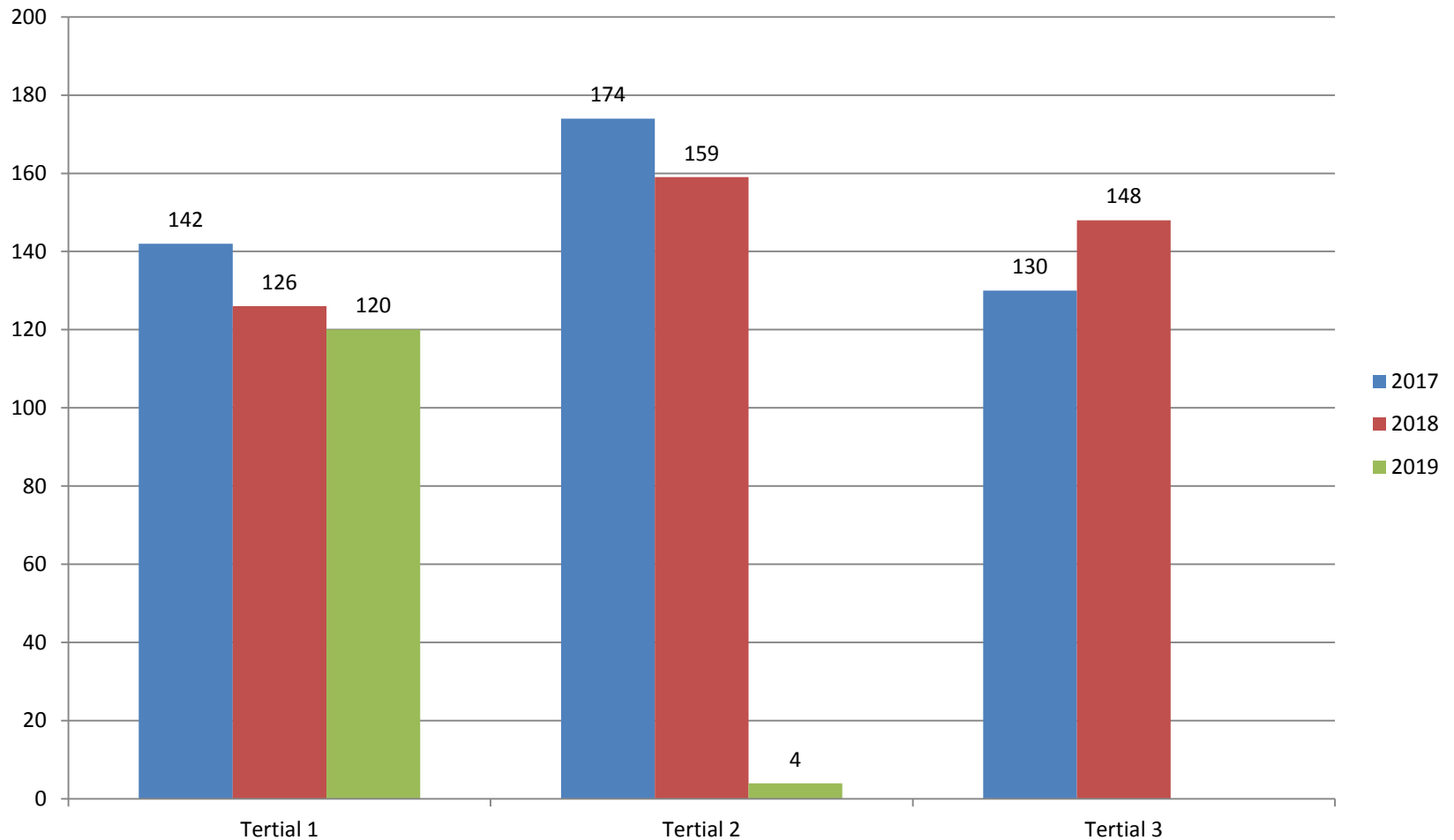

Aktualiserad av, Tertial 1 2019

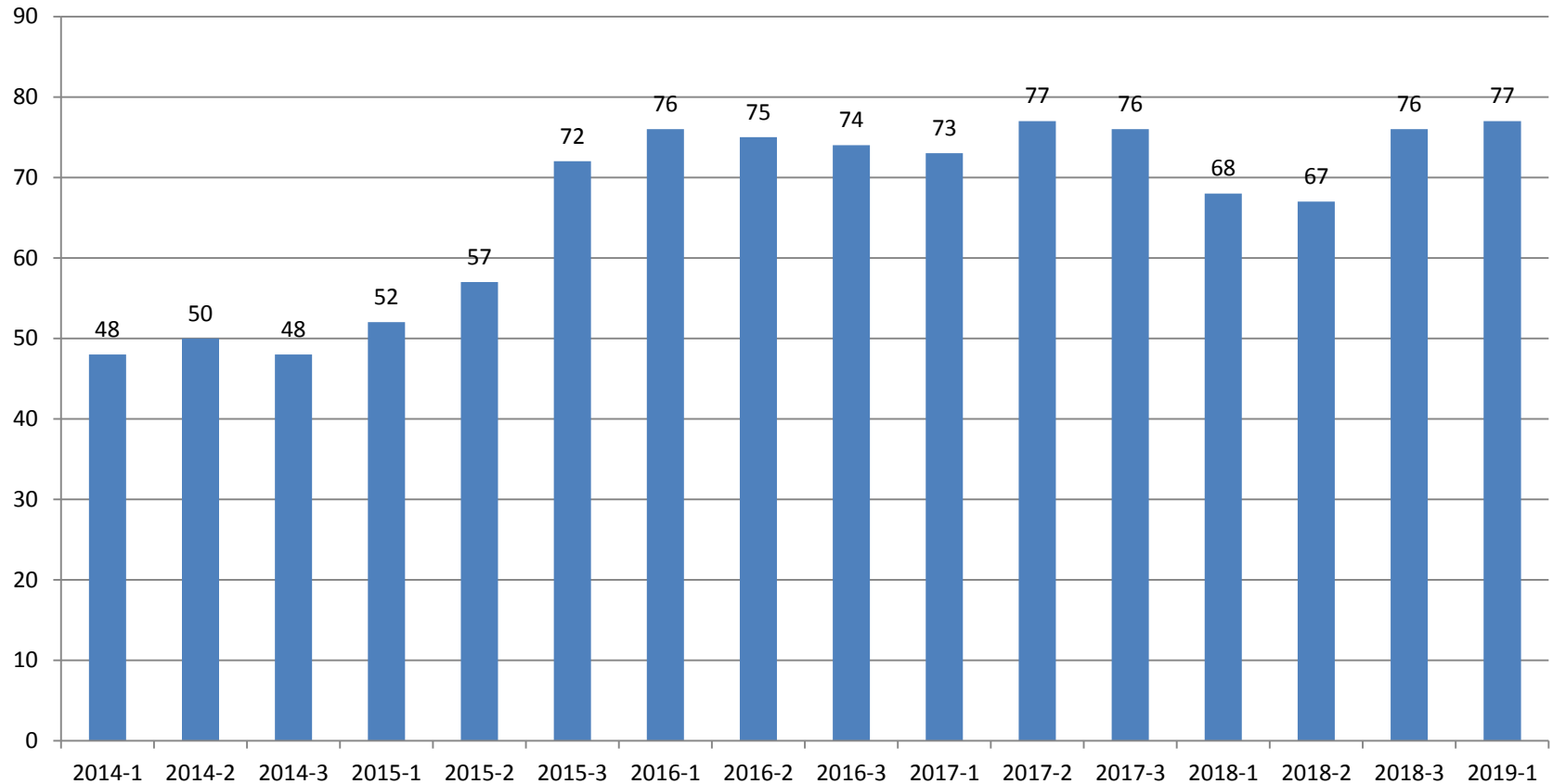

Startade barn- och ungdomsutredningar 11 kap 1§ SoL

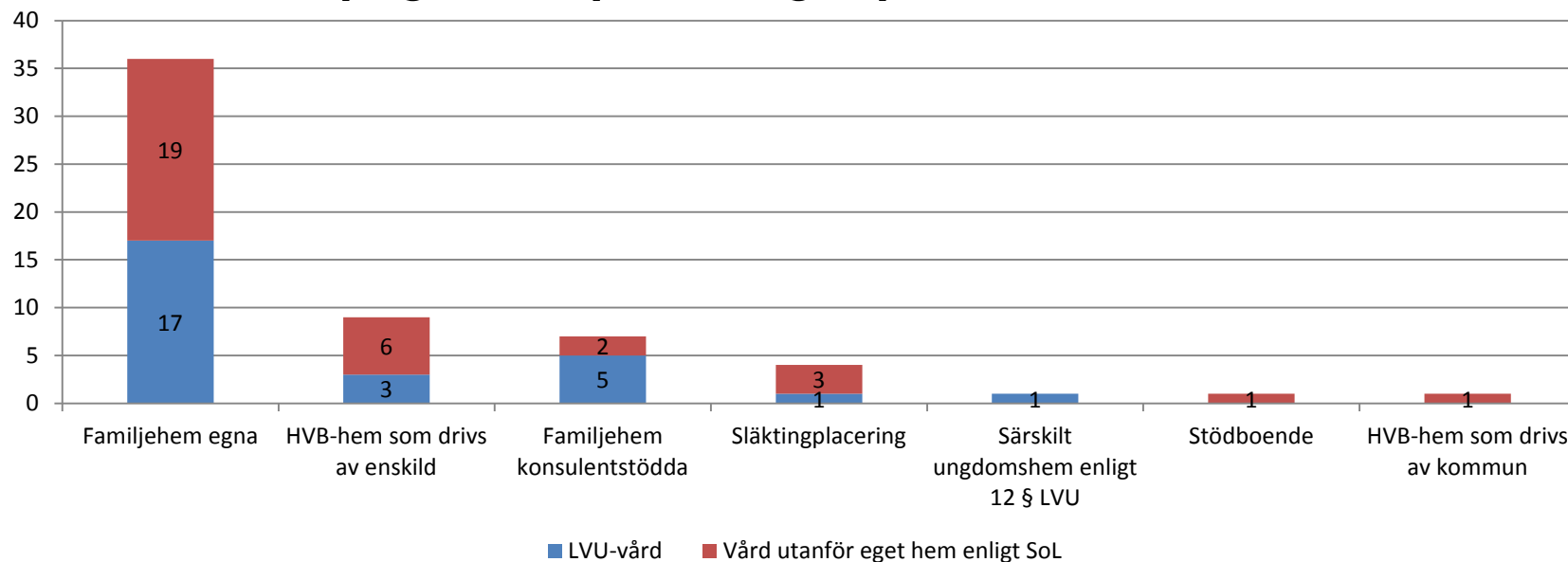

Antal placerade barn per tertial

Gäller insatser av typen: "Placering Familjehem", "Placering HVB-hem", "LVU-vård"

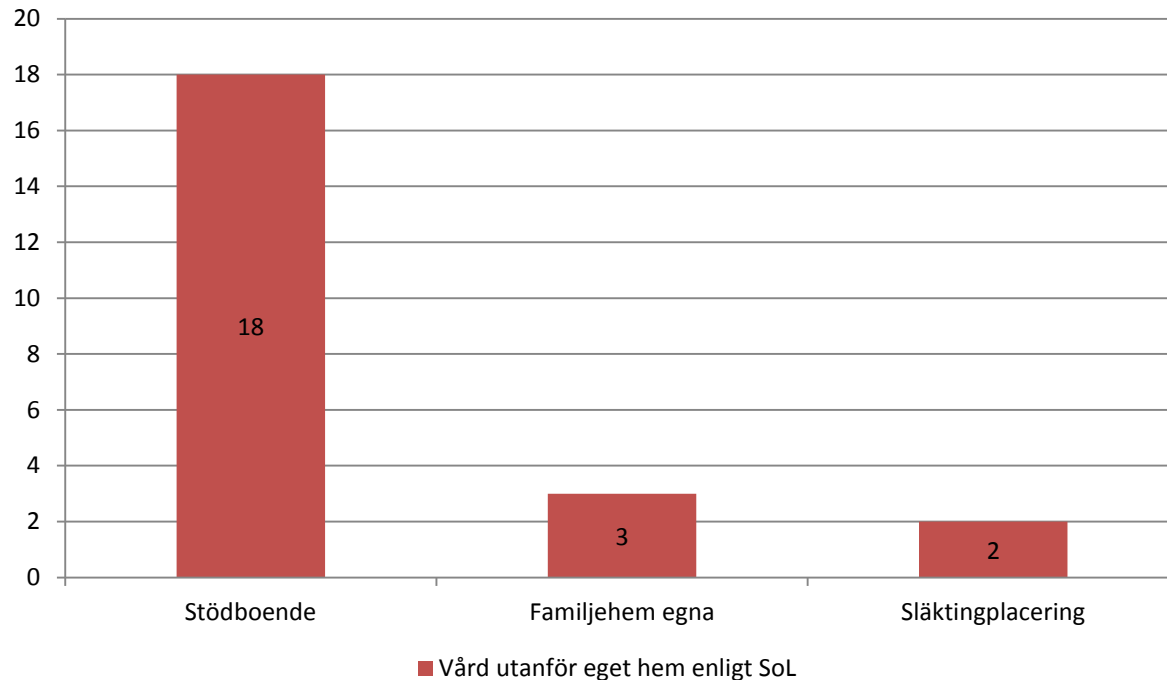
Antal pågående placeringar per insats, 2019-05-06

Antal placeringar	Insats		Totalsumma
Resurstyp	LVU-vård	Vård utanför eget hem enligt SoL	
Familjehem egna	17	19	36
HVB-hem som drivs av enskild	3	6	9
Familjehem konsulentstödda	5	2	7
Släktingplacering	1	3	4
Särskilt ungdomshem enligt 12 § LVU	1		1
Stödboende		1	1
HVB-hem som drivs av kommun		1	1
Totalsumma	27	32	59

Ensamkommande, antal pågående placeringar per insats, 2019-05-06

Antal placeringar		Insats
Resurstyp	Vård utanför eget hem enligt SoL	Totalsumma
Stödboende	18	18
Familjehem egna	3	3
Släktingplacering	2	2
Totalsumma	23	23

Socialförvaltningen
Mats Collin

Socialnämnden

Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse 2018

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna kvalitets- och patientsäkerhetsberättelsen för 2018.

Beskrivning av ärendet

I Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd SOSFS 2011:9 om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete uppmanas verksamheten till att varje år upprätta en sammanhållen kvalitetsberättelse med en beskrivning av hur kvalitetsarbetet bedrivits under året.

Vårdgivaren (Härnösands kommun) ska enligt Patientsäkerhetslagen upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Denna ska innehålla hur patientsäkerhetsarbetet bedrivits under föregående kalenderår, vilka åtgärder som utförts för att öka patientsäkerheten samt vilka resultat som uppnåtts.

Patientsäkerhetsberättelsen visar på varierande kvalitet inom hälso- och sjukvården och förbättringsarbetet behöver fortgå inom hela förvaltningen.

I år har dessa båda ”årsredovisningar” över kvalitetsarbetet sammanförts till en gemensam berättelse.

Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelsen bör hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den och ska tillgodose informationsbehovet för externa intressenter.

Förvaltningens ställningstagande

Förvaltningen har inte klarat att i samma omfattning som tidigare genomföra kvalitetsuppföljningar i den omfattning som varit önskvärt. Det har varit en kombination av några olika orsaker till detta. Dels kostnadsreduceringar där tjänster avvecklats som varit involverade i delar av kvalitetsuppföljningsprocessen, dels omsättning av personal på verksamhets- och enhetschefstjänster som påverkat förmågan att genomföra uppföljningar i önskad omfattning.

Förvaltningschefen har för avsikt att för innevarande år och inför 2020 göra en årsplan för förvaltningen så att de viktigaste uppföljningsområden kan utföras på en rimlig nivå.

Beslutsunderlag

Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse 2018

Mats Collin
Förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1   Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse 2018

Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse

för Socialförvaltningen

2018

Dokumentnamn	Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse för Socialförvaltningen 2018		Dokumenttyp Rapport	
Fastställd/upprättad av	Ingrid Fagerström Verksamhetsstrateg Birgitta Nilsson Medicinskt ansvarig sjuksköterska		Datum 190424	Diarienummer SOC2019-000038
Dokumentansvarig	Förvaltningschef	Version 2.0	Senast reviderad	Giltig t o m
Dokumentinformation				
Dokumentet gäller för	Socialförvaltningen			

Kvalitetsberättelse

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns följande allmänna råd till 7 kap 1§ Vårdgivare som omfattas av 1 kap. 1 § 1 och 2 eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS bör med dokumentationen som utgångspunkt varje år upprätta en sammanhållen kvalitetsberättelse av vilken det bör framgå

- hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet har bedrivits under föregående kalenderår
- vilka åtgärder som har vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet
- vilka resultat som har uppnåtts

Berättelsen bör ha en sådan detaljeringsgrad

- att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar och
- att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses

Patientsäkerhetsberättelse

Vårdgivaren (Socialnämnden, Härnösands kommun) ska enligt Patientsäkerhetslagen upprätta patientsäkerhetsberättelse.

Berättelsen ska innehålla:

- hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.
- vilka åtgärder som utförts för att öka patientsäkerheten
- vilka resultat som har uppnått

Kvalitets- och patientsäkerhetsberättelsen ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den.

Denna skrift har tagits fram som ett led i att kvalitetssäkra verksamheten.

Innehåll

1	Sammanfattning	5
2	Socialförvaltningens huvuduppgift	5
3	Socialnämndens verksamhetsmål	5
4	Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete	6
5	Organisatoriskt ansvar	7
6	Övergripande mål och strategier	8
7	Struktur för uppföljning/utvärdering.....	8
7.1	Vårdhygien	8
7.2	Teamarbete	9
8	Samverkan för att förebygga vårdskador	10
8.1	Samverkan	10
8.2	Medicintekniska produkter	10
9	Systematiskt förbättringsarbete	11
10	Processer	11
10.1	Kvalitetssäkring av myndighetsprocesser enligt lagstiftning – KaMeL	11
10.2	Risikanalys.....	12
10.3	Egenkontroll	12
10.4	Internkontroll.....	12
11	Informationssäkerhet	13
12	Avvikelser	13
12.1	Avvikelser i vårdkedjan	15
13	Lex Sarah och Lex Maria	15
13.1	Lex Sarah.....	15
13.2	Meddelande om tillsyn samt begäran om handlingar	15
13.3	Lex Maria	16
14	Synpunktshantering	16
14.1	Patientnämnden	16
15	Samverkan med patienter och närstående	16
16	Dokumentation	16
16.1	Dokumentation	16
16.2	Dokumentation legitimerad personal	17
17	Kvalitetsuppföljningar/Kvalitetsregister	17
17.1	Kvalitetsråd	18
17.2	Kvalitetsgrupp	18

18	Uppföljning Hälso- och sjukvård	18
18.1	Läkemedel	18
18.2	Vårdpreventivt arbete	19
19	Öppna jämförelser	23
19.1	Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2018?	24
19.2	Kvalitetsnyckeltal	27
20	Förbättringsåtgärder som genomförts i förvaltningen	27
21	Övergripande utbildningar	28
21.1	Arbetsmiljöutbildning	28
21.2	Hjärt- och lungräddning	28
21.3	Brandskyddskontrollanter	28
21.4	Socialförvaltningens introduktionsutbildning	28
21.5	Legitimerad personal	29
	Övrigt	29
	Kvalitetssäkrad Inkludering i Vård och Omsorg (KIVO)	29
	Välfärdsteknik	30
22	Utmaningar för kvalitetsarbetet 2018	30
23	Utvecklingsområden under 2019	31

1 Sammanfattning

Inom flera av socialtjänstens områden finns stora utmaningar. Kvalitetsförbättringar är ett ständigt arbete inom verksamheterna. Minskad sjukfrånvaro skapar bättre förutsättningar för bland annat kontinuitet. Utbudet av tekniska lösningar ämnade för vård- och omsorgsverksamheter ökar lavinartat och ställer krav på en organisation som kan hantera och stödja praktiskt införande. Informations- och kommunikationstekniken är lättillgänglig och ökar den enskildes och anhörigas engagemang. Krav på tillgänglighet kommer att ställas på socialtjänsten. Nya krav ställs på kunskap, erfarenhet och evidens och utmaningar finns i ny lagstiftning.

Under 2018 har resurser varit begränsade för att kunna bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Verksamhetsutvecklaren inom äldreomsorgen slutade i juli och sedan dess har tjänsten varit obesatt. Det har även varit omsättning på enhets- och verksamhetschefer och detta påverkar förutsättningarna för det systematiska kvalitetsarbetet.

Brukarundersökningar med tillhörande förbättringsarbete och oanmälda kvalitetsuppföljningar är områden som reducerats. Internkontroll och egenkontroller samt arbetet med stöd av kvalitetsregister har även dessa haft en lägre prioritet i verksamheterna. Detsamma gäller även årliga revideringar av kvalitetsdokument, rutiner och riktlinjer.

Under hösten har kvalitetsgruppen genomfört en utredning gällande att ta fram ett förslag för att kunna skapa en kvalitets- och utvecklingsenhet inom förvaltningen. Syftet med denna enhet är att skapa en tydlig struktur gällande kvalitetsarbeten, prioritera uppdrag och resurser.

2 Socialförvaltningens huvuduppgift

Att inom ramen för gällande lagstiftning erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring. I möjligaste mån ska arbetet ske på frivillig grund men där beslut fattas mot den enskildes vilja ska besluten vara rättsäkra och tydliga. Att verka för en god vård och omsorg för äldre och funktionshindrade samt bedriva verksamhet som ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv i gemenskap med andra och känna sig trygg i hur service, omvårdnadsbehov och hälso- och sjukvård tillgodoses.

3 Socialnämndens verksamhetsmål

Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst ska öka

Resultatet från Socialstyrelsens "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" visar att nöjdheten hos brukarna inom offentlig regi är 90 procent vilket är samma som förra året. Måtalet på 91 procent nås därmed inte under 2018.

Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende ska öka

Resultatet i Socialstyrelsens "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" visar att inom särskilda boenden i offentlig regi är 88 procent nöjda och därmed nås

måtalet på 84 %. Under året genomförs två brukarundersökningar dels den nationella på våren och en egen på hösten.

Den genomsnittliga handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök ska minska (antal dagar)

Målet på 19 dagar nås inte utan den genomsnittliga handläggningstiden är 30 dagar. Detta är dock en sänkning av antalet dagar med nio dagar. För att mäta den genomsnittliga handläggningstiden för ekonomiskt bistånd har en processkartläggning genomförts. Den visade att det finns stora svårigheter att mäta handläggningstiden då verksamhetssystemet och processer/rutiner inte är koordinerade.

Antal e-tjänster ska öka

Måtalet är minst fyra e-tjänster per år. Antalet nya e – tjänster inom Socialförvaltningen har under 2018 uppgått till fem stycken. Dessa är anmälan om försäljning av tobak, anmälan om försäljning och servering av folköl, ansökan om stadigvarande serveringstillståndalkoholdrycker, intresseanmälan kontaktperson/kontaktfamilj samt intresseanmälan familjehem.

Sjukfrånvaron ska minska

Sjukfrånvaron varierar mellan de olika verksamhetsområdena och inom socialförvaltningen pågår ständigt aktiviteter som ska syfta till att minska sjukfrånvaron.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron i socialförvaltningen mellan januari och november uppgår till 6,36 procent och därmed har målet på 7 procent uppnåtts.

Nedan ses statistik från "Äpplet" där december ännu inte redovisats

Sjukskrivning i %	Jan	Feb	Mars	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Socialförvaltningen	7,57	8,76	7,34	6,18	6,04	5,56	4,89	4,75	6,33	6,34	6,35	

4 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet enligt LSS är komplexa verksamheter under ständig utveckling. För att fortlöpande och systematiskt utveckla och säkra kvaliteten i verksamheterna behövs ett ledningssystem.

I 3 kap. 3 § Socialtjänstlagen, 6 § Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och i 31 § Hälso- och sjukvårdslagen finns likalydande bestämmelser som anger att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete föreskrivs att den som bedriver socialtjänst, verksamhet enligt LSS samt hälso- och sjukvård ska upprätta ett ledningssystem. Ledningssystemet ska fastställa principer för ledning av samtliga verksamheter.

Det är alltid vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS som har ansvaret för att det finns ett ledningssystem för att

systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten. Däremot är det möjligt att internt uppdra åt någon eller några i verksamhetens organisation att utföra olika uppgifter som ingår i arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten.

5 Organisatoriskt ansvar

Socialnämnd

Socialnämnden är den nämnd som fullmäktige bestämt ska svara för det politiska ledningsansvaret av kommunens socialtjänst, verksamhet enligt LSS samt hälso- och sjukvård exklusive skolhälsovården. Socialnämnden ansvarar för att det finns ett ledningssystem för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten.

Förvaltningschef

Förvaltningschef ansvarar för att leda och fördela det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet i enlighet med, lagar, förordningar och föreskrifter samt nämndens direktiv.

Verksamhetschef

Verksamhetschef ansvarar för att leda och fördela det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet inom sitt verksamhetsområde i enlighet med riktlinje för systematiskt kvalitetsarbete.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

Medicinskt ansvarig sjuksköterska ansvarar för att individen får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet.

Att det finns rutiner för att kontakt tas med läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal när en patients tillstånd kräver det. Att rutiner finns för att kraven avseende läkemedelshantering, dokumentation, delegering uppfylls. Därutöver ansvarar medicinskt ansvarig sjuksköterska för att det finns utarbetade rutiner enligt Lex Maria och för att anmälningsskyldigheten fullföljs till nämnden, om patient i samband med vård eller behandling drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller sjukdom.

Verksamhetschef hälso- och sjukvård, HSL

Verksamhetschef HSL har det samlade ledningsansvaret för hälso- och sjukvårdens verksamhet och ansvarar för att hälso- och sjukvården utförs på ett säkert sätt med god kvalitet och kostnadseffektivt.

Att mål formuleras samt att uppföljning och analys av verksamheten sker så att åtgärder kan vidtas för att förbättra vården.

Enhetschef

Enhetschefen ansvarar för hela verksamheten på sin enhet. Till sin hjälp har enhetschefen ofta ett antal specialistfunktioner. Enhetschefen bär ansvar för att medarbetare arbetar i enlighet med fastställda processer och rutiner samt för att driva verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Utöver ovanstående

ansvarar enhetschefen också för att ny personal får den introduktion som krävs för att utföra ett arbete av god kvalitet.

Verksamhetsstrateg

Har ansvar för att strukturerat identifiera och prioritera olika utvecklingsområden inom förvaltningens breda verksamhet samt att aktivt bidra till måluppfyllelse för beslutade fokusområden. Arbetar med mål- och resultatstyrning inom förvaltningen samt utvecklar och kvalitetssäkrar förvaltningens kvalitetsarbete. Har dialog och samverkan med externa parter

Verksamhetsutvecklare

Bistår verksamhetschefen med att bland annat ansvara för att systematisera och utarbeta metoder och modeller för förvaltningens uppföljningar, inrapportering av statistik samt analys av tillgänglig statistik (t ex i KOLADA och Öppna jämförelser) samt nyckeltal. Vara delaktig i arbetet med socialförvaltningens planerings- och uppföljningsarbete och bidra till utvecklingsarbete inom respektive verksamhetsområde.

Systemförvaltare

Systemförvaltare utför behörighetskontroll och tar ut loggar från systemen. Systemförvaltare tilldelar och tar bort åtkomst till systemen och SITHS-kort. Ser till att behörigheterna stämmer med den anställning och de arbetsuppgifter som medarbetaren har. Systemförvaltaren informerar om systemförändringar och ger support till verksamheten, utbildar och tar fram riktlinjer, rutiner och manualer.

Medarbetare

Var och en som fullgör uppgifter inom socialtjänsten är skyldig att medverka i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Medarbetaren är skyldig att följa de riktlinjer och rutiner som fastställs av ledning.

6 Övergripande mål och strategier

Övergripande mål är att varje patient ska känna sig trygg och säker i kontakten med hälso- och sjukvården och att minimera riskerna för vårdskador. Likaså ska varje medarbetare kunna utföra sitt arbete under sådana förutsättningar att säker vård kan ges.

7 Struktur för uppföljning/utvärdering

7.1 Vårdhygien

I hälso- och sjukvårdslagen framgår det att vårdgivaren ska upprätthålla en vård med god hygienisk standard. Personalens följsamhet till de basala hygienrutinerna är den enskilt viktigaste faktorn för att minska smittspridning.

Samtliga verksamheter omfattas av föreskriften SOSFS 2015:10, Basal Hygien i vård och omsorg.

November 2018 kom AFS 2018:4 Smittrisker, från Arbetsmiljöverket, som bland annat förtydligar arbetsgivarens ansvar kring arbetskläder och hur det

skall hanteras. Vilket lägger ännu större betydelse kring följsamhet till de Vårdhygieniska rutinerna.

Inom Härnösands kommun finns nu arbetskläder inom alla verksamheter som bedriver omvårdnadsarbete.

Härnösands kommun har avtal med region Västernorrland, om tillgång till vårdhygienisk expertis, hygiensjuksköterska. Hygiensjuksköterskan har genomfört hygienronder och utbildat i basal hygienrutin, och fungerat som stöd i enskilda patientärenden.

Under 2018 fick legitimerad personal och enhetschefer en gemensam utbildning i vårdhygieniskt arbetssätt av vårdhygienisk expertis, region Västernorrland.

Hösten 2018 deltog de flesta sjuksköterskor i en fördjupad utbildning för sjuksköterskor inom kommunal hälso- och sjukvård, för att kunna stödja enhetschefer i vårdhygien frågor samt handleda och utbilda omvårdnads personal inom våra verksamheter.

Årlig egenkontroll

Varje verksamhet ska minst en gång per år genomföra en egenkontroll kring vårdhygien. Enhetschef/arbetsledare ansvarar för att den utförs och kan genomföra den tillsammans med sjuksköterska. Resultatet skickas till MAS och hygiensjuksköterska. Syftet med egenkontrollen är att upprätthålla det systematiska förbättringsarbetet för vårdhygien.

Resultat

En verksamhet har under 2018 skickat in resultat av genomförd egenkontroll kring vårdhygien till MAS enligt rutin som är beslutad.

Rapportering kring Multiresistenta bakterier, smitt-/infektionsutbrott och vårdrelaterade infektioner har varit sparsam.

7.2 Teamarbete

Modern sjukvård och omvårdnad kräver att vi samarbetar som välfungerande team för att säkerställa en god patientsäkerhet. För att få effektiva team behövs kunskap och förståelse för varandras roller och kunskap och vikten av tydlig kommunikation.

Omvårdnadsträffar/teamträffar är forum inom ordinärt- och särskilt boende där personalen träffas för att diskutera hur vården kring patienterna ska genomföras. Besluten ska dokumenteras och kommuniceras med berörd personal.

Teamarbete kring patienten sker mellan hemtjänst, biståndsenhet och hemsjukvård, liksom teamarbete inom SÄBO vid omvårdnadsträffar.

8 Samverkan för att förebygga vårdskador

8.1 Samverkan

Under 2018 har stort fokus på samverkan berört den nya lagen vid utskrivning från sjukhus som gäller från 1/1 2018. Lagen om Trygg och säker utskrivning från sjukhus. I Härnösand har det varit regelbundna träffar mellan kommunens berörda professioner och primärvården (Södra Sundet HC/Öbacka och Johannesbergs VC) samt öppenvård psykiatri. Dessa samverkansträffar har stor betydelse för att på bästa möjliga sätt möta den enskildes behov vid utskrivning.

Under år 2018 har det förekommit 236 samordnade individuella planer (SIP) och 155 vådrapporter har skrivits i det länsgemensamma kommunikationssystemet Prator.

Samverkan sker med primärvård, slutenvård, SSIH (specialiserad sjukvård i hemmet) 1177 samt i olika nätverk på länsnivå.

Samverkan med primärvården i kommunen sker i flera olika forum dels på ledningsnivå men även på enhetsnivå. Läkarmedverkan sker från primärvårdens hälsocentraler.

Lokal samverkansgrupp äldre och kroniskt sjuka, LSG. Sammankallande har varit primärvården Sundsvall under 2018.

Samverkan med SSIH och 1177 sker både på kommunnivå och på länsnivå.

Nätverksträffar i länet för MAS och verksamhetschef för hälso- och sjukvård.

De frågor som hanteras i olika grupper är samordningsfrågor gällande informationsöverföring och övriga förebyggande patientsäkerhetsfrågor samt verksamhetsfrågor.

Styrande dokument är bland annat

- Avtal om läkarmedverkan med tillhörande lokala överenskommelser.
- Avtal om övertagande av hemsjukvården med tillhörande bilagor.
- Avtal om hygiensjuksköterska.
- Avtal om medicinteknisk service.
- Avtal gällande hjälpmedel
- Överenskommelse – Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Samverkansrutin mellan landsting och kommuner vid in- och utskrivning av patienter i slutna hälso- och sjukvård
- Riktlinje för uppsökande tandvård

Inom kommunen samverkas i olika nivåer inom verksamheter och mellan verksamheter.

8.2 Medicintekniska produkter

Rutiner för hjälpmedelshantering inom ordinärt och särskilt boende har tagits fram och under 2018 har en arbetsterapeut med speciellt ansvar för hjälpmedelshantering, informerat vid arbetsplatsträffar på särskilda boenden,

i hemtjänstgrupper både kommunala och privata och för enhetschefer och sjuksköterskor kring vad som gäller kring hjälpmedel.

9 Systematiskt förbättringsarbete

Ett ledningssystem ska vara ett levande dokument. Dels i avseendet att förse medarbetare med verktyg i arbetet med att utveckla och förbättra verksamheten, dels i avseendet att fortlöpande utveckla ledningssystemet. Ett systematiskt arbetssätt innebär att ledningssystemet aldrig blir riktigt färdigt. Det ständiga förbättringsarbetet består av följande områden. Ledningssystemet ska ge stöd i arbetet med att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.

- Riskanalys
- Egenkontroll
- Utredning av inkomna avvikelser, rapporter, synpunkter och klagomål
- Förbättrande åtgärder
- Förbättring av processer och rutiner

10 Processer

En process är en serie aktiviteter som främjar ett bestämt ändamål eller ett avsett resultat. För att ta fram och beskriva processer:

- Fastställ vilka processer som är nödvändiga för att uppfylla verksamhetens krav och mål enligt lagar och föreskrifter.
- Identifiera vilka aktiviteter som ingår i processerna och besluta deras inbördes ordning.
- Tydliggör vem som äger och ansvarar för processerna.

Ledningsprocesser syftar till **att leda, styra och utveckla verksamheten**. De förser verksamheten med mål, strategier, visioner och övergripande beslut.

Huvudprocesser/Kärnprocesser åstadkommer varor eller tjänster som ger **ett direkt mervärde åt kunderna**. Huvudprocesserna ska förverkliga organisationens verksamhetsidé. Kraven på huvudprocesserna definieras från kundernas krav på varor och tjänster.

Stödprocesser ger **ett indirekt mervärde åt kunderna**, genom att stödja övriga processer. Kraven på de stödjande processerna definieras till största delen från huvudprocesserna.

10.1 Kvalitetssäkring av myndighetsprocesser enligt lagstiftning – KaMeL

Under 2018 har två verksamhetsutvecklare haft ett uppdrag med att kartlägga förvaltningens myndighetsprocesser.

Syftet med uppdraget är att fastställa processer och rutiner för myndighetsutövningen inom Socialförvaltningen enligt SOSFS 2011:9.

Med myndighetsutövning avses i detta uppdrag handläggning och dokumentation enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Vidare kommer uppdraget även ta hänsyn till kontaktytor mellan myndighetsutövning och utförarverksamhet. Fastställda processer och rutiner är en förutsättning för att systematiskt följa upp verksamheten och genomföra egenkontroller. Det ger även förutsättningar att identifiera avvikelser.

Med anledning av att Härnösands kommuns hemsida skulle göras om under hösten 2018 och att resurser då avsattes till detta är tidsplanen försenad och arbetet beräknas vara klart i mars 2019.

10.2 Riskanalys

Rislanalyser innebär ett framåtblickande och förebyggande arbetssätt som ska genomföras fortlöpande och inom verksamhetens alla delar.

Risikanalyser syftar till att upptäcka brister i verksamhetens kvalitet innan en skada inträffat.

10.3 Egenkontroll

Egenkontroll innebär att en granskning ska göras av den verksamhet som har bedrivits eller bedrivs. Egenkontroll kan beskrivas som en intern granskning av att den egna verksamheten där chefen själv ska kontrollera att verksamheten följer de lagar, föreskrifter och riktlinjer som styr verksamheten. Den ska ske med den frekvens och i den omfattning som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet. Exempel på egenkontroller under 2018 är kvalitetsgranskning av genomförandeplaner och verkställighetsjournaler, upprättad rehabiliteringsutredning, avstämning nyttjande av beslut och kontroll av loggar.

10.4 Internkontroll

Syftet med internkontroll är att säkerställa att kommunens verksamheter bedrivs effektivt och styr mot de mål som kommunfullmäktige beslutat samt att regler och lagar följs. För varje verksamhetsår väljs ett antal förvaltningsövergripande respektive förvaltningsspecifika interna kontroller. En god internkontroll är en förutsättning för att bedriva en effektiv och säker verksamhet, och hantera de risker som kan förhindra detta.

De egenkontroller som genomförts under 2018 är rapporteringen av aktuella genomförandeplaner samt systematisk loggkontroll

Utebliven rapportering

Utfall: Större avvikelse **Åtgärd:** Verksamhetschef kontrollerar att rapportering sker enligt plan
Vid stickprov på egenkontrollergällande genomförandeplaner kan konstateras att brister finns gällande utebliven rapportering.
Uppskattningsvis rapporteras cirka 60 % i tid. Variationer finns inom kontrollerade verksamheter. Omställning av verksamheter samt omsättning av ansvariga chefer är faktorer som troligtvis påverkat resultatet.

Vid stickprov på egenkontroll gällande logguppföljning har dessa utförts i tid.

Ej korrekta uppgifter rapporteras

Utfall: Mindre avvikelse **Åtgärd:** Återkoppling till verksamhetschefer
Resultatet visar på att det finns mindre brister i korrektheten av rapporterade uppgifter och att det kan variera mellan verksamheterna. Totalt gäller det dock endast ett fåtal brukare/klienter där dessa avvikelser har kunnat konstateras.

Bristande uppföljning/analys av rapporterade egenkontroller

Utfall: Inte kontrollerat
Socialförvaltningens ledningsgrupp har under hösten 2018 arbetat intensivt med budgetarbete. Med anledning av det har inte denna kontroll utförts enligt plan.

Tidplan för åtgärder

Med anledning av att kontrollmomenten utförts under tertial 3, 2018, kommer föreslagna åtgärder att utföras under första halvåret 2019

11 Informationssäkerhet

En process och rutin för systematisk logguppföljning infördes under 2018. Uppföljning av loggar i verksamhetssystemen ska dels säkerställa vårdgivarens pålitlighet gentemot medborgaren och dels ge anställda en trygghet som grundar sig i att man genom loggen kan styrka att åtkomst till information har varit befogad.

12 Avvikelser

Alla vårdgivare och de som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS är skyldiga att bedriva ett systematiskt, fortlöpande och dokumenterat kvalitetssäkringsarbete. Avvikelsehantering är en central process i verksamhetens systematiska förbättringsarbete.

Avvikelsehanteringen blickar bakåt och frågan ”Vad har hänt” ska besvaras.

Avvikelsehantering är en möjlighet för verksamheten till förbättring genom att lära av gjorda misstag. En öppen inställning till avvikelserapportering är

avgörande för en effektiv avvikelshantering. I utredning och analys av avvikelser är det viktigare att fråga varför än vem.

Inkomna avvikelserapporter ska tillsammans med klagomål och synpunkter sammanställas och analyseras för att upptäcka mönster och trender som inte framkommit i utredningen av enskilda händelser. Denna sammanställning och analys ska genomföras både på enhets- och på verksamhetsnivå.

Som stöd i arbetet med avvikelser kan ”Modell för risk- och händelseanalys” utgiven av Sveriges Kommuner och Landsting användas.

Avvikelser som ständigt återkommer i verksamheten kan vara en signal om att det finns behov av en djupare analys kring dessa händelser för att förebygga upprepning och utreda bakomliggande orsaker.

Exempel på bakomliggande orsaker är processer och rutiner, kommunikation och information, teknik och utrustning samt utbildning och kompetens.

Nedan redovisas de mest förekommande avvikelserna

Ej utförda insatser enligt genomförandeplan

Område	2016	2017	2018
Äldreomsorg Särskilt boende och hemtjänst	40	37	35
Omsorg om funktionshindrade	2	1	7
Totalt	42	38	42

Källa: Verksamhetssystem Treserva

Brister i omvårdnad

Område	2016	2017	2018
Äldreomsorg Särskilt boende och hemtjänst	58	64	68
Hälso- och sjukvård	4	2	0
Omsorg om funktionshindrade	3	2	4
Totalt	65	68	72

Källa: Verksamhetssystem Treserva

Läkemedel/brister medicinsk behandling

Område	2016	2017	2018
Äldreomsorg Särskilt boende och hemtjänst	569	748	904
Hälso- och sjukvård	31	39	38
Omsorg om funktionshindrade	49	40	49
Totalt	649	827	991

Källa: Verksamhetssystem Treserva

Andelen läkemedelsavvikelser har ökat inom ordinärt boende och omsorg om funktionshindrade. Det kan betyda att det är fler avvikelser på grund av

att medarbetarna blivit ännu mer medvetna om att skriva avvikelser men även att det är fler händelser som avviker. En analys kommer att göras på enhetsnivå samt följa upp vilka åtgärder som vidtas.

Fall

År	2015	2016	2017	2018
Fall	635	854	1112	1029

Källa: Verksamhetssystem Treserva

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Höftfraktur SÄBO	16	9	14	13	15	9

Källa: Statistik från Rehabteam

Andelen rapporterade fall har under 2018 inte ökat inom socialförvaltningens verksamhetsområden, enligt statistik uttag från verksamhetssystem Treserva.

12.1 Avvikelser i vårdkedjan

Avvikelser i vårdkedjan har under året följt en ny rutin för att få bättre kontroll över dessa avvikelser både inkommande och utgående avvikelser och svar på avvikelser internt.

Enligt uppgift så har det skickats 22 avvikelser till andra vårdgivare och inkommit tre svar. Det har inkommit tre avvikelser till kommunen från Regionen/privat Hälsocentral men dessa har inte besvarats av verksamheterna.

Fortfarande kvarstår ett förbättringsarbete kring avvikelser i vårdkedjan och hur de skall följas upp internt.

Ett gemensamt arbete kring avvikelser i vårdkedjan mellan kommunerna och regionen i Västernorrland förväntas ske under 2019.

13 Lex Sarah och Lex Maria

13.1 Lex Sarah

En rapport enligt Lex Sarah har inkommit. Händelsen i rapporten avser trygghetslarm som inte besvarats av personal. Ytterligare fem avvikelser har inkommit men dessa har gått tillbaka till enheten för åtgärder.

13.2 Meddelande om tillsyn samt begäran om handlingar

I september beslutade IVO med stöd av 13 kap.1 §, socialtjänstlagen (2001:453), SoL, inleda en egeninitierad verksamhetstillsyn av socialtjänsten vid socialnämnden i Härnösand. Syftet med tillsynen är att följa upp om socialnämnden har vidtagit de åtgärder som redovisats i Lex Sarahärendet från 2017 och vilken effekt på verksamhetens kvalitet åtgärderna haft.

Socialnämndens yttrande skickades till IVO i november 2018 och något beslut har ännu inte inkommit på detta.

13.3 Lex Maria

Ingen anmälan gällande Lex Maria har inkommit under 2018.

14 Synpunktshantering

Härnösands kommun har synpunktshantering som ett led i medborgardialog och kvalitetsarbete. Den ska ge möjlighet för alla medborgare att uttrycka synpunkter, ge förslag till förbättringar och framföra klagomål eller beröm på kommunens olika verksamheter. Genom denna hantering är målet att bli bättre på att ta emot enskildas synpunkter och därigenom utveckla kvaliteten inom verksamheterna. Mottagna klagomål och synpunkter ska utredas i syfte att analysera om avvikelser förekommit i verksamheten.

Under 2018 inkom det 18 synpunkter till Socialförvaltningen fördelat på Hemtjänst (3), Särskilt boende (1), Individ- och familjeomsorg (5), Privata entreprenörer/administration (7) samt Övergripande/övriga (2). Några exempel på vad dessa avser är brister i bemötande, hantering av ärende, bristande omvårdnad samt att personal inte presenterar sig.

14.1 Patientnämnden

Patientnämnden har under 2018 haft ett ärende för Härnösands kommun.

15 Samverkan med patienter och närstående

Samverkan med patient/närstående ska stärkas genom delaktighet i omvårdnaden. Information ska även på patientens begäran eller om patienten inte kan ta emot informationen lämnas till närstående.

Närstående erbjuds att delta vid samordnade vårdplaneringar om den enskilde ger sitt samtycke.

Vårdgivaren är skyldig att snarast informera en patient som drabbats av eller riskerat att drabbas av en vårdskada. Information ska även ges om vilka åtgärder som vårdgivaren avser att vidta för att en liknande händelse inte ska inträffa igen. Patienten ska även informeras om möjligheten att anmäla klagomål till Patientnämnden eller Inspektionen för vård och omsorg samt begära ersättning enligt patientskadelagen och eller enligt läkemedelsförsäkringen. Uppgift om den information som har lämnats ska dokumenteras i patientens hälso- och sjukvårdsjournal.

16 Dokumentation

16.1 Dokumentation

Arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet ska dokumenteras. Dokumentationskravet omfattar

alla delar av det systematiska kvalitetsarbetet, såväl ledningssystemets grundläggande uppbyggnad som det systematiska förbättringsarbetet.

Aktuella processer och rutiner för dokumentation av det systematiska förbättringsarbetet beskrivs kortfattat. Kopplat till varje process ska en beskrivning av hur uppföljning sker göras, samt vem eller vilka som är ansvarig för att processen följs samt uppföljning.

En webbaserad utbildning som beskriver arbetssättet Individens behov i centrum, IBIC, för personal har tagits fram av verksamhetsutvecklare OOF och AO och större delen av OOF personal har genomgått denna. I övrigt har införandet av IBIC stannat

En broschyr ”Socialförvaltningens dokumentation OM DIG” har tagits fram. Denna information riktar sig till den som har insatser från kommunens socialtjänst och till dig som är anhörig eller närstående. I denna ges information om varför och vad som skrivs samt vem som får läsa och att sekretess råder.

16.2 Dokumentation legitimerad personal

Ett projekt kring dokumentation i patientjournal för legitimerad personal pågick under Ht. 2017- Vt. 2018. Projektledare var en distriktssköterska.

Målet med projektet var att skapa ett gemensamt arbetssätt då det gäller dokumentation i Treserva gällande hälso- och sjukvården.

Att dokumentationen ska bidra till att alla medarbetare inom hälso- och sjukvården ger en trygg och säker vård till de personer som är i behov av någon form av hälso- och sjukvårdsinsats genom att dokumentera på rätt sätt.

Indirekt sker detta också genom att följa aktuell processmodell gällande hälso- och sjukvård utreda, bedöma, behandla och följa upp.

Utbildning till legitimerad personal hölls under april-maj 2018.

Under hösten 2018 har dokumentationsgruppen fortsatt arbetet inför 1/1 2019 då Socialstyrelsen skall börja inhämta statistik genom registrerade kvalificerade vårdåtgärder (KVÅ). Socialstyrelsen önskar genom denna statistik inhämtning få en bättre bild av vilka hälso- och sjukvård insatser som utförs av legitimerad personal i den kommunala vården.

17 Kvalitetsuppföljningar/Kvalitetsregister

En länsövergripande kartläggning av insatsen Individstöd har genomförts under året i Kommunförbundets regi. Man har tittat på hur insatsen används, vilka är målgrupperna mm Resultatet kommer att presenteras under 2019.

Inom Omsorg om funktionshindrade har man under några års tid genomfört brukarundersökningar vartannat år inom Daglig verksamhet och vartannat år inom Bostad med särskild service. Detta har genomförts i hela länet via Kommunförbundet. Detta har i år prioriterats bort på grund av resursbrist.

17.1 Kvalitetsråd

Kvalitetsråd sker en gång i månaden där MAS, verksamhetsstrateg och verksamhetsutvecklarna diskuterar och följer upp gemensamma och övergripande kvalitetsfrågor.

17.2 Kvalitetsgrupp

Kvalitetsgruppen består av verksamhetsutvecklare, utvecklare IT, utvecklare Asyl och flykting, verksamhetsstrateg, MAS och systemförvaltare. Syftet med den tvärfunktionella kvalitetsgruppen är att skapa en enhetlig struktur gällande kvalitetsarbeten, prioritera uppdrag och resurser samt skapa en tydlighet i beslutsvägar till socialförvaltningens ledningsgrupp. Möten sker en gång i månaden i denna grupp men även i olika formationer beroende på uppdraget.

Under 2018 har en utredning genomförts och ett förslag har tagits fram på hur kvalitets- och utvecklingsarbetet skulle kunna organiseras, styras och ledas. Förslaget innebär bland annat att samla kompetenser för kvalitet och IT-utveckling i en central kvalitets- och utvecklingsenhet på förvaltningen. Detta för att kunna använda resurserna mer effektivt och säkerställa att de kommer alla verksamheter till nytta. Socialförvaltningen säkerställer därigenom en organisation för att stödja alla verksamheter med kvalitetssäkrade processer, rutiner, guider, IT-stöd och arbetet med mått och mål. Kvalitets- och utvecklingsenhetens uppdrag och ansvar är att leda, utveckla och följa upp det systematiska kvalitetsarbetet gällande lagstiftning och berörda IT-system, arbeta med informationssäkerhet och arbeta med digitalisering och välfärdsteknik.

18 Uppföljning Hälso- och sjukvård

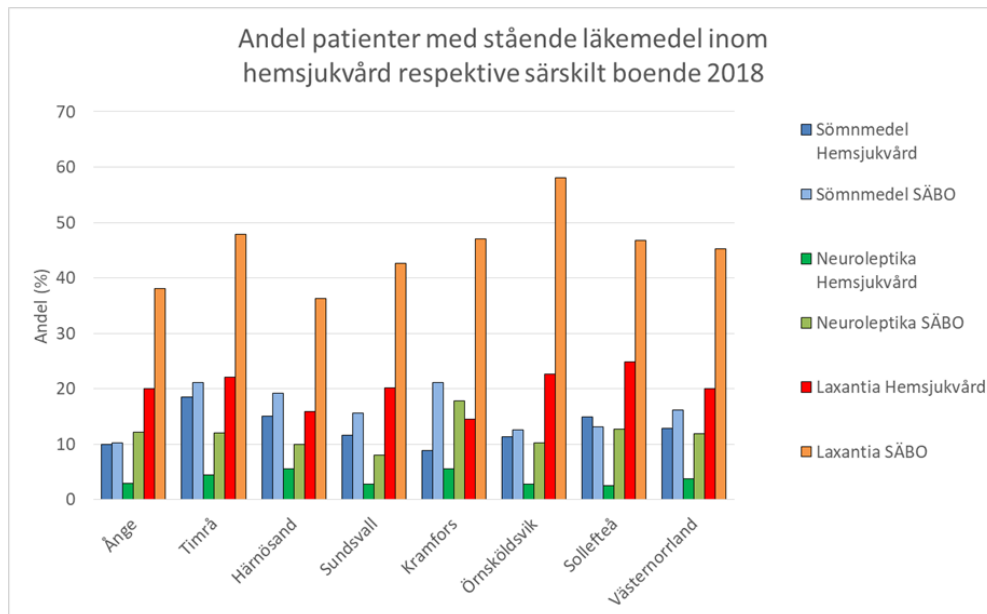
18.1 Läkemedel

Sedan 2006 har mätning av olämpliga läkemedel (ex. sömnmedel, neuroleptika och vissa smärtstillande preparat) genomförts en dag i september varje år i särskilt boende, SÄBO.

Sedan 2014 har även läkemedelsanvändning inom hemsjukvården följts. Mätningen har genomförts i samverkan mellan Region Västernorrland och länets kommuner.

Andel stående läkemedel per patient i Härnösand

	2014	2015	2016	2017	2018
SÄBO	7,7	7,4	7,2	7,0	7,5
Hemsjukvård	6,9	5,9	6,7	6,7	7,0

Oktober 2018

Läkemedelsmätningen 2018 visar inte på några stora förändringar i antalet patienter som använder sömnmedel eller neuroleptika förskrivet i stående dos dagligen.

Mätningen tittade också på antalet läkemedelsgenomgångar som genomförts och där visade siffrorna på lågt antal läkemedelsgenomgångar inom hemsjukvården. Dessa siffror skall analyseras tillsammans med vårdcentralerna/hälsocentralerna vilka har läkaransvaret.

Många av våra äldre har flera läkemedel för olika sjukdomstillstånd och med stigande ålder ändras kroppens förmåga att tillgodogöra sig läkemedel samt en ökad känslighet för biverkningar. Genom att systematiskt arbeta med läkemedelsgenomgångar kan man uppnå en optimerad läkemedelsanvändning för den enskilde.

18.2 Vårdpreventivt arbete

Det vårdpreventiva arbetet är ett teamarbete och bedrivs med stöd av Senior Alert inom vissa enheter vid omvårdnadsträffar alternativt teamträffar. I det vårdpreventiva arbetet följs fallrapporter upp vid de gemensamma träffarna. Sjukgymnaster och arbetsterapeuter arbetar både med balansgrupper och individuellt fallpreventivt arbete. Under 2018 har det vid ca.65 tillfällen hållits gruppaktiviteter med balansgrupper fördelat på Solbacken, Brunnegården samt Härnögården/Korttidsenheten. Det individuella vårdpreventiva arbetet utförs i form av utredning, information, träning och hjälpmedelsförskrivning. Även kontrakturprofylax, styrketräning och gångträning sker i nära samarbete med omvårdnadspersonal. I det trycksårs förebyggande arbetet är teamarbetet A och O precis som i allt vårdpreventivt arbete.

Resultat riskbedömningar 2018

Under 2018 har andelen genomförda riskbedömning inom särskilt boende ökat totalt. Inom några verksamheter har andelen riskbedömningar minskat. Det vårdpreventiva arbetet med att analysera bakomliggande orsaker till risk och att göra åtgärdsplan vid risk samt genomföra/utföra de åtgärder som planerats för att förebygga risk har minskat inom vissa boenden samt att det även finns en variation i arbetssätt.

Brunnegården når inte inom något vårdpreventionsområde upp till godkänd nivå (grön).

Koltrasten arbetar med bakomliggande orsaker och åtgärdsplan men när det kommer till att genomföra/utföra åtgärder så brister det vårdpreventiva arbetssättet.

Det finns fler variationer som behöver analyseras i verksamheterna, Ugglan har en nedgång i utförda åtgärder, Ädelhem har variationer i bakomliggande orsaker samt utförda åtgärder.

Mål och förbättringsarbete under 2018 var att även hemsjukvårdens vårdpreventiva arbete med stöd av Senior Alert skulle påbörjats tillsammans med hemtjänst och omsorgen om funktionshindrade. Det är inte påbörjat.

Sverige / Kommun / Landsting

År

2018

Typ av enhet

Alla

Vårdprevention

Utfall

	Unika personer	Risikbedömningar med risk	Bakomliggande orsaker vid risk	Åtgärdsplan vid risk	Utförda åtgärder vid risk	Trycksår	BSI/G2	Fall	Munhälsa grad 2
Härnösands kommun	316	97% 493 av 510	86% 423 av 493	91% 451 av 493	65% 301 av 465	41 27 personer	109 personer	232 58 personer	91 personer
Brunnegården	26	96% 25 av 27	35% 9 av 25	54% 14 av 25	60% 9 av 15	5 3 personer	7 personer	25 8 personer	5 personer
Härnögården	23	90% 20 av 23	97% 24 av 25	100% 35 av 35	100% 36 av 36	1 1 person	7 personer	85 12 personer	6 personer
Härnösand Hemsjukvård	0	0% 0 av 0	0% 0 av 0	0% 0 av 0	0% 0 av 0	0 0 personer	0 personer	0 0 personer	0 personer
Härnösands korttidsboende	42	98% 45 av 46	49% 22 av 45	51% 23 av 45	52% 12 av 23	9 8 personer	13 personer	12 4 personer	18 personer
Högsjögården	34	97% 31 av 33	97% 30 av 31	98% 30 av 31	77% 28 av 37	6 5 personer	16 personer	62 17 personer	11 personer
Koltrasten	44	97% 44 av 46	97% 42 av 44	98% 43 av 44	6% 4 av 72	10 9 personer	14 personer	12 7 personer	12 personer
Solbacken	23	97% 22 av 23	100% 22 av 22	97% 22 av 23	85% 19 av 23	2 2 personer	3 personer	36 10 personer	17 personer
Ugglan Frösunda	56	96% 54 av 56	95% 50 av 54	96% 50 av 54	73% 39 av 53	4 4 personer	21 personer	0 0 personer	3 personer
Ädelhem	45	98% 43 av 44	68% 30 av 44	98% 43 av 44	43% 19 av 44	3 2 personer	20 personer	0 0 personer	13 personer
Älandsgården Frösunda	42	99% 41 av 42	100% 41 av 41	100% 41 av 41	97% 40 av 41	1 1 person	14 personer	0 0 personer	8 personer
Målvärden		75 - 100 % 25 - 74 % 0 - 24 %	75 - 100 % 25 - 74 % 0 - 24 %	75 - 100 % 25 - 74 % 0 - 24 %					

Källa: Senior Alert

Vårdrelaterade infektioner, VRI

En vårdrelaterad infektion, VRI är en infektion som uppkommer hos en person under slutenvård eller till följd av diagnostik, behandling eller omvårdnad inom övrig vård och omsorg.

November 2018 genomfördes den nationella undersökningen Svenska HALT.

Svenska HALT är återkommande mätningar av vårdrelaterade infektioner och antibiotikaförbrukning inom särskilt boende i Sverige med syfte att stödja det förebyggande arbetet, (HALT=Healthcare associated infections and antimicrobial use in long-term care facilities).

I mätningen deltog boendena Brunnegården, Älandsgården, Högsjögården, Solbacken, Ädelhem, Härnögården, Ugglan samt Korttidsenheten.

Bekräftade infektioner förvärvade på de boenden som deltog (VRI) är hudinfektioner (sår/trycksår) och urinvägsinfektioner.

Infektioner behandlade med antibiotika är övervägande luftvägsinfektion och hudinfektion medan urinvägsinfektion behandlas i minder utsträckning.

Riskfaktorer för VRI i våra verksamheter är urinkateter, sår, trycksår och kirurgiskt ingrepp i uppräknad ordning.

Vårdtyngdsindikatorer som till största del bidrar till en uppkommen VRI är om personen är desorienterad till tid och rum, inkontinent och/eller sängliggande/rullstolsbunden.

Resultatet av mätningen är en varningsklocka för verksamheterna, även om antalet personer och infektioner inte är så stort vid mätningen. Det är också en viktig jämförelse som görs med hela riket där vi ser att mätningen visar på flera jämförbara likheter när det gäller riskfaktorer och vårdtyngdsindikatorer. Däremot behandlas fler personer i riket med antibiotika för urinvägsinfektion även om antalet personer i riket är färre som har

urinvägsinfektion. En urinvägsinfektion är en vårdrelaterad infektion för mycket.

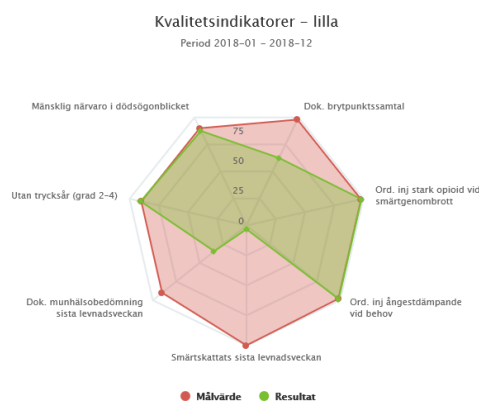
Under samma period som HALT mätningen i november 2018 genomfördes även punktprevalensmätningen, PPM. Där resultatet baseras på riskbedömning/hudbedömning med stöd av Senior Alert. Risk för trycksår samt frekvens av trycksår.

Resultatet visar att vi ligger procentuellt över riket när det gäller andelen trycksår inom Demens och korttidsområdet, men lägre inom vård och omsorgsområdet.

Punktprevalensmätning, PPM 2018

Juridisk vårdgivare	Enhetstyp	Uppdragsgivande huvudman	Antal registrerade	Antal med risk för trycksår	Antal med riskbedömning som är äldre än 180 dagar	Antal kvinnor	Antal med BMI < 22	Antal med minst ett pågående trycksår	Antal pågående trycksår kat 1	Antal pågående trycksår kat 2	Antal pågående trycksår kat 3	Antal pågående trycksår kat 4	Andel trycksår	
Sverige	Demens	Sverige	8919	2781	3644	6026	2361	483	647	294	198	93	62	5,4%
Sverige	Korttids	Sverige	2294	623	918	1173	760	187	242	87	79	45	31	8,2%
Sverige	Vård och omsorg	Sverige	60193	17708	25106	40480	16450	4045	5649	2636	1735	751	527	6,7%
Härnösands kommun	Demens	Härnösands kommun	19	7	3	13	2	2	2	0	1	1	0	10,5%
Härnösands kommun	Korttids	Härnösands kommun	19	4	3	6	3	2	2	0	2	0	0	10,5%
Härnösands kommun	Vård och omsorg	Härnösands kommun	143	38	30	98	35	4	5	0	3	2	0	2,8%

Palliativa registret

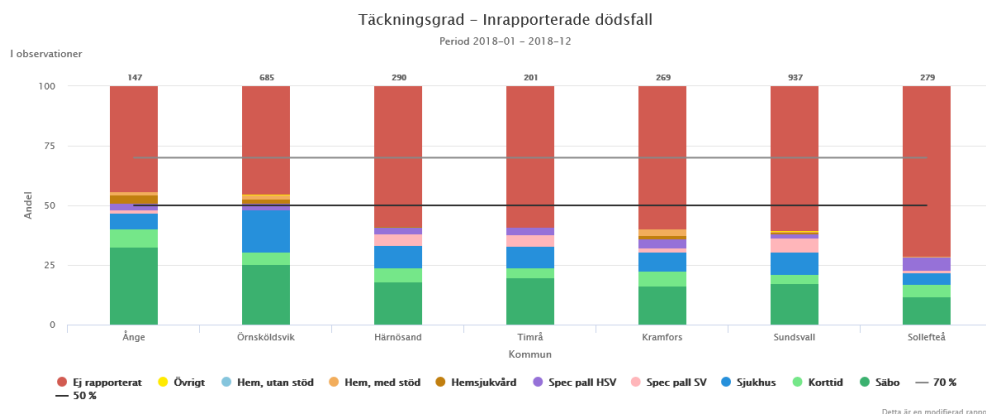

Detta är en modifierad rapport

Den övre tabellen visar på hur Härnösand når/inte når målet för kvalitetsindikatorerna. Patienterna får smärtlindring och ångestdämpande läkemedel men det smärtskattas inte med validerat instrument. Munhalsobedömning sista levnadsvecka når inte målet liksom dokumenterat brytpunktssamtal. Däremot så är det fina resultat för mänsklig närvaro vid dödsögonblicket och inga trycksår.

I den nedre tabellen så framkommer att Härnösand har sänkt täckningsgraden för inrapporterade dödfall. Där behövs en analys kring var dödsfallet inträffat, om det är på sjukhus och det inte är rapporterat där eller om det är inom primärvården/ hemsjukvården rapporteringen skulle registrerats.

Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demenssjukdom, BPSD

BPSD- registret är ett nationellt kvalitetsregister som syftar till att kvalitetssäkra vården av personer med demenssjukdom. Under 2018 har det inte använts inom demensvården i kommunens verksamheter. För att implementera arbetssättet igen har under hösten 2018 en medarbetare utbildats till certifierad BPSD-utbildare.

19 Öppna jämförelser

Genom öppna jämförelser kan man jämföra kvaliteten inom socialtjänst och hälso- och sjukvård i hela Sverige. Öppna jämförelser ger insyn och en bred bild av vården och omsorgen om äldre utifrån ett antal indikatorer. Resultaten kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Genom öppna jämförelser kan kommuner:

- jämföra sig med länet, snittet för riket och kommuner över hela landet med liknande förutsättningar
- lära sig av andra kommuner som lyckats bra med sin verksamhet
- följa sin verksamhet över tid
- få specifika mått på verksamhetens kvalitet
- i vissa fall även göra jämförelser på enhetsnivå
- få underlag till uppföljning, utveckling och förbättring av sina verksamheter.

Allmänhetens nytta av öppna jämförelser

Användare av socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens tjänster får genom öppna jämförelser insyn i verksamheterna. Till exempel kan den som är anhörig se skillnaderna mellan olika äldreboenden. Öppna jämförelser fungerar också som underlag för det fria valet och ger en insyn i hur skattemedel för offentligt finansierad vård och omsorg används.

Jämförelseverktyg på webben

Det finns möjlighet till att jämföra vård och omsorg om äldre i ett jämförelseverktyg på Socialstyrelsens webbplats. De data som presenteras bygger på indikatorerna i rapporten Öppna jämförelser - vård och omsorg om äldre, som publiceras årligen. Jämförelserna kan göras på läns, kommun

samt stadsdelsnivå. Jämförelseverktyget vänder sig till kommuner. Sedan i maj 2013 finns även Äldreguiden med som har allmänheten som målgrupp.

Följ länken till Socialstyrelsen för att ta del av den senaste rapporten

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajakforelser>

Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

Socialstyrelsens nationella brukarundersökning

Socialstyrelsen genomför varje år brukarundersökningar inom hemtjänst och äldreboende. Du som får hjälp från kommunen svarar på frågor om hur du upplever den vård och omsorg du får. Om du inte kan svara själv kan anhöriga svara på enkäten, men måste då ange att hen är anhörig.

Socialstyrelsens brukarundersökning är ett av flera underlag som ligger till grund för vårt kvalitets- och utvecklingsarbete i äldreomsorgen.

19.1 Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2018?

Hemtjänst

De fem frågor där andelen positiva svar är högst

Frågeställning	2018	2017	2016
Får bra bemötande från personalen	95 %	98 %	99 %
Känner förtroende för personalen	88 %	91 %	91 %
Är sammantaget nöjd med sin hemtjänst	86 %	90 %	89 %
Känner sig trygg hemma med hemtjänst	86 %	87 %	88 %
Personalen utför sina arbetsuppgifter bra	83 %	90 %	87 %

De fem frågor där andelen positiva svar är lägst

Frågeställning	2018	2017	2016
Besväras inte av ensamhet	48 %	49 %	53 %
Kan påverka vilka tider man får hjälp	58 %	57 %	56 %
Personalen brukar informera om tillfälliga förändringar	58 %	60 %	57 %
Vet vart man vänder sig med synpunkter och klagomål	62 %	68 %	60 %
Har lätt att få kontakt med personalen vid behov	72 %	76 %	71 %

I Härnösand svarade 287 personer vilket är 62,9 % av de tillfrågade

Särskilt boende

De fem frågor där andelen positiva svar är högst

Frågeställning	2018	2017	2016
Får bra bemötande från personalen	93 %	97 %	95 %
Känner sig trygg på sitt äldreboende	84 %	87 %	90 %
Känner förtroende för personalen	84 %	88 %	86 %
Har lätt att få kontakt med personalen på äldreboendet vid behov	80 %	89 %	87 %
Är sammantaget nöjd med äldreboendet	79 %	87 %	80 %

De fem frågor där andelen positiva svar är lägst

Frågeställning	2018	2017	2016
Besväras inte av ensamhet	33 %	38 %	34 %
Personalen brukar informera om tillfälliga förändringar	38 %	40 %	48 %
Har lätt att få träffa läkare vid behov	43 %	59 %	57 %
Vet vart man vänder sig med synpunkter och klagomål	50 %	44 %	50 %
Kan påverka vid vilka tider man får hjälp	51 %	63 %	66 %

I Härnösand svarade 115 personer vilket är 50,9 % av de tillfrågade

Daglig verksamhet Enhetsundersökning LSS 2018

Genomförandeplaner

Frågeställning	2018	2017	2016
Andel personer med en aktuell genomförandeplan	100 %	98 %	*
Andel personer med en aktuell genomförandeplan som innehåller dokumentation om delaktighet	100 %	98 %	*
Andel personer med en aktuell genomförandeplan som innehåller individuellt utformade mål	100 %	98 %	*

*Ingen enhetsundersökning genomfördes utan enbart på övergripande förvaltningsnivå

Brukarinflytande på verksamhetsnivå

Frågeställning	2018	2017	2016
Andel enheter som har gemensamma möten minst en gång i månaden	73 %	73 %	*
Andel enheter som har använt sammanställningar av undersökningar av enskildas uppfattning av verksamhetens kvalité för att utveckla verksamheten	100 %	Frågan saknades	*

*Ingen enhetsundersökning genomfördes utan enbart på övergripande förvaltningsnivå

Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS

Enhetsundersökning LSS 2018

Genomförandeplaner

Frågeställning	2018	2017	2016
Andel personer med en aktuell genomförandeplan	100 %	100 %	*
Andel personer med en aktuell genomförandeplan som innehåller dokumentation om delaktighet	100 %	> 80 %	*
Andel personer med en aktuell genomförandeplan som innehåller individuellt utformade mål	100 %	100 %	*

*Ingen enhetsundersökning genomfördes utan enbart på övergripande förvaltningsnivå

Brukarinflytande på verksamhetsnivå

Frågeställning	2018	2017	2016
Andel enheter som har gemensamma möten minst en gång i månaden	5 %	5 %	*
Andel enheter som har använt sammanställningar av undersökningar av enskildas uppfattning av verksamhetens kvalité för att utveckla verksamheten	95 %	Frågan saknades	*

*Ingen enhetsundersökning genomfördes utan enbart på övergripande förvaltningsnivå

Rutiner för helhetssyn och samordning

Frågeställning	2018	2017	2016
Andel enheter som har aktuella rutiner för att säkerställa tillgång till hälso- och sjukvård	100 %	0 %	*

Andel enheter som har aktuella rutiner för samverkan kring hjälpmedel	100 %	0 %	*

*Ingen enhetsundersökning genomfördes utan enbart på övergripande förvaltningsnivå

19.2 Kvalitetsnyckeltal

Rådet för kommunala analyser, RKA, är en ideell förening som bildats i samarbete mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. Verksamheten startade den 1 januari 2006 med uppdraget att underlätta uppföljning och analys av olika verksamheter i kommuner och landsting. RKA ska även främja jämförelser mellan kommuner och mellan landsting.

I databasen Kolada publicerar kommunen frivilligt uppgifter som kan bli ett ytterligare stöd i arbetet med jämförelser på lokal nivå. På sikt kan det också bidra i det arbete som bedrivs på nationell nivå för att utveckla och förbättra underlaget för uppföljning och jämförelser, bland annat inom ramen för Öppna jämförelser

De områden som redovisas är:

- Vård och omsorg om äldre
- Verksamhet för personer med funktionsnedsättning
- Individ- och familjeomsorg

[Läs på Koladas hemsida för att ta del av en kommuns resultat.](#)

20 Förbättringsåtgärder som genomförts i förvaltningen

Modell för hur systematisk uppföljning kan ske har tagits fram inom Omsorg om funktionshindrade. Deltagandet i ett projekt från Socialstyrelsen med syfte att utvärdera en programvara ”SU pilot” mynnade ut i att en egen modell i Netigate utarbetades och det är denna som används.

Ädelhem har under året utbildat fem personer i kost och nutrition och de kallas för matgruppen. Dessa har gjort en pärm till varje avdelning med förslag på dukningar, drycker, recept, storlek på portioner, lämpliga tillbehör till olika maträtter samt hur man skall värma maten. Dessa jobbar även med själva måltidssituationen t ex hur de boende är placerade och att det skall vara lugnt under måltiden.

”Rutin belastningsregister vid anställning inom Omsorg om funktionshindrade” har tagits fram i samarbete med HR – enheten. Denna är en intern rutin för att begära uppgifter från belastningsregistret vid nyanställningar.

21 Övergripande utbildningar

21.1 Arbetsmiljöutbildning

Socialförvaltningens samtliga chefer och skyddsombud har deltagit i Suntarbetslivs arbetsmiljöutbildning som ger grunderna för ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete från teori till praktik. Genom att både chef och skyddsombud får samma kunskap samtidigt skapas en gemensam bas för arbetsmiljöarbetet. Ett aktivt arbetsmiljöarbete skapar en god arbetsmiljö som i sin tur skapar en attraktiv arbetsplats där medarbetare trivs och bidrar till verksamhetens kvalitet, resultat och mål. Det i sin tur leder till en väl fungerande verksamhet för anställda, kunder, brukare, patienter, elever och medborgare. Utbildningen avslutades under hösten 2018.

21.2 Hjärt- och lungräddning

Socialförvaltningen har utbildat elva HLR – instruktörer som i sin tur ska utbilda inom sina verksamheter. Utbildningen syftar till att

- alla deltagarna har handlingsberedskap och kan utföra HLR samt är motiverade att starta HLR
- att alla deltagarna ska kunna använda hjärtstartare på ett säkert och effektivt sätt i samband med ett plötsligt oväntat hjärtstopp
- att alla deltagarna ska kunna tekniken för att åtgärda luftvägsstopp hos vuxna

21.3 Brandskyddskontrollanter

Årligen anordnas utbildning för personal som ska fungera som nya brandskyddskontrollanter i våra verksamheter samt repetitionsutbildning för dem som redan har en grundutbildning.

21.4 Socialförvaltningens introduktionsutbildning

Den 15 maj 2018 lanserades en webbaserade introduktionsutbildning för alla nyanställda och vikarier inom Socialförvaltningen. Utbildningen är en del i vårt arbete med digitalisering. Vi vill att alla som arbetar hos oss enkelt ska kunna ta del av övergripande information om vår förvaltning. Vi vill också säkerställa att alla får samma information. Målsättningen är att under hösten 2018 ska samtlig personal oavsett yrkeskategori ha genomfört utbildningen.

Varje huvudkapitel avslutas med ett test

- Kunskapstest - Socialförvaltningen
- Kunskapstest - Myndighetsutövning
- Kunskapstest - Utförare

För att klara kunskapstesten måste samtliga frågor besvarats rätt. Diplom skrivs därefter ut och lämnas till respektive chef.

Introduktionsutbildningen följdes upp efter sommaren i oktober 2018 samt i januari 2019.

Andelen sommarvikarier som genomgick den webbaserade introduktionsutbildningen var väldigt lågt. Vikarier inom IFO genomgick introduktionsutbildningen och lämnade in diplom till enhetschef, samt fem vikarier inom Högsjögården och hemtjänsten Högsjö.

Tillsvidareanställd personal som genomgått introduktionsutbildningen under hösten 2018 finns inom IFO/Barn- och familj, ekonomi- och vuxenenhet, Bogården, stödboende, alla enheter inom OoF, Koltrasten och Korttidsenheten inom SÄBO, samt ett mindre antal medarbetare inom administration/ledning.

21.5 Legitimerad personal

Under året har sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster haft deltagare i följande utbildningar.

Läkemedelskommittén, Region Västernorrland har anordnat utbildningar kring Demenssjukdom, läkemedelsstämma, multiresistenta bakterier (MRSA), infektioner, mage/tarm sjukdom, akutsjukvård och palliativ vård, SÄBO/sjuksköterskedag. Utbildningar anordnade av hjälpmedelskommittén och hjälpmedelscentralen. Säker Senior och Otago kring ämnet fallförebyggande arbetssätt.

Utbildning har genomförts kring samordnad individuell plan (SIP) för de personer som skall fungera utbildare i verksamheterna.

MAS och två personer deltog i en utbildningsdag från socialstyrelsen kring kvalificerade vårdåtgärder (KVÅ).

Några exempel på andra utbildningar som genomförts är Social lagstiftning för biståndsenheten och Omsorg om funktionshindrade, Projektledarutbildning för utvecklare, Motiverande samtal (MI) för personal på ett boende inom socialpsykiatri, Ester screening och bedömningsinstrument för socialsekreterare och Kommunal nämnds administration för nämnds- sekreterarna. Ett antal omvårdnadspersonal inom särskilt boende har under året studerat till specialistundersköterska.

Övrigt

Kvalitetssäkrad Inkludering i Vård och Omsorg (KIVO)

ESF-projekt som startades under sensvåren 2017 i Västernorrland och avslutades i november 2018. Det är ett viktigt verktyg för arbetsgivarna för att klara branschens framtida kompetensförsörjning och KIVO-metoden möjliggör en systematisk kvalitetssäkrad rekrytering från gruppen långtidsarbetslösa. Målsättningen är att utlandsfödda via stegförflyttning till studier och anställning samt att implementera en hållbar inkluderingsmodell, KIVO-modellen i kommunen. Härnösand uppnådde inte projektmålet på 17 personer men arbetet med att implementera KIVO metoden fortsätter under 2019.

Välfärdsteknik

Stimulansmedel har under 2018 fördelats till kommunerna i syfte att öka investeringstakten av välfärdsteknik i verksamheter inom kommunal hälso- och sjukvård, social omsorg (omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen) samt hjälpmedelsområdet. Socialförvaltningen har rekviderat det belopp som Härnösands kommun tilldelats vilket är 1 142 428 kr. Dessa medel kommer att användas till In Print, Ancon assist kassasystem, Digital anslagstavla, WR glasögon, I Pads samt bärbara datorer för att möjliggöra mobil dokumentation för biståndshandläggare och legitimerad personal.

22 Utmaningar för kvalitetsarbetet 2018

I kvalitets- och patientssäkerhetsberättelsen för 2017 omnämndes identifierade utvecklingsområden 2018. Exempel på dessa är

IBIC Individens behov i centrum där utbildning planerades för att genomföras i verkställigheten för samtlig personal. Detta för att få en mer strukturerad och enhetlig dokumentation.

Teamarbete genom att följa upp och utveckla teamarbetet inom hemtjänst, hemsjukvård och särskilt boende.

Planera och starta upp teamarbetet mellan hemsjukvård och Omsorg om funktionshindrade.

En plan för hur en gemensam dokumentationsutbildning till personal inom äldreomsorgen och Omsorg om funktionshindrade togs fram samt ett utbildningsmaterial färdigställdes.

Att fortsätta implementera det vårdpreventiva arbetssättet med stöd av kvalitetsregistret Senior Alert inom hemsjukvårdens alla områden tillsammans med hemtjänsten och omsorgen om funktionshindrade.

Avvikelser- att utveckla analysarbetet kring avvikelser och en översyn av processerna skulle genomföras.

Orsaker till omprioriteringar i kvalitetsarbetet är exempelvis byten av och/eller förändrade ansvarsområden för chefer inom några verksamhetsområden. Under delar av året har en vakanssättning av verksamhetsutvecklartjänst inom äldreomsorgen medfört minskade resurser till kvalitetsarbetet. Kvalitetsgruppens resurser har prioriterats till bland annat utredningsarbete med att ta fram ett förslag till kvalitetsenhet samt uppdrag och projekt som styrs centralt från kommunledningen. Det systematiska kvalitetsarbetet med att löpande rapportera resultat i Stratsys och kvalitetsregister har inte kunnat följas upp i tillräcklig omfattning.

23 Utvecklingsområden under 2019

Utifrån föregående års resultat ser vi att dessa områden behöver utvecklas under kommande år.

Utveckla och följa upp teamarbetet utifrån den organisationsförändring som pågår inom ordinärt- och särskilt boende tillsammans med hälso- och sjukvården.

Utveckla teamarbetet inom Omsorgen om funktionshindrade och hemsjukvård.

Granskning av dokumentation inom samtliga verksamhetsområden för att kvalitetssäkra och utveckla.

Kvalitetsuppföljningar genom oanmälda besök och/eller planerade uppföljningar med förutbestämt innehåll.

Att analysera andelen fall på enhetsnivå samt vilka åtgärder som ordinerats och vidtagits med stöd av Kvalitetsregistret Senior Alert. Utifrån de resultaten ta fram metoder och arbetssätt som är fallförebyggande och hur vi skall arbeta med brukaren i centrum.

Att det vårdpreventiva arbetet med stöd av Senior Alert implementeras under 2019 inom ordinärt boende (hemtjänst och omsorgen om funktionshindrade) tillsammans med hemsjukvården.

Avvikelserutin färdigställs och ett arbetssätt för analys av avvikelser tas fram.

Säkerställa att information och kommunikation inom förvaltningen sker på ett strukturerat sätt.

Implementera och utveckla arbetsätt kring kliniskbedömning för sjuksköterskor med stöd av VISAM-modellen.

Utveckla arbetssättet kring Samordnad Individuell Plan (SIP) internt och i samverkan med primärvård och slutenvård. Att fler SIP skall genomföras i hemmet efter utskrivning från sjukhus och möjliggöra möten digitalt exempelvis via Skype eller liknande.

Socialförvaltningen
Eva Ehn, 0611 34 83 46
Eva.ehn@harnosand.se

Socialnämnden

Delegering av beslutanderätt för utdelning av fondmedel

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att delegera beslutanderätten för utdelning från Härnösands sociala samfond och Hilma Svedboms fond till Socialnämndens utskott.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden beslutar i nuläget om utdelning från Härnösands sociala samfond och Hilma Svedboms fond två gånger per år. Besluten har hittills fattats vid socialnämndens sammanträden. Förslag till beslut med bilagda ansökningar har handlagts under den enskilda delen av sammanträdet.

Ändamålet med Härnösands sociala samfond är att främja barn- och ungdomsvård, att ge bistånd till äldre, handikappade och långvarigt sjuka eller andra behövande, exempelvis genom bidrag till hjälpmedel och utbildning och att bidra till särskilda arrangemang och verksamhet i annan än statlig och kommunal regi för barn, ungdomar och pensionärer.

Ändamålet med Hilma Svedboms fond är att bidra till kostnader för eftervård som patient av ekonomiska skäl inte har möjlighet att bekosta, kostnader för ortopediska hjälpmedel, kostnader för andra personliga hjälpmedel än ortopediska (ej tandproteser och vanliga glasögon) eller kostnader för konvalescentvård och rekreationsresor.

För båda fonderna gäller att de personer som ansöker är folkbokförda i Härnösands kommun och att det finns ett behov av ekonomiskt stöd till följd av exempelvis sjukdom eller funktionshinder.

I den ansökningsblankett som är gemensam för båda fonderna efterfrågas känsliga personuppgifter, bland annat om funktionshinder och banktillgodohavanden. Det är även vanligt förekommande att sökande ingående beskriver diagnoser och hänvisar till andra privata situationer för att i sin ansökan stärka motivet till att få bidrag från den eller de fonder de ansökt om medel ifrån.

För att skydda de sökandes personliga integritet föreslås nu att beslutanderätten för utdelning från fonderna delegeras till socialnämndens utskott.

Då utdelningen från fonderna inte hör till socialnämndens ordinarie verksamheter bedöms det lämpligt att delegationen läggs separat. Den ska således inte omfattas av socialnämndens delegationsordning.

Mats Collin
Förvaltningschef

Eva Ehn
Enhetschef Administrativa enheten

Bilagor

Bilaga 1 - Riktlinjer vid utdelning från donationsfonder

Bilaga 2 – Ansökningsblankett Härnösands sociala samfond

Bilaga 3 – Ansökningsblankett Himla Svedboms fond

Riktlinjer vid utdelning från donationsfonder

(Antagna av Socialnämnden 2011-04-07, § 116)

Härnösands sociala samfond

Utdelningstillfällen

Två gånger per år, maj och november.

Målgrupper

Grupper samt enskilda bosatta inom Härnösand kommun.

Ändamål

- Främjande av barn- och ungdomsvård.
- Bistånd till äldre, handikappade och långvarigt sjuka eller andra behövande, exempelvis genom bidrag till hjälpmedel och utbildning.
- Särskilda arrangemang och verksamhet i annan än statlig och kommunal regi för barn, ungdomar och pensionärer.

Exempel på bidrag till grupper:

- Resor, aktiviteter, arrangemang och projekt för olika grupper, t ex handikappgrupper, barn, organisationer som riktar sig till socialt handikappade. Vid gruppaktiviteter kan inte ekonomin för enskilda som ingår i gruppen diskuteras.

Exempel på bidrag till enskilda:

- Behandlingsresor och rekreationsresor
- Merkostnader vid sjukdom
- Hjälpmedel
- Fordon
- Tvättmaskin
- Video
- Hemutrustning vid flyttning för funktionsnedsatta och psykiskt sjuka
- Utrustning till barn

Hilma Svedboms fond

Utdelningstillfällen

Två gånger per år, maj och november.

Målgrupper

- Enskilda personer bosatta inom Härnösand kommun som på grund av sjukdom fått sin ekonomiska ställning försämrad.
- Enskilda personer bosatta inom Härnösands kommun som på grund av sjukdom eller funktionshinder får extrakostnader.

Ändamål

- Kostnad för eftervård, som patient av ekonomiska skäl inte har möjlighet att bekosta.
- Kostnader för ortopediska hjälpmedel.
- Kostnader för andra personliga hjälpmedel än ortopediska (ej tandproteser och vanliga glasögon).
- Kostnader för konvalescentvård och rekreationsresor.

Avkastningen av fonden ska ej användas för ändamål som bekostas med allmänna medel eller till bestridande av utgift i den del den täcks av medel från allmän försäkringskassa.

Exempel på bidrag:

- Rehabiliteringsvistelser, t ex hälsohem och specifika anläggningar för olika sjukdomar
- Rekreationsresor ofta tillsammans med familj i samband med eller efter svåra händelser i familjen
- Hjälpmedel som inte är bidragsberättigade
- Datautrustning
- Terapimaterial
- Fordon

Härnösands sociala samfond

Ansökan insändes till:
Härnösands kommun
Socialförvaltningen
871 80 HÄRNÖSAND

ANSÖKAN OM FONDMEDEL

Sökandes
namn: _____

Adress: _____

Personnr: _____ telefonnr: _____

Familj (ex. make, maka, sambo, barn. Föräldrar och syskon om sökande är minderårig eller bor i föräldrahemmet):
_____
_____

Kort beskrivning funktionshindret: _____
_____
_____
_____

Arbete, sysselsättning _____

Inkomst av förvärvsarbete netto/månad: _____

Pension netto/månad: _____

Bostadstillägg/månad: _____

Handikappersättning/månad: _____

Annan inkomst (ex bidragsförskott/underhållsbidrag, makes/makas/sambos ink.)
_____

Boendekostnader kr/mån, typ av boende: _____
_____

Övriga fasta månatliga kostnader: _____

Härnösands sociala samfond

Ändamål för vilket bidrag söks och
kostnader: _____

Ansökan till andra fonder, vilka? _____

Banktillgodohavande: _____

Ev. god man eller förvaltare, namn och tel. _____

Övrigt: _____

Bankens namn,
clearingnummer
och kontonummer _____

_____
Datum och namnunderskrift

När jag skickar in denna blankett samtycker jag till att Härnösands kommun behandlar personuppgifterna enligt Dataskyddsförordningen (GDPR). Mer information finns på: www.harnosand.se/gdpr

Ansökan insändes till:
Härnösands kommun
Socialförvaltningen
871 80 Härnösand

Ansökan om fondmedel, Härnösands sociala samfond

Sökandes

namn, grupp eller motsvarande: _____

Adress: _____

Telefonnr. _____

Beskrivning av deltagare i gruppen och deras muntalsskrivningsort samt kort
beskrivning av ev. funktionshinder:

Kort beskrivning av gruppens samlade ekonomi:

Ändamål för vilket bidrag söks. Bakgrund och en kort beskrivning.

Planerad finansiering av aktiviteten, ange även om ansökan görs till andra fonder och vilka?

Post/bankgiro:

alt.

Bankens namn:

Clearingnr:

Kontonummer:

Namn, adress och telefonnummer till kontaktperson:

Namnunderskrift

Hilma Svedboms fond

Ansökan insändes till:
Härnösands kommun
Socialförvaltningen
871 80 HÄRNÖSAND

ANSÖKAN OM FONDMEDEL

Sökandes
namn: _____

Adress: _____

Personnr: _____ telefonnr: _____

Familj (ex. make, maka, sambo, barn. Föräldrar och syskon om sökande är minderårig eller bor i föräldrahemmet):
_____
_____

Kort beskrivning funktionshindret: _____
_____
_____
_____

Arbete, sysselsättning _____

Inkomst av förvärvsarbete netto/månad: _____

Pension netto/månad: _____

Bostadstillägg/månad: _____

Handikappersättning/månad: _____

Annan inkomst (ex bidragsförskott/underhållsbidrag, makes/makas/sambos ink.)
_____

Boendekostnader kr/mån, typ av boende: _____
_____

Övriga fasta månatliga kostnader: _____

Hilma Svedboms fond

Ändamål för vilket bidrag söks och
kostnader: _____

Ansökan till andra fonder, vilka? _____

Banktillgodohavande: _____

Ev. god man eller förvaltare, namn och tel. _____

Övrigt: _____

Bankens namn,
clearingnummer
och kontonummer _____

_____
Datum och namnunderskrift

När jag skickar in denna blankett samtycker jag till att Härnösands kommun
behandlar personuppgifterna enligt Dataskyddsförordningen (GDPR).
Mer information finns på: www.harnosand.se/gdpr

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
19 juni, öppet sammanträde	Ärenden Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen. Uppföljning RBE	M. Collin	KF 2018-12-17 § 141		X	
29 augusti	Ärenden Information om utredning av modell för att följa kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen.	E. Ehn	2018-12-13 § 201 KF 2018-12-17 § 141		X	
1 oktober	Ärenden Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen.	M. Collin	KF 2018-12-17 § 141		X	

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
1 oktober, forts.	Delårsrapport Tertial 2 2019 Redovisning av hur utredning om möjlighet till samarbete med andra kommuner gällande upphandling av HVB enligt LOV fortskrider.	M. Collin L. Sander	2019-04-25 § 80			Uppdrag till förvaltningen
24 oktober, Öppet sammanträde	Ärenden Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen. Redovisa utfall av de förväntade effekterna gällande Kommungemensam familjehemsvård	M. Collin	KF 2018-12-17 § 141		X X	
21 november	Ärenden Information om utredning av modell för att följa kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten	E. Ehn	2018-12-13 § 201			fortsätta 2020?

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
November, forts.	Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen.	M. Collin	KF 2018-12-17 § 141		X	
12 december	Ärenden Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen. Förslag på modell för stödbehovsbedömning inom versksamheter i OOF, samt plan för införande.	M. Collin M. Hellström?	KF 2018-12-17 § 141 2019-02-28 § 30		X	Uppdrag till förvaltningen

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden	Ärenden					
	Genomlysning av hemsjukvården 2018	A. Östman	2018-10-25 § 167			
	Behov av platser i särskilt boende för äldre och personer med demensjukdom och psykisk funktionsnedsättning - informations - och dialogträff.		2018-12-13 § 203			
	Uppföljning sammanslagen personalorganisation inom hemtjänst vid Högsjögården	F. Mattsson	2018-05-24 § 81			
	Redovisning av verksamhets- och kvalitetsuppföljning avseende brukare och arbetsmiljö i samband med resursomfördelning i syfte att avveckla AVA inom OOF	M. Hellström?	2019-02-28 § 30			Uppdrag till förvaltningen

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden, forts.	Redovisning av verksamhets- och kvalitetsuppföljning avseende brukare och arbetsmiljö i samband med omställningsarbetet inom äldreomsorg och OOF.	F. Mattsson?	2019-02-28 § 37			Uppdrag till förvaltningen
	Analys av resebehovet under 2019 (tillsammans med samhällsförvaltningen), samt återrapport av förslag på långsiktig lösning av transporter till och från daglig verksamhet.	M. Hellström?	2019-02-28 § 32			Uppdrag till förvaltningen (en eller två olika)
	Redovisning i skrivelse om säkerheten i systemet Ciceron.		2019-02-28 § 48			Uppdrag till förvaltningen?
	Redovisning av arbetet med alternativa lösningar till matsalar för allmänheten och äldre		2018-11-25 § 180			
	Uppdrag att arbeta fram ett nytt avtal med Region västernorrland angående det gemensamma arbetet i Ungdomsmottagningen i Härnösand		2018-11-25 § 180			

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden, forts.	Genomlysning av det framtida behovet av antal personer som behöver stöd att avsluta ett långvarigt försörjningsstöd, samt rapport om ev. behov att öka antal platser till jobbsatsningen och om det i så fall även behövs en ombudgetering av medel.		2018-11-25 § 180			
	Utredning av möjligheten till samfinansiering av Ungdomsmottagningen med andra parter		2018-11-25 § 180			
	Redovisning av uppdrag att se över antal biståndshandläggare om ytterligare besparingar går att genomföra.		2018-11-25 § 180			
	Redovisning av uppdrag att se över möjligheten till besparingar genom förenklat bistånd		2018-11-25 § 180			
	Mer detaljerade uppgifter om kostnader och intäkter för den planerade stödboendeverksamheten.		2019-04-25 § 84			Inbakat i texten i Lisbets tjänsteskrivelse
	Översyn av insatsen Individstöd och ge förslag om nytt syfte och mål med insatsen.	M. Hellström	2019-04-25 § 83			Uppdrag till förvaltningen.

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden, forts.	Se över förhyrda lokaler vad avser tillgängligheten för multifordon Medborgarförslag - Medicinskt ansvarig för rehabilitering		KS 2018-09-24 § 89 KF 2018-12-17 § 153			
Utbildningsdag	Redovisning av plan för implementering av Salutogent synsätt i förvaltningens särskilda boenden (Projekt Aron) Information om införande av funktionsbedömningar i biståndshandläggningen Barnperspektivet - vad innebär det Västernorrlandsmodellen PER-modellen Ekonomiskt bistånd - vad gäller? Internkontroll	P. Hägglund F. Mattsson	2018-06-20 § 102 2018-10-25 § 168			

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Utbildningsdag forts.	Mål-arbete Alkoholärenden/tillstånd ansökan, utredning Trygg o säker hemgång från sjukhus - Tröskelprincip Verksamhetsbesök					

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
Funktionsnedsättning (LSS, PA-SFB)			
	Bifall		
		Bostad med särskild service - barn *	1
		Bostad med särskild service vuxna-gruppbostad LSS *	2
		Daglig verksamhet LSS	6
		Ek.stöd ordinarie ass sjukfrånvaro	7
		Kontaktperson LSS	3
		Korttidsvistelse LSS	2
		Ledsagarservice LSS	2
		Personlig assistans LSS	2
		Personlig assistans LSS - tillf utökning	2
		Summa Bifall	27

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
Funktionsnedsättning (LSS, PA-SFB)			
	Avslag		
		Bostad med särskild service vuxna- servicebostad LSS *	1
		Personlig assistans LSS	1
		Summa Avslag	2

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
ÄO			
	Bifall		
		Avlösning i hemmet	2
		Dagverksamhet	7
		Hemtjänst - Natt	21
		Hemtjänst - Omvårdnad	95
		Hemtjänst - Service	89
		Hemtjänst- Omvårdnad tillf utök	6
		Hemtjänst- Service tillf utök	5
		Individstöd	5
		Kontaktperson SoL	4
		Korttidsvistelse	17
		Ledsagarservice SoL	1
		Matdistribution	30
		Särskilt boende	6
		Telefonservice	1
		Trygg hemgång	1
		Trygghetslarm	23
Summa Bifall			313

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
ÄO			
	Avslag		
		Hemtjänst - Omvårdnad	2
		Hemtjänst - Service	1
		Individstöd	1
		Korttidsvistelse	1
		Särskilt boende	2
		Summa Avslag	7

Organisation	Beslut	Antal beslut
Ekonomi- och vuxenheten		
	Avge yttrande i körkortsärendet	1
	Beslut att avskriva ärendet 5 kap. 13 § SOSFS 2014:5	2
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	60
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	8
	Bistånd som avser boende 4 Kap 1 § SoL, bifall	1
	Dödsboanmälan till skattemyndigheten	5
	Ekonomiskt bistånd, avslutad etableringsersättning	1
	Ekonomiskt bistånd, begravningskostnad 4 Kap 1 § SoL, beviljas	1
	Ekonomiskt bistånd, begravningskostnad 4 Kap 2 § SoL, beviljas	1
	Ekonomiskt bistånd, deposition, 4 Kap 2 § SoL	1
	Ekonomiskt bistånd, elskuld 4 Kap 1 § SoL, beviljas	2
	Ekonomiskt bistånd, elskuld 4 Kap 2 § SoL, beviljas	1
	Ekonomiskt bistånd, flyttkostnad 4 Kap 1 § SoL, beviljas	1
	Ekonomiskt bistånd, full ers, invandrare i etablering 4 Kap 1 § SoL	16
	Ekonomiskt bistånd, försörjningsstöd 4 Kap 1 § SoL, avslag	137
	Ekonomiskt bistånd, glasögon 4 Kap 1 § SoL, bifall	2
	Ekonomiskt bistånd, grundbeslut	22
	Ekonomiskt bistånd, hemutrustning 4 Kap 1 § SoL, avslag	1
	Ekonomiskt bistånd, hemutrustning 4 Kap 1 § SoL, beviljas	2
	Ekonomiskt bistånd, hyresskuld 4 Kap 2 § SoL, beviljas	1
	Ekonomiskt bistånd, hälso- och sjukvård 4 Kap 1 § SoL, avslag	23
	Ekonomiskt bistånd, hälso- och sjukvård 4 Kap 1 § SoL, bifall	15
	Ekonomiskt bistånd, invandrare i etablering, 4 Kap 1 § SoL, avslag	7
	Ekonomiskt bistånd, livsföringen i övrigt 4 Kap 1 § SoL, avslag	56
	Ekonomiskt bistånd, livsföringen i övrigt 4 Kap 1 § SoL, bifall	5
	Ekonomiskt bistånd, matpengar över norm 4 Kap 1 § SoL, beviljas	2
	Ekonomiskt bistånd, matpengar, 4 Kap 1 § SoL, avslag	2

Organisation	Beslut	Antal beslut
Ekonomi- och vuxenheten		
	Ekonomiskt bistånd, matpengar, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	40
	Ekonomiskt bistånd, normkomplettering 4 Kap 1 § SoL, beviljas	334
	Ekonomiskt bistånd, resor, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	4
	Ekonomiskt bistånd, Rådru Bil	3
	Ekonomiskt bistånd, Rådru Bostad	1
	Ekonomiskt bistånd, tandvård 4 Kap 1 § SoL, avslag	3
	Ekonomiskt bistånd, tandvård 4 Kap 1 § SoL, beviljas	2
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, avslutas	5
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, bifall	5
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, förlängning	1
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, påbörjas	4
	Kostnader i samband med insats	2
	LVM Vården upphör 25 §	1
	Placering i familjehem 4 Kap 1 § SoL, bifall	1
	Placering i familjehem 4 Kap 1 § SoL, påbörjas	1
	Placering på institution 4 Kap 1 § SoL, avslag	1
	Placering på institution 4 Kap 1 § SoL, avslutas	1
	Skapa uppdrag - Individuellt behovsprövad öppenvård	5
	Stödkontakt med socialsekreterare 4 Kap 1 § SoL avslutas	2
	Stödkontakt med socialsekreterare 4 Kap 1 § SoL förlängas	5
	Utredning 11 § Kap 1 § SoL inleds ej, medverkar ej	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL avslutas med insats	9
	Utredning 11 Kap 1 § SoL avslutas utan insats	8
	VuM Kontaktperson/familj 4 Kap 1 § SoL, bifall	1
	Återsökningsmöjlighet EKO ungdom	2
Summa beslut		818

Organisation	Beslut	Antal beslut
Ensamkommandegruppen		
	Barnbesök, aktivitet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § SoL inleda utredning	2
	BoF Vård utanför eget hem enligt SoL 4 kap 1§ beviljas	1
	Kostnader i samband med insats	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan ändring av pågående insats	1
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	2
	Summa beslut	8

Organisation	Beslut	Antal beslut
Familjerätten		
	Att godkänna avtal om vårdnad 6 Kap 17a § FB	4
	Avge yttrande vårdnad/boende/umgängesutredning 6 Kap 19 § FB	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	26
	Godkännande av faderskapsbekräftelse	15
	Summa beslut	47

Organisation	Beslut	Antal beslut
Insatsgruppen		
	Barnbesök i hemmet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	11
	Barnbesök, aktivitet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	15
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	6
	BoF Vård utanför eget hem enligt SoL 4 kap 1§ beviljas	1
	Hovrätten beviljar ej prövningstillstånd	1
	Kostnader i samband med insats	5
	LVU Omedelbart omhändertagande enligt 6 § (Beteende §3)	1
	LVU Vård enligt 2 § (Miljö) avslutas	2
	LVU Övervägande om vård med stöd av 2 § fortfarande behövs 13 § 1 o 2 st	2
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan ändring av pågående insats	2
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas, insatsen upphör	2
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	4
Summa beslut		52

Organisation	Beslut	Antal beslut
Mottagningsgruppen		
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	27
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	8
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan åtgärd	1
	Summa beslut	36

Organisation	Beslut	Antal beslut
Utredningsgruppen		
	Avge yttrande till Polismyndigheten	1
	Avge yttrande till åklagarmyndighet	1
	Barnbesök i hemmet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	2
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	3
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	16
	BoF Kontaktperson/familj 4 Kap 1 § SoL, beviljas	1
	Kostnader i samband med insats	3
	LVU Beslut att begära polishandräckning för att genomföra beslut, 43 § LVU	1
	LVU Omedelbart omhändertagande enligt 6 § (Beteende §3)	1
	LVU Omedelbart omhändertagande fastställs 8 §	1
	LVU Omedelbart omhändertagande upphävs 9 § 3 st	1
	LVU Placering i familjehem enligt 11 §	4
	LVU Placering institution enligt 11 §	2
	LVU Prövning av om vård med stöd av 3 § skall upphöra, 13 § 1 och 2 st	2
	LVU Övervägande om vård med stöd av 2 § fortfarande behövs 13 § 1 o 2 st	1
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, avslutas	4
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, beviljas	4
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, förlängs efter omprövning	1
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, påbörjas	6
	Polisanmälan 12 Kap 10 § SoL	1
	Samtal med barn under utredning	3
	Skapa uppdrag - Personligt stöd	7
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas med åtgärd	2
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan åtgärd	11
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan ändring av pågående insats	3
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	1

Organisation	Beslut	Antal beslut
Utredningsgruppen		
Summa beslut		83

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

ANMÄLAN AV DELEGATIONSBESLUT

- ☐ Ledning/stab
- ☐ Stöd och bistånd
- ☐ Omsorg om funktionshindrade
- ☐ Äldreomsorg
- ☒ Individ- och familjeomsorg

avseende april 2019

Punkt nr i deleg. fört.	Ärende/Namn	Personnr.	Beslut	Lagrum
15:2	Ångermanlands tingsrätt		Utseende av ombud i mål nr. T 36-19	
15:2	Ångermanlands tingsrätt		Utseende av ombud i mål nr. T 38-19	
15:2	Ångermanlands tingsrätt		Utseende av ombud i mål nr. T 323-19, 2019-05-14	

Attestantförteckning för socialnämnden 2019

Denna förteckning visar vilka personer som har beslutsrätt för ett eller flera ansvar och verksamheter.
Gäller från och med 2019-04-12

Ansvar	Verksamhet	Ansvarsnamn	Attestant	Ersättare	Beloppsgräns Drift	Beloppsgräns Investering	Notering
74*	*	Socialnämnden	Mats Collin		5 000 000	5 000 000	Generell attest
741010	*	Socialnämnden	Krister Fagerström McCarty	Birgitta Alevård och Margareta Tjernlund	50 000	50 000	För personliga utlägg, presidiet
742010	*	Förvaltningsledning	Mats Collin		5 000 000	5 000 000	För personliga utlägg, kommundirektör
74202*	*	Anhörigstöd, teknik o service, nattpatrull	Elisabeth Sjölander		500 000	500 000	
742021	*	Anhörig- och närståendestöd	Per Hägglund	Anna-Lill Nyholm	300 000	300 000	
742022	*	Teknik- och serviceenh och nattpatrull	Anna-Lill Nyholm	Jeanette Svensson	300 000	300 000	
742040	*	Biståndsenheten inkl personlig assistans, hemtjänstpeng, externa placeringar	Maria Jonsson		1 300 000	1 300 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
742050	*	Administrativ enhet	Eva Ehn		300 000	300 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
743*	*	Individ- och familjeomsorg	Lisbet Sander	Solbritt Höglund	500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
743010	*	Verksamhetschef IFO	Lisbet Sander	Solbritt Höglund	500 000	500 000	
743020	*	Barn och familj	Helene Brändström	Solbritt Höglund, Mia Asplund, Paula Landqvist	300 000	300 000	
743030	*	Ekonomi och vuxen	Solbritt Höglund	Helene Brändström	300 000	300 000	
743042	*	Bogården	Andreas Prytz	Anette Innala	300 000	300 000	
743047	*	Stödboenden	Andreas Prytz	Carina Vestin	300 000	300 000	
744*	*	Kommunala hemtjänsten	Fredrik Mattsson		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
744010	*	Verksamhetschef Hemtjänst	Fredrik Mattsson		500 000	500 000	
744180	*	Brännans hemtjänst	Marianne Sondell	Ann-Charlotte Westerman	300 000	300 000	
744190	*	Östra hemtjänsten	Gunnar Stam	Anna Wikström	300 000	300 000	
744230	*	Ängets hemtjänst	Helen Malmberg	Madeleine Juslin Hägglund	300 000	300 000	
744240	*	Torsviks hemtjänst	Madeleine Juslin Hägglund	Helen Malmberg	300 000	300 000	
744250	*	Norra hemtjänsten	Ann-Charlotte Westerman, Madeleine Juslin Hägglund, Helen Malmberg	Marianne Sondell	300 000	300 000	
744350	*	Södra hemtjänsten	Anna Wikström	Gunnar Stam	300 000	300 000	
745*	*	Omsorg om funktionshindrade	Maria Hellström		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
745010	*	Verksamhetschef OoF	Maria Hellström		500 000	500 000	

Attestantförteckning för socialnämnden 2019

Denna förteckning visar vilka personer som har beslutsattest rätt för ett eller flera ansvar och verksamheter.
Gäller från och med 2019-04-12

Ansvar	Verksamhet	Ansvarsnamn	Attestant	Ersättare	Beloppsgräns Drift	Beloppsgräns Investering	Notering
745020	*	Elevhem och gruppb. vuxna	Inga-Lill Tjernberg	Lena Gradin	300 000	300 000	
745030	*	Gruppboende vuxna och korttidsboende	Lena Gradin	Inga-Lill Tjernberg	300 000	300 000	
745040	*	Daglig verksamhet	Marie-Louise Bladh	Carina Jansson Haglund	300 000	300 000	
745050	*	Gruppboende vuxna	Christina Ångman	Maria Sundin Forslund	300 000	300 000	
745060	*	Gruppboende vuxna	Maria Sundin Forslund	Christina Ångman	300 000	300 000	
745070	*	Daglig verksamhet	Carina Jansson Haglund	Marie-Louise Bladh	300 000	300 000	
745080	*	Gruppboende vuxna och socialpsykiatri	Eva Forslöf	Rosmarie Sandin	300 000	300 000	
745090	*	Gruppboende vuxna och socialpsykiatri	Rosmarie Sandin	Eva Forslöf	300 000	300 000	
746*	*	Särskilt boende, äldreomsorg	Elisabeth Sjölander		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
746010	*	Verksamhetschef Säbo	Elisabeth Sjölander		500 000	500 000	
746020	*	Ålandsgården	Ylva Olsson		300 000	300 000	
746030	*	Härnögården	Maritha Nordin		300 000	300 000	
746040	*	Ädelhem	Jeanette Svensson, Anna-Lill Nyholm		300 000	300 000	
746050	*	Koltrasten	Frida Norberg	Ingela Nordin	300 000	300 000	
746060	*	Högsjögården	Ann-Charlotte Westerman	Fredrik Mattsson	300 000	300 000	
746070	*	Brunnegården	Susanne Forsberg	Maritha Nordin	300 000	300 000	
746080	*	Korttidsenheten	Ingela Davis	Ylva Olsson	300 000	300 000	
746090	*	Solbacken	Ann-Katrin Nyberg	Maritha Nordin	300 000	300 000	
746101	*	Ugglan	Christina Scholz		300 000	300 000	19-04-12 Ny beslutsattestant
747*	*	Hälsö- och sjukvård	Elisabeth Sjölander		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
747010	*	Verksamhetschef HSL	Elisabeth Sjölander		500 000	500 000	
747020	*	Hemsjukvård	Anette Östman	Jennifer Gode	300 000	300 000	
747030	*	Boende/joursjuksköterskor	Jennifer Gode	Anette Östman	300 000	300 000	

Jäv/Egna kostnader

Transaktioner som avses är in- och utbetalningar som t ex reseräkningar, ersättning för utlägg, egna mobiltelefonräkningar, representation avseende sig själv eller närstående eller affärstransaktioner till bolag eller liknande där intressekonflikt kan uppstå. Beslutsattest ska ske av överordnad. Om det avser Kommunstyrelsens ordförande utförs beslutsattest av någon ur Kommunstyrelsens presidium. Detta i enlighet med fastställt attestantreglemente och dess tillämpningsanvisningar.

Delegationsbeslut, datum:

2019-04-12

Namnteckning:

Signatur:

TIDSBEGRÄNSAD BESLUTSATTESTRÄTT

Denna blankett används i de fall en eller flera personer ska ha beslutsattesträtt under en tidsbegränsad period och där den senast beslutade attestantförteckningen ska fortsätta gälla. Detta dokument ger nedan skrivna person/personer rätten att beslutsattestera på nedan skrivna ansvar och eventuella verksamheter.

Mailas till ekonomikontoret@harnosand.se och personalkontoret@harnosand.se efter taget delegationsbeslut.

ANSVAR	VHT	GILTIGHETSTID from-tom	ATTESTANT	ANMÄRKNING
744240	*	20190430-20190831	Ann-Charlotte Westerman	Beloppsgräns, 300.000 kr

Jäv/Egna kostnader

Transaktioner som avses är in- och utbetalningar som t ex reseräkningar, ersättning för utlägg, egna mobiltelefonräkningar, representation avseende sig själv eller närstående eller affärstransaktioner till bolag eller liknande där intressekonflikt kan uppstå. Beslutsattest ska ske av överordnad. Om det avser kommunstyrelsens ordförande utförs beslutsattest av någon ur kommunstyrelsens presidium. Om det avser en nämnds ordförande utförs beslutsattest av någon ur nämndens presidium.

Detta i enlighet med fastställt attestantreglemente och dess tillämpningsanvisningar. Se även "Anvisningar för utförande och handläggande av attestantförteckning, tidsbegränsad beslutsattesträtt samt namnteckningsprov" för mer information.

Delegationsbeslut

Datum 2019-04-30

Namnteckning: _____

Namnförtydligande: Ann Kristofersson

TIDSBEGRÄNSAD BESLUTSATTESTRÄTT

Denna blankett används i de fall en eller flera personer ska ha beslutsattesträtt under en tidsbegränsad period och där den senast beslutade attestantförteckningen ska fortsätta gälla. Detta dokument ger nedan skrivna person/personer rätten att beslutsattestera på nedan skrivna ansvar och eventuella verksamheter.

Mailas till ekonomikontoret@harnosand.se och personalkontoret@harnosand.se efter taget delegationsbeslut.

ANSVAR	VHT	GILTIGHETSTID from-tom	ATTESTANT	ANMÄRKNING
747020	*	20190503-20190531	Erika Backberg	Beloppsgräns, 300.000 kr

Jäv/Egna kostnader

Transaktioner som avses är in- och utbetalningar som t ex reseräkningar, ersättning för utlägg, egna mobiltelefonräkningar, representation avseende sig själv eller närstående eller affärstransaktioner till bolag eller liknande där intressekonflikt kan uppstå. Beslutsattest ska ske av överordnad. Om det avser kommunstyrelsens ordförande utförs beslutsattest av någon ur kommunstyrelsens presidium. Om det avser en nämnds ordförande utförs beslutsattest av någon ur nämndens presidium.

Detta i enlighet med fastställt attestantreglemente och dess tillämpningsanvisningar. Se även "Anvisningar för utförande och handläggande av attestantförteckning, tidsbegränsad beslutsattesträtt samt namnteckningsprov" för mer information.

Delegationsbeslut

 Datum 2019-05-03

Namnteckning:

 Namnförtydligande: Ann Kristofersson

Kommunfullmäktige

§ 53

Dnr 2018-000506 040

Anstånd för budget i balans - Socialnämnden

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna redovisningen av det beslutade åtgärdsförslaget på 3,6 mkr för en budget i balans 2019 för socialnämnden.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Krister Fagerström McCarthy (S).

Yrkanden

Krister Fagerström McCarthy (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunfullmäktige avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunfullmäktige har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

I verksamhetsplan 2019 saknades åtgärdsförslag motsvarande 3,6 mkr för en budget i balans. Kommunfullmäktige beslutade att en handlingsplan för denna summa skulle presenteras senast i april 2019. Socialnämnden har nu godkänt åtgärder motsvarande denna summa vilket innebär en budget i balans.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokollsutdrag, 2019-04-09 § 68

Rev. tjänsteskrivelse, 2019-04-08

Kommunfullmäktige

Socialnämndens tjänsteskrivelse, 2019-03-18

Bilaga - Anstånd för budget i balans 2019

Socialnämndens protokollsutdrag, 2019-03-29 § 55

_____

Uttalande

Synskadades Riksförbund (SRF) Västernorrland

Till socialdepartementet
Till länets alla kommuner
Till länets media

Datum 2019-04-13

Ge synskadade ledsagning enligt LSS!

I LSS-utredningen (SOU 2018:88) som den 10 januari överlämnades till övergångsregeringen föreslås att ledsagning ska försvinna som ett särskilt utpekat stöd. Det är vår övertygelse att förslaget, om detta realiseras, leder till att färre personer kommer att få ledsagning enligt LSS.

Lagen infördes den 1 januari 1994 och anledningen var att personer med omfattande funktionsnedsättningar hade sämre levnadsvillkor än de flesta andra. Intentionen var att funktionsnedsatta skulle ha möjlighet att leva på samma villkor som andra.

En av insatserna i LSS är ledsagarservice, en service som har stor betydelse för gravt synskadade. I förarbetena till lagen nämns också särskilt gravt synskadade som en målgrupp för insatsen.

Till att börja med var det också självklart att gravt synskadade skulle tillhöra personkrets 3 i lagen och därmed ha tillgång till ledsagarservice efter behov. Rättsläget har dock förändrats och blivit oklart, vilket fått konsekvensen att liknande ärenden bedöms på olika sätt både i kommunerna och i domstolarna. Denna rättsosäkerhet är inte acceptabel! Om en person ska få tillgång till insatsen eller ej ska endast bero på behovet och inte på var i landet man är bosatt.

Det får aldrig råda någon tvekan om att en person med gravt synskadade ska tillhöra personkrets 3.

En grav synskada får betydande konsekvenser på många av livets områden. Enligt studier som Utredningsinstitutet Handu och Folkhälsoinstitutet gjort, har 80% av de synskadade svårigheter att orientera sig på främmande platser, 65% kan inte handla sin mat, 75% kan inte åka kollektivt på egen hand och 50% kan inte självständigt ta del av sin post och sköta post- och bankärenden. Rapporter påvisar även avsevärt högre ohälsa bland t.ex. synskadade än i övriga befolkningen. Orsaken finner man i oro och ångest över att klara sitt dagliga liv. Många tvingas leva ett passivt liv med brist på omväxling och stimulans. Konsekvensen blir hög konsumtion av antidepressiva och sömnmedel.

Utan rätt till personlig service, ökar klyftorna och utanförskapet.

Ledsagarbegreppet kan vidgas något genom att ledsagaren också kan vara den synskadades tolk vad gäller skriftlig och digital information m.m. Ledsagaren skulle även kunna syntolka t.ex. en teater- eller bioföreställning, ett idrottsarrangemang eller vid ett muséebesök. En sådan utvidgning skulle avsevärt förbättra gravt synskadades levnadsvillkor.

Synskadades Riksförbund, SRF Västernorrland kräver att kommunen ska tillämpa LSS-lagen på det korrekta sätt som medför att gravt synskadade ska kunna erhålla ledsagningen enligt denna lag;
Att, Socialdepartementet går i bräschen för att den nyligen presenterade LSS-utredningen slängs i pappersåtervinningen;
Att, Socialdepartementet driver på för att en ny LSS-utredning iscensätts.

Antaget vid Synskadades Riksförbund SRF i Västernorrlands årsmöte,
lördagen den 13 april 2019
På Härnösands folkhögskola.